

T. C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
İŞLETME ANABİLİM DALI
MUHASEBE BİLİM DALI

YÜKSEK LİSANS TEZİ

TTK VE VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN
SERMAYE ŞİRKETLERİNDE BİRLEŞME,
BÖLÜNME İŞLEMLERİ VE
UYGULAMALI ÖRNEKLER

FATİH YEGİN

2501130711

TEZ DANIŞMANI

PROF. DR. ASLI TÜREL

İSTANBUL - 2018

T.C.
İSTANBUL ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

YÜKSEK LİSANS
TEZ ONAYI

ÖĞRENCİNİN;

Adı ve Soyadı : FATİH YEĞİN

Numarası : 2501130711

Anabilim Dalı /
Anasanat Dalı / Programı : MUHASEBE

Danışmanı ☐ PROF.DR.ASLI TÜREL

Tez Savunma Tarihi : 22.06.2018

Saati : 16.00

Tez Başlığı :
TTK VE VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN SERMAYE ŞİRKETLERİNDE BİRLEŞME,
BÖLÜNME İŞLEMLERİ VE UYGULAMALI ÖRNEKLER.

TEZ SAVUNMA SINAVI, İÜ Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 36. Maddesi uyarınca yapılmış,
sorulan sorulara alınan cevaplar sonunda adayın tezinin KABULÜNE OYBİRLİĞİ / OYÇOKLUĞUYLA karar verilmiştir.

JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
PROF.DR.ASLI TÜREL		Kabul
DOÇ.DR.AYÇA ZEYNEP SÜER		KABUL
DOÇ.DR.MERT ERER		KABUL

YEDEK JÜRİ ÜYESİ	İMZA	KANAATİ (KABUL / RED / DÜZELTME)
DOÇ.DR.A.TAYLAN ALTINTAŞ		
DOÇ.DR.NERMİN ÇITAK		

ÖZ

TTK VE VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN SERMAYE ŞİRKETLERİNDE BİRLEŞME, BÖLÜNME İŞLEMLERİ VE UYGULAMALI ÖRNEKLER

FATİH YEGİN

Küreselleşme sürecinin başlamasıyla birlikte ekonomi ve finans alanında hızlı gelişmeler ve değişimler yaşanmaktadır. İşletmeler pazarda etkin bir rekabet stratejisi uygulayabilmek ve büyüebilmek amacıyla, sahip olduklarından çok daha fazla sermaye, yatırım ve nitelikli iş gücüne ihtiyaç duymaktadırlar. Günümüzde işletmeler bu kaynaklara ulaşabilmek amacıyla çoğu zaman birleşme ve devir işlemlerini en uygun araç olarak görmektedirler.

Bu çalışmanın amacı, işletme birleşme, devir ve bölünme işlemlerini kuramsal olarak inceledikten sonra ülkemizdeki yasal düzenlemeler ve mevzuat hükümleri çerçevesinde ele alarak vergilendirme sürecinin örnek uygulamalı çalışmalarıyla değerlendirilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Vergi Kanunları, Şirket, Birleşme, Bölünme

ABSTRACT

MERGING AND SPLIT-OFF OPERATIONS IN COMPANIES WITH SHARE CAPITAL FROM THE PERSPECTIVE OF TURKISH CODE OF COMMERCE AND TURKISH TAX LAW AND PRACTICAL EXAMPLES

FATİH YEGIN

There have been quick developments and changes in economics and finance with the starting of the process of globalization. Business enterprises need much capital, investment and qualified labour than they have to apply an effective strategy of competition in the market. Recently, business enterprises usually find merging and transferring procedures the most suitable means to reach these sources.

The aim of this study is to examine theoretically the procedures of merging, transferring and separating of business enterprises and evaluate taxing process with the help of case studies in the framework of legal regulations and legislations of our country.

Key Words: Tax Acts, Company, Merging, Split Off

ÖNSÖZ

Günümüzde birleşme, devralma ve bölünme işlemleri anonim şirketler açısından önemli bir konu haline gelmiştir. Özellikle ülkemiz açısından yabancı sermaye girişinin hızlandığı son bir kaç yıl içinde birleşme ve devralmalar ayrı bir önem kazanmıştır. Çok uluslu yabancı şirketler ülkemiz iç pazarına devralmalar yolu ile hızlı bir şekilde girmeye başlamışlardır. Dolayısı ile vergi hukukumuzda yer alan düzenlemeler de bu girişimleri bazı durumlarda engellemek, bazı durumlarda ise teşvik etmek gayesi ile bu konuyu ele almaktadır.

Hiç kuskusuz vergi hukuku birleşme, devir, bölünme, nev'i ve hisse değişimi işlemlerinin sonucu ile ilgilenmektedir. Bu işlemler temel olarak ticaret hukuku alanında meydana gelmektedir. Ancak aslında olay bu kadar da basit değildir. Çünkü hisse senetleri borsada işlem gören bir bankanın içinde bulunduğu birleşme veya devralma işleminin ticaret hukukunu, vergi hukukunu, banka hukukunu, sermaye piyasası hukukunu ve belli bir ölçeğin üzerinde olan bankalar için de rekabet hukukunu ilgilendiren yönleri bulunmaktadır. Birleşme, devir, bölünme, nev'i ve hisse değişimi işlemlerinin bu kadar çok hukuk dalını ilgilendirmesine karşın tüm bu işlemlerin incelenmesi bu çalışmamızın amacını aşacaktır. Bu nedenle de, bu çalışmada temel olarak bu işlemlerin vergi hukukunu ilgilendiren yönleri ele alınacaktır. Fakat ticaret hukuku açısından da konu irdelenmeye çalışılacaktır.

Bu çalışmanın gerçekleşmesinde ve bu aşamaya gelmesinde çok değerli görüş ve düşünceleriyle katkıda bulunan Prof. Dr. Aslı TÜREL hocama, yine çalışmanın hazırlık sürecinden tamamlanma aşamasına kadar gösterdikleri sabır, anlayış ve ilgilerinden dolayı aileme sonsuz teşekkürlerimi sunarım.

İÇİNDEKİLER

ÖZ	i
ABSTRACT	ii
ÖNSÖZ	iii
İÇİNDEKİLER	iv
TABLOLAR LİSTESİ	ix
ŞEKİLLER LİSTESİ	x
KISALTMALAR LİSTESİ	xi
GİRİŞ	1

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİRKETLERDE BİRLEŞME VE BÖLÜNME İŞLEMLERİ VE NEDENLERİ

1.1.BİRLEŞME TANIMI	3
1.2.BİRLEŞME TÜRLERİ	5
1.2.1. Ekonomik Faaliyet Alanlarına Göre	6
1.2.1.1. Yatay Birleşme (Horizontal Mergers)	6
1.2.1.2. Dikey Birleşme (Vertical Mergers)	7
1.2.1.3. Dairesel Birleşme (Congeneric Mergers)	7
1.2.1.4. Çok Yönlü Dağılma ile Birleşmeler (Conglomerate Mergers)	7
1.2.2. Hukuki Yapılarına Göre	8
1.2.2.1. Biçimsel Birleşmeler	8
1.2.2.1.1. Tröst	8
1.2.2.1.2. Holding	9
1.2.2.1.3. Konsorsiyum	9
1.2.2.1.4. Ele Geçirme (Take Over)	10
1.2.2.1.5. İş Ortaklıkları (Joint Venture)	10
1.2.2.1.6. Birleşme (Combination)	10
1.2.2.2. Biçimsel Olmayan Birleşmeler	11
1.2.2.2.1. Centilmenlik Anlaşmaları	11
1.2.2.2.2. Kartel	11
1.2.2.2.3. Çıkar Grupları (Comunities of Interest)	11
1.2.2.2.4. İşbirliği İçinde Çalışan İşletmeler	11
1.3.BİRLEŞME NEDENLERİ	12

1.3.1. Rekabetin Azaltılması	13
1.3.2. Ölçek Ekonomilerinden Yararlanma	13
1.3.3. Vergisel ve Finansal Avantajlar	13
1.3.4. Yetenekli Yönetime Sahip Olma	14
1.3.5. Psikolojik Nedenler	15
1.3.6. Teknik Nedenler	15
1.4. ŞİRKET BİRLEŞMELERİNDE TARİHİ SÜREÇ.....	16
1.5. BÖLÜNME TANIMI.....	21
1.6. BÖLÜNME TÜRLERİ.....	23
1.6.1. Bölünme Usulüne Göre	23
1.6.1.1. Devralma Şeklinde Bölünme	23
1.6.1.2. Yeni Kuruluş Suretiyle Bölünme	24
1.6.1.3. Karma Bölünme Modeli.....	24
1.6.2. Bölünen Ortaklığın Ortaklarına Dağıtılan Hisse Oranına Göre	24
1.6.2.1. Eşdeğer Bölünme (Simetrik Bölünme)	24
1.6.2.2. Eşdeğer Olmayan Bölünme (Asimetrik Bölünme)	25
1.6.3. Malvarlığı Devri Kriterine Göre	25
1.6.3.1. Tam Bölünme	25
1.6.3.2. Kısmi Bölünme	26
1.7. BÖLÜNME NEDENLERİ.....	27
1.7.1. Mali Nedenler.....	28
1.7.2. İktisadi Nedenler	29
1.7.3. Teknik Nedenler	29
1.7.4. Yönetmel Nedenler	30
1.8. ŞİRKET BÖLÜNMELEİNDE TARİHİ SÜREÇ.....	30

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE ŞİRKETLERDE BİRLEŞME ve BÖLÜNME İŞLEMLERİ

2.1. BİRLEŞME.....	34
2.1.1. Birleşme Tanımı	34
2.1.2. Geçerli Birleşmeler	35
2.1.3. Tasfiye Hâlindeki Bir İşletmenin Birleşmeye Katılması.....	36
2.1.4. Sermayenin Kaybı veya Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılma	37

2.1.5. Ortaklık Payları ve Hakları	38
2.1.6. Ayrılma Akçesi	40
2.1.7. Sermaye Artırımı, Yeni Kuruluş ve Ara Bilanço.....	41
2.1.8. Birleşme Sözleşmesi ve Birleşme Raporu	43
2.1.9. İnceleme Hakkı ve Malvarlığında Değişiklikler	45
2.1.10. Birleşme Kararı	48
2.1.11. Birleşmenin Kesinleşmesi	50
2.1.12. Kolaylaştırılmış Şekilde Birleşme	51
2.1.13. Alacaklıların ve Çalışanların Korunması.....	53
2.1.14. Birleşmenin İptali ve Eksikliklerin Sonuçları	54
2.2. BÖLÜNME.....	54
2.2.1. Bölünme Tanımı ve Geçerli Bölünmeler.....	54
2.2.2. Ortaklık Paylarının ve Haklarının Korunması	57
2.2.3. Bölünmenin Uygulanmasına İlişkin Hükümler	58
2.2.4. Bölünme Sözleşmesi ve Bölünme Planı.....	60
2.2.5. Bölünmenin Dışında Kalan Malvarlığı.....	62
2.2.6. Bölünme Raporu.....	63
2.2.7. İnceleme Hakkı	64
2.2.8. Bölünme Kararı.....	64
2.2.9. Alacaklıların Korunması	65
2.2.10. Sorumluluk	65
2.2.11. Ticaret Siciline Tescil ve Geçerlilik	66

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNA GÖRE BİRLEŞME ve BÖLÜNME İŞLEMLERİ

3.1.BİRLEŞME (Vergili Birleşme)	67
3.1.1. Birleşme Dönemi	69
3.1.2 Birleşme Kârının Hesaplanması	70
3.1.3. Birleşme Kârının Beyanı ve Ödenmesi	72
3.1.4. Değiştirme Birimi ve Birleşme Primi	72
3.1.5. Birleşme Halinde Sorumluluk	73
3.1.6. İşletme Birleşmelerinde Özellik Arz Eden Konular	74
3.1.6.1. Birleşmeye Ait Giderler	74

3.1.6.2. Birleşme Durumunda Amortisman Uygulaması.....	74
3.1.6.3. Birleşen Kuruma Ait Zararlar	74
3.1.6.4. Birleşme Halinde Yenileme Fonu.....	75
3.1.6.5. Taşınmaz İştirak Hisseleri, Kurucu Senetler, İntifa Senetleri ve Rüçhan Haklarının Satışından Doğan Kazanç İstisnası.....	75
3.2.DEVİR (Vergisiz Birleşme)	76
3.2.1. Devir İşleminin Şartları.....	76
3.2.2. Devir Halinde Vergilendirme.....	79
3.2.2.1. Beyannamenin Verilmesi.....	80
3.2.2.2. Taahhütname Verilmesi.....	81
3.2.2.3. Tahakkuk Eden Vergilerin Ödenmesi.....	81
3.2.2.4. Şartlara Uyulmaması Hali.....	83
3.2.3. Değişirme Birimi.....	83
3.2.4. İşletme Devirlerinde Özellik Arz Eden Konular	84
3.2.4.1.Devir Giderleri	84
3.2.4.2. Amortisman Uygulaması	84
3.2.4.3. Zarar Mahsubu	85
3.2.4.4. Geçici Vergi Uygulaması	86
3.2.4.5. Yenileme Fonu	86
3.2.4.6. KVK 5/1-e İstisnası (Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı)	87
3.2.4.7. İştirak İlişkisi Bulunan Kurumlarda Devir	87
3.3. BÖLÜNME.....	88
3.3.1 Tam Bölünme.....	88
3.3.1.1. Tam Bölünme İşleminin Şartları	89
3.3.1.2. Vergilendirme ve Beyan	92
3.3.1.3. Tam Bölünme ile İlgili Özellik Arz Eden Durumlar	94
3.3.1.3.1. İşletme Bütünlüğü Kavramı	94
3.3.1.3.2. Zarar Mahsubu.....	95
3.3.1.3.3. Amortisman ve Yenileme Fonu.....	96
3.3.1.3.4. Tam Bölünmede %10'luk Nakit Ödeme Sınırı	96
3.3.1.3.5. Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Uygulaması	97
3.3.1.4.Tam Bölünmeye İlişkin Örnek	97

3.3.2. Kısmi Bölünme.....	102
3.3.2.1. Kısmi Bölünmenin Şartları.....	103
3.3.2.2. Vergilendirme ve Beyan.....	105
3.3.3. Kısmi Bölünme İle İlgili Özellik Arz Eden Durumlar.....	106
3.3.3.1. Devralan Kurumların Sorumluluğu.....	106
3.3.3.2. Kısmi Bölünmede Zarar Mahsubu.....	106
3.3.3.3. Kısmi Bölünmede Amortisman Uygulaması.....	106
3.3.3.4. Yenileme Fonu.	106
3.3.3.5. Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Uygulaması.....	107
3.3.3.6. Sermaye Azaltımı.....	108
3.4. DİĞER VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN ŞİRKETLERDE BİRLEŞME DEVİR VE BÖLÜNME İŞLEMLERİ	108
3.4.1. Gelir Vergisi Kanunu'nda Birleşme Devir ve Bölünme İşlemleri.....	108
3.4.2. Katma Değer Vergisi Kanunu Uygulaması	110
3.4.3. Damga Vergisi Kanunu Uygulaması	111
3.4.4. Harçlar Kanunu Uygulaması	111
3.4.5. Gider Vergileri Uygulaması	112
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM	
UYGULAMALI ÖRNEKLER	
4.1. Birleşme Sözleşmesi Sürecinin Aşamaları	113
4.2. Birleşme ve Devir Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler	114
4.3. Kısmi Bölünme Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler	116
4.4. Tam Bölünme Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler	118
4.5. Birleşme Oranı Tespiti.....	120
4.6. Uygulama Örnekleri.....	121
4.6.1. Devir Hükmünde Birleşmeye Örnek.....	121
4.6.2. Vergili Birleşmeye Örnek.....	128
4.6.3. Kısmi Bölünmeye İlişkin Örnek – Yavru Şirket Kurma.....	138
4.6.4. Tam Bölünmeye İlişkin Örnek – Oranların Korunduğu ve Yeni Şirkete Devir.....	143
SONUÇ ve GENEL DEĞERLENDİRME	151
KAYNAKÇA.....	156
EKLER.....	164

TABLÖLAR LİSTESİ

Tablo 1: Dünya Çapında Birleşme ve Satın Almalar	18
Tablo 2: Türkiye’de Birleşme ve Satın Almalar	20
Tablo 3: Eski ve Yeni TTK Karşılaştırması	33
Tablo 4: Birleşme Sözleşmesi Sürecinin Aşamaları	113

ŞEKİLLER LİSTESİ

Şekil 1: Birleşmelerin Sınıflandırılması	6
Şekil 2: Hukuki Yapılarına Göre Birleşmeler.....	8
Şekil 3: Tasfiye Halinde Birleşmeye Katılmanın Şartları	37
Şekil 4: Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılmanın Şartları.....	38

KISALTMALAR LİSTESİ

A.B.D.	: Amerika Birleşik Devletleri
A.E.T.	: Avrupa Ekonomik Topluluğu
a. g. e.	: Adı geçen eser
A. Ş.	: Anonim Şirket
ETTK	: Eski Türk Ticaret Kanunu (6762 sayılı Kanun)
G.T.	: Genel Tebliğ
GVK	: Gelir Vergisi Kanunu
IFRS	: Uluslararası Finansal Raporlama Standartları
KOBİ	: Küçük Orta ve Büyüklükteki İşletmeler
KDV	: Katma Değer Vergisi
KVK	: Kurumlar Vergisi Kanunu
Ltd. Şti	: Limited Şirket
Md.	: Madde
Mük.	: Mükerrer
s.	: Sayfa
S	: Sayı
SMMM	: Serbest Muhasebeci Mali Müşavir
SPK	: Sermaye Piyasası Kurulu
TBMM	: Türkiye Büyük Millet Meclisi
T. C.	: Türkiye Cumhuriyeti
TDK	: Türk Dil Kurumu
TTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
YTTK	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu
TTK Gerekçe	: 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun Gerekçesi
vb.	: Ve benzeri
VUK	: Vergi Usul Kanunu
YMM	: Yeminli Mali Müşavir

GİRİŞ

Yirminci yüzyılın sonlarına doğru ortaya çıkan küreselleşme olgusu; sosyal, siyasal, kültürel olduğu kadar ekonomi alanında da tüm dünyada etkisini göstermiştir. İktisadi yaşamın temel aktörü olan şirketler üzerinde de bu etkileri görmek mümkündür.

İşletmeler, her geçen gün yaşanan yenilikler karşısında ayakta kalabilmek, verimlilik artışı sağlamak, pazara hakim olmak ve stratejik planlarını uygulamak açısından yeniden yapılanma modellerine başvurumaktadırlar. Gereken alt yapı, teknik ve insan kaynağı imkanlarına sahip olamayan kurumlar rekabet alanında üstünlük sağlamak için birleşme modellerine başvurumaktadırlar. Sınırların kalktığı uluslararası ticaret ilişkilerinde teknolojik yeniliklere ve verimli pazarlara ulaşabilmek sermaye, yatırım ve insan kaynağına olan ihtiyacı artırmıştır. Bunlara ulaşmak için günümüzde kullanılan en uygun araçlar ise şirket devralma ve birleşme işlemleridir.

Birleşerek kar maksimizasyonuna ulaşmayı, pazar payını korumayı ve güçlü sermaye yapısına sahip olmayı hedefleyen her şirket istediği hedefe her zaman ulaşamamaktadır. Bu durumda da hantal yapılarından uzaklaşmak, maliyetlerin düşürülmesi ve uzmanlaşmanın sağlanması için firmalar bölünme modeline yönelmektedirler. Kaynakların daha etkin kullanımı ve ihtisaslaşmanın sağlanması açısından bölünme modelini tercih eden şirket sayısı giderek artmaktadır.

Türk hukukunda; Türk Ticaret Kanunu, Sermaye Piyasası Kanunu, Bankalar Kanunu, Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve Vergi kanunlarında birleşme, devir, tam ve kısmi bölünme işlemleriyle ilgili özel düzenlemeler yer almaktadır. Birçok kanunda kendisine yer bulması bu modellerin önemini vurgulamaktadır. Gerek birleşme, gerek devir, gerekse tam veya kısmi bölünme olsun şirketlerin piyasa değerini arttıracak ve finansal performanslarını daha üst düzeye taşıyacak kurumsal yeniden yapılandırma uygulamaları, gelişmekte olan ekonomilerin en önemli gündem maddelerinden birisi haline gelmiştir.

Çalışma konumuzu, şirket yeniden yapılanma modellerinden olan birleşme, devir ve bölünme işlemlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Türk Vergi Kanunları içerisindeki yeri oluşturmaktadır. İlgili mevzuat hükümleri son değişiklikler kapsamında ayrıntılı olarak incelenecek olup benzerlikler ve farklılıklar ortaya konulacaktır. Birleşme, devir ve bölünme işlemleri uygulamalı örnekler yardımıyla açıklanarak teorik bilgilerin ve sürecin daha iyi anlaşılmasına katkıda bulunulacaktır.

Çalışmamız dört bölümden oluşmaktadır. Çalışmanın birinci bölümünde, birleşme ve bölünme ile ilgili olarak kavramsal bilgiler yer alacaktır. Ayrıca şirketleri birleşme ve bölünmeye iten başlıca nedenler, şirket birleşme ve bölünme türleri ile tarihsel gelişim süreci de bu bölümde anlatılacaktır.

İkinci bölümde; birleşme, devir ve bölünme işlemlerine ilişkin 6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanununda¹ yer alan madde hükümleri üzerinde durulacak, bu hükümlerin eski 6762 sayılı TTK'da² yer alan hükümlerle benzerlik ve farklılıkları ayrıntılı olarak ele alınacaktır.

Üçüncü bölümde; çalışmamızın asıl kaynağı olan vergi kanunları çerçevesinde birleşme, devir ve bölünme işlemleri açıklanacaktır. Özellikle arz eden hususlar ve birleşme devir ve bölünme işlemlerinin vergisel sonuçları örnekler yardımıyla incelenecektir.

Dördüncü bölümde ise birleşme devir ve bölünme sürecine yönelik örnek uygulamalara yer verilecektir. Yeniden yapılanma modellerinin işleyişi, muhasebeleştirilmesi ve finansal tablolara aktarılması uygulamalı örnekler yardımıyla anlatılacaktır.

¹ T.C. Yasalar (14.02.2011). **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (27846 sayılı)

² T.C. Yasalar (09.07.1956). **6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (9353 sayılı)

BİRİNCİ BÖLÜM

ŞİRKETLERDE BİRLEŞME VE BÖLÜNME İŞLEMLERİ VE NEDENLERİ

1.1.BİRLEŞME TANIMI

Küreselleşme olgusuyla birlikte dünya ticaretindeki büyüme hacmi giderek artmıştır. Artan ticaret hacmi beraberinde rekabeti doğurmuştur. Özellikle 2000’li yıllar da işletmeler için araştırma geliştirme faaliyetlerinin, bilişim sektörünün ve sermaye faktörünün paylaşımı önem kazanmıştır. Sermaye faktörünün paylaşımında öne çıkan unsur ise şirket birleşmeleridir.

Birleşme kavramının çeşitli anlamları bulunmaktadır. Türk Dil Kurumu’nda birleşme, ayrıyken tek bir bütün durumuna gelmek, aynı amaç çevresinde toplanmak olarak tanımlanır.³ Birleşme, kurumların birbirleriyle birleşerek, ya tüzel kişiliğe sahip başka bir şirket kurmalarına ya da bir veya bir kaçının diğer kuruma katılmalarıdır.⁴

Görüldüğü üzere birleşme kavramı devralma ve yeni kuruluş biçiminde birleşmeyi kapsayan bir üst tanımlamadır. İki veya daha fazla sayıda işletme aynı amaç doğrultusunda farklı bir çatıda bir araya gelmektedirler. Böylece hukuki ve ekonomik olarak bağımsız yeni bir entegrasyon oluşturmaktadırlar.

Yabancı kaynaklara bakıldığında ise birleşme “acqusition, merger, consolidation, fusion, amalgamation” kelimeleriyle ifade edilmektedir. Devralma yoluyla birleşme (acqusition) ve yeni şirket kurulması yoluyla birleşme (merger, consolidation) hukuksal açıdan farklı olaylar olsalar da genellikle finans biliminde birlikte yer almakta ve birleşme (merger veya fusion) terimi her ikisini de kapsayacak şekilde kullanılmaktadır.⁵

³http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=verilst&ayn1=bas&kelime1=birle%CS%9Fme, (Çevrimiçi), 03.05.2018

⁴ Ümit Ataman, **Şirketler Muhasebesi**, 4. Baskı, İstanbul, Türkmen Kitabevi, 2000, s. 309.

⁵ Ersin Nazalı, **Vergisel ve Yeni TTK Yönüyle Anonim ve Limited Şirketlerde Tasfiye, Devir, Birleşme, Bölünme ve Tür Değişimi İşlemleri**, 4. Baskı, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, 2015, s.15.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu (TTK)' da birleşme düzenlemesi şu şekildedir (md 136)

“(1)Şirketler;

a)Bir şirketin diğerini devralması, teknik terimle “devralma şeklinde birleşme” veya

b)Yeni bir şirket içinde bir araya gelmeleri, teknik terimle “yeni kuruluş şeklinde birleşme” yoluyla birleşebilirler.

(2) 136 ila 158 inci maddelerin uygulanmasında, kabul eden şirket ”devralan”, katılan şirket “devrolunan” diye adlandırılır.

(3) Birleşme, devrolunan şirketin malvarlığı karşılığında, bir değişim oranına göre devralan şirketin paylarının, devrolunan şirketin ortaklarınca kendiliğinden iktisap edilmesiyle gerçekleşir. Birleşme sözleşmesi 141 inci maddenin ikinci fıkrası anlamında ayrılma akçesini de öngörebilir.

(4) Birleşmeyle, devralan şirket devrolunan şirketin malvarlığını bir bütün halinde devralır. Birleşmeyle devrolunan şirket sona erer ve ticaret sicilinden silinir.”

Kısaca TTK' ya göre birleşme; devralma yoluyla birleşme ya da yeni ortaklık kurulması yolu ile birleşme şeklinde ortaya çıkmaktadır. Devralma yoluyla birleşme durumunda, devralınan işletmenin tüzel kişiliği sona ererken, devralan işletmenin tüzel kişiliği ise devam etmektedir. Yeni ortaklık kurulması yoluyla birleşme durumunda ise birleşen her iki işletmenin tüzel kişiliği sona ermekte ve yeni bir tüzel kişilik doğmaktadır.

Vergi kanunlarına bakacak olursak Kurumlar Vergisi Kanunu (KVK)⁶ 18-20. maddeleri arasında şirket birleşmelerine ilişkin hükümler bulunmaktadır. KVK'da birleşme müessesesi, vergiye tabi ve vergiye tabi olmayan şeklinde sınıflandırılmıştır. Bunlardan vergiye tabi olanı “Birleşme” olarak, vergiye tabi olmayanı ise “Devir” olarak kabul edilip düzenlenmiştir. Birleşmenin hangi şartlar altında vergi dışında kalacağı ise madde 19' da düzenlenmiştir.

International Financial Reporting Standart (IFRS) 3'e göre, işletme, yatırımcıya bir getiri sağlamak, hissedarlara ve katılımcılara direkt ve orantısal şekilde

⁶ T.C. Yasalar (21.06.2006). **5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (26205 sayılı)

düşük maliyet ve sair ekonomik fayda sağlamak için yönetilen faaliyet ve varlıklar bütünüdür. IFRS 3'ün 4. paragrafında işletme birleşmeleri, “teşebbüs veya işletmelerin tek raporlayan işletme oluşturmak üzere bir araya gelmesidir” şeklinde tanımlanmaktadır. Bu olayda bir ya da daha fazla işletmenin kontrolünü ele geçiren ve edinen (iktisap eden) olarak ifade edilen bir işletme ile edinilen (iktisap edilen) işletme olarak ifade edilen iki taraf bulunmaktadır.⁷

Sermaye Piyasası Kurulu (SPK)'ca yayınlanan birleşme ve bölünmeye ilişkin tebliğde birleşme; birden çok firmanın, içlerinden birisinin ya da yeni kurulmuş olan bir firma bünyesinde birleşmeleri ve birleşmeye katılan firmaların pay sahiplerine belirli bir değişim oranına göre birleşmenin gerçekleştiği ortaklıkta pay sahibi olma hakkı veya payın değerine denk gelen nakdin verilmesini ifade etmektedir. Tebliğin devamında yine birleşme çeşitleri olarak devralma şeklinde birleşme ve yeni kuruluş şeklinde birleşmeden bahsedilmektedir.

1.2.BİRLEŞME TÜRLERİ

Şirket birleşmelerini ekonomik faaliyet alanlarına ya da hukuki yapılarına göre sınıflandırmamız mümkündür. Ekonomik faaliyet alanlarına göre 4 çeşit birleşmeden söz edebiliriz. Bunlar; yatay birleşmeler, dikey birleşmeler, dairesel ve çok yönlü dağılma ile birleşmelerdir.

Hukuki olarak da birleşmeleri, biçimsel ve biçimsel olmayan birleşmeler diye ikiye ayırabiliriz.

⁷ Aydın Karapınar, **IFRS'ye Göre Şirket Birleşmeleri**, Gazi Kitabevi, 2006, s. 4.

Şekil 1.1. Birleşmelerin Sınıflandırılması

1.2.1. Ekonomik Faaliyet Alanlarına Göre

1.2.1.1. Yatay Birleşme (Horizontal Mergers)

Yatay birleşme, aynı veya birbirini tamamlayıcı mal ve hizmet üreten ve ürünlerini aynı coğrafi pazarlara sunan şirketlerin birleşmesi şeklinde ifade edilebilir. Firmalar yatay birleşme ile üretimde uzmanlaşma, üretim maliyetlerini azaltma, pazarlama ve dağıtım kanallarında avantajlı duruma geçme, üretim teknolojisinde işbirliği sağlama ve pazar payını artırmayı hedeflemektedirler. Yapı Kredi Bankası ile Koçbank'ın, Tansaş ile Migros'un birleşmelerini yatay birleşme türüne örnek olarak verebiliriz.

Yatay birleşmeler aynı iş kolundaki işletmelerin birleşmesi olması nedeni ile bu şekilde birleşerek bir araya gelen işletmelerin pazarda önemli bir güç elde etmelerine ve rekabeti önleyici etkilere neden olmaları sebebiyle “antitrust” (tekelleşim oluşturmaya engelleyen) yasalarla engellenmeye çalışılmaktadır.

Dünya üzerindeki birleşmelerin yaklaşık %83' ü yatay birleşmedir. Yatay birleşmeler daha çok gıda, tekstil, lastik ve elektronik sektörlerinde görülmektedir.⁸

⁸ İbrahim Öztürk, **Stratejik Yönetim İşlemi Çerçevesinde Stratejik İşbirlikleri ve Şirket Birleşmeleri**, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1994, s. 106.

1.2.1.2. Dikey Birleşme (Vertical Mergers)

Dikey birleşme, bir şirketin hammadde ya da ara mal satın aldığı şirket ile veya kendi malını sattığı şirket ile birleşmesi durumudur. İşletme, ürettiği ürünün hammaddesinin üretiminden kendisine ulaşmasına kadar geçen evrelerde yer alan firmalarla birleşirse “geriye yönelik”, ürettiği ürünün kendisinden çıkıp son kullanıcıya ulaşınca kadar geçen evrelerde yer alan firmalarla birleşirse “ileriye yönelik” dikey birleşmeden bahsedilmektedir.

Geriye doğru birleşme sayesinde birleşilen firma hammadde temini ve stok harcamaları konusunda maliyet avantajı sağlayarak firma kârlılığını artıracaktır. İleriye doğru birleşme ile de dağıtım kanallarını artırarak satış hacmini artıracaktır.

Dikey birleşmeye örnek olarak süt üretimi alanında faaliyette bulunan bir firmanın peynir üretiminde bulunan bir firma ile birleşmesi gösterilebilir.

1.2.1.3. Dairesel Birleşme (Congeneric Mergers)

Bu birleşme türünde, birleşen işletmelerin üretim veya dağıtım sistemleri fonksiyonel olarak benzer olmakla birlikte, ürünler arasında doğrudan bir rekabet söz konusu olmamaktadır. Amaç pazarlama alanında oluşan kapasiteden faydalanmaktır. Bu birleşme şekline örnek olarak alkollü içecek üreticisi ile alkolsüz içecek üreticisinin birleşmesi verilebilir.

1.2.1.4. Çok Yönlü Dağılma ile Birleşmeler (Conglomerate Mergers)

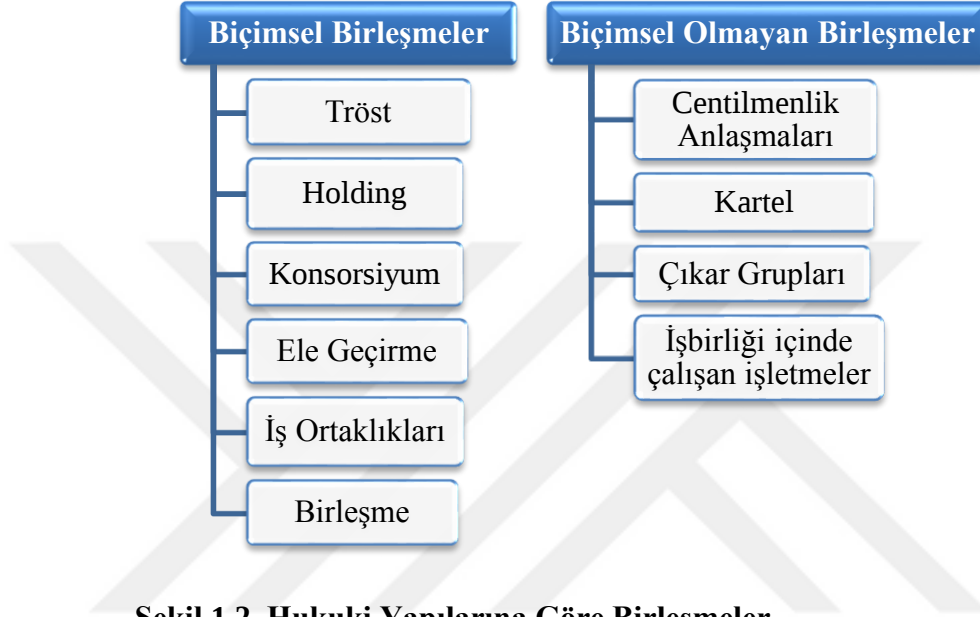
Bu birleşme türünde, işletmeler arasında herhangi bir ilişki bulunmamakta, yani birleşme, tamamen farklı alanlarda faaliyet gösteren firmalar arasında gerçekleşmektedir. İşletmelerin tamamen ana faaliyet konusu dışında, farklı mal veya hizmet üretimi ve pazarlamasını yapan alanlarda faaliyet gösteren firmalarla birleşerek sektör riskini azaltmaktadırlar.

Bu birleşme şekline örnek olarak otomotiv sektöründe faaliyet gösteren bir işletme ile çimento üreten bir işletmenin birleşmesi verilebilir.

1.2.2. Hukuki Yapılarına Göre

Hukuki yapılarına göre işletme birleşmelerini, biçimsel ve biçimsel olmayan birleşmeler olarak ikiye ayırmak mümkündür.

Hukuki Yapılarına Göre

Şekil 1.2. Hukuki Yapılarına Göre Birleşmeler

1.2.2.1. Biçimsel Birleşmeler

Belli bir biçime uygun olarak gerçekleştirilen şirketler arası birleşme çeşitleridir. Biçimsel birleşmeler gerçekleşme biçimi açısından; bağımsız birimlerin bağımsızlıklarını koruyarak oluşturdukları birleşmeler (tröst, holding, konsorsiyum, satın alma, iş ortaklıkları) ve bağımsız birimlerin bağımsızlıklarının ortadan kaldırılarak oluşturulan birleşmeler (birleşme, konsolidasyon, ele geçirme) şeklinde ortaya çıkmaktadır. Biçimsel birleşmelerin farklı türlerine genel olarak aşağıda yer verilecektir.

1.2.2.1.1. Tröst

Şirketlerin iktisadî bağımsızlıklarını kaybetmeleri suretiyle meydana getirdikleri birliğe tröst adı verilir. Tröstlerde, işletmeler hukuki bağımsızlıklarını korurken, ekonomik bağımsızlıklarını kaybederler.⁹ Tröstün amacı, iki ya da daha çok

⁹ Hüseyin Akay, **İşletme Birleşmeleri ve Muhasebesi**, İstanbul, Yaylım Matbaası, 1997,s.21.

işletmenin yönetimini belli bir grup altında toplamaktır. Günümüzde az kullanılan bir birleşme şeklidir.

Tröştler genellikle imalat sanayi, petrol ve madencilik sektörlerindeki işletmelerde görölmektedir. Tröştler açık veya gizli anlaşmalarla oluşabilirler. Rekabeti önleyici nitelikte olmaları nedeniyle bu birleşme türü çoğu ölkede yasalarla engellenmiştir.

1.2.2.1.2. Holding

Holdingler bir ana işletme ve bu işletmenin denetiminde aynı veya farklı alanlarda faaliyet gösteren işletmelerin bulunduğu işletme topluluğunun oluşturduğu şirketlerdir. Genellikle işletmelerin yönetiminin kontrol altına alınması amacıyla yapılan büyüme şeklidir. Ana işletme denetim altına almak istediği işletmenin sermayesinin büyük bir kısmını ya da yarısından fazlasını alarak, oy çokluğu yoluyla denetimi altına alır.

Holdingleşme, şirketlerin birleşme şekillerinden biridir. Sermaye şirketleri holdingleşerek, finans ve yönetim birimlerini geliştirmek böylelikle ticari organizasyonunu daha üst seviyeye taşıma amacındadır.¹⁰

1.2.2.1.3. Konsorsiyum

Konsorsiyum, iki ya da daha fazla şirketin bir işi ya da projeyi gerçekleştirmek üzere aralarında geçici olarak, hukuki ve ekonomik bağımsızlıklarını koruyarak işbirliği yapmalarıdır.

Konsorsiyum anlaşmalarında genellikle büyük çaplı taahhüt işlerinde ulusal veya uluslararası bir ihaleyi kazanabilmek için aynı veya farklı ölkelerden, aynı veya farklı uzmanlık dallarındaki işletmeler finansal ve teknolojik imkânlarını birleştirip işbirliği içine girmektedirler. Konsorsiyumlar özellikle baraj, köprü gibi tek bir işletmenin projenin tümünü tamamlamasının zor olduğu işlerde kurulurlar.¹¹

¹⁰ Şükrü Kızılot, “Örtölü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı”, **Yaklaşım Dergisi**, Sayı: 45, Ankara, Yaklaşım Yayıncılık, Eylül 1996, s.41.

¹¹ Gündal Kılıç, **İşletme Birleşmeleri Ve Uluslar Arası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) III**, Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011, s. 24.

1.2.2.1.4. Ele Geçirme (Take Over)

Ele geçirme, bir işletmenin diğer bir işletmenin yönetiminin ve hatta bazı ortaklarının istememesine rağmen kontrol ya da sahipliğini elde etmek amacıyla hisse senetlerini satın almasıdır. Burada ele geçirme sonucu elde edilen kazanç haksız kazanç olarak nitelendirilmektedir. Yapılan işlem dostça yapılan bir işlem değildir.¹²

1.2.2.1.5. İş Ortaklıkları (Joint Venture)

İş ortaklığı, iki veya daha fazla işletmenin belirli bir iktisadi amaca ulaşmak gayesiyle gerçekleştirdikleri ortak girişim için kullanılan terimdir. Sözleşmeye dayalı ve sermayeye katılmalı olarak iki şekilde gerçekleşebilmekte olup, sözleşmeye dayalı ortak girişimde; tüzel kişiliğe haiz herhangi bir şirket kurmaksızın belli bir ticari faaliyetten kâr elde etmek isteyen iki veya daha fazla kişinin işbirliği söz konusu iken, sermayeye katılmalı ortak girişimde; iki veya daha fazla sayıda birbirinden ekonomik ve hukuki bakımdan bağımsız şirketlerin ortak bir menfaat elde etmek ve riski paylaşmak amacıyla yeni bir şirket kurmak veya mevcut bir şirkete ortak olmak yoluyla gerçekleştirdikleri bir işbirliği söz konusudur.¹³

Ortak girişimler daha çok uluslararası alanda uygulanmaktadır. İşletmeler yabancı bir ülkeye girişte karşılaşacakları sosyal, kültürel ve ekonomik zorlukları ortadan kaldırmak ve yerel bir işletmenin deneyimlerinden yararlanmak için ortak girişim kurmaktadır.

1.2.2.1.6. Birleşme (Combination)

İki firmanın faaliyetlerinin birleştirilmesine birleşme denilmektedir. Şirketler arası birleşmeler devralma, satın alma ve konsolidasyon olmak üzere üç şekilde gerçekleşebilmektedir.

¹² Eugene F. Brigham & Lois C. Gapenski, **Financial Management Theory and Practrice**, Eight Edition, USA: The Dreyden Press, 1997, s.1082.

¹³ Haluk Sumer, Helmut Pernsteiner, **Şirket Birleşmeleri**, 1. Baskı, 2004, s.158.

1.2.2.2. Biçimsel Olmayan Birleşmeler

1.2.2.2.1. Centilmenlik Anlaşmaları

Birden fazla işletmenin aralarında işbirliği yapmak, rekabeti sınırlandırmak, piyasalar karşısında pozisyonlarını güçlendirmek amacıyla yaptıkları protokollerdir. Bu protokoller genellikle yazılı olarak yapılmazlar.¹⁴ Centilmenlik anlaşmaları, daha çok kartellerin yasak olduğu ülkelerde görülen bir uygulamadır.

1.2.2.2.2. Kartel

Aynı dalda çalışan iki ya da daha fazla şirketin rekabeti azaltmak veya ortadan kaldırmak için hukuki bağımsızlıklarını yitirmeden yaptıkları anlaşma ile oluşturdukları tekeli birliktir. Bu tip anlaşmalarda güç birliği oluşturularak diğer rakiplerin sektöre girmesini engelleyici faaliyette işletme davranışları sergilenir. Amaç pazara hakim olup üretim, pazarlama ve fiyat politikası belirlemektir.

Karteller anlaştıkları özelliklere göre:

- a) Fiyat kartelleri,
- b) Satış kartelleri,
- c) Üretim kartelleri,
- d) Ödeme koşullarını belirleyen karteller gibi çeşitlere ayrılmaktadırlar.

1.2.2.2.3. Çıkar Grupları (Comunities of Interest)

Çeşitli işletmelerin hisse senetlerinin genellikle aile bireylerinde veya birbirine yakın kişilerin elinde toplanmasına çıkar grupları denir. Söz konusu grubun ayrı ayrı işletmeleri tek bir amaç doğrultusunda yönetebilmesini ifade eder.

1.2.2.2.4. İşbirliği İçinde Çalışan İşletmeler

Aynı sektörde rekabet halinde olan işletmeler fiyat ve pazara hakim olmak için zamanla işbirliğine gitmektedirler. İşbirliği içinde çalışan işletmelerin yönetim kurulları aynı kişilerden oluşacak olup böylelikle bu işletmelerde ortak ticaret politikaları uygulanacaktır.

¹⁴ Akay, a.g.e., s.24.

1.3.BİRLEŞME NEDENLERİ

Rekabet şartlarının iyice zorlaştığı, ticarete sınırların kalktığı bir ortamda şirket yapılandırmaları önemli hale gelmiştir. Yapılanma süreciyle firma yeni bir katma değer oluşturma yoluna gitmektedir. Bu sayede firma bulunduğu sektörde daha fazla pazar payı almak isteyecek ve kazancını maksimize etme yoluna gidecektir.

Şirket birleşmelerinin altında yatan nedenler incelendiğinde, makroekonomik konjonktürün, ülkelerin birleşme konusundaki vergi ve diğer kanuni düzenlemelerinin ve sektörel etkenlerin önemli oldukları görülmektedir.¹⁵ Şirketler bulunduğu sektördeki yeni düzenlemelere ayak uydurmak zorundadırlar. Çıkacak kanuni düzenlemelere uyum firmanın geleceği için önem arz etmektedir. Büyümeyi başaramayan firma pazarı terk etmek zorunda kalabilecektir.

Şirket birleşmeleri ABD’ de çokça görülmekle birlikte, ülkemizde özellikle son dönemlerde gittikçe daha çok yaygınlaşmakta ve finans sektörü başta olmak üzere birçok sektörde şirketler açısından hızla yaygınlaşan bir büyüme stratejisi haline gelmektedir.¹⁶

Yapılan bir çalışmada şirket birleşme nedenlerinin genel nedenler içindeki payının aşağıdaki gibi olduğu belirtilmiştir.¹⁷

- Rekabet Kabiliyetini Artırmak (%21,5)
- Pazar Payını Artırmak (%19,8)
- Üretim Sinerjisini Yaratmak (%19,2)
- Yeni Pazarlara Girmek (%16,2)
- Maliyetleri Düşürmek (%9)
- Yeni Teknolojiye Sahip Olmak (%6,5)
- Faaliyet ve Ürünleri Genişletmek (4,8)

¹⁵ Haluk Sumer, Helmut Pernsteiner, **a.g.e.** , s.306.

¹⁶ Suphi Aslanoğlu, “Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu’nda Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerin Muhasebeleştirilmesi”, **Yaklaşım Dergisi**, Sayı 176, Ağustos 2007, s.199.

¹⁷ Haluk Sumer, Helmut Pernsteiner, **a.g.e.**, s. 330.

➤ Aktifleri Büyütmek (%3,1)

Şirketleri birleşme politikasına iten nedenleri aşağıdaki altı başlıkta özetleyebiliriz.

1.3.1. Rekabetin Azaltılması

Artan rekabet koşullarında firmalar ayakta kalma mücadelesi vermektedirler. İşletmeler aynı sektörde rekabet halinde bulunduğu firma ile birleşerek rekabeti önemli ölçüde azaltabilirler. Bu şekilde gerek arz-talep dengesi gerekse de fiyat politikasındaki ayarlama daha kolay olacaktır. Birleşen firmalar sektörde hakim konuma gelerek diğer firmalar karşısında daha erken pozisyon alabileceklerdir. Fiyat politikasında daha etkin olma firmanın pazar payının artırmasını kolaylaştıracaktır.

1.3.2. Ölçek Ekonomilerinden Yararlanma

Şirketlerin, işletme büyüklüğü veya üretim ölçeğindeki artış nedeniyle kendi içinde sağladığı olumlu etkilere ölçek ekonomisi denir.¹⁸ Aynı sektördeki firmalar bu sayede atıl kapasiteyi verimli kullanarak birim maliyetleri aşağıya çekebilmektedirler.

Ölçek ekonomileri sayesinde düşen maliyetler firmaların daha yüksek Ar-Ge harcamaları yapmasını sağlayacaktır. Küçük ölçeğe sahip bir firma için ekonomik olmayan bir proje birleşme sonrası çok cazip bir hale gelebilir.

Ölçek ekonomileri sayesinde birleşme öncesi duruma nazaran düşen maliyetler sayesinde işletmelerin alım gücünün ve pazar kontrolünün artması söz konusu olacaktır. Birleşmeyle makine ve teçhizatlar hazır durumda bulunacağından firmalar kaynaklarını diğer harcamalar için kullanabilecektir.

1.3.3. Vergisel ve Finansal Avantajlar

Finansman kolaylığı işletmeler için önemli unsurlardan bir tanesidir. Pazarda rekabet edebilmek için ihtiyaç duyulan finansman birleşme yoluyla likidite hacmi

¹⁸ Orhan Çelik, *Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerde Şirket Değerlemesi*, Ankara: Turhan Kitabevi, 1999,s.38.

yüksek kurumdan temin edilebilir. Mali rasyoları daha iyi olan firma tarafından yapılacak borçlanma sayesinde gerekli kaynaklar temin edilebilecektir.

İki firmanın birleşerek oluşturacakları yeni firmanın hisse senedi değeri, firmaların hisse senetlerinin ayrı ayrı değerlerinden daha fazla olabilir. Bu durumda firmalar birleşme yoluyla hisse senetlerinin değerini artırma olanağına kavuşmuş olurlar.¹⁹

Birleşmelerde diğer teşvik edici kalem ise vergisel avantajlardır. Vergi avantajları şirket birleşme ve devralma faaliyetlerini açıklayabilecek önemli unsurlardan birisidir. Örneğin transfer edilebilir birikmiş zararları olan firmalar, kârlı şirketler için değerli birer hedef haline gelebilir. Bu yüzden, yüksek kârlı ve ağır vergi yükü altında olan işletmeler potansiyel vergi indiriminden faydalanmak amacıyla, bu indirimlerden faydalanma imkânı olmayan zararlı işletmelerle birleşerek bir katma değer yaratma imkânına sahip olabilmektedir.²⁰ Aynı holding çatısı altında bulunan firmalarda da zarar beyan eden firmanın vergi indirimi nedeniyle kâr eden bir firma ile birleşme yoluna gittiği örnekleri bulunmaktadır.

ABD’ de verginin birleşmeler üzerindeki etkilerinin araştırıldığı bir çalışmada 7 yıllık bir dönem (1940-1947) içerisinde gerçekleşen 1990 birleşmenin 1/4’ünde, en önemli birleşme nedeni olarak “vergi avantajı” gösterilmiştir.²¹

1.3.4. Yetenekli Yönetime Sahip Olma

Başarılı yatırımcılar firmalarına dışarıdan profesyonel ve uzman yöneticiler ararken, büyük şirketlerde olağanüstü performans göstermekte olan yöneticileri seçerler. Yönetim becerisi noktasında sorunlara sahip olan firmalar, alanında uzmanlaşmış firmalar ile birleşerek bu eksikliklerini giderme yoluna gidebilirler. İşletme yönetim noktasındaki sorunlar karşısında ya tamamen faaliyetlerini

¹⁹ Aslı Türel, **Firma Birleşmelerinin Türk Vergi Sistemindeki Yeri Ve Muhasebeleştirilmesi**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2004, s. 19.

²⁰ Ömer Faruk Bakla, **Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Birleşme**, İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013, s. 36.

²¹ Hüseyin Akay, **a.g.e.**, s.17.

azaltma/durdurma kararını alacak ya da birleşme yoluyla daha üst bir organizasyon tarafından uzman bir ekiple yoluna devam ederek büyüme yolunu tercih edecektir.

1.3.5. Psikolojik Nedenler

Ekonomik faktörler kadar psikolojik faktörlerinde birleşme kararlarında etkisi bulunmaktadır. Sürekli büyüyen yapıdaki bir küçük ve orta ölçekli bir firma için büyük ölçekli bir firma ile birleşmek bir üst sınıfa geçmek anlamını taşıyacaktır. Alanında uzmanlaştığını düşünen yönetici artık bir üst kategoriye geçip kendini kanıtlamak isteyecektir. Bunu sağlamanın en kısa yollarından birisi ise şirket birleşmeleri olacaktır.

Büyüme hırsının yanında diğer bir faktör ise firmanın geleceğinin tehlikeye gireceği endişesidir. Her gün teknolojik birçok yenilik karşısında gelişmeleri takip edemeyeceğini, rakiplerinin sürekli kendisinden önde olduğunu düşünen firmalar da sosyal statülerinden ödün vermek istemediklerinden birleşme yoluyla geleceklerini garanti altına almak istemektedirler.

1.3.6. Teknik Nedenler

Firmalar değerli sınai haklara (patent, lisans, know-how gibi) sahip firmalarla birleşerek sınai haklarını güçlendirebilirler. Bu sayede yenilik ve gelişmeler karşısında daha güçlü kalabilirler.

Olumsuz ekonomik faktörlerin etkisiyle (döviz kurunda dalgalanma, seçim krizleri vb.) ortaya çıkabilecek riskleri azaltmak için ürün çeşitliliğine gitme seçeneği firmaları birleşmeye iten diğer nedenlerdendir.

Birleşme nedenleri arasında yukarıdakilerin yanı sıra bir ürüne aşırı bağlılığı azaltmak, parçalanmış iş kolunu yeniden düzenlemek, şirketin stratejik örgütlenmesini yapabilmek, şirketin stratejik yönünü değiştirmek, içsel geliştirmeye oranla zamandan tasarruf etmek, piyasada şirkete prestij sağlamak, hedef şirket hakkında diğer şirketler

tarafından bilinmeyen önemli bilgilere sahip olma isteği gibi nedenler yer alabilmektedir.²²

1.4. ŞİRKET BİRLEŞMELERİNDE TARİHİ SÜREÇ

Dünyada;

Gerek ülkemizde gerekse dünyada şirket birleşmelerine ilişkin verilere bakıldığında, büyüme hızının düştüğü dönemlerde birleşmelerin azalmakta, büyüme hızının yükseldiği dönemlerde ise arttığı görülmektedir. Şirket birleşmeleri ABD’de 19’uncu yüzyılın sonunda gündeme gelmekle beraber tarihsel süreçte zaman zaman yoğunluk kazanarak günümüze kadar devam etmiştir.

Günümüze kadar şirket birleşmeleri açısından beş dönem yaşanmıştır.²³

1897-1904, I. Dalga: Tekeller için birleşme dönemi olarak adlandırılmaktadır. Aşırı kapasite ve fiyat düşüşlerinin yatay birleşmelerle önlenmesi, çok büyük şirketlerin ortaya çıkışı (metal, metal ürünleri, taşımacılık ekipmanları, ağır sanayi) bu dönemde gerçekleşmiştir.

1916-1929, II. Dalga: Bu dönem oligopoller ve birleşme dönemi olarak adlandırılmaktadır. Dikey birleşmeler yoluyla piyasaya hakim olmaya ve tüm ürün çevrimini denetlemeye dönük çabalar bu dönemin karakteristik özellikleridir (ağır sanayi, bankacılık, kimya, madencilik, gıda sanayi).

1965-1969, III. Dalga: Özellikle başta ABD’de olmak üzere faaliyet alanı dışında, farklı sektörlerde hedeflenen şirketlerin portföye alınmasına dayalı birleşmelerin ortaya çıktığı dönemdir.

1984-1990, IV. Dalga: Stratejik birleşme ve satın alma işlemleri, güçlü olunan alanlardaki faaliyetlere odaklanma, yeni sinerjiler yaratılması amacı bu dönemde ortaya çıkmaya başlamıştır.

²² Osman Nuri Şahin, **Uluslararası Muhasebe Standartları Kapsamında Şirket Birleşmeleri ve Bir Uygulama**, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2011, s. 17.

²³ Kurtar Tanyılmaz, **Sanayi Şirketlerinde Birleşmeler ve Satın Almalar**, Şirket Birleşmeleri, Ed: Haluk Sümer ve Helmut Pernsteiner, İstanbul: Alfa Yayınları, 2004, s.689.

1993-2000, V. Dalga: Uluslararası, özellikle Avrupa Ortak Pazarına dönük büyük çaplı alımlar (mega birleşmeler) ve artan değer yönelimli firma stratejilerinin izlenmeye başlandığı dönemdir (bankacılık, finans, telekomünikasyon, enerji, sağlık, ilaç, biyoteknoloji).

İlk dönemlerde gerçekleştirilen birleşmeler genelde yatay, ikinci dönemde gerçekleştirilen birleşmeler ise dikey, üçüncü dönemde ise karma birleşmeler ağırlıklıdır. 1930'lardan 1970'lere doğru özellikle 1968'de en üst noktaya ulaşan birleşmeler gittikçe artan bir eğilim göstermiştir. ABD'de şirket birleşmelerinin 1968'den sonra devletin uyguladığı anti tröst politikaların ve birleşmelerde sağlanan vergi avantajlarının azaltılması gibi uygulamalardan kaynaklanan hızlı bir düşme eğilimi içine girdiği görülmüştür. Amerikan tarihindeki en büyük şirket evliliği 2001 yılında America Online (AOL) ile kablo tv şirketi Time Warner arasındaki 160 milyar dolarlık birleşmedir.²⁴ Birleşme sonucunda Time Warner ortadan kalkmış AOL şirketinin piyasa değeri 342 milyar dolara ulaşmıştır.

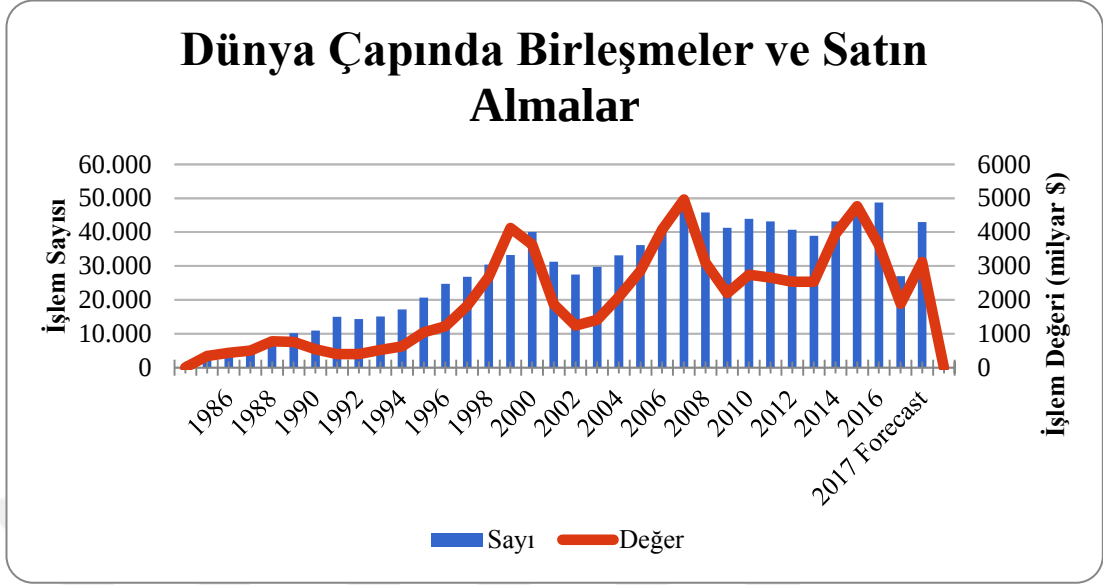
Tarihsel olarak birleşme ve devralmalar Anglo Saxon ülkelerinde yaygın bir şekilde uygulanma alanı bulmuş olup, 20. Yüzyılda birleşme ve devralmaların en fazla gerçekleştirildiği ülke ABD olmuştur. Kıta Avrupa'sında ise birleşme ve devralmalar tarihsel kültürel ve hukuk sisteminden kaynaklanan nedenlerden ötürü Anglo Saxon ülkeleri kadar yaygın olmamıştır.²⁵

Dünya genelinde 1985-2016 yılları arasında yaşanan şirket birleşmelerinin sayı ve değer bakımından istatistiki bilgileri aşağıdaki grafikte sunulmuştur²⁶;

²⁴ Akay, a.g.e. s. 26-30.

²⁵ Metin Yılmaz, **Şirket Birleşme ve Devralmalarının Getiri Üzerine Etkisi ve İMKB' da Bir Uygulama**, Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2010, s. 2-3.

²⁶ <http://www.imaa-institute.org/statistics-mergers-acquisitions.html> , (Çevrimiçi), 03.05.2018

Şekil 1.3. Dünya Çapında Birleşme ve Satın Almalar

Genelde şirket birleşmelerinin en sık yaşandığı sektörler bilgi ve yazılım teknolojisi, telekomünikasyon, biyoteknoloji, yeni materyal teknolojisi, kimyevi maddeler, havacılık, savunma, otomobil, yüksek elektrik, tıbbi araçlar teknolojisi sektörleridir.

Ülkemizde;

Tarihimizde bilinen ilk şirket birleşmesi, Osmanlı İmparatorluğu döneminde, Avusturya sermayeli “Avusturya Osmanlı Bankası” ile Fransız – İngiliz sermayeli “Bank-i Osman-i Şahane” nin 1874 yılında birleşmesidir.²⁷

Uygulanan iktisadi politikaların da etkisiyle, 1950’li yıllarda iş ortaklıkları yaygınlık kazanmıştır. Koç Holding, Sabancı Holding, Türkiye İş Bankası, Oyak gibi güçlü kuruluşlar yurtdışından güçlü şirketlerle ortaklık kurmuşlardır. Koç Grubu; Ford, Fiat ve Siemens, Sabancı Grubu; Hilton, Philips, Oyak; Renault ve Goodyear, Türkiye İş Bankası; Unilever ve General Electric’le ortaklık kurmuştur.

Ülkemizde gerçekleşen şirket birleşmelerinde grup içi birleşmeler yaygındır. Şirketler aynı gruba ait olmasına rağmen, yeniden yapılanma amaçlı olarak, birleşme

²⁷ Hikmet Sami Türk, **Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi**, Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1986, s. 96.

yoluna gitmektedir. Akçansa Çimento'nun Çanakkale Çimento ile birleşmesi, Ardem'in Arçelik ile birleşmesi, Ege Bira'nın Erciyes Bira ile birleşmesi, Garanti Bankası'nın Osmanlı Bankası ile birleşmesi gibi birleşmeler ülkemizde aynı gruba ait şirketlerin birleşmesine örnektir.²⁸

Ülkemizde yaşanan birleşme ve devirlerde devletin payı 1992 yılından sonra hızla artmıştır. Özelleştirme uygulamaları ve ekonomik krizler bu artışın temel nedeni olmuştur. Özelleştirme ile birçok kamu iktisadi kuruluşu özel sektöre devredilirken ekonomik krizler nedeniyle birçok özel banka da devlet yönetimine geçmiştir.

Türkiye'deki şirketlerin % 98'i KOBİ'lerden oluşmaktadır. Küresel bazda baktığımızda şirketlerimiz oldukça küçüktür. Beyaz eşya, otomotiv sanayi, toprak ürünleri, konfeksiyon, kahverengi eşya, turizm ve gıda sektöründe firmalarımızın bölgesel ve uluslararası rekabetle başa çıkma şansı yüksektir.²⁹

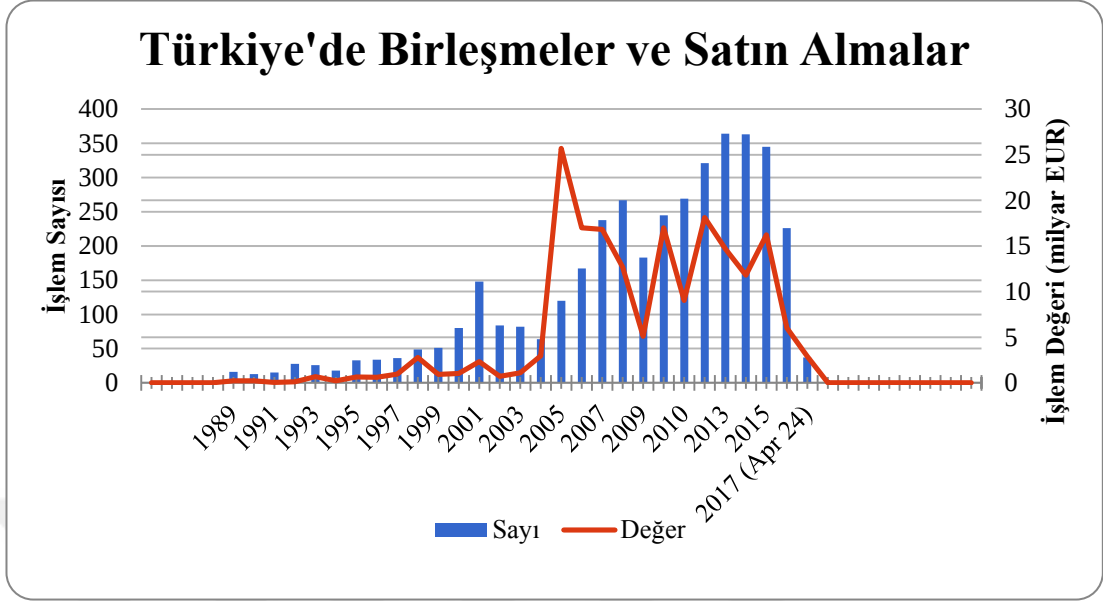
ABD ve gelişmiş ülkelerde başlamakla birlikte ülkemizde de gerek ulusal gerekse de uluslararası şirket birleşmelerinin son zamanlarda yoğunluk kazandığı gözlemlenmektedir. Uygulamada şirket devralmalarına daha fazla rastlanılmakta bir başka deyişle birleşme ve devralmaların büyük bölümü devralma şeklinde gerçekleşmektedir.³⁰

2016 yılı itibarıyla Türkiye'de açıklanan toplam birleşme ve satın alma işlemi sayısı 243 olarak gerçekleşmiştir. Bu birleşmelerin 142'sinin değeri açıklanmazken 101'inin değeri açıklanmıştır.

²⁸ Devrim Topuz, **Ülkemizde Anonim Şirketlerin Birleşmesi ve Birleşmenin Muhasebeleştirilmesi**, Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, Ağustos, 2005, s. 24.

²⁹ Uğur Anlar, "Küreselleşme Sürecinde Stratejik Ortaklıklar ve Türk İşletmeleri", **İGEME**, Ocak-Nisan, Yıl:5, Sayı 17, 2000, s 56-58.

³⁰ Yılmaz, **a.g.e.** , s. 2.

Şekil 1.4. Türkiye’de Birleşme ve Satın Almalar³¹

2015 senesinde, Türkiye’de gerçekleşen ve değeri açıklanan toplam birleşme ve satın alma işlem sayısı 140, hacmi ise 10,7 milyar ABD doları olarak seviyelerinde iken 2016 yılında değeri açıklanan 101 birleşmenin değeri toplam 4,6 milyar ABD dolarına ulaşmıştır. Yatırımcıların Türkiye’de sadece büyük şirketlere değil, çoğu KOBİ boyutunda sayılabilecek şirketlere de önemli ölçüde ilgi gösterdiği görülmüştür. 2016 yılında, 2015 yılında olduğu gibi, işlem hacmi bazında enerji sektörünün, işlem adedi bazında ise bilişim sektörünün ilk sırada olduğu görülmektedir.³²

Türkiye’de şirket birleşmelerinin önündeki en önemli engeller şöyle sıralanabilir:³³

- İstenen vergisel avantajların tam olarak sağlanamaması, birleşme ile ilgili hükümlerin yeterince açık ve anlaşılabilir olmaması
- Türk şirketleri arasında ortaklık kültürünün yeterince güçlü olmaması

³¹ <http://www.imaa-institute.org/statistics-mergers-acquisitions.html>

³² Ernst & Young, **Birleşme ve Satın Alma İşlemleri**, 2016 Raporu, s.6.

³³ Serpil Altınırnak Gökbel, **Birleşmelerde Başarı ve Başarısızlık**, Şirket Birleşmeleri, Edit:Prof Dr Haluk Sümer-Prof Dr Helmut Pernsteiner, İstanbul, 2004, s.228.

- Şirket kurucularının şirketle olan bağlarının güçlü olması ve bu nedenle kötü şartlarda bile şirketin elden çıkarılmasını istememeleri
- Türkiye’de kurulu firmaların patrona bağlı yapısı nedeniyle kurumsallaşma eksikliği ve bu eksikliğin birleşme fikrine karşı olması
- Şirket sahiplerinin birleşme sürecinde şirket değerlerini gerçek değerinden daha fazla göstermelerinden kaynaklanan anlaşmazlıklar

Dünyadaki gelişmelere paralel olarak Türkiye’de de birleşmelerde artış beklenmektedir. Özellikle son kullanıcıya ulaşmada güçlü olan yerel şirketlerin pazar payları yabancı şirketler için cazip birer birleşme ve satın alma konusu olmaktadır. Türkiye’nin gelişmiş ve gelişen pazarlara olan coğrafi yakınlığı, yabancı şirketleri yerli şirketlerle ortaklık kurmaya teşvik etmektedir.

1.5. BÖLÜNME TANIMI

Şirketlerin yeniden yapılandırma modellerinden bir diğeri ise bölünme müessesesidir. Kâr maksimizasyonuna ulaşma, sektörde lider firma olma ve mali avantajlardan faydalanma amacıyla birleşme yolunu seçen firmalar bu amaçlardan sapmaların meydana gelmesiyle birlikte bölünme müessesesine başvurumaktadırlar.

Bölünme konusu mevzuatımıza ilk olarak 2001 yılında 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla³⁴ Kurumlar Vergisi Kanununda yapılan değişikliklerle girmiştir. Sonra Sanayi ve Ticaret Bakanlığı ve Maliye Bakanlığı’nca hazırlanan “Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ”de bölünme kavramı nispeten daha ayrıntılı olarak düzenlenmiş olmakla birlikte, bu düzenleme sadece kısmi bölünme işlemi ile sınırlı nitelik taşımaktadır. 2012 yılında yürürlüğe giren TTK ile kısmi ve tam bölünme konusu vergi hukukundan sonra ilk kez ticaret hukukunun da konusuna girmiş olmaktadır.

³⁴ Resmi Gazete, 03.07.2001 tarih 24451 sayılı

Bölünmek fiilinden türetilen bölünme sözcüğü TDK’ da belirli bölümlere, parçalara ayrılmak anlamına gelmektedir.³⁵ Bölünme kelimesi yabancı kaynaklarda “division, scission, spaltung, demerger” terimleri ile ifade edilmektedir.

Bir sermaye ortaklığının çeşitli hak sahiplerinin, alacaklılarının, çalışanlarının ve bölünmeye katılan tüm ortakların pay sahiplerinin /ortaklarının özel olarak korunarak, bir veya birden fazla sermaye ortaklığına, malvarlığının bağımsız bölümlerini külli halefiyetle devretmesi karşılığında, malvarlığı devredilen ortaklığın pay sahiplerinin devralan ortaklıklarda pay sahibi olmalarına ve devreden ortaklığın bütün malvarlığını devrettiği durumda tasfiyesiz olarak infisah etmesine “bölünme” denir.³⁶ Bölünme yoluyla özellikle büyük şirketler, belirli bir ölçeğin üstünde azalan verimler kanununun etkisini göstermesiyle hantal bir yapıya düşmekten kurtulmak; gelişen iş durumuna göre aynı şirketler topluluğu içinde iş bölümü ve uzmanlaşmaya gitmek; üretim, dağıtım ve pazarlama sürecinin farklı aşamalarını ayrı birimler olarak örgütlemek gibi ekonomik faaliyetlerinde verimlilik ve rasyonelliği sağlayıcı amacı gerçekleştirebilirler. Bu çerçevede bölünme, büyük şirketler için değişen koşulların yeni bir yapılanmayı gerektirdiği durumlarda başvurulacak bir yeniden örgütlenme modelidir.³⁷

Mesela, hastane işletmeciliği yapan bir firma ilerleyen süreçte restoran işletmeciliği, otel işletmeciliği sektörlerinde de faaliyette bulunmak suretiyle büyüdüğü düşünüldüğünde bir veya birden fazla sayıda faaliyetini tam ve kısmi bölünme yoluyla yeni kurulacak şirketlerde yürütülebilir. Ayrıca restoran işletmeciliği faaliyetini bir şirkete devrederek karşılığında o şirketin bilişim sektöründeki faaliyetlerini tam ve kısmi bölünme yoluyla devralabilir.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nda bölünme kavramının tanımlaması yapılmamakla birlikte bölünme ile ilgili düzenleme şu şekildedir.(md 159)

“(1) Bir şirket tam veya kısmi bölünebilir.

³⁵ http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori=verilst&ayn1=bas&kelime1=b%C3%B6l%C3%BCnme, (Çevrimiçi), 03.05.2018

³⁶ Mehmet Helvacı, **Anonim Ortaklıkların Bölünmesi**, İstanbul, Beta, 1.Basım, 2004, s.32.

³⁷ Mutlu Kağıtçıoğlu, **Anonim Şirketlerde Kısmi Bölünme**, İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Basım, 2012, s. 10.

a) Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler. Tam bölünüp devrolunan şirket sona erer ve unvanı ticaret sicilinden silinir.

b) Kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.”

Vergi mevzuatımızda ise KVK 19. ve 20. maddelerinde bölünme müessesesi tam ve kısmi bölünme olarak düzenlenmiştir. TTK ile ayrılan noktası kısmi külli halefiyet ilkesidir. KVK ile yapılan düzenlemede bölünme aynı sermaye sistemi üzerine oturtulmuş ve kısmi külli halefiyet ilkesi benimsenmemişken, TTK’da bölünmenin temelinde kısmi külli halefiyet ilkesi yer almaktadır.³⁸ Bu sayede gayrimenkuller daha hızlı ve masrafsız bir şekilde devredilmektedir.

1.6. BÖLÜNME TÜRLERİ

Bölünme, bölünmede uygulanacak usule göre, bölünme sonrası bölünen ortaklık pay sahiplerinin elde edecekleri payların önceki payları ile orantılı olup olmamasına göre veya bölünme sonucunda bölünen ortaklığın infisah edip etmemesine göre çeşitli ayrımlara tabi tutulur.

1.6.1. Bölünme Usulüne Göre

Bölünmede uygulanacak usule göre bölünme 3 grupta toplanabilir.

1.6.1.1. Devralma Şeklinde Bölünme

Bölünen ortaklığın malvarlığını devralacak olan ortaklık veya ortaklıklar eğer bölünme işlemi öncesi mevcut iseler, devralma suretiyle bölünme söz konusu olur. Devralan ortaklık sermayesini devreden şirket ortaklarının haklarını da koruyacak şekilde artırır.

³⁸ Ünal Tekinalp, **Bölünmenin Bugünkü Maddi Hukuk Cephesi**, Prof Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan, Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2004, s. 551.

1.6.1.2. Yeni Kuruluş Suretiyle Bölünme

Yeni kuruluş yolu ile bölünmede, bölünen ortaklık malvarlığının tamamını veya bir bölümünü yeni kurulacak ortaklığa veya ortaklıklara devretmektedir. Devralan ortaklık veya ortaklıklar, bölünme işlemi için kurulmaktadır. Devralma yolu ile bölünmede devralan ortaklığın sermayesinin artması karşılığında, yeni kuruluş suretiyle bölünmede TTK'nın kuruluşu ilişkin hükümleri uygulanmaktadır.

1.6.1.3. Karma Bölünme Modeli

Bu bölünme türünde bölünen ortaklığın malvarlığının tamamını ya da bir bölümünü mevcut ve yeni kurulacak ortaklık veya ortaklıklara aynı işlem çerçevesinde devretmesi nedeniyle, karma bölünme devralma suretiyle bölünme ve yeni ortaklık kurulması suretiyle bölünmenin ortak özelliklerini taşımaktadır.

1.6.2. Bölünen Ortaklığın Ortaklarına Dağıtılan Hisse Oranına Göre

Bölünen ortaklığın ortaklarına dağıtılan hisse oranına göre, bölünme ikiye ayrılır.

1.6.2.1. Eşdeğer Bölünme (Simetrik Bölünme)

Bölünen ortaklığın pay sahiplerine, devralan ortaklıkta, eşit şekilde devredilen malvarlığı değeri oranında pay sahipliği hakkı verilmesi eşdeğer (simetrik) bölünme olarak adlandırılmaktadır.³⁹

Somut olarak ifade etmek gerekirse, otel işletmeciliği, seracılık ve otomotiv bayiliği konularında faaliyet gösteren (A) A.Ş. 'de Ali %50, Ahmet %30, Ayşe %20 oranında pay sahibidir. (A) A.Ş. otel işletmeciliği ve seracılık faaliyetlerini bünyesinde bırakarak otomotiv bayiliği faaliyetlerini kısmi bölünme yoluyla yeni kurulan (B) A.Ş.'ye devretmiştir. (B) A.Ş.'nin sermayesini temsil eden payların %50'si Ali'ye, %30'u Ahmet'e ve %20'si Ayşe'ye tahsis edilmiştir. Bu durumda Ali, Ahmet ve Ayşe iki şirkette aynı oranda sermaye payına sahip ortakları olmuştur.⁴⁰

³⁹ Hülya Coştan, **Anonim Ortaklıklarda Bölünme**, Ankara, Turhan Yayınevi, 2004, s. 28.

⁴⁰ Şenol Kocaer, **Şirket Yeniden Yapılandırılmaları**, Ankara, Seçkin Yayınevi, 2015, s.140.

1.6.2.2. Eşdeğer Olmayan Bölünme (Asimetrik Bölünme)

Asimetrik bölünme olarak da adlandırılan eşdeğer olmayan bölünmede, bölünen ortaklıktaki payların oranında değişiklik yapılarak, devralan ortaklıklarda ortaklık payları verilir. Bu devralan ortaklıklarda, bölünen ortaklığın bütün ortaklarına mevcut payları oranı dışında bir oranda hisse tahsis edilmesiyle gerçekleşebileceği gibi, bölünen ortaklığın bazı ortaklarına mevcut paylarının oranından daha fazla bir oranda hisse tahsis edilerek ortaklar arasında farklılık yaratarak da gerçekleştirilebilir.⁴¹

Örnek olarak; A Ltd. Şti.'de a, b ve ortakları sırasıyla % 60, % 20 ve %20 paya sahip olup, bu firmanın bölünüp bir kısmı Y Ltd. Şti.'ye devrolsa ve devralan Y Ltd. Şti.'de a ortağı % 70, b ve c ortakları da %15 paya sahip bulunursa oranın korunmadığı bir birleşme söz konusu olur.

1.6.3. Malvarlığı Devri Kriterine Göre

Tam bölünme ve kısmi bölünme ayrımı, bölünme sonucunda bölünen şirketin infisah edip etmediğini esas alır. Bu nedenle doktrinde tam bölünme yerine "infisahla sonuçlanan bölünme", kısmi bölünme yerine de "infisahla sonuçlanmayan bölünme" kavramları da kullanılmaktadır.

1.6.3.1. Tam Bölünme

KVK'nın 19. maddesine göre;

“Tam bölünme; tam mükellef bir sermaye şirketinin tasfiyesiz olarak infisah etmek suretiyle bütün mal varlığını, alacaklarını ve borçlarını kayıtlı değerleri üzerinden mevcut veya yeni kurulacak iki veya daha fazla tam mükellef sermaye şirketine devretmesi ve karşılığında devredilen sermaye şirketinin ortaklarına devralan sermaye şirketinin sermayesini temsil eden iştirak hisseleri verilmesi, şeklinde gerçekleşen bölünmedir. Devredilen şirketin ortaklarına verilecek iştirak

⁴¹ Mehmet Akuğur, **Türk Hukukunda Anonim Ortaklıkların Bölünmesi**, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2005, s. 20.

hisselerinin itibarî değerinin % 10'una kadarlık kısmının nakit olarak ödenmesi, işlemin bölünme sayılmasına engel değildir.”

“Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler. Tam bölünüp devrolunan şirket sona erer ve unvanı ticaret sicilinden silinir.” (TTK md 159/1-a)

Görüldüğü üzere tam bölünme, bir ortaklığın diğer bir ortaklık tarafından bütün aktif ve pasifleri ile devralınmasına, diğer bir ifade ile devralma yoluyla birleşmeye benzer bir işlem niteliğindedir. Ortaklıklar nezdinde gerçekleşen bu iki devir türü arasındaki fark, bilanço değerlerinin tek bir şirket yerine birden fazla şirkete devredilmesidir denebilir. Bölünme işlemi de özünde bir nevi devir işlemi olup, devredilen şirket bir şirkete değil, iki veya daha fazla şirkete devredilmektedir.⁴²

1.6.3.2. Kısmi Bölünme

KVK'nın 19. maddesine göre;

“Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki işyeri veya daimî temsilcisinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir veya daha fazla sermaye şirketine devretmesi, kısmî bölünme hükmündedir.”

“Kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.” (TTK md 159/1-b)

⁴² Ali Uysal ve Nurettin Eroğlu, **Açıklamalı ve Örnekli Kurumlar Vergisi Kanunu**, Ankara: Sözkese Matbaacılık, 2. Baskı, 2008, s. 814.

Kanunun gerekçesine göre; “kısmî bölünme iki şekilde olur: (1) Kısmî bölünme, (2) yavru şirket kurma. Kısmî bölünmede; bölünen şirketin malvarlığının tamamı değil bir veya bir kaç kısmı bölünmeye tâbi tutulur ve bu bölümler şirketten ayrılır ve mevcut veya yeni kurulacak başka bir şirkete veya ortaklara devredilir. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirkette (veya şirketlerde) ortak olurlar. Bölünen şirket ortadan kalkmaz, elinde kalan malvarlığı ile faaliyetine devam eder ve bu şirketin ortakları bölünen şirkete ortak olmaya devam ederler.”

“Gerek tam bölünmede gerekse kısmi bölünme işleminde devredilen malvarlığı bölünme sonucu kısmi külli halefiyet yoluyla devralan şirkete geçecektir. Aynı sermaye konulamayacaktır. Yeni TTK, bölünmenin yavru şirket kurma şekline yer vermiştir. Yavru şirket kurmada; bölünen şirket bölünen malvarlığı parçasını başka şirkete aynı sermaye olarak koyar; yani geçiş, külli halefiyet yolu ile gerçekleşmez.”

1.7. BÖLÜNME NEDENLERİ

Faaliyet alanlarını genişletme, yeni projeler üreterek kârlılığı artırma ve piyasaya hakim olma güdüsüyle hareket eden şirketler yönetim eksikliği, ekonomik krizler, üretim planlamasındaki hatalar nedeniyle istedikleri kârlılık düzeyinden uzaklaşmaktadırlar. Şirketler bu durumda yeniden yapılanma modellerinden bölünme tercihiyle daha rasyonel ve daha efektif hareket etme kabiliyetine sahip olabilmektedirler.

TTK bölünme müessesesinin gerekçesini şöyle tanımlanmaktadır: “Bölünme, çok büyüyen ve çekirdek işletme konusundan uzaklaşan şirketlerin ana konularına dönebilmelerine olanak sağlayan bir yoldur. Meselâ, buzdolabı, çamaşır ve bulaşık makinası gibi beyaz ev aletleri üreten bir anonim şirketin, zamanla televizyon, radyo gibi kahverengi ürünler, büro mobilyası, daha sonra da plastik üretimine girdiği varsayılırsa, bu şirket beyaz eşya, kahverengi eşya, büro mobilyası ve plastik üretimi için ayrı ayrı şirketleri bölünme yolu ile kurabilir. Türkiye'nin çeşitli bölgelerinde fabrikaları olan bir şirket her fabrikayı bağımsız bir şirkete dönüştürmeyi düşünebilir. Bölünme; aile ortaklıklarında, mirasın paylaşımında, iki veya üç grupta ortaklıklarda sorunları (ihtilâfları) çözmek amacıyla da kullanılabilir. Nihayet bölünme, holding sistemine geçişte de bir araç olarak kullanılabilir.”

Bölünme nedenleri dört başlık altında toplanabilir. Bu nedenler; mali, iktisadi, teknik ve yönetseldir.

1.7.1. Mali Nedenler

Şirket bölünmelerinde ana unsur mali nedenlerdir. Şirketler ortaya çıkabilecek şirket zararlarının ve risklerinin bölünerek kurulacak olan yahut kurulmuş olan şirkete/şirketlere dağıtmak isterler. Ekonomik yönden sıkıntı içerisinde olan yahut varlıkları borçlarını karşılayamayan şirketler, bölünme yoluna giderek şirket zararlarını diğer şirketlere dağıtarak faaliyetine devam edebilme imkanını yakalamaktadır.

Şirketleri bölünmeye iten diğer önemli sebeplerden biri de bölünen şirketler arasında kâr ve zarar paylaşımının yapılmasıdır. Bu sayede şirketler yıl sonu kâr-zarar tablolarında daha düşük kâr oranları açıklayarak vergisel avantaj sağlamaktadırlar.⁴³ Yeniden yapılanma gereksinimi içinde bulunan ortaklıklar, vergi yasalarında öngörülen kolaylıklardan yararlanabilmek amacıyla, bölünerek yeniden yapılanma modelini tercih etmektedirler.

Bölünme sayesinde işletmenin üretim kaynakları daha kârlı alanlara aktarılarak verimlilik artışı sağlanabilir. İşletme tarafından atıl durumda bulunan ve hantallaşmış yapılar bu sayede daha optimum kullanılabilir.

Bir şirketin halka arzı sırasında, paylaşılmak istenmeyen malvarlığı bölümleri bölünme ile şirketten ayrılmaktadır. Kısmi bölünme ile bir bölüm veya bağlı şirkete yapılan yatırımdan yeterli kazanç elde edildiği düşünülerek, buraya bağlanan kaynakların bir başka alana aktarılması düşüncesi ve uygun fiyatlı satışlarla işletme değerinin artırılması mümkündür.⁴⁴

⁴³ Nazalı, a.g.e., s.29.

⁴⁴ Rabia Gamze Çitci, **Ölçek Küçültme Stratejileri Çerçevesinde Malvarlığının Devri Suretiyle Şirketin Yeniden Yapılandırılması**, Sermaye Piyasası Kurulu Hukuk İşleri Dairesi, Yeterlik Etüdü, Ankara, 2004 Güncelleştirilmiş 12. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010, s. 21.

1.7.2. İktisadi Nedenler

Rekabetçi piyasa koşulları altında ayakta kalmaya çalışan firmalar geniş pazarlara açılarak büyümek istemektedirler. Ancak her pazarın kendine has özelliklerinin bulunması firmaları o pazara özel üretim tekniği ve pazarlama stratejisine itecektir. Şirketler pazara daha yakın bölgelerde üretim ve hizmet sağlayarak, hammaddeye erişim kolaylığı ile birlikte maliyetleri düşürebilmektedirler. Bölünme sayesinde farklılaşan sektöre yönelerek firma pazar payını kaptırmamış olmaktadır.

Teknolojik gelişmeler de firmaların rekabet üstünlüğü sağlamasında esaslı kriterler arasındadır. Teknolojide meydana gelen değişimle firma ürün farklılaştırmasına gidecek, bölünme ile her ürün grubunun ayrı kurumlarda üretilmesi zorunlu olabilecektir.

Optimal işletme büyüklüğüne ulaşan şirketlerde mevcut organizasyon içinde genişleme imkanı ortadan kalktığından, kâr ve verimin iyileştirilmesi amacıyla şirketler bölünme yoluna gitmektedirler.⁴⁵

1.7.3. Teknik Nedenler

Şirketler yatırım için yeni üretim araçlarına ihtiyaç duyabilmektedirler. Yeterli üretim aracına sahip olamayan şirketler, mevcut kıymetlerini başka şirketlere aktarıp diğer şirketlerle bütünleşme yoluyla bölünme yöntemini tercih edebilirler. Bölünme başka kurumların varlıkları ile bütünleşme biçiminde olabileceği gibi, varlıkların bölünerek ayrı kurumlar haline gelmesi biçiminde de olabilir.⁴⁶

Bazen de kanuni düzenlemeler ortaklıkların zorunlu olarak bölünmesine yol açmaktadır. Özellikle Rekabet Hukuku çerçevesinde gerçekleştirilen düzenlemeler bölünmeye neden olabilmektedir. Rekabet mevzuatı çerçevesinde belirli ölçekleri aşan ortaklıkların bölünmesinin öngörülmesi mümkündür. Böyle bir mevzuat karşısında,

⁴⁵ Coştan, **a.g.e.**, s.23.

⁴⁶ Oktay Güvenli, “Kurum Bölünmeleri ile İlgili Avrupa Topluluğu Konseyinin 6 Sayılı Yönergesi ve Türkiye’deki Gelişmeler, **Vergi Dünyası**, Sayı:123, Kasım 1991, s.18

ortaklıklar Rekabet Hukuku'na göre açılacak davaları önlemek amacıyla veya mahkeme kararının icrası nedeniyle bölünerek yeniden yapılanabilmektedir.⁴⁷

1.7.4. Yönetmel Nedenler

Şirket politikalarının karar alma sürecinde yönetim kadrosunun bilgi ve tecrübe sahibi kişilerden oluşması çok önemlidir. Yeteri kadar bilgi ve tecrübeden yoksun yönetim kadrosuna sahip olan şirket, bölünme yoluna giderek yönetim boşluğunu da giderebilecektir. Yine şirkette çok sayıda ortağın bulunması sonucunda karar alma sürecinde anlaşmazlıklar ve sorunlar çıkabilmektedir. Zira bu durumlarda çoğu zaman şirketin tasfiyesi yoluna gidilmektedir. İşte bu durumlarda, mevcut şirketin tasfiyesi yerine bölünmesi suretiyle birden fazla şirket yaratarak ortaklık ekonomik sistem içerisinde tutulabilmektedir.

Ölümünden sonra ortaya çıkabilecek anlaşmazlıkların önlenmesi veya ölümünden sonra mirasçılarının şirketi gereği gibi yöneteceğini düşünmeyen muris adayı sağlığında şirketini bölebilmektedir. Bölünme ile mirasçılarının her birinin ayrı şirketlerde hisse sahibi olması sağlanarak miras anlaşmazlıkları engellenebilmektedir.⁴⁸

1.8. ŞİRKET BÖLÜNMELERİNDE TARİHİ SÜREÇ

Dünyada;

Bölünme işlemlerinin doğuşu, dünyadaki birleşme işlemleri ile eş zamanlı olarak gerçekleşmiştir. Birleşmenin olumsuz sonuçlarını düzeltmek amacıyla bölünme müessesesine başvuru yapılmasına ilişkin ilk örnekler ABD’de rastlanmaktadır. 1960’lardaki grup birleşmeleri, 1980’lere gelindiğinde terse dönmüştür.⁴⁹ Bu dönemdeki birleşmelere finansman sağlayan kuruluşların meydana gelen ekonomik krizlerin etkisi ile iflas etmeleri nedeniyle birleşmelerden istenen amaca ulaşamamıştır. Şirketler bölünerek yüksek mali riskleri dağıtma yoluna girmişlerdir.

⁴⁷ Bora Dede, **Sermaye Şirketlerinde Kısmi Bölünme ve Devir İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi**, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006, s. 62.

⁴⁸ Kağıtçıoğlu, **a.g.e.**, s.62.

⁴⁹ Patrick A. Gaughan., **Mergers, Acquisition, And Corporate Restructurings**, Second Edition. USA:John Wiley&Sons, Inc.,1999, s.397.

Dolayısıyla bölünme, şirketlerin yeniden yapılanmalarına imkan sağlayan bir işlem olarak doğmuş ve zamanla gelişmiştir.

ABD’de 1980’lerin sonuna doğru dördüncü birleşme dalgasının (merger wave) hacimli yükselişi yavaşladığında, firmaların önceki genişleme hedeflerini tekrar gözden geçirmeye başladıkları, şirket bölünme ve hisse satışlarının da arttığı görülmüştür. Düşen ekonomik talebin baskısı altında, nakit akışını güçlendirmek ve kaynak yaratmak için şirketler bünyelerinde yer alan faaliyetleri bölümlere ayırarak elden çıkarmak zorunda oldukları gerçeği ile karşı karşıya gelmişlerdir. 1980’lerden itibaren Kıtta Avrupası’nda da bölünme işlemlerine rastlanmaya başlanmıştır.

1992 yılından itibaren yeniden yapılanma modellerinden olan kısmi bölünme işlemleri artıp gelişmiştir. 1996 yılında ortaya çıkan kısmi bölünme işlemlerinin sayısı, 3.4 milyar dolarlık hacim ile kayıtlara geçmiş bulunmaktadır. 1995 yılında ITT’nin 12.4 milyar dolarlık uluslararası grup birleşmesi şeklindeki oluşumunun aktif değerlerinin üç ayrı yapıya bölünmesi, geniş ölçekli kısmi bölünme işlemlerinin en klasik örneğidir. Bu kısmi bölünme işlemi, önceden grup birleşmesi şeklinde gerçekleştirilmiş bir kurum birlikteliğinin, seneleri takiben şirket hisse senedi fiyatlarının yönetimin gerçekleşmesini arzu ettiği seviyelere ulaşp kalamaması nedeni ile devralma şeklinde birleşilen firmanın 10 yıllık döneminin sonunda yapılmıştır.⁵⁰

Diğer önemli kısmi bölünme örneği ise, haberleşme endüstrisinde önemli bir konuma sahip olan AT&T’nin 1984 yılında 22 adet operasyon şirketine bölünmesi olarak verilebilir.⁵¹ Bu bölünme çok önemli bir yönetim sorunu oluşturmuştur. Binlerce çalışan işçi, hisselerin transferi ve kaydedilmesi sürecinde işinden çıkartılmıştır. Bu bölünme ABD’deki haberleşme endüstrisinin yapısında dramatik değişikliklere sebep olmuştur. AT&T 1995 yılında tarihi yeniden tekerrür ettirerek, hisse değiştirme esaslı üç yollu kısmi bölünme işlemi sonucunda üç ayrı firmaya ayrılmak sureti ile tekrardan kısmi olarak bölünmüştür.

⁵⁰ Gaughan, **a.g.e.**, s.408.

⁵¹ Gaughan, **a.g.e.**, s.409.

Ülkemizde;

Bilinen ilk bölünme işlemi Türkiye Elektrik Kurumu'nun bölünmesi ile çıkmaktadır. 12.08.1993 tarihli Bakanlar Kurulu Kararı ile iktisadi devlet teşekkülü olan Türkiye Elektrik Kurumu iki ayrı ortaklığa bölünmüştür. Bu bölünmenin sonucunda Türkiye Elektrik Üretim İletim Anonim Şirketi (TEAŞ) ve Türkiye Elektrik Dağıtım Anonim Şirketi (TEDAŞ) adında anonim ortaklıklar meydana gelmiştir.

Türk Telekom'un özelleştirilmesinden önce de şirketin kablosuz ağ bölümünü bölmesi bölünmeye ilişkin örneklerdendir. Beymen Grup'un kendisini; Altınyıldız., Boyner, Fabrika, Network gibi ayrı şirketlere bölmesi de bölünerek büyüme adına önemli örneklerden birisi olarak gösterilmektedir. Bunun dışında Index Grup'da 1998 yılında radikal bir kararla şirketini 4'e bölerek bu trendi izleyen örnekler arasında yerini almıştır.

Borsa İstanbul'da işlem gören şirketlerin 2010-2018 yılları arasında KAP'a (Kamu Aydınlatma Platformu) yaptıkları bölünme bildirimleri incelendiğinde KAP'a yapılan bildirimlerin tamamının kısmi bölünmeye yönelik olduğu görülmektedir. Arçelik A.Ş., Enerjisa Enerji A.Ş., Trakya Cam Sanayi A.Ş., Hürriyet Gazetecilik ve Matbaacılık A.Ş. kısmi bölünme kapsamında bildirimde bulunan şirketlerden bazılarıdır. Gerçekleşen kısmi bölünme işlemlerinde genel olarak taşınmaz malların kısmi bölünmeye konu edildiği görülmektedir.

İKİNCİ BÖLÜM

TÜRK TİCARET KANUNU'NA GÖRE ŞİRKETLERDE BİRLEŞME ve BÖLÜNME İŞLEMLERİ

6102 sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu, 13 Ocak 2011 tarihli TBMM genel kurulunda kabul edilmiştir. Yeni Türk Ticaret Kanunu'nun yürürlüğe giriş tarihi olan 1.7.2012 itibariyle 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu yürürlükten kaldırılmıştır.

Yeni TTK'nın 134 ila 194'üncü maddeleri birleşme bölünme ve tür değiştirme ile ilgili uygulama alanını belirlemektedir. İlgili bölümlerin hazırlanmasında İsviçre'nin 30.10.2003 tarihli "Birleşme Bölünme Tür Değiştirme ve Mal Varlığı Devrine İlişkin Federal Kanun" (İBirK/FusG)'dan yararlanılmıştır.⁵²

Eski TTK'da bölünme müessesine yer verilmemiş olup birleşme müessesesi ise günlük uygulamalardan oldukça uzakta bulunmaktaydı. Yeni TTK ile birlikte bölünmenin ve birleşmenin türleri tanınarak bu hükümler Türk Hukuku'nu AB üyesi hukuklarla bütünleştirmiştir. Yine eski TTK'da alacaklıların hakları yeterince korunmamakta, hak sahiplerinin hukuki konumlarını devam ettiren önlemlere yer verilmemiş bulunmaktaydı. Yeni TTK ile alacaklıların haklarının korunmasına ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

6102 sayılı TTK işletme birleşmeleriyle ilgili bir takım yenilikler içermektedir. Söz konusu yenilikler 6762 sayılı TTK ile karşılaştırmalı ve özet olarak Tablo 1'de yer almaktadır.

6762 Sayılı Türk Ticaret Kanunu	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu
Birleşme iki şekilde gerçekleştirilebilir; • Devralma yoluyla birleşme • Yeni kuruluş şeklinde birleşme	Birleşme iki şekilde gerçekleştirilebilir; • Devralma yoluyla birleşme • Yeni kuruluş şeklinde birleşme
Aynı tür şirketler birleşebilir.	Farklı tür şirketlerin belirli şartlar ve kurallar çerçevesinde birleşmesine imkân tanınmıştır
Tasfiye halindeki şirket birleşmeye katılamaz	Tasfiye halindeki şirket belirli şartlar altında birleşmeye katılabilir.
Borca batık bir şirket birleşmeye katılamaz	Borca batık bir şirket belirli şartlar altında birleşmeye katılabilir.

⁵² Salih Bayram, **Uygulama Örnekleriyle Bölünme Birleşme Ve Tasfiye İşlemleri**, Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul Nisan, 2017, s.59.

Ortaklığın devamı ve korunması ilkesi özel olarak belirtilmemiştir.	Ortaklığın devamı ve korunması ilkesi özel olarak belirtilmiştir
Birleşme sözleşmesinin yapılması, şekli, birleşme raporu özel olarak belirtilmemiştir.	Birleşme sözleşmesinin yapılması, şekli, birleşme raporu, genel kurul tarafından onaylanması ayrıntılı olarak belirtilmiştir.
	Kolaylaştırılmış birleşmeye olanak tanınmıştır.
	Birleşmeye katılan şirketlerin alacaklılarının ve çalışanlarının korunması ayrıntılı şekilde düzenlenmiştir.

Tablo 2.1. Eski ve Yeni TTK Karşılaştırılması

TTK kapsamında konu ile ilgili bundan sonraki açıklamalarımızda TTK kısaltması 6102 sayılı yeni TTK için kullanılacak olup eski TTK ile ilgili açıklamalarımızda eski belirtmesi yapılacaktır.

2.1. BİRLEŞME

2.1.1. Birleşme Tanımı

TTK'ya göre ticaret işletmelerin birleşmeleri iki şekilde olabilir: “Bir işletmenin diğerini devralması (devralma şeklinde birleşme) veya yeni kuruluş şeklinde birleşme. (TTK m. 136/1).

TTK'nın 136 ilâ 158 inci maddelerinin uygulamasında, kabul eden şirket “devralan”, katılan şirket “devrolunan” diye adlandırılmaktadır. (TTK m. 136/2)

Birleşme, devrolunan şirketin malvarlığı karşılığında, bir değişim oranına göre devralan şirketin paylarının, devrolunan şirketin ortaklarınca, kendiliğinden iktisap edilmesiyle gerçekleşir (TTK m. 136/3). Birleşme ile birlikte, devralan şirket devrolunan şirketin mal varlığını bir bütün halinde devralır. Birleşmeyle devrolunan şirket sona erer ve ticaret sicilinden silinir.” (TTK m. 136/4)

Birleşmenin gerçekleşebilmesi için en az iki farklı şirketin mevcut olması ve bunlardan en az birisinin ise infisah etmesi gerekmektedir. Birleşecek şirket sayısında üst limit bulunmamaktadır.

Devralma şeklinde gerçekleştirilen birleşmede; devralan ve devrolunan olmak üzere iki işletme söz konusudur. Birleşme işlemi, devir alan işletmenin bünyesinde gerçekleşir. Devir alan işletme, birleşme işleminden sonra varlığını sürdürürken, devir olan işletme birleşme işleminden sonra tüzel kişiliğini kaybeder. Yeni kuruluş şeklinde

yapılan birleşmelerde ise birleşen işletmeler birleşme işleminden sonra yeni bir işletme oluştururlar ve herhangi bir kurumun kararına lüzum olmaksızın sona ererler. Birleşme işlemi gerçekleştiğinde, birleşen işletmeler tüzel kişiliklerini kaybeder, ticaret sicilinden terkin ile ortadan kalkarlar.⁵³

Yeni kuruluş nakdi veya aynı sermaye ile gerçekleşmez. Sermayenin karşılığı intikal edecek olan malvarlığıdır. Birleşme de külli halefiyet ilkesi geçerlidir. Yani bir malvarlığını oluşturan bütün hak, alacak ve borçların bir kül halinde karşı tarafa intikal etmesidir.

TTK ile birlikte eski kanundan farklı olarak birleşmeye karşı olan ortak veya ortaklara devredilen şirketten ayrılma hakkı tanınmıştır. Böylelikle ortaklar isterlerse mevcut veya yeni şirkette devam edecekler, isterlerse sözleşme de belirtilen ayrılma akçesini alarak ayrılabilirlerdir.

Birleşme hangi şekilde gerçekleşirse gerçekleşsin devrolan şirketler tasfiye edilmeksizin sona ererler. Tasfiye işleminin olduğu yerde birleşme, birleşme işleminin olduğu yerde tasfiyeden söz edilemez.⁵⁴

2.1.2. Geçerli Birleşmeler

Birleşmenin geçerli bir birleşme sayılabilmesi için TTK ‘nın 137.maddesinde yazılı bulunan kurallara uyulması gerekir.

“Sermaye şirketleri;

- *Sermaye şirketleriyle,*
- *Kooperatiflerle,*
- *Devralan şirket olmaları şartıyla, kolektif ve komandit şirketlerle birleşebilirler (TTK m. 137/1).*

Şahıs şirketleri;

- *Şahıs şirketleriyle,*

⁵³ Osman Kürşat Onat, **Devralma Yoluyla Şirket Birleşmelerinde Birleşme Sonrası Mali Performansın Oranlar Yöntemiyle Belirlenmesi**, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2012, s. 316.

⁵⁴ Türk, **a.g.e.**, s.161.

- *Devrolunan şirket olmaları şartıyla sermaye şirketleriyle,*
- *Devrolunan şirket olmaları şartıyla kooperatiflerle birleşebilirler (TTK m. 137/2).*

Kooperatifler;

- *Kooperatiflerle,*
- *Sermaye şirketleriyle,*
- *Devralan şirket olmaları şartıyla şahıs şirketleri ile birleşebilirler.” (TTK m. 137/3).*

Eski TTK'dan farklı olarak yeni TTK ile türler arası birleşme serbestisi getirilmiştir. Eski TTK'da kollektif ile komandit şirketler ve anonim ile sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler aynı neviden sayılmaktaydı. Yeni TTK ile kollektif, komandit, anonim, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ve kooperatifler birbirleriyle birleşebileceklerdir.

Ticaret şirketleri ile dernek, vakıf ve tek kişilik işletmelerin birleşmesi mümkün olmamaktadır. Diğer yandan dernek veya vakıflara ait ticari işletmeler ticaret şirketleri tarafından devralınabilecektir.⁵⁵

2.1.3. Tasfiye Hâlindeki Bir İşletmenin Birleşmeye Katılması

Tasfiye hâlindeki bir işletmenin birleşmeye katılabilmesi TTK md 138'de iki şarta bağlanmıştır. “*Tasfiye hâlindeki bir şirket, malvarlığının dağıtılmasına başlanmamışsa ve devrolunan şirket olması şartıyla, birleşmeye katılabilir. Bu şartların mevcudiyeti, devralan şirketin merkezinin bulunduğu yerin ticaret sicili müdürlüğüne sunulan belgelerle ispatlanır.*”

Malvarlığının dağıtılmasına başlanılmaması, tasfiye kârının henüz dağıtılmadığı anlamına gelmektedir. Tasfiye paylarının dağıtılması birleşme ehliyetini ortadan kaldırmaktadır. Dolayısıyla tasfiye kârı henüz dağıtılmadığı durumunda şirket birleşmeye taraf olabilmektedir.

Birleşme için gerekli olan “devrolunan şirket olma” şartı tartışmalıdır. Örneğin anonim şirket sürenin dolmasıyla veya genel kurul kararıyla sona ermiş ise pay

⁵⁵ Kocaer, **a.g.e.**, s. 62.

sahipleri arasında şirket malvarlığının dağıtımına başlanılmadıkça genel kurul şirketin devamına karar verebilir. Tasfiye haline girmiş ve malvarlığının dağıtılmasına başlanmamış olan bir şirket genel kurul kararıyla devam edebileceğine göre, bu devamın, bir şirketin devralması veya bir şirketle yeni bir şirket çatısı altında birleşmesi suretiyle sağlanabilmesine herhangi bir engel bulunmamalıdır. Dolayısıyla tasfiye kararı alan ancak bu kararından dönen şirketlerin hem “devralan” hem de “devrolunan” sıfatıyla birleşmelere katılmasına izin verilmelidir.

Şekil 2.2. Tasfiye Halinde Birleşmeye Katılmanın Şartları

2.1.4. Sermayenin Kaybı veya Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılma

Yeni TTK ile getirilen düzenleme kapsamında, “*Sermayesiyle kanunî yedek akçeleri toplamının yarısı zararlarla kaybolan veya borca batık durumda bulunan bir şirket, kaybolan sermayeyi veya gerekiyorsa borca batıklık durumunu karşılayabilecek tutarda serbestçe, tasarruf edilebilen özvarlığa sahip bulunan bir şirket ile birleşebilir.*” (TTK m. 139/1) Maddenin ikinci bendi kapsamında “*bu şartın gerçekleşmiş olduğunu ispat eden belgelerin, devralan şirketin merkezinin bulunduğu yerdeki ticaret sicili müdürlüğüne sunulması şarttır.*”

Borca batık olma durumu şirket varlıklarının şirket borçlarını karşılamaya yetmemesi durumudur. Borca batıklık halinin tespiti gerek şirket gerek alacaklılar gerekse de pay sahipleri için önem arz etmektedir. Borca batık durumunda bulunan şirket bir kurtuluş olanağı olarak birleşme işlemini mahkemeye (Asliye Ticaret Mahkemesi) sunarak iflasın ertelenmesini isteyebilir.

Normal koşullar altında sermaye ve mali yapısı güçlü bir şirketin borca batık veya sermaye kaybı olan bir şirketle birleşmek istemesi güç bir durumdur. Bu nedenle

bu tür birleşmelerin grup şirketlerinden birinin iflası nedeniyle piyasada güvenin azalacağı, birleşmeyle beraber sinerji oluşacağı gibi haklı gerekçelere dayanması gerekir. Bu tür birleşmeler genelde aynı grup bünyesinde iştirak ve bağlı ortaklık gibi bağları bulunan şirketler arasında yapılmaktadır.⁵⁶

Tasfiye halinde bulunan bir şirket için devrolunma zorunluluğu varken sermayenin kaybı veya borca batıklık halinde bulunan şirketler için böyle bir kısıtlama bulunmamaktadır.

Şekil 2.3. Borca Batıklık Halinde Birleşmeye Katılmanın Şartları

2.1.5. Ortaklık Payları ve Hakları

Birleşme hukukunun temel ilkelerinden biri ortak sıfatının korunması ilkesidir. Bu ilkeye şirket payının devamlılığı ilkesi denilmektedir. Bu doğrultuda TTK 140. md birinci fıkrası uyarınca “Devrolunan şirketin ortaklarının, mevcut ortaklık paylarını ve haklarını karşılayacak değerde, devralan şirketin payları ve hakları üzerinde istemde bulunma hakları vardır. Bu istem hakkı, birleşmeye katılan şirketlerin malvarlıklarının değeri, oy haklarının dağılımı ve önem taşıyan diğer hususlar dikkate alınarak hesaplanır” hükmüne yer verilmiştir.

“Hükümdeki “ortaklık payları ve hakları” ile, devrolunan şirketteki şirkete katılma payı ve paya bağlı malvarlığı, yönetim, denetim ve inceleme hakları kastedilmiştir. Bu terim, azlık haklarını kapsamaz. Çünkü devrolunan şirkette azlık haklarına sahip bir ortak, oransal eşitlik sebebiyle devralan şirkette azlık hakkına haiz olmayabilir.”⁵⁷

⁵⁶ Bayram, a.g.e., s. 86.

⁵⁷ Gerekçe Md 140.

6102 Sayılı TTK 140. md. 2. fıkrası uyarınca, “ortaklık paylarının değişim oranları belirlenirken, devrolunan işletmenin ortaklarına tahsis olunan ortaklık paylarının gerçek değerlerinin onda birini aşmaması şartıyla, bir denkleştirme ödenmesi öngörülebilir.” Değişim oranı devrolunan şirketin ortaklarına devrolunan şirkette sahip oldukları ortaklık payları karşılığında ne kadar devralan şirket ortaklık payı alacaklarını belirleyen oranı ifade etmektedir. “Denkleştirme akçesi, malvarlıklarının değerlendirilmesinde sıkça -hemen hemen her zaman – ortaya çıkan küsuratın atılması karşılığında verilecek nakdi ifade etmektedir. Denkleştirme akçesi birleşmenin kavramsal bir ögesi olmayıp, birleşmenin uygulanmasını kolaylaştıran bir araçtır.”⁵⁸

Birleşme durumunda “devrolunan şirketin oydan yoksun paylarına⁵⁹ sahip ortaklarına aynı değerde, oydan yoksun veya oy hakkını sahip paylar verilir. (TTK m. 140/3) Devrolunan şirkette mevcut bulunan paylara bağlı imtiyaz hakları⁶⁰ karşılığında ise devralan şirkette eş değerde haklar veya uygun bir karşılık verilir. (TTK m. 140/4)

Ayrıca, devralan şirket, devrolunan şirketin intifa senedi sahiplerine⁶¹ eş değerli haklar tanımak veya intifa senetlerini, birleşme sözleşmesinin yapıldığı tarihteki gerçek değeriyle satın almak zorundadır.” (TTK m. 140/5)

Birleşme sonucunda devralan şirketin ortaklarının devralan şirketteki ortaklık paylarının şirket sermayesine oranı azalır. Bu ise devralan şirketin ortaklarının mevcut sermayeye katılım oranlarının azalması anlamına gelir. Bu durum, rüçhan hakları tamamen kaldırılarak yapılan bir sermaye artırımına benzemektedir. Birleşme hem devrolunan hem de devralan şirketin ortaklarını etkilediğinden her iki tarafın uygun şekilde korunması gerekmektedir.

⁵⁸ Gerekçe Md 140.

⁵⁹ Oydan yoksun pay; şirketlerin sermaye artırımını ile ihraç edebilecekleri, oy hakkı hariç, hak sahibine kar payından ve istendiğinde tasfiye bakiyesinden imtiyazlı olarak yararlanma hakkını ve diğer tüm ortaklık haklarını sağlayan pay senetleri olarak tanımlanabilir.

⁶⁰ İmtiyazlı pay senetleri; olağan hisse senetlerine kıyasla, örneğin; bir hisseye tanınan iki oy hakkı ya da bir hisseye diğer hisselerin alacağından daha fazla kardan yararlanma olanağı verilmesi gibi bazı ayrıcalıklar tanınan pay senetleri olarak tanımlanabilir.

⁶¹ İntifa senetleri; anonim şirketlerde, pay senetleri dışında çıkartılan ve sahiplerine ortaklık hakkı vermemekle birlikte, şirketin kazancına, tasfiye bakiyesine veya sermaye artırımında yeni paylara katılma hakkı veren senetler olarak tanımlanabilir.

2.1.6. Ayrılma Akçesi

“Birleşmeye katılan şirketler, birleşme sözleşmesinde, ortaklara, devralan şirkette, pay ve ortaklık haklarının iktisabı ile iktisap olunacak şirket paylarının gerçek değerine denk gelen bir ayrılma akçesi arasında seçim yapma hakkı tanıyabilirler.” (TTK m. 141/1)

Ayrılması akçesi ortaklık sıfatı devamı ilkesinin istisnasını oluşturmaktadır. Ayrılması akçesi uluslararası literatürde, squeeze-out merger, cash-out merger, freeze-out merger olarak çeşitli şekillerde adlandırılmaktadır. Devrolunan şirketin bütün ortakları birleşmeyi uygun bulmayarak devralınan ortaklıkta devam etmek istemeyebilirler. Yeni TTK ile getirilen hüküm uyarınca devrolunan şirketin ortakları dilerlerse devralınan veya yeni kurulan şirkette ortak olarak devam edebilirler, dilerlerse birleşme sözleşmesinde öngörülen ayrılma akçesini alarak şirketten ayrılabilirler.

Yeni TTK’nın 141’inci maddesinin ikinci fıkrası uyarınca *“birleşmeye katılan şirketler birleşme sözleşmesinde, sadece ayrılma akçesinin verilmesini öngörebilirler.”* Bu düzenlemeyle birleşme işlemine karşı çıkan ortakların firmadan çıkarılmaları imkanı sağlanmış olmaktadır. İlgili madde gerekçesinde, *“Birleşme sözleşmesi, sadece ayrılma akçesinin ödenmesini öngörüorsa, bu sözleşmenin devreden şirketin oy hakkına haiz ortaklarının yüzde doksanı tarafından onaylanması gerekir. Bu nisapla onaylanmak şartıyla birleşme sözleşmesi belirli ortakların, devralan şirkette pay sahibi olmalarına engel olup onların ayrılma akçesi almalarını zorunlu olarak öngörebilir. Bu nisapla alınan bir karara çıkarılmaları birleşme sözleşmesinde ismen belirtilmiş bulunan ortaklar itiraz edemezler. Bu yüksek nisap, adeta onların haklarını kaldırmakta ve yüzde doksanın istemediği bir kişinin şirkette kalmasına izin vermemektedir.”* denilmektedir.

Kanun koyucu, ayrılma akçesinin nakit olmasını zorunlu tutmamıştır. Nakit yerine şirket payları, pay senetleri veya diğer menkul değerler de ayrılma akçesi olarak verilebilmektedir.

2.1.7. Sermaye Artırımı, Yeni Kuruluş ve Ara Bilanço

“Devralma yoluyla birleşmede, devralan şirket, sermayesini, devrolunan şirketin ortaklarının haklarının korunabilmesi için gerekli olan düzeyde artırmak zorundadır.” (TTK md 142)

Kanun gerekçesinde, *“Devralan şirkette sermaye artırımı zorunluğu (141. maddedeki istisnâî durum dışında) “ortaklığın” devamının gereğidir. Bu sebeple sermaye artırımı devralan şirkette bir zorunluluktur; emredici niteliktedir.”* denilmektedir. Kural olarak devrolunan şirketin sermayesinin değişim oranı ile çarpılması sonucunda devralan şirkette artırılacak sermaye tutarı hesaplanır.⁶²

Örnek: Devralan Şirketin Özkaynağı (A) :5000 TL

Devrolunan Şirketin Özkaynağı (B) :3000 TL

Devralan Şirketin Sermayesi (C) :1000 TL

Devralan Şirkette Yapılacak Sermaye Artırımı: $(C/A)*B$ formülü ile 600 TL olarak hesaplanır.

Devrolunan Şirketin Sermayesi (E): 300 TL

Değişim Oranı (D): $600 \text{ TL} / 300 \text{ TL} : 2$ olarak hesaplanır.

TTK’nın 142. maddesinin ikinci fıkrasına göre *“Birleşmede, aynı sermaye konulmasına ilişkin düzenlemelerle, halka açık anonim şirketlerde, yeni payların halka arzına dair hükümler, Sermaye Piyasası Kurulu kaydına alınmasına ilişkin olanlar müstesna, uygulanmaz”*. Devralma suretiyle birleşmeye özgü olarak, sermayeye ilişkin hükümlerin uygulanmayacağını belirten bu hüküm, tereddütleri ortadan kaldırmak amacıyla öngörülmüştür.

“Yeni kuruluş yolu ile birleşmede, bu Kanun ile 24/4/1969 tarihli ve 1163 sayılı Kooperatifler Kanunu’nun, aynı sermaye konulmasına dair düzenlemeleri ve asgari ortak sayısına ilişkin hükümleri dışındaki maddeleri yeni şirketin kuruluşuna uygulanır.” (TTK Md 143)

⁶² Kocaer, a.g.e., s. 89.

Kanun gerekçesinde, “Yeni kuruluştaki, yeni kurulan şirketin türü ne ise o türün kurulmasına ilişkin hükümler uygulanır. Ancak yeni türde asgarî ortak sayısı gösterilmişse buna ilişkin hüküm ile aynı sermayeye ilişkin hüküm uygulanmaz.” denilmektedir.

“Birleşmede ara bilanço ancak kanunda öngörülen sebeplerden birinin varlığında hazırlanır, aksi halde düzenlenmesine gerek bulunmamaktadır. Ara bilançonun hazırlanmasını zorunlu kılan sebeplerden ilki (yıl sonu) bilanço günü ile birleşme sözleşmesi arasında altı aydan fazla bir sürenin geçmiş olmasıdır. “(TTK Md 144)

“Faaliyet yılının yarısından fazlasının idrak edilmiş olması, son yıl sonu bilançodaki değer ve sonuçların birleşme bilançosuna esas kabul edilebilmesi olanağını ortadan kaldırır. Durumu tam olarak görebilmek ve birleşmeyi hesaben yapılandırabilmek için, yeni bir bilanço gereksinim vardır. Faaliyet yılı içinde hazırlandığında, bu bilanço ara bilanço olarak adlandırılır. Altı aylık süre 78/855/AET sayılı Yönergenin gereğidir.

Ara bilanço düzenlenmesini gerektiren ikinci sebep (altı aylık süre geçmemiş bile olsa) birleşmeye katılan şirketlerin malvarlıklarında önemli bir değişikliğin meydana gelmesidir. (TTK Md 144) Değişiklikte bilançonun çıkarılmasının sonuçlandığı tarih değil, bilanço günü esas alınır. Malvarlığında önemli değişikliğe, bir kooperatifte çok sayıda ortağın çıkması, şirketin faaliyet yılı zararının anormal artması, büyük bir tesisin satılması örnek olarak gösterilebilir.”⁶³

Aynı maddenin ikinci fıkrasında ise ara bilançonun yıllık bilançonun tabi olduğu hüküm ve ilkelere göre düzenleneceği belirtilmiştir. Bu madde hükmüyle ara bilanço düzenlenmesi kolaylaştırılmıştır. “Ara bilanço hazırlayabilmek için; fizikî envanter çıkarılması gerekli değildir. Son bilançoda kabul edilen değerlemeler, sadece ticari defterdeki hareketler (kaydi envanter) ölçüsünde değiştirilir. Amortismanlar, değer düzeltmeleri ve karşılıklar ile ticari defterlerden anlaşılmayan işletme için önemli değer değişiklikleri de dikkate alınır.” (TTK Md 144/2)

⁶³ Gerekçe Md 144.

2.1.8. Birleşme Sözleşmesi ve Birleşme Raporu

Birleşme sözleşmesi, birleşmeye aday şirketler arasında, birleşmenin tüm planları ve önemli temel ilkelerini içeren ve sadece borçlandırıcı etkisi olan bir sözleşmedir.⁶⁴ Birleşme sözleşmesi, sözleşme olmasının sonucu olarak birleşmeye katılan şirketlerin yönetim organlarının karşılıklı ve birbirine uygun iradeleri ile meydana gelir.

“Birleşme sözleşmesi yazılı olarak hazırlanır. Sözleşme, birleşmeye katılan şirketlerin, yönetim organlarınca imzalanır ve genel kurulları tarafından onaylanır.” (TTK md 145) TTK’nın 145. maddesi birleşme sözleşmesinin bağlayıcı hale gelmesine ilişkin sözleşmeyi yapma, imzalama ve onaylama süreçlerini göstermektedir. Kanun gerekçesinde, *“ Yazılı şekil, geçerlilik şartıdır. Sözleşmeyi akdetme yetkisi, yönetim organına aittir. Yönetim organı bu yetkiyi başkasına, meselâ anonim şirketlerde müdürlere hatta yönetim işlevini 367. maddeye göre devralan yönetime de devredemez.”* denilmektedir.

Birleşme sözleşmesinin aşağıdaki unsurları içermesi zorunludur; (TTK md 146)

- *“Birleşmeye katılan işletmelerin ticaret unvanları, hukuki türleri, merkezleri; yeni kuruluş yolu ile birleşme hâlinde, yeni işletmenin türü, ticaret unvanı ve merkezi,*

-İşletme paylarının değişim oranı, öngörülmüşse denkleştirme tutarı; devrolunan işletmenin ortaklarının, devralan işletmedeki paylarına ve haklarına ilişkin açıklamaları,

-Devralan işletmenin, imtiyazlı ve oydan yoksun payların sahipleriyle intifa senedi sahiplerine tanıdığı hakları,

-İşletme paylarının değiştirilmesinin şekli,

⁶⁴ Hasan Pulaşlı, **6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Şirketler Hukuku Şerhi**, Cilt I, Adalet Yayınevi, 2011, s.132.

-Birleşmeyle iktisap edilen payların, devralan veya yeni kurulan işletmenin bilanço kârına hak kazandığı tarih ve bu isteme ilişkin bütün özellikleri,

-Gereğinde ayrılma akçesini,

-Devrolunan işletmenin işlem ve eylemlerinin devralan işletmenin hesabına yapılmış sayılacağı tarihi,

-Yönetim organlarına ve yönetici ortaklara tanınan özel yararları,

- Gereğinde sınırsız sorumlu ortakların isimlerini” içermelidir.

Birleşme sözleşmesine bu unsurların dışında, her bir birleşmeye özgü ihtiyari bir takım unsurların da konulabilmesi mümkündür. Somut olay hükmün göndermede bulunduğu olguyu içeriyorsa birleşme sözleşmesi de olguya ilişkin hüküm içermek zorundadır.

TTK 147. madde gerekçesinde, “*Birleşme raporu, birleşmeye katılan şirketlerin ortaklarına somut olaydaki birleşmeye ilişkin ve bu birleşmeyi tanımlayan bilgi verilmesini amaçlamaktadır. Raporun maddede belirtilen konularda, aydınlatıcı, gerekçeli ve tatmin edici açıklamaları içermesi gerekmektedir.*” denilmektedir.

“*Birleşmeye katılan şirketlerin yönetim organları, ayrı ayrı veya birlikte, birleşme hakkında bir rapor hazırlarlar.*” (TTK md 147/1) Birleşme raporu, özellikle birleşmeye katılan işletmelerin pay sahiplerini bilgilendirmeye hizmet eden bir belgedir.

“*Birleşme raporunda aşağıdaki hususlar hukuki ve ekonomik yönden açıklanır ve gerekçeleri belirtilir. (TTK md 147/2)*

a) Birleşmenin amacı ve sonuçları,

b) Birleşme sözleşmesi,

c) Şirket paylarının değişim oranı ve öngörülümüşse denkleştirme akçesi; devrolunan şirketlerin ortaklarına devralan şirket nezdinde tanınan ortaklık hakları,

d) Gereğinde ayrılma akçesinin tutarı ve şirket pay ve ortaklık hakları yerine ayrılma akçesi verilmesinin sebepleri,

e) Değişim oranının belirlenmesi yönünden payların değerlemesine ilişkin özellikler,

f) Gereğinde devralan şirket tarafından yapılacak artırımın miktarı,

g) Öngörülmüşse, devrolunan şirketin ortaklarına, birleşme dolayısıyla yüklenecek olan, ek ödeme ve diğer kişisel edim yükümlülükleri ile kişisel sorumluluklar hakkında bilgi,

h) Değişik türdeki şirketlerin birleşmelerinde, yeni tür dolayısıyla ortaklara düşen yükümlülükler,

i) Birleşmenin, birleşmeye katılan şirketlerin işçileri üzerindeki etkileri ile mümkünse bir sosyal planın içeriği,

j) Birleşmenin, birleşmeye katılan şirketlerin alacaklıları üzerindeki etkileri,

k) Gerekiyorsa, ilgili makamlardan alınan onaylar.”

Ayrıca yeni kuruluş yoluyla yapılacak olan işletme birleşmelerinde bu raporun yeni kurulan işletmenin sözleşmesine eklenmesi de zorunlu kılınmıştır. Küçük ölçekli işletme birleşmelerinde, tüm ortakların onaylaması şartıyla birleşme işlemine katılan işletmelerin rapor düzenlememesine izin verilmiştir.

TTK'nın 148. maddesinde öngörülen “birleşmeye katılan şirketlerin birleşme sözleşmesini, birleşme raporunu ve birleşmeye esas oluşturan bilançoyu uzman olan bir işlem denetçisine denetlettirmeleri” hükmü 6335 sayılı Kanunun 43/2. maddesiyle yürürlükten kaldırılmıştır.

2.1.9. İnceleme Hakkı ve Malvarlığında Değişiklikler

Yeni TTK ile eklenen İnceleme Hakkı 149. maddede düzenlenmiştir. Madde düzenlemesi aşağıdaki gibidir.

“ (1) Birleşmeye katılan şirketlerden her biri, merkezleriyle şubelerinde ve halka açık anonim şirketler ise Sermaye Piyasası Kurulu'nun öngöreceği yerlerde, genel kurul kararından önceki otuz gün içinde;

a) Birleşme sözleşmesini,

b) Birleşme raporunu,

c) Yürürlükten kaldırılmıştır

d) Son üç yılın yılsonu finansal tablolarıyla yıllık faaliyet raporlarını, gereğinde ara bilançolarını,

ortakların, intifa senedi sahipleriyle şirket tarafından ihraç edilmiş bulunan menkul kıymet hamillerinin, menfaati bulunan kişilerin ve diğer ilgililerin incelemesine sunmakla yükümlüdür. Bunlar ilgili sermaye şirketlerinin internet sitelerinde de yayımlanır.

(2) Ortaklar ile birinci fıkrafta sayılan kişiler, aynı fıkrafta anılan belgelerin suretlerinin ve varsa basılı şekillerinin kendilerine verilmesini isteyebilirler. Bunlar için, herhangi bir bedel veya gider karşılığı istenilemez.

(3) Birleşmeye katılan şirketlerden her biri, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ve internet sitelerine de konulan ilanda, inceleme yapma hakkına işaret eder.

(4) Birleşmeye katılan her şirket, birinci fıkrafta anılan belgelerin nereye tevdi edildiklerini ve nerelerde incelemeye hazır tutulduklarını, tevdiden en az üç iş günü önce, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi ile şirket sözleşmesinde öngörülen gazetelerde ve sermaye şirketleri de internet sitelerinde ilan ederler.

(5) Tüm ortakların onaylaması hâlinde, küçük ve orta ölçekli şirketler inceleme hakkının kullanılmasından vazgeçebilirler.”

Madde gerekçesinde, “ilgili maddenin amacı, ortaklara, intifa senedi hamilleri ile menkul değer veya menfaat sahiplerine ve diğer ilgililere bilgi vermek; bu suretle haksız menfaat sağlanmasını ve kaybı önlemek; şeffaflığı sağlamak ve oy hakkını haiz olanlara bu haklarını bilinçli olarak kullanmalarında yardımcı olmaktır.” denilmiştir.

Tüm ortakların onaylaması hâlinde, küçük ve orta ölçekli şirketler inceleme hakkının kullanılmasından vazgeçebilirler hükmüyle bu tür şirketler birleşme raporu düzenleme maliyetinden kurtarılmıştır. Böylelikle bu tür şirketler için kolaylık sağlanmıştır.

İnceleme hakkı sadece ortaklar için geçerli değildir. Hükümde belirtilen “ilgililer” ibaresiyle şirket alacaklıları ve çalışanlarının da bu kapsama dahil olduğu söylenebilir.

TTK’da birleşmeye katılan ortaklıkların malvarlıklarının hem gerçek hem de güncel durumlarının esas alınarak birleşmenin gerçekleşmesi ilkesi kabul edilmiştir.⁶⁵ TTK’nın 150. maddesi birinci fıkrası uyarınca “Birleşmeye katılan şirketlerden birinin aktif veya pasif varlıklarında, birleşme sözleşmesinin imzası tarihiyle, bu sözleşmenin genel kurulda onaya sunulacağı tarih arasında, önemli değişiklik meydana gelmişse, yönetim organı, bu durumu kendi genel kuruluna ve birleşmeye katılan diğer şirketlerin yönetim organlarına yazılı olarak bildirir.” Söz konusu madde gerekçesinde, “*Bildirimlerin, incelemenin yapılmasına ve gerekli önlemin alınmasına olanak sağlayacak şekil ve zamanda yapılması dürüstlük kuralı gereğidir. Genel kurul, bu konuda bilgi verilmesi için olağanüstü toplantıya çağrılabilir. Onay genel kurullarında bilgi verilmesi amaca uygun düşmeyecektir. “Malvarlığında önemli değişiklik” kavramı uygulamada belirlenecektir. Birleşmenin temelini bozacak ve değişim oranını önemli ölçüde değiştirecek malvarlığı değişiklikleri, önemli malvarlığı değişiklikleri olarak kabul edilebilir.*” denilmektedir.

TTK’nın 150. maddesi ikinci fıkrası uyarınca “Malvarlığında önemli değişiklik olduğunun bildirimi üzerine, birleşmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları, birleşme sözleşmesinin değiştirilmesine veya birleşmeden vazgeçmeye gerek olup olmadığını incelerler. Birleşme sözleşmesinin değiştirilmesi veya birleşmeden vazgeçme sonuçlarına vardıkları takdirde, onaya sunma önerisi geri çekilir. Diğer hâlde, yönetim organı genel kurulda, birleşme sözleşmesinde uyarlamaya gerek bulunmadığının gerekçesini açıklar.”

Malvarlığı değişikliklerine ilişkin bilgilerin hiç veya zamanında verilmemesi yönetim organının sorumluluğuna neden olabilir. Madde metninde, bildirim üzerine değerlendirme yetkisi yönetim organlarına bırakılmıştır. Malvarlığı önemli ölçüde değişen şirket dahil birleşmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları, birleşme sözleşmesinin değiştirilmesine veya birleşmeden vazgeçmeye gerek olup olmadığını

⁶⁵ Tekinalp, a.g.e. ,s. 644.

incelerler. Olumsuz sonuca varılırsa, birleşme sözleşmesi değiştirilebilir, hatta birleşmeden vazgeçilebilir. Ayrıca, bildirimin hiç veya zamanında yapılmaması nedeniyle eksik bilgiyle birleşmeye olumlu oy vermiş ortağın iptal davası açması mümkün olabilecektir.

2.1.10. Birleşme Kararı

Birleşme sözleşmesinin genel kurulda onaylanması sonucunda alınan karara “birleşme kararı” denir. Birleşme sözleşmesinin yapılması yönetim organının bir başka kişi veya organa devredilemez yetkisidir. Birleşme sözleşmesinin onayı (birleşme kararı) ise genel kurulun bir başka kişi veya organa devredilemez yetkisidir.⁶⁶

TTK 151. maddesi birleşmeye katılan şirketlerde birleşme sözleşmesi onaylamaya yetkili organı ve gerekli nisapları göstermektedir. İlgili madde kapsamında;

“1) Yönetim organı, genel kurula birleşme sözleşmesini sunar. Birleşme sözleşmesi genel kurulda;

a) Bu Kanunun 421. maddesinin beşinci fıkrasının (b) bendi saklı olmak üzere, anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketlerde, esas veya çıkarılmış sermayenin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla, genel kurulda mevcut bulunan oyların dörtte üçüyle,

b) Bir kooperatif tarafından devralınacak sermaye şirketlerinde, sermayenin çoğunluğunu temsil etmesi şartıyla, genel kurulda mevcut bulunan oyların dörtte üçüyle,

c) Limited şirketlerde, sermayenin en az dörtte üçünü temsil eden paylara sahip bulunmaları şartıyla, tüm ortakların dörtte üçünün oylarıyla,

d) Kooperatiflerde, verilen oyların üçte ikisinin çoğunluğuyla; ana sözleşmede ek ödeme ve başka edim yükümlülükleri ya da sınırsız sorumluluk kabul edilmiş veya

⁶⁶ Kocaer, **a.g.e.**, s.105.

bunlar mevcut olup da genişletilmişse kooperatife kayıtlı tüm ortakların dörtte üçünün kararıyla,

onaylanmalıdır.

(2) Kollektif ve komandit şirketlerde birleşme sözleşmesinin oybirliğiyle onaylanması gerekir. Ancak, şirket sözleşmesinde birleşme sözleşmesinin bütün ortakların dörtte üçünün kararıyla onaylanması öngörülebilir.

(3) Bir sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketin, başka bir şirketi devralması hâlinde, birinci fıkranın (a) bendindeki nisaba ek olarak, komanditelerin tamamının birleşmeyi yazılı olarak onaylamaları gereklidir.

(4) Bir limited şirket tarafından devralınan anonim ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkette, devralma ile ek yükümlülük ve kişisel edim yükümlülükleri de öngörülüyorsa veya bunlar mevcut olup da genişletiliyorsa, bütün ortakların oybirliğine gerek vardır.

(5) Birleşme sözleşmesi bir ayrılma akçesini öngörüyorsa bunun, devreden şirket şahıs şirketiye oy hakkını haiz ortaklarının, sermaye şirketiye şirkette mevcut oy haklarının yüzde doksanın olumlu oylarıyla onaylanması şarttır.

(6) Birleşme sözleşmesinde devrolunan şirketin işletme konusunda değişiklik öngörülmüşse, birleşme sözleşmesinin ayrıca, şirket sözleşmesinin değiştirilmesi için gerekli nisapla onaylanmış olması zorunludur.”

İşletme konusunun değiştirilmesi ve ayrılma akçesi açısından özel olarak karar yeter sayısı öngörülmesi, birleşme sözleşmesinin genel kurulda bir bütün olarak mı madde madde mi oylanacağı sorusunu ortaya çıkarmaktadır. Madde metninden birleşme sözleşmesinin bir bütün olarak oylanacağı anlaşılmaktadır. Ancak birleşme sözleşmesinin madde madde değil de bir bütün halinde oylanması bazı durumlarda birleşme kararı alınmasını zorlaştırmaktadır. Örneğin, ayrılma akçesi için yüzde doksan yeter sayıya ulaşamamasına rağmen birleşme için gerekli olağan yeter sayıya ulaşılmış olabilir. Bu nedenle, birleşme sözleşmesinin daha ağır yeter sayı öngörülen konular en sona bırakılmak suretiyle oylanması; daha ağır yeter sayı öngörülen

maddelerin kabul edilmemesi halinde birleşmenin bu madde dışında onaylanması kararı alınması daha uygun olacaktır.

2.1.11. Birleşmenin Kesinleşmesi

“Birleşmeye katılan şirketler tarafından birleşme kararı alınır alınmaz, yönetim organları, birleşmenin tescili için ticaret siciline başvururlar.” (TTK md 152/1) Birleşme kararı ile ifade edilmek istenen birleşme sözleşmesinin genel kurulca onaylanması sonucunda alınan karardır.

“Devralan şirket, birleşmenin gereği olarak sermayesini artırmışsa, esas sözleşme değişiklikleri ticaret siciline sunulur. Devrolunan şirket, birleşmenin ticaret siciline tescili ile infisah eder.” (TTK md 152/2-3)

Madde gerekçesinde, *“Birleşmeye en az iki şirketin katılması dolayısıyla ve katılan şirketlerin sayısının artmasıyla ticaret siciline başvurmak için ortak bir tarih bulmak güçleşebilmektedir. Bir şirket birleşmeyi genel kuruluna onaylattığı halde, diğeri daha genel kurulunu toplantıya çağırmanın dahi olabilir. Hızlı hareket eden birleşmeyi tescil ettirirse, malvarlığının geçişi ve değişim konusunda sorun ortaya çıkabilir. Birleşme kararı tüm şirketlerce henüz alınmamışsa, bir şirket kararı onaylatmış bile olsa ticaret siciline başvuramaz. Karar tüm şirketlerce alınmışsa yönetim organlarına düşen görev hemen (karar alınır alınmaz) sicile başvuraktır.”* denilmektedir.

“Birleşme, birleşmenin ticaret siciline tescili ile geçerlilik kazanır. Tescil anında, devrolunan şirketin bütün aktif ve pasif kendiliğinden devralan şirkete geçer.” (TTK md 153) Madde gerekçesinde, *“Birleşme sözleşmesinin birleşmeye katılan şirketlerin genel kurullarında onaylanması, birleşmeyi hukuken gerçekleştirmez. Onayların tümünün varlığı halinde de söz konusu şirketler birleşmiş sayılmazlar. Onay, birleşmeye hazırlık aşamalarından sadece bir tanesidir ve onay tescile başvurabilmenin şartıdır. Birleşme tescil ile gerçekleşir, yani hukuken geçerli hâle gelir. Birleşmeyi hukuken geçerli kılan, yani gerçekleştiren işlem, devrolunan şirketin birleşme kararını tescil ettirmesidir.”* denilmiştir. Dolayısıyla kurucu etkiyi doğuran işlem tescildir.

Birleşme ile devrolunan şirketin ortakları başkaca herhangi bir işleme gerek olmadan devralan şirketin ortağı olacaklardır. Ancak TTK 153. maddenin ikinci fıkrasında bu sonucun, “*devralan şirketin kendi adına fakat bu şirket hesabına hareket eden kişinin elinde bulunan paylar ile devrolunan şirketin kendi adına fakat bu şirket hesabına hareket eden kişinin elinde bulunan paylar için doğmayacağı*” açıklanmıştır.

TTK kapsamında şirket birleşmelerinin hukuksal olarak uygun olması birleşmenin Rekabet Hukuku açısından da uygun olduğu anlamına gelmemektedir.

2.1.12. Kolaylaştırılmış Şekilde Birleşme

Sermaye şirketlerine bir takım prosedürlere maruz kalmaksızın kolaylaştırılmış usulde birleşme olanağı getirilmiştir. Kolaylaştırılmış şekilde birleşme yeni TTK ile getirilen bir müessesedir. Kolaylaştırılmış usulde birleşme için hem devralan hem de devrolunan kurumun sermaye şirketi olması zorunluluktur. Kolaylaştırılmış usul devralma yoluyla birleşmelerde geçerli olup yeni kuruluş yoluyla birleşmeler de uygulanamamaktadır. Birleşme, alacaklıların haklarının zarara uğrama olasılığı yoksa kolaylaşmaktadır.

Kolay birleşmeler iki grupta toplanmış olup birinci grupta %100’ lük ikinci grupta ise en az %90’lık oy hakkında sahip bulunan işletmeler yer almaktadır.⁶⁷

TTK’nın 155. maddesinin 1.fıkrası hükmüne göre,

“a) *Devralan şirket devrolunan şirketin oy hakkı veren bütün paylarına sahipse,*

b) *Birleşmeye katılan sermaye şirketlerinin oy hakkı veren tüm paylarına bir şirket ya da bir gerçek kişi veya kanun yahut sözleşme dolayısıyla bağlı bulunan kişi grupları sahip bulunuyorsa,”*

Bu nitelikteki sermaye şirketleri kolaylaştırılmış şekilde birleşebilmektedirler.

⁶⁷ Tekinalp, **a.g.e.**, s. 647.

İlgili kanun maddesinin gerekçesinde, “iki kardeş sermaye şirketi birleşmektedir. Kardeş sermaye şirketi, aynı hâkimiyet altında bulunan şirketler demektir. Meselâ birleşen A limited ile B limited şirketinin oy hakkı veren bütün paylarına C anonim şirketi ile gerçek kişi D sahipse, A ve B kardeş şirketlerdir.” örnek olarak belirtilmiştir.

TTK’nın 155.maddesinin 2.fıkrası hükmüne göre, “devralan şirketin devrolunan şirketin oy hakkı veren paylarının tamamına değil de, en az yüzde doksanına sahip olduğu hallerde de”, aşağıdaki koşullara bağlı olarak basitleştirilmiş usule göre birleşmeye uygulanabilir.

“Azınlıkta kalan pay sahipleri için;

a) Devralan şirkette bu payların denk karşılığı olan paylar verilmesi şirket payları yanında, 141. maddeye göre, şirket paylarının gerçek değerinin tam dengi olan nakdî bir karşılık verilmesinin önerilmiş olması ve

b) Birleşme dolayısıyla ek ödeme borcunun veya herhangi bir kişisel edim yükümlülüğünün yahut kişisel sorumluluğun doğmaması hâlinde birleşme kolaylaştırılmış usulde gerçekleştirilebilir.”

Kanunun 156. maddesi ise kolaylaştırılmış şekilde yapılabilecek birleşmeler için tanınan avantaj ve kolaylıkları açıklamaktadır. Buna göre;

“-Birleşmeye katılan ve TTK’nın 155. maddesinin birinci fıkrasında öngörülen şartlara uyan sermaye şirketleri (Payların %100’üne sahip olunması) birleşme sözleşmesinde

➤ Birleşmeye katılan şirketlerin ticaret unvanları, hukuki türleri, merkezleri, yeni kuruluş yoluyla birleşme halinde, yeni şirketin türü, ticaret unvanı ve merkezi (Yeni TTK m.146/1-a)

➤ Gerekli olduğu durumda ayrılma akçesine ilişkin açıklama (Yeni TTK m.146/1-f)

➤ Sınırsız sorumlu ortaklar varsa bunların adlarına (Yeni TTK m.146/1-i)

yer verilir”. Gerekli şartları sağlayan sermaye şirketleri birleşme raporunu düzenleme ve inceleme hakkını sağlamakla yükümlü olmadıkları gibi birleşme sözleşmesini genel kurulun onayına da sunmayabilirler.

-Birleşmeye katılan ve TTK’nın 155. maddesinin ikinci fıkrasında öngörülen şartlara uyan sermaye şirketleri birleşme sözleşmesinde, sadece,

➤ “Birleşmeye katılan şirketlerin ticaret unvanları, hukuki türleri, merkezleri, yeni kuruluş yoluyla birleşme halinde, yeni şirketin türü, ticaret unvanı ve merkezi (Yeni TTK m.146/1-a)

➤ Şirket paylarının değişim oranı, öngörülmüşse denkleştirme tutarı; devrolunan şirketin ortaklarının devralan şirketteki payları ve haklarına ilişkin açıklamalara

➤ Gerekli olduğu durumda ayrılma akçesine ilişkin açıklamalara (Yeni TTK m.146/1-f)

➤ Sınırsız sorumlu ortaklar varsa bunların adlarına (Yeni TTK m.146/1-i) yer verirler.” Bu şirketler birleşme raporunu düzenlenmeye ve birleşme sözleşmesini genel kurula sunmaya de zorunlu değildirler.

2.1.13. Alacaklıların ve Çalışanların Korunması

Eski TTK’dan farklı olarak yeni TTK ile alacaklılara daha önceden tanınan itiraz hakkı kaldırılmış ve yerine teminat isteme hakkı getirilmiştir. TTK’nın 157. maddesi kapsamında, “birleşmeye katılan şirketlerin alacaklıları birleşmenin hukuken geçerlilik kazanmasından itibaren üç ay içinde istemde bulunurlarsa, devralan şirket bunların alacaklarını teminat altına alır.” Birleşmeden önce doğmuş alacaklılara, birleşmenin hukuki geçerlilik kazanmasından itibaren (ticaret siciline tescil ile) üç ay içerisinde, alacakların teminat altına alınmasını isteme hakkı tanınarak alacaklılar korunmaktadır.⁶⁸

“Birleşmeye katılan şirketler; alacaklılarına, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, yedişer gün aralıklarla üç defa yapacakları ilanla ve ayrıca internet sitelerine koyacakları ilanla haklarını bildirirler. Diğer alacaklıların zarara

⁶⁸ Bayram, a.g.e., s.114.

uğramayacaklarının anlaşılması hâlinde, yükümlü şirket teminat göstermek yerine borcunu ödeyebilir.” (TTK md. 157-2,4)

“Devrolunan işletmenin borçlarından birleşme işlemi öncesinde sorumlu olan ortakların sorumlulukları, borçların birleşme kararının ilanından önce doğmuş olması veya borçları doğuran sebeplerin bu tarihten önce oluşması durumunda birleşme sonrasında da devam edecektir.” (TTK md.158).

Bu konu ile ilgili dikkat edilmesi husus gereken devrolunan şahıs şirketinin ortaklarının sorumluluğunun ikinci derecede sorumluluk olduğudur. Devrolan şirketin borçlarından dolayı birinci derecede sorumluluk külli halefiyet ilkesi gereği devrolan şirketi aktif ve pasifiyle devralan şirketin olmaktadır.

2.1.14. Birleşmenin İptali ve Eksikliklerin Sonuçları

TTK’ nın 192. maddesindeki düzenlemeye göre, *“Kanunun 134 ilâ 190. maddelerinin ihlali hâlinde, birleşmeye katılan ve birleşme kararına olumlu oy vermemiş ve bunu tutanağa geçirmiş bulunan şirket ortakları; bu kararın Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilanından itibaren iki ay içinde iptal davası açabilirler. İlanın gerekmediği hâllerde süre tescil tarihinde başlar. Kararın bir yönetim organı tarafından verilmesi hâlinde de bu iptal davası açılabilir.”*

Yine ilgili maddeye göre, *“birleşmeyle ilişkin işlemlerde herhangi bir eksikliğin varlığı hâlinde, mahkeme taraflara bunun giderilmesi için süre verir. Hukuki sakatlık, verilen süre içinde giderilemiyorsa veya giderilememişse mahkeme kararı iptal eder ve gerekli önlemleri alır.”* şeklinde düzenlenmiştir.

2.2. BÖLÜNME

2.2.1. Bölünme Tanımı ve Geçerli Bölünmeler

Bölünme müessesesine ilişkin Vergi Hukuku alanında yapılan ilk düzenlemeler 2001 yılında yapılmıştır. Daha sonra Maliye Bakanlığı ve Sanayi Bakanlığı tarafından ortaklaşa yayımlanan ”Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” düzenlemesi ile sadece Kısmi Bölünme konusundaki usul ve esaslar belirlenmiştir.

Yeni TTK ile hem kısmi bölünme hem de tam bölünme maddi hukuk bakımından düzenlenmiştir. Böylece daha önce yayımlanan bu tebliğin bir hükmü kalmamıştır.

Bölünme, “*sermaye şirketlerinin ve kooperatiflerin malvarlıklarını tamamen veya kısmen kendilerinden ayırarak tasfiyesiz olarak ve kısmî küllî halefiyet yoluyla başka sermaye şirketlerine veya kooperatiflere devretmeleri ve bunun karşılığında bölünen şirketin ortaklarının devralan şirketlerde ortak konumunu ipso iure⁶⁹ elde etmeleridir.*”⁷⁰ şeklinde tanımlanmıştır.

Bölünme, çok büyüyen işletmelerin esas faaliyet alanlarına dönebilmelerine imkan sağlayan bir yoldur. Meselâ, gayrimenkul, maden üretimi ve tekstil sektörlerinde faaliyet gösteren bir şirketin daha sonra turizm ve ulaştırma sektörlerine de girdiği varsayılırsa, bu şirket turizm ve ulaştırma sektörleri için farklı şirketleri bölünme yoluyla kurabilmektedir. Farklı coğrafi alanlarda fabrikalara sahip bir firma bu sayede her fabrikasını bağımsız bir firmaya dönüştürebilecektir.

“*Bölünme; aile ortaklıklarında, mirasın paylaşımında, iki veya üç gruplu ortaklıklarda sorunları (ihtilâfları) çözmek amacıyla da kullanılabilir. Nihayet bölünme, holding sistemine geçişte de bir araç olarak kullanılabilir.*” şeklinde kanun gerekçesinde ifade edilmiştir.

Bölünme metodik olarak birleşmenin tersi şeklinde cereyan etmektedir. Yeni kuruluş şeklinde tam bölünme yeni kuruluş şeklinde birleşmenin tersi olarak görülebilir.⁷¹

Bölünme, 6102 Sayılı TTK’nın 159. maddesinde düzenlenmiştir. Bu hükmü göre, “*bir şirket tam veya kısmi bölünebilir.*

a) Tam bölünmede, şirketin tüm malvarlığı bölümlere ayrılır ve diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını

⁶⁹ İpso İure: Bir hukukî sonucun konu gereği meydana gelmesidir. Hukukî sonucun doğması için, işleme katılanların ayrıca bir irade beyanında veya bir harekette bulunmaları gerekli değildir.

⁷⁰ Gerekçe Md 159.

⁷¹ Pulaşlı, **a.g.e.**, s. 204.

iktisap ederler. Tam bölünüp devrolunan şirket sona erer ve unvanı ticaret sicilinden silinir.

b) Kısmi bölünmede, bir şirketin malvarlığının bir veya birden fazla bölümü diğer şirketlere devrolunur. Bölünen şirketin ortakları, devralan şirketlerin paylarını ve haklarını iktisap ederler veya bölünen şirket, devredilen malvarlığı bölümlerinin karşılığında devralan şirketlerdeki payları ve hakları elde ederek yavru şirketini oluşturur.”

İlgili kanun gerekçesinde, “Hem tam hem kısmî bölünmede devredilen malvarlığı bölünme sonucunda kısmî küllî halefiyet yolu ile devralan şirketlere geçer; aynî sermaye konulması söz konusu değildir. Kanun böylece bölünmenin genel kabul gören modelini izleyerek KVK m. 38’den haklı olarak ayrılmıştır. Çünkü KVK’nın anılan hükmü aynî sermaye konulması sistemine oturmuştur.”⁷²

Kısmî bölünmenin bir şekli daha vardır. Bölünmenin üçüncü şekli de olarak da adlandırılan yavru şirket kurma yoluyla kısmi bölünme de ise, bölünen şirket bölünen malvarlığı parçasını başka şirkete aynî sermaye olarak koyar; yani geçiş, küllî halefiyet yolu ile gerçekleşmez.” şeklinde belirtilmiştir.

TTK 160. madde kapsamında, “sermaye şirketleri ve kooperatifler sermaye şirketlerine ve kooperatiflere bölünebilirler. Kanun bölünebilen şirketleri sınırlandırmıştır. Ancak, hükmün, her sermaye şirketinin ve kooperatif şirketin kendi genel türü içinde bölüneceği şeklinde yorumlanmaması gerekmektedir. Bir anonim şirket, anonim şirkete, limited şirkete, sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkete veya kooperatife bölünebilir. Benzer şekilde, bir kooperatif de kooperatife, anonim şirkete, limited şirkete veya sermayesi paylara bölünmüş komandit şirkete bölünebilir. Buna karşılık bir sermaye şirketi şahıs şirketlerine veya tersi şekilde şahıs şirketi sermaye şirketine bölünemez.”

Şahıs şirketlerinin bölünmesi yasağı şahıs şirketlerinin sermaye şirketine tür değiştirmesi yoluyla aşılabılır.⁷³

⁷² Gerekçe Madde 159.

⁷³ Kocaer, a.g.e., s.138.

2.2.2. Ortaklık Paylarının ve Haklarının Korunması

TTK 161. madde kapsamında “*Tam ve kısmi bölünmede şirket payları ve hakları 140. madde uyarınca korunur*” denilmektedir. Dolayısıyla bölünen şirket ortaklarına devralan şirkette pay verilmesi zorunludur. Ortaklık sıfatının korunması ilkesi birleşmede olduğu gibi bölünme açısından da temel hukuki korumayı kapsamaktadır.

TTK’nın 161. maddesinin ikinci fıkrasına göre, bölünmede; “*devreden şirketin ortaklarına; a) bölünmeye katılan tüm şirketlerde, mevcut payları oranında şirket payları veya b) bölünmeye katılan bazı veya tüm şirketlerdeki mevcut payların oranına göre değişik oranda şirket payları tahsis edilebilir. (a) bendindeki bölünme “oranın korunduğu”, (b) bendindeki bölünme ise “oranların korunmadığı bölünme”dir.*”

Simetrik (*oranın korunduğu*) bölünme doktrinde bölünen şirketin pay sahiplerine tam ve eşit şekilde devredilen malvarlığı değeri oranında, devralan şirkette pay sahipliği hakkı verilmesi olarak tanımlanmaktadır.⁷⁴ Gerek devralma gerekse yeni kuruluş yoluyla bölünme işlemi simetrik bölünme şeklinde gerçekleşebilir.

Örnek vermek gerekirse; A A.Ş.’nin ulaşım ve tekstil faaliyetlerini yeni kurulacak iki ayrı şirkette devam ettirme düşüncesiyle tam bölünme işlemi aşağıdaki gibi olacaktır. Bölünen şirketteki oranların pay oranları yeni kurulan şirketlerde de aynen korunmaktadır.

A A.Ş. Ortaklık Yapısı;

Ortak X	% 60
Ortak Y	% 30
Ortak Z	% 10

A Ulaşım A.Ş.		A Tekstil A.Ş.	
Ortak X	% 60	Ortak X	% 60
Ortak Y	% 30	Ortak Y	% 30
Ortak Z	% 10	Ortak Z	% 10

⁷⁴ Çoştan, a.g.e., s. 28.

Asimetrik bölünme ise, en genel ifade ile, bölünen şirketin ortaklarına bölünen şirketteki ortaklık payları dikkate alınmaksızın pay hakkı verilmesidir.⁷⁵

Örnek vermek gerekirse; A A.Ş. ulaşım ve tekstil faaliyetlerini tek şirkette yürütmenin zor olacağını düşünerek, tekstil faaliyetlerini yeni kurulan şirket bünyesinde, ulaşım faaliyetlerine ise A A.Ş. bünyesinde devam ettirilmesine karar vermişlerdir. Bölünme oranlarının korunmadığı bölünme gerçekleştirilecektir. Yapılacak asimetrik bölünmede ulaşım ve tekstil faaliyetlerinin değerlemesi eşit olduğu varsayımından yola çıkarak aşağıdaki şekilde ortaklık payları hesaplanmıştır.

A Ulaşım A.Ş.		B Tekstil A.Ş.	
Ortak X	% 60	Ortak X	% 70
Ortak Y	% 30	Ortak Y	% 25
Ortak Z	% 10	Ortak Z	% 5

Asimetrik bölünme düzenlemesindeki temel amaç, bölünme işlemine taraf olan firma ve paydaşlarına bölünmeyi şekillendirmede geniş hareket imkanı tanımadır. İlgili kanun gerekçesinde, “*gerekli nisap ile karar alınmışsa bölünen şirketin ortakları; birleşmeye katılan şirketlerde oranlarını koruyarak veya korumayarak pay iktisap edebilirler, bölünen şirketten çıkabilirler, devralan veya yeni kurulan şirketlerin bazılarında ve tümüne katılmayabilirler, bölünen şirketteki paylarını artırabilirler.*” denilmektedir.

2.2.3. Bölünmenin Uygulanmasına İlişkin Hükümler

-Sermayenin Azaltılması

TTK’nın 162. maddesinde, “*bölünme sebebiyle devreden şirketin sermayesinin azaltılması hâlinde 473, 474 ve 592. maddeler ile kooperatiflerde Kooperatifler Kanunu’nun 98. maddesine dayanılarak bu Kanunun 473 ve 474. maddelerinin uygulanmayacağı*” belirtilmektedir.

Söz konusu maddede bölünme sebebiyle malvarlığını devreden ortaklığın sermayesinin azalması halinde hangi maddelerin uygulanacağı belirtilmekte, ancak

⁷⁵ Pulaşlı, a.g.e., s. 209.

sermaye azaltılmasına hangi koşullarda gidileceği veya azaltılacak sermaye miktarının ne kadar olması gerektiği belirtilmemektedir.⁷⁶ Sermaye azaltımı kararı ve miktarı yönetim tarafından belirlenecektir.

Tam bölünme işleminde bölünen şirket infisah edip ticaret sicilinden silindiğinden, sermaye azaltımı yapılmayacaktır. Yavru şirket kurma yoluyla bölünmede bölünen şirket devralan şirketin paylarını alacağından sermaye azaltımına yine ihtiyaç bulunmamaktadır.

İlgili kanun gerekçesinde belirtildiği üzere, *“kısmî bölünmede ise bölünen (devreden) şirkette, şirketten ayrılan malvarlığı bölümünün oransal olarak sebebiyet verebileceği sermaye kaybının kanunî ve finansal açıdan yol açabileceği tehlikelerin veya ortaya çıkabilecek çeşitli sakıncaların ortadan kaldırılabilmesi, yani sermayenin yeni duruma uygunluğunun sağlanabilmesi için çoğu kez sermayede azaltma yolu ile bir düzeltme yapılması gerekli görülebilmektedir.”*

-Sermaye Artırımı

“Devralan şirket sermayesini, devreden şirketin ortaklarının haklarını koruyacak miktarda artırır.” (TTK md 163/1) Sermaye artırımı, şirket esas sözleşmesinde yer alan nakdi değer, anonim şirkette pay sahiplerinin şirkete getirmeyi taahhüt ettikleri malvarlığı kadar yükseltilmesi olarak tanımlanabilir.⁷⁷

İlgili kanun gerekçesinde *“Bölünüp devreden şirketin ortaklarının, devralan şirketin/şirketlerin paylarını hukuken iktisap edebilmelerini sağlamak için, devralan şirketlerin sermayelerini artırmaları çoğu kez gereklidir. Bu gereklilik, devreden şirketin ortaklarının haklarını koruma ölçüsünde ortaya çıkan bir yükümlülüktür”* olarak belirtilmiştir. Söz konusu yükümlülük, alacaklıların haklarını da korumaktadır.

⁷⁶ Gamze Durgun, **Türk Vergi Hukukunda Kısmi Bölünme**, İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mali Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.,2012, s. 59.

⁷⁷ Erdoğan Moroğlu, **Anonim Ortaklıklarda Esas Sermaye Artırımı**, 2. Basım, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2003, s. 1.

“Bölünmede, aynı sermaye konulmasına ilişkin hükümler uygulanmaz. Bölünme sebebiyle, kayıtlı sermaye sisteminde müsait olmasa bile, tavan değiştirilmeden sermaye artırılabilir.” (TTK md 163/2)

-Yeni Kuruluş

TTK 164. madde kapsamında, *“bölünme çerçevesinde yeni bir şirketin kuruluşunda bu Kanun ile Kooperatifler Kanununun kuruluşla ilişkin hükümleri uygulanır. Sermaye şirketlerinin kurulmasında, kurucuların asgari sayısına ve aynı sermaye konulmasına ilişkin hükümler uygulanmaz.”* Dolayısıyla yeni şirket kuruluşunda ortaklık yapısı ve sermaye konulmasında bir istisna hüküm getirilmiştir.

Ara Bilanço

TTK 165. madde düzenlemesi aşağıda olduğu gibidir.

“Bilanço günüyle, bölünme sözleşmesinin imzası veya bölünme planının düzenlenmesi tarihi arasında, altı aydan fazla bir zaman bulunduğu veya son bilançonun çıkarılmasından itibaren, bölünmeye katılan şirketlerin malvarlıklarında önemli değişiklikler meydana gelmiş olduğu takdirde, bir ara bilanço çıkarılması zorunludur.

Ara bilançooya yıllık bilançooya ilişkin hüküm ve standartlar uygulanır. Ancak ara bilanço için;

a) Fizikî envanter çıkarılması gerekli değildir.

b) Son bilançoda kabul edilmiş bulunan değerlemeler, sadece ticari defterlerdeki hareketler ölçüsünde değiştirilir; amortismanlar, değer düzeltmeleri ve karşılıklar ile ticari defterlerden anlaşılmayan işletme için önemli değer değişiklikleri de dikkate alınır.”

2.2.4. Bölünme Sözleşmesi ve Bölünme Planı

6102 Sayılı TTK'nın 166. maddesi bölünme sözleşmesi ve bölünme planına ilişkin hükümleri; 167. maddesi ise bölünme sözleşmesi ve bölünme planının içeriğini düzenlemektedir.

“Bir şirket, bölünme yoluyla malvarlığının bölümlerini var olan şirketlere devredecekse, bölünmeye katılan şirketlerin yönetim organları tarafından bir bölünme sözleşmesi hazırlanır. Bir şirket, bölünme yoluyla malvarlığının bölümlerini yeni kurulacak şirketlere devredecekse, yönetim organı bir bölünme planı düzenler. Hem bölünme sözleşmesinin hem de bölünme planının yazılı şekilde hazırlanması ve bunların genel kurul tarafından 173. madde hükümlerine göre onaylanması şarttır.” (TTK md166)

İlgili kanun gerekçesinde, *“Hem bölünme sözleşmesi hem de bölünme planı bölünmenin temeli olmaktan başka, ortaklar ile diğer hak sahiplerinin haklarını tanımlayan belgelerdir. Bölünme sözleşmesi bölünmeye katılan şirketlerin yönetim organlarıncaya hazırlanır. Bölünme planı ise devreden şirketin yönetim organınca hazırlanır.”* şeklinde belirtilmiştir.

TTK’nın 167. maddesine göre, *“bölünme sözleşmesi ve bölünme planı özellikle;*

- a) Bölünmeye katılan şirketlerin ticaret unvanlarını, merkezlerini ve türlerini,*
- b) Aktif ve pasif malvarlığı konularının devir amacıyla bölümlere ayrılmasını ve tahsisini; açık tanımlamayla, bu bölümlere ilişkin envanteri; taşınmazları, kıymetli evrakı ve maddi olmayan malvarlığını teker teker gösteren listeyi,*
- c) Payların değişim oranını ve gereğinde ödenecek denkleştirme tutarını ve devreden şirketin ortaklarının, devralan şirketteki ortaklık haklarına ilişkin açıklamaları,*
- d) Devralan şirketin; intifa senedi, oydan yoksun pay ve özel hak sahiplerine tahsis ettiği hakları,*
- e) Şirket paylarının değişim tarzlarını,*
- f) Şirket paylarının bilanço kârına hangi tarihten itibaren hak kazanacaklarını ve bu istem hakkının özelliklerini,*

g) Devreden şirketin işlemlerinin hangi tarihten itibaren devralan şirketin hesabına yapılmış kabul edildiğini,

h) Yönetim organlarının üyelerine, müdürlere, yönetim hakkına sahip kişilere ve denetçilere tanınan özel menfaatleri,

i) Bölünme sonucu devralan şirketlere geçen iş ilişkilerinin listesini, içerir.”

Yukarıda sayılan unsurlar bulunması gerekli olan asgari unsurlardır. Taraflar ihtiyaç duydukları veya somut olayın icap ettiği konulara da bölünme sözleşmesi veya bölünme planında yer verebilirler.⁷⁸

2.2.5. Bölünmenin Dışında Kalan Malvarlığı

TTK 168. maddesi gerekçesinde, “Bazı malvarlığı parçalarının hangi şirkete tahsis edildiği hakkında sözleşmede/planda hüküm bulunmayabilir, yani tam anlamıyla bir sözleşme/plan boşluğu söz konusu olabilir. Hüküm yokluğu, bölünme sözleşmesini/planını hazırlayanların ihmâinden veya yönetim organının bölünen şirketin söz konusu tahsis edilmeyen varlığa sahip bulunduğunu bilmemelerinden ya da diğer sebeplerden kaynaklanabilir. Bölünme tescil ile hüküm ifade edince, bu tahsis dışı kalan malvarlığı parçaları sorun oluşturabilir.”⁷⁹ şeklinde bahsedilmektedir.

TTK 168. maddesi uyarınca “bölünme sözleşmesinde veya bölünme planında tahsisi yapılmayan malvarlığı konuları ile ilgili,

a) Tam bölünmede, devralan tüm şirketlerin, bölünme sözleşmesi veya planına göre kendilerine geçen net malvarlığının oranına göre, devralan tüm şirketlere paylı mülkiyet hakkı düşer.

b) Kısmi bölünmede söz konusu malvarlığı, devreden şirkette kalır” hükümleri vardır.

⁷⁸ Ünal Tekinalp, Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku Anonim Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Birleşme, Bölünme, Tür Değişimi, 3. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, İstanbul, s. 666.

⁷⁹ Gerekçe Md 168.

Kanun gerekçesinde, “*Tam bölünmede bölünen şirket ortadan kalktığına göre, anılan malvarlığı üzerinde ona bir hak tanınmaz. Buna karşılık kanun kısmî bölünmede tahsis dışı malvarlığını bölünen şirkete vermiştir.*” denilmiştir.

“*Tam bölünmeye katılan şirketler, bölünme sözleşmesi veya bölünme planına göre herhangi bir şirkete tahsis edilmeyen borçlardan da müteselsilen sorumludurlar.*” (TTK md. 168/3)

2.2.6. Bölünme Raporu

Bölünmeye katılan şirketlerin pay sahiplerine bölünme sözleşmesinden başka bir de bölünme ile ilgili detaylı hususların yer aldığı bölünme raporu sunulmalıdır. Bölünme raporu da bölünme planı veya bölünme sözleşmesi gibi şirketlerin yönetim organlarınca hazırlanır.

Bölünme raporu;

“*a) Bölünmenin amacını ve sonuçlarını,*

b) Bölünme sözleşmesini veya bölünme planını,

c) Payların değişim oranlarını ve gereğinde ödenecek denkleştirme tutarını, özellikle devreden şirketin ortaklarının devralan şirketteki haklarına ilişkin açıklamaları,

d) Değişim oranının saptanmasında, payların değerlemesine ilişkin özellikleri,

e) Gereğinde, bölünme dolayısıyla ortaklar için doğacak olan ek ödeme yükümlülüklerini, diğer kişisel edim yükümlülüklerini ve sınırsız sorumluluğu,

f) Bölünmeye katılan şirketlerin türlerinin farklı olması hâlinde, ortakların yeni tür sebebiyle söz konusu olan yükümlülüklerini,

g) Bölünmenin işçiler üzerindeki etkileri ile içeriğini; varsa sosyal planın içeriğini,

h) Bölünmenin, bölünmeye katılan şirketlerin alacaklıları üzerindeki etkilerini,

hukuki ve ekonomik yönleri ile açıklar ve gerekçelerini gösterir.

Yeni kuruluşun varlığı hâlinde, bölünme planına yeni şirketin sözleşmesi de eklenir. Tüm ortakların onaylaması hâlinde küçük ve orta ölçekli şirketler bölünme raporunun düzenlenmesinden vazgeçebilirler.” (TTK md. 169)

2.2.7. İnceleme Hakkı

TTK 171. Maddesinde inceleme hakkı şu şekilde düzenlenmiştir. “Bölünmeye katılan şirketlerden her biri, genel kurul kararından iki ay önce, merkezlerinde, halka açık anonim şirketler ayrıca Sermaye Piyasası Kurulu’nun uygun gördüğü yerlerde;

a) Bölünme sözleşmesini veya bölünme planını,

b) Bölünme raporunu,

c) Son üç yılın finansal tabloları ile faaliyet raporlarını ve varsa ara bilançoları, bölünmeye katılan şirketlerin ortaklarının incelemesine sunarlar.

Tüm ortakların onaylaması hâlinde küçük ve orta ölçekli şirketler birinci fıkra da öngörülen inceleme hakkından vazgeçebilirler.

Ortaklar, bölünmeye katılan şirketlerden, birinci fıkra da sayılan belgelerin kopyalarının kendilerine verilmesini isteyebilirler. Suretler için bedel veya herhangi bir gider karşılığı istenemez.”

2.2.8. Bölünme Kararı

TTK 175. madde gerekçesinde, “Bölünme kararı, bölünmenin hukuken gerçekleştirilmesinin, şirketin/şirketlerin ve şirket paylarının yeniden yapılandırılmalarının ve bölünen şirketin hukukî alanda en önemli aşamasını oluşturur.” olarak bahsedilmektedir.

İlgili maddeye göre; “TTK 175. maddesinde öngörülen teminatın sağlanmasından sonra, bölünmeye katılan şirketlerin yönetim organları, bölünme sözleşmesini veya bölünme planını genel kurula sunarlar. Bu hükümle, alacaklıları güvence altına almadan (alamayan) bölünmeye izin verilmemesi amaçlanmıştır.

Onama kararı 151. maddenin birinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarında öngörülen nisaplara uyularak alınır. Oranın korunmadığı bölünmede onama kararı, devreden şirkette oy hakkını haiz ortakların en az yüzde doksaniyle alınır.”

2.2.9. Alacaklıların Korunması

“Bölünmeye katılan şirketlerin alacaklıları, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde, yedişer gün aralıklarla üç defa yapılacak ilanla ve sermaye şirketlerinde ayrıca internet sitelerine de konulacak ilanla, alacaklarını bildirmeye ve teminat verilmesi için istemde bulunmaya çağırılırlar.” (TTK md 174)

Kanun gerekçesinde, *“Bölünme, alacaklılar açısından özel korunmayı gerektiren sonuçlar doğurur. Tam bölünme, alacaklılar yönünden borçlunun değişmesidir. Çünkü tam bölünmede, bölünen şirket parçalanır ve ortadan kalkar. Bu, borçlunun ortadan kalkması ve yerine devralan şirketlerin borçlu konumuna gelmesi demektir. Kısmî bölünmede ise bölünen şirketin malvarlığı küçülür, bu sermayenin azaltılması sonucunu bile doğurabilir. Onun için kısmi bölünmenin alacaklılar yönünden tehlikesi birleşmeden farklıdır ve daha fazladır.*

Alacaklılar bu talebe karşılık verip vermemekte serbesttirler. Talepte bulunmayanlar güvence sağlanmasını isteme hakkını yitirirler, ancak bu alacaklının hakkına herhangi bir etki yapmaz.” şeklinde belirtilmiştir.

Bölünmeye katılan şirketler, *“174. maddede öngörülen ilanların yayımı tarihinden itibaren üç ay içinde, istemde bulunan alacaklıların alacaklarını teminat altına almak zorundadırlar. Bölünme ile, alacaklıların alacaklarının tehlikeye düşmediğinin ispatı hâlinde, teminat altına alma yükümlülüğü ortadan kalkar. Diğer alacaklıların zarara uğramayacaklarının anlaşılması hâlinde, şirket, teminat göstermek yerine borcu ödeyebilir.”* (TTK Md 175)

2.2.10. Sorumluluk

Bölünme sözleşmesi veya bölünme planıyla kendisine borç tahsis edilen şirket, bu suretle birinci derecede sorumlu bulunan şirket, alacaklıların alacaklarını ifa etmezse, bölünmeye katılan diğer şirketler, ikinci derecede sorumlu şirketler, müteselsilen sorumlu olurlar. (TTK Md 176/1) Borcun tahsis edildiği şirket birinci dereceden asli sorumlu, bölünmeye katılan diğer şirketler ise ikinci dereceden tali sorumludurlar. Alacak tahsilatlarında asli sorumludan önce tali sorumluya gidilemez.

“İkinci derecede sorumlu olan şirketlerin takip edilebilmeleri için, alacağın teminat altına alınmamış ve birinci derecede sorumlu şirketin;

a) İflas etmiş,

b) Konkordato süresi almış,

c) Aleyhinde yapılan bir icra takibinde kesin aciz vesikası alınmasının şartları doğmuş,

d) Merkezi yurt dışına taşınmış ve artık Türkiye’de takip edilemez duruma gelmiş veya

e) Yurt dışındaki merkezinin yeri değiştirilmiş ve bu sebeple hukuken takibi önemli derecede güçleşmiş, olması gerekir.” (TTK Md 176/2)

2.2.11. Ticaret Siciline Tescil ve Geçerlilik

Bölünme onaylanınca, yönetim organı bölünmenin tescilini ister. Kısmi bölünme sebebiyle devreden şirketin sermayesinin azaltılması gerekiyorsa buna ilişkin esas sözleşme değişikliği de tescil ettirilir. Tam bölünme hâlinde devreden şirket ticaret siciline tescil ile birlikte infisah eder. Bölünme ticaret siciline tescille geçerlilik kazanır. Tescil ile tescil anında envanterde yer alan bütün aktifler ve pasifler devralan şirketlere geçer. (TTK Md 179)

Bölünen şirketlerin bölünme işlemi tescil edilmeden diğer şirketlerin (devralan şirketler) bölünme işlemi tescil edilemez. ⁸⁰

⁸⁰ Kocaer, **a.g.e.**, s. 159.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

KURUMLAR VERGİSİ KANUNUNA GÖRE BİRLEŞME ve BÖLÜNME İŞLEMLERİ

Şirketlerin birleşmesine yönelik hukuki esaslar “Türk Ticaret Kanunu’nda”, vergilendirmeye ilişkin düzenlemeler ise “Kurumlar Vergisi Kanunu’nda” (KVK) yer almaktadır. 5520 sayılı KVK’nın 18. maddesinde birleşme işlemleri, 19. maddesinde devir bölünme ve hisse değişimi işlemleri, 20. maddesinde ise devir bölünme ve hisse değişimi hallerinde vergilendirmeye ilişkin hükümler yer almaktadır. Bu bölümde şirket birleşme devir ve bölünme işlemleri vergi hukukumuz açısından incelenecektir.

3.1.BİRLEŞME (Vergili Birleşme)

TTK ve KVK devir ve birleşme işlemlerinde bazı farklılıklar göstermektedir. Çalışmanın ikinci bölümünde işlendiği üzere TTK’ya göre birleşme işlemi iki şekilde ortaya çıkmaktadır. İlki “devralma şeklinde birleşme” diğeri ise “yeni kuruluş şeklinde birleşme”dir. KVK hükümlerine göre ise birleşmeler vergili ve vergisiz birleşme olarak ikiye ayrılmakta vergili birleşmeler “birleşme”, vergisiz birleşmeler ise “devir” olarak adlandırılmaktadır.

Yine KVK’da TTK’dan farklı olarak devir yoluyla birleşme, yeni kuruluş yoluyla birleşme ayrımı yapılmaksızın her iki birleşme türü de aynı hükme tabi tutularak birleşmenin tasfiye hükmünde olduğu kabul edilmiştir. TTK ise birleşme işlemini tasfiyesiz fesih hali olarak kabul etmektedir.⁸¹

KVK’daki vergili-vergisiz birleşme ayrımındaki belirtilen bu farklı düzenlemenin amacı, tamamen kamu menfaatini ilgilendiren yönü ile, birleşen kurum için tasfiye niteliğinde olan ekonomik bir olgunun vergi dışı bırakılmasını önlemek ve bu yolla birleşen kurum bilançosunda yer alan veya gözükmeyen değerlerin ve gizli

⁸¹Hızır Tarakçı, **Vergi ve Sermaye Piyasası Mevzuatı ile Türk Ticaret Kanunu Açıklarından Kurumlarda Sona Erme**, İstanbul, Polaris Yayınları, 2003, s.138.

yedeklerin diğer bir kuruma aktarılarak vergisi ödenmeden sermayeye dönüştürülmesinin engellenmesidir.⁸²

Kanun'un "Birleşme" başlığı altındaki 18. maddesinde birleşme ile ilgili olarak aşağıdaki ifadeler yer verilmiştir.

“(1) Bir veya birkaç kurumun diğer bir kurumla birleşmesi, birleşme nedeniyle infisah eden kurumlar bakımından tasfiye hükmündedir. Ancak, birleşmede tasfiye kârı yerine birleşme kârı vergiye matrah olur.

(2) Tasfiye kârının tespiti hakkındaki hükümler, birleşme kârının tespitinde de geçerlidir. Şu kadar ki, münfesi kurumun veya kurumların ortaklarına ya da sahiplerine birleşilen kurum tarafından doğrudan doğruya veya dolaylı olarak verilen değerler, kurumun tasfiyesi halinde ortaklara dağıtılan değerler yerine geçer. Birleşilen kurumdaki alınan değerler Vergi Usul Kanunu (VUK) 'ta yazılı esaslara göre değerlendirilir.

(3) Kanunun 17 nci maddesine göre tasfiye memurlarına düşen sorumluluk ve ödevler, birleşme halinde birleşilen kuruma ait olur.”

Madde hükmünde birleşmenin tanımı yapılmamış olup birleşmenin tasfiye hükmünde olduğu belirtilmiştir. Yine birleşmede tasfiye kârı yerine birleşme kârının vergi matrahı olarak alınacağı açıklanmıştır.

Birleşme bakımından temel hukuki sonuç, birleşmenin ticaret siciline tescili ile birlikte devrolunan işletmenin bütün değerlerinin devralan şirkete geçmesidir. Birleşme ile devrolunan işletmenin tüzel kişiliği ortadan kalkar. İşte ortadan kalkan devrolunan şirketler bakımından tasfiye hükümlerine göre vergileme yapılacaktır. Böylece tasfiye kârının tespitine ilişkin hükümlere göre birleşme kârı hesaplanacak ve birleşmeden doğan değer artışları devrolunan kurum bünyesinde vergilendirilecektir.

83

⁸² Sami Karacan, Suphi Aslanoglu, “Türkiye’de Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerin Vergilendirme Karşısındaki Durumu”, **Yaklaşım Dergisi**, Mayıs, 2007, Sayı 173, s.185.

⁸³ Kocaer, **a.g.e.**, s. 233.

Birleşme durumunda ilgili kurumların yasal kayıtlarında yer alan kıymetlerin VUK'un değerlendirme bölümünde yazılı esaslara göre değerleri tespit edilir. Bu kıymetler devralan kurumun varlıklarında bu tespit edilen yeni değerler üzerinden yerini alırlar.⁸⁴

Dolayısıyla tasfiye hükmünde sayılan bir birleşme işleminde, tüzel kişiliği sona eren şirketin hem birleşme işleminin gerçekleştiği tarihe kadar elde ettiği kazançlar hem de birleşmeden doğan kârlar vergilendirilmiş olacaktır.

3.1.1.Birleşme Dönemi

KVK md. 18 birleşmenin tasfiye hükmünde olduğunu belirtmiş ve tasfiye hükümlerine göndermede bulunmuş, tasfiye kârı yerine birleşme kârının hesaplanacağını belirtilmiştir. KVK md 17'de tasfiye kârının hesaplanmasına ilişkin başlangıç ve bitiş dönemlerine yer verilirken birleşmede döneme ilişkin belirlenmiş özel bir düzenleme bulunmamaktadır.

Birleşme işleminde gerçekte bir birleşme dönemi olup olmadığı konusunda iki görüş bulunmaktadır. Bir görüşe göre birleşmede tasfiye dönemi gibi bir dönem yaşanmaz. Birleşme sözleşmesinin ilgili şirketlerin genel kurullarınca onayladığı tarihte birleşme gerçekleşir. Yani birleşme aynı tarihte hem başlamış hem de sonuçlanmış olur.⁸⁵ İkinci görüşe göre ise birleşme dönemi birleşme kararının tescil edildiği tarihle, birleşen şirketin borçlarının ödenmesi veya güvence altına alınmasını izleyerek düzenlenen birleşme bilançosunun kabulüne ilişkin kararın ticaret siciline tescil edildiği tarihe kadar devam eder.⁸⁶

Kanaatimizce birleşme tescil ile hüküm kazanır. Gerek TTK gerekse de KVK' da özel bir düzenleme yapılmamıştır. Tasfiyeden farklı olarak belli bir dönemin kârlılığı değil başka bir kuruma devirde yeni biçilen değerler dolayısıyla kâr

⁸⁴ Nazalı, **a.g. e.**, s.108.

⁸⁵ İsmail Hakkı Güneş ve Ali Arslan Akbıyık. "Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından İşletmelerde Vergili Birleşmeler", **Mali Çözüm**, 2001, sayı: 56, s. 181.

⁸⁶ Ahmet Kavak, **Sermaye Şirketlerinin Tasfiye, Birleşme, Devir ve Bölünme İşlemleri**, Ankara, 2009, s.153.

hesaplanmaktadır. Dolayısıyla birleşme döneminden değil de birleşme anından bahsetmek daha doğru olacaktır.

3.1.2 Birleşme Kârının Hesaplanması

Birleşmede tasfiye kârının yerini alan birleşme kârının vergiye tabi tutulması hükme alınmıştır. Buna göre birleşme kârı, birleşmede esas alınan servet değeri ile birleşme öncesi servet değeri arasındaki olumlu farktır.⁸⁷

Birleşen kurumun birleşme işleminden önceki bilanço verilerinde yer alan öz sermayesi dönem başındaki servet değeridir. Bu değer, VUK'un⁸⁸ değerlemeye ilişkin hükümlerine göre tespit edilen değerdir. Birleşme anındaki servet değeri (özsermaye) ise, birleşen şirkete ait varlıkların tarafların karşılıklı iradeleri ile birleşme tarihi itibarıyla yeniden yapılan değerlendirme sonucunda belirlenen değeridir. Belirlenen bu değer karşılığında, birleşen kurum ortaklarına birleşilen kurum tarafından pay verilecektir. Birleşen kurum tarafından devredilen değerler karşılığında birleşilen kurumdan alınan paylar da VUK hükümlerine göre (alış bedelleri üzerinden) değerlendirileceğinden (KVK m.18), bu yöntemle de birleşme anındaki servet değeri belirlenmiş olacaktır.

Kısaca birleşme kârı, birleşilen kuruma devredilen özsermayeye karşılık olarak sona eren kurum ortaklarına birleşilen kurum tarafından verilen hisse senetlerinin, varsa ayın, nakit ve kurucu hisse senetlerinin VUK'un da öngörülen değerlendirme ölçütlerine göre tespit edilmiş değerleri ile, birleşme dönemi başındaki özsermaye tutarı arasındaki farkı ifade etmektedir.

Konuyu bir örnek ile açıklamaya çalışırsak;

(X) Anonim Şirketi aşağıda yazılı birleşme sözleşmesindeki koşullarla (Y) Anonim Şirketi ile birleşecek ve infisah edecektir. (Y) Anonim Şirketi, (X) Anonim Şirketinin hazırladığı birleşme sözleşmesinde, Kasa, Alınan Çekler, Banka ve Alıcılar

⁸⁷ Tahir Mehmet Ufuk, “Devir, Birleşme ve Bölünme İşlemlerinin Vergi Kanunları Karsısındaki Durumu”, **Maliye ve Sigorta Yorumları**, Sayı: 369, Haziran 2002, s. 43.

⁸⁸ T.C. Yasalar (10.01.1961). **213 sayılı Vergi Usul Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (10705 sayılı)

hesaplarının bilanço değerleri ile devralınmasına, Ticari Mallar 50.000 TL, Binalar 30.000 TL Demirbaşlar da 25.000 TL olarak değerlenmesine karar vermiştir.

X A.ř. ’nin Birleşme Öncesi Bilançosu

VARLIKLAR

BORÇLAR+ÖZSERMAYE

Kasa	2.000	Borçlar	20.000
Alınan Çekler	5.000	Borç Senetleri	20.400
Bankalar	4.100		
Alacaklar	8.000		
Ticari Mallar	44.000	Sermaye	44.000
Binalar	20.000	Yasal Yedekler	3.000
Demirbaşlar	11.000	Dönem Kârı	<u>1.700</u>
Birikmiş Amortismanlar	<u>(5.000)</u>		
Toplam	89.100	Toplam	89.100

X.ř. ’nin dönem başı servet değeri yani özsermayesi (44.000,-TL + 3.000,-TL + 1.700,-TL) 48.700,-TL’ dir. Ancak ilgili hesapların değerlemeleri sonucunda kurumun birleşme bilançosu aşağıdaki şekilde oluşacaktır.

X A.ř. ’nin Birleşme Anındaki Bilançosu

VARLIKLAR

BORÇLAR+ÖZSERMAYE

Kasa	2.000	Borçlar	20.000
Alınan Çekler	5.000	Borç Senetleri	20.400
Bankalar	4.100		
Alacaklar	8.000		
Ticari Mallar	50.000	Sermaye	44.000
Binalar	30.000	Yasal Yedekler	3.000
Demirbaşlar	25.000	Dönem Kârı	<u>31.700</u>
Birikmiş Amortismanlar	<u>(5.000)</u>		
Toplam	119.100	Toplam	119.100

Bu durumda şirketin dönem sonu servet değeri (özsermayesi) (44.000,-TL + 3.000,- TL + 31.700,-TL) 78.700,-TL olacaktır. KVK'nın öngördüğü hesaplamayı burada uygularsak kurumun dönem sonu servet değeri (78.700,-TL) ve dönem başı servet değeri (48.700,-TL) arasındaki fark 30.000,-TL birleşme kârını oluşturacaktır.

3.1.3. Birleşme Kârının Beyanı ve Ödenmesi

Vergili birleşmelerde, birleşilen şirketin kendisi ile ilgili bir sermaye kazancı oluşmamasına rağmen, birleşen kurumun bilanço değerlerinin yeniden değerlendirilmesi sonucu realize olan kazançların vergisinin ödemesi birleşilen kurumca yerine getirilir.⁸⁹

KVK madde 18 kapsamında birleşmede tasfiye hükümlerine yapılan atıf nedeniyle birleşme kârının beyanı KVK madde 17/2 kapsamında gerçekleştirilecektir. Buna göre, *“birleşmeden doğan kâr, birleşmenin gerçekleştiği tarihi (birleşme kararının tescil edildiği tarihi) izleyen otuz gün içinde, birleşen kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine beyan edilecektir.”* Birleşme kârına ilişkin birleşme beyannamesinin verilmesi üzerine tarh edilen kurumlar vergisi KVK madde 21 kapsamında birleşme beyannamesi verme süresi içinde birleşilen kurumca ödenecektir.

Birleşen kurumun, birleşme tarihine kadar olan faaliyet kârı, birleşme kârı ile birlikte, birleşilen kurum tarafından birleşme tarihinden itibaren otuz gün içinde beyan edilip ödenmelidir.

3.1.4. Değişirme Birimi ve Birleşme Primi

Değişirme birimi, devralan şirket tarafından birleşen şirket ortaklarına hangi oranda pay verileceğini belirleyen katsayıdır. Bu katsayı, birleşen kurumun hisse senetlerinin cari değeri ile birleşilen kurum hisse senetlerinin cari değerlerinin birbirine oranıdır.⁹⁰

⁸⁹ Doğan Gökbek, *Farklı Ülke Şirketleri Arasındaki Birleşmelerin Türk Hukukundaki Vergisel Sonuçlarının Avrupa Birliği Hukuku ile Karşılaştırılması, Şirket Birleşmeleri* (Editörler: Prof Dr. Haluk Sümer-Prof. Dr. Helmut Pernsteiner), İstanbul, Alfa Yayınları, 2004, s.35.

⁹⁰ Metin Ulusoy, *Birleşme Devir Bölünme Hisse Değişimi ve İştirak Yoluyla Şirketlerin Yeniden Yapılandırılması*, Ankara , Yaklaşım Yayıncılık, 2004, s.10.

Hisse senetlerinin cari değeri ile bilanço değeri aynı olduğu durumlarda birleşilen şirkette sermaye artırımını devir alınan servet değeri kadar yani hisse senedi değeri kadar artar. Çoğu zaman hisse senetlerinin rayiç değeri, nominal bedelini aşmaktadır. Bu durumda birleşilen şirketin hisse senetlerinin rayiç değeri devir aldığı servet tutarını aştığından birleşilen şirketin yapacağı sermaye artışı da devir aldığı servet tutarından az olacaktır. Aradaki fark bilançonun pasifinde birleşme primi olarak raporlanacaktır.⁹¹

Birleşme primi KVK madde 5’de düzenlenen emisyon primi⁹² hükmünde olup kurumlar vergisinden istisnadır. Birleşme primi devir şeklindeki birleşmelerde ortaya çıkar. Yeni kuruluş şeklindeki birleşmelerde yeni kurulan şirketin sermayesi devrolunan şirketlerin özsermayesi kadar artacağından yeni kuruluş şeklindeki birleşmelerde birleşme primi ortaya çıkmayacaktır.

3.1.5. Birleşme Halinde Sorumluluk

KVK’nın 18.maddesinde, *“tasfiye memurlarına düşen sorumluluk ve ödevler, birleşme halinde birleşilen kuruma ait olur”* denilmektedir. İlgili madde birleşilen kurumun sorumluluk halini düzenlemiştir.

Birleşilen kurum birleşen kurumun tasfiye memurlarına düşen ödevleri yerine getirecektir. Birleşme dönemi ile ilgili birleşme kârını ve münfesi kurumun birleşme öncesindeki tam ve/veya kıst dönem beyannamelerini verecek ve vergilerini ödeyecektir. Yine birleşen kurum adına yapılan tarhiyatların itirazlı olanları varsa, bunlar için karşılık ayıracaktır.

Birleşmenin gerçekleşmesinden önceki dönemleri ilgilendiren ve birleşmenin gerçekleşmesinden önce yerine getirilmesi gereken ödevlerin yerine getirilmemesinden doğan tarhiyatlar, kurum infisah ettiğinden birleşilen kurum adına yapılacaktır.

⁹¹ Nazalı, **a.g.e** , s.112.

⁹² Emisyon Primi= Anonim şirketlerin kuruluşlarında veya sermayelerini artırdıkları sırada çıkardıkları payların bedelinin itibarî değeri aşan kısmı

3.1.6. İşletme Birleşmelerinde Özellik Arz Eden Konular

3.1.6.1. Birleşmeye Ait Giderler

KVK'nın 8/1-c maddesine göre; “*genel kurul toplantıları için yapılan giderler ile birleşme, devir, bölünme, fesih ve tasfiye giderleri*” hâsılattan indirilebilecek giderler arasında sayılmıştır. Dolayısıyla hem birleşen hem de birleşilen kurum tarafınca yapılan birleşme işlemine yönelik giderler kurum kazancının tespitinde hasılattan indirilebilecek gider olarak değerlendirilecektir.

3.1.6.2. Birleşme Durumunda Amortisman Uygulaması

KVK madde 18 hükmünce birleşme tasfiye hükmündedir. Dolayısıyla birleşme halinde birleşen kurumun bilanço değerleri kayıtlı değerlerinden ziyade değerlenmiş tutarlar üzerinden birleşilen kuruma aktarılacaktır. Bu durumda bilançodaki amortisman tabi iktisadi kıymetlerin birleşilen kuruma aktarım işlemi satış ve el değiştirme olarak sayılacağından birleşilen kurumca satın alma işleminde olduğu gibi amortisman ayrılacaktır.⁹³ Birleşen kurum ise birleşme tarihine kadar amortisman ayırabilecektir.

3.1.6.3. Birleşen Kuruma Ait Zararlar

Birleşen kuruma ait zararların mahsubu konusu KVK. 9, 17 ve 20. maddeleri birlikte değerlendirilerek açıklığa kavuşturulacaktır. KVK 17-4/c kapsamınca zarar mahsubuna ilişkin 9. maddeye atıfta bulunmaktadır. Kanunun 9. maddesinde ise geçmiş yıllara ilişkin zararların 5 yıldan fazla nakledilmemek şartıyla kurumlar vergisi matrahından indirilebileceği belirtilmektedir. Yine Kanunun 20. maddesinde belirtilen devir işlemleri için “*devralınan kurumların devir tarihi itibarıyla özsermaye tutarını geçmeyen zararları*“ devralınan kurum tarafınca belirli şartlar altında kurumlar vergisi matrahından indirilebilecektir. Açıklamalar doğrultusunda görüleceği üzere birleşme işlemi için bir zarar mahsubu hükmü bulunmamaktadır. Dolayısıyla birleşmede birleşilen şirkete zarar devri yapılamayacaktır. Birleşen kurum bünyesinde meydana

⁹³ Gözde Deniz Erol, **Şirketlerin Birleşme ve Bölünme İşlemlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Vergi kanunları Açısından Değerlendirilmesi**, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, İşletme Yönetimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014, s.89.

gelen zararlar 5 yıllık zarar mahsup süresi dikkate alınarak en son birleşme dönemi kârından mahsup edilebilecektir.

3.1.6.4. Birleşme Halinde Yenileme Fonu

VUK 328. maddesinde “*Amortismanına tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir. Şu kadarki, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi, işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan tahassül eden kâr, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir.*” denilmektedir.

KVK 18. maddesi kapsamında birleşme işlemleri tasfiye kapsamında değerlendirildiğinden, birleşme halinde birleşen kurumların yenileme fonu hesaplarındaki kârlarının birleşme tarihi itibarıyla matraha eklenmesi ve vergilendirilmesi gerekmektedir.

3.1.6.5. Taşınmaz İştirak Hisseleri, Kurucu Senetler, İntifa Senetleri ve Rüçhan Haklarının Satışından Doğan Kazanç İstisnası

KVK 5/1-e. maddesinde “*Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların % 75'lik kısmının istisna olduğu belirtilmiştir. Bu istisna, satışın yapıldığı dönemde uygulanır ve satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulur. Ancak satış bedelinin, satışın yapıldığı yılı izleyen ikinci takvim yılının sonuna kadar tahsil edilmesi şarttır. Devir veya bölünme suretiyle devralınan taşınmazlar, iştirak hisseleri, kurucu senetleri ve intifa senetleri ile rüçhan haklarının satışında aktifte bulundurma sürelerinin hesabında, devir olunan veya bölünen kurumda geçen süreler de dikkate alınır.*” denilmektedir.

KVK madde 18 hükmünce birleşme tasfiye hükmünde olduğundan ve de 5. madde kapsamında tasfiyeye ilişkin bir duruma atıfta bulunmadığından birleşilen kuruma geçen ve istisna kapsamındaki kıymetlerdeki iki yıllık sürenin birleşilen kurumda geçmesi gerektiği anlaşılmaktadır.

3.2.DEVİR (Vergisiz Birleşme)

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nda birleşme-devir ayrımı yapılmamasına rağmen 5520 sayılı KVK'da bir ayrıma gidilerek devir birleşmenin özel bir türü olarak düzenlenmiştir. Birleşme üst kavram olarak değerlendirilerek bazı şartların gerçekleşmesi durumunda bazı birleşme işlemlerinin devir hükmünde olduğu belirtilmiştir. Devir işleminde birleşmeden farklı olarak devirden doğan kazançlar vergilendirilmez. Bundan dolayı bu birleşme “Vergisiz birleşme” (Tax-free merger) olarak da adlandırılmaktadır.

KVK'da ticaret şirketlerinin birleşmeleri esas itibarı ile bu şirketlerin bünyelerinde yer alan aktiflerin içerdiği gizli yedeklerin realize edilmesi olarak kabul edilmektedir.⁹⁴ KVK md. 19/1'de yer alan devir işlemi, devralan kuruma devrolan kurumun aktiflerinin gizli yedekler realize edilmeksizin bilanço değerleri üzerinden geçirilmesine ve dolayısıyla bu işlemin vergisiz gerçekleştirilmesine imkan sağlayan bir düzenlemedir. Bu anlamıyla devir bir vergi istisnası olmayıp aktiflerin içerdiği gizli yedeklerin devralan/birleşilen kurumda realize edildiği ana kadar bir vergi ertelemesi sağlamaktadır.⁹⁵ Bu kıymetler daha sonra devralan kurum bünyesinde satış işlemiyle realize olacak ve vergilendirilecektir.

3.2.1. Devir İşleminin Şartları

Devir müessesesi KVK'ın 19. ve 20. maddelerinde düzenlenmiştir. Bir birleşme işleminin devir sayılabilmesi için KVK'ın 19. maddesinde iki şart belirtilmiştir. Bu şartların gerçekleşmesi durumunda bir birleşme işlemi devir olarak kabul edilecektir. Söz konusu şartlar aşağıda belirtilmiştir;

⁹⁴ Altar Ömer Arpacı, Kurumların Avantajlı Birleşme Şekli: Devir Müessesesi, **Vergi Sorunları Dergisi**, S.178, Temmuz 2003, s.63.

⁹⁵ Hamdi Deniz Ege Göktuna, **Vergi Hukukunda Birleşme Bölünme ve Hisse Değişimi İşlemleri**, Legal Yayıncılık, Şubat 2012, s.270.

- ✓ “Birleşme işleminin sonucunda infisah eden kurum ile birleşilen kurumun kanuni veya iş merkezlerinin Türkiye’de bulunması,
- ✓ Devrolan kurumun devir tarihindeki bilanço değerlerinin, devralan kurum tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmesi “ halinde bu birleşmeler devir olarak kabul edilecektir.

Birinci şartta bahsedilen her iki kurumunda kanuni veya iş merkezlerinin⁹⁶ Türkiye’de yer alması durumu, KVK’nın 3. maddesine göre birleşme işlemine taraf olan işletmelerin tam mükellef olmaları anlamına gelmektedir.

Birleşmenin devir olarak kabul edilebilmesi için, her iki kurumun da tam mükellef olmasının bir şart olarak ileri sürülmesi devir olayının mahiyetinden kaynaklanmaktadır. Birleşme kârı, devrolan kurumun bilançosundaki aktif kıymetlerin cari değerleriyle dikkate alınmasından doğmaktadır. Bir diğer ifadeyle, birleşme halinde gizli yedeklerin realize edildiği anlayışından kaynaklanmaktadır. Devir halinde kârın hesaplanmaması, bu değerlemenin yapılmaması yani aktif kıymetlerin değer artışından oluşan gizli yedeklerin vergilendirilmemesi, vergilemenin birleşilen kurum bünyesinde bu kârların realize edileceği tarihte yapılmak üzere ertelenmesi anlamına gelmektedir. Ertelenen bu verginin, ileride birleşilen kurum bünyesinde kavranıp vergilendirilebilmesi, devralan kurumların tam mükellef kurum olmasını gerektirmektedir.⁹⁷ Bundan dolayıdır ki, devir müessesesi bir istisna düzenlemesi değil; vergi erteleme uygulamasıdır.⁹⁸

Birleşmenin devir hükümlerine tabi olması için ikinci şart, birleşen (devralınan) kurumun bilanço değerlerinin birleşilen kurum tarafından kül halinde devir alınması ve aynen birleşilen kurumun bilançosuna geçirilmesidir. Yukarıda belirtildiği üzere devir işleminde devrolan şirketteki gizli yedekler vergilendirilmemekte ileride devralan kurum tarafından elden çıkarıldıklarında kurum kazancına eklenmektedir. Bu işlemin doğal sonucu olarak değerlendirme işlemine tabi

⁹⁶ Kanunî merkez: Vergiye tâbi kurumların kuruluş kanunlarında, tüzüklerinde, ana statülerinde veya sözleşmelerinde gösterilen merkezdir.

İş merkezi: İş bakımından işlemlerin fiilen toplandığı ve yönetildiği merkezdir.

⁹⁷ Tarakçı, a.g.e. , s.246.

⁹⁸ Nazalı, a g.e. , s.117.

tutulmadan birleşen şirketin bilançosunda yer alan tüm aktif ve pasif hesaplarının hep birlikte birleşilen kuruma geçmesidir.

Devir tarihi, şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının ticaret siciline tescil edildiği tarihtir. Devir alan ve devir olan şirketlerin devre ilişkin genel kurul kararlarının farklı tarihlerde tescil edilmesi durumunda devir olan şirketin genel kurul kararının tescil tarihinin devir tarihi olarak dikkate alınması gerekmektedir.

Devir şeklinde gerçekleşen birleşme işlemini bir örnekle açıklamak gerekirse⁹⁹;

(A) Ltd.Şti.’nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu

VARLIKLAR

BORÇLAR+ÖZSERMAYE

Kasa	20.500	Borçlar	60.000
Ticari Mallar	134.500		
Demirbaşlar	40.000		
İştirakler	5.000	Sermaye	15.000
B.Amortisman	(25.000)	Yedekler	100.000
Toplam	175.000	Toplam	175.000

(B) Ltd.Şti.’nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu

VARLIKLAR

BORÇLAR+ÖZSERMAYE

Kasa	10.000	Borçlar	60.000
Ticari Mallar	165.000		
Binalar	100.000	Sermaye	15.000
Demirbaşlar	25.000	Yedekler	90.000
B.Amortisman	(20.000)	Y.Değerleme	25.000
Toplam	280.000	Toplam	280.000

(B) Limited Şirketinin bilançosu kül halinde (A) Limited Şirket bilançosuna aynen geçirildiğinde, devir sonrası (A) Limited Şirketinin bilançosu şöyle olacaktır.

⁹⁹ Kavak, a g.e. , s.176.

(A) Ltd.Şti.’nin Bilançosu

VARLIKLAR

BORÇLAR+ÖZSERMAYE

Kasa	30.500	Borçlar	155.000
Ticari Mallar	299.500		
İştirakler	5.000		
Binalar	100.000	Sermaye	85.000
Demirbaşlar	65.000	Yedekler	190.000
B.Amortisman	(45.000)	Y.Değerleme	25.000
Toplam	455.000	Toplam	455.000

3.2.2. Devir Halinde Vergilendirme

KVK’nın “Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme” başlıklı 20. maddesi aşağıdaki gibi düzenlenmiştir;

“ (1) Devirlerde, aşağıdaki şartlara uyulduğu takdirde, münfesi kurumun sadece devir tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilir; birleşmeden doğan kârlar ise hesaplanmaz ve vergilendirilmez:

a) Şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarih, devir tarihidir. Münfesi kurum ile birleşilen kurum;

1) Devir tarihi itibarıyla hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesi kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesi ile,

2) Devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesi kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları münfesi kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesini,

birleşmenin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde münfesi kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verirler.

b) Birleşilen kurum, münfesi kurumun tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer ödevlerini yerine getireceğini münfesi kurumun birleşme sebebiyle verilecek olan kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde vereceği bir taahhütname ile taahhüt eder. Mahallin en büyük mal memuru, bu hususta birleşilen kurumdaki ayrıca teminat isteyebilir.”

Dolayısıyla maddede sayılan şartların yerine getirilmesi halinde, “münfesih kurumun sadece devir tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilecek olup birleşmeden doğan kârlar hesaplanmayacak ve vergilendirilmeyecektir.”

3.2.2.1. Beyannamenin Verilmesi

KVK’nın 20. maddesi kapsamında “devire ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi, birleşmenin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verilecektir. Beyanname, münfesih kurum ile birleşilen kurum tarafından devir tarihi itibarıyla hazırlanacak ve müştereken imzalanacaktır.

Devir tarihine kadar olan kazancın vergilendirilebilmesi için devir tarihi itibarıyla hesaplanan kazancın bu beyannameye dahil edilerek vergilendirilmesi gerekmektedir. Bu tarihten sonraki işlemlerden doğan kazanç, devralan kuruma ait olacaktır.

Devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesih kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlanacak kurumlar vergisi beyannamesi de devre ilişkin kurumlar beyannamesi ile birlikte verilecektir. Söz konusu beyannamelerin de münfesih kurum ve birleşen kurum tarafından müştereken imzalanarak münfesih kurumun bağlı bulunduğu vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.¹⁰⁰”

Örneğin; X A.Ş.’nin 6.8.2015 tarihinde devir hükmünde birleşmeyle Y.A.Ş. ye devrolduğunu varsaydığımızda, X.A.Ş.’nin 1.1.2015-6.8.2015 tarihleri arası döneme ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin 5.9.2015 tarihine kadar münfesih kurum olan X.A.Ş.’nin bağlı bulunduğu vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

X.A.Ş.’nin 3.3.2015 tarihinde devir hükmünde birleşmeyle Y.A.Ş.’ye devrolduğunu varsaydığımız başka bir durumda ise X A.Ş.’nin 1.1.2015-3.3.2015 tarihleri arası döneme ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi ile 2014 hesap dönemi

¹⁰⁰ 1 Seri No’lu KVK Genel Tebliği Bölüm 20.

kurumlar vergisi beyannamesinin 2.4.2015 tarihine kadar münfesi kurum olan X.A.Ş.'nin işlemlerini yürüttüğü vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

3.2.2.2. Taahhütname Verilmesi

Vergisiz birleşme için aranan ikinci şart, birleşilen kurum, infisah eden kurumun tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğini ve vergileme ile ilgili diğer bütün ödevlerini yerine getireceğine dair bir taahhütnameyi, münfesi kurumun birleşme sebebi ile verilecek olan Kurumlar Vergisi beyannamesi ekinde vermek suretiyle taahhüt etmesidir. Ayrıca birleşilen kurum, mahallin en büyük mal memurunun talep etmesi durumunda teminat göstermek zorundadır.

1 Seri No'lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği'ne göre, *“verilecek beyannamelerin ekine söz konusu taahhütname ile devre ilişkin bilânçonun ve gelir tablosunun eklenmesi gerekmektedir. Öte yandan, geçici vergi beyannamesinin verilme süresinden önce, aynı döneme ilişkin olarak devir işlemleri nedeniyle kurumlar vergisi beyannamesi verilmesi halinde, bu dönem için ayrıca geçici vergi beyannamesi verilmeyecektir.”*

3.2.2.3. Tahakkuk Eden Vergilerin Ödenmesi

Kurumlar vergisi beyannamesi, Kanunun 14. ve 21. maddesi uyarınca *“hesap döneminin kapandığı ayı takip eden dördüncü ayın birinci gününden yirmi beşinci günü akşamına kadar mükellefin bağlı olduğu vergi dairesine verilmektedir. Kurumlar vergisinin de beyannamenin verildiği ayın sonuna kadar ödenmesi gerekmektedir.*

1 Seri No'lu Genel Tebliğ'de, *“KVK'nın 19 ve 20 . maddelerine göre gerçekleşen devir işlemlerinde, münfesi kurum adına kıst döneme (hesap dönemi başından devirin gerçekleştiği tarihe kadar geçen süreye) ilişkin tahakkuk eden vergilerin, devralan kurumun devir işleminin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar devralan kurumlarca ödenmesi gerekmektedir. Dolayısıyla bu kurumların, münfesi kurumlara ait vergilerini de kendi vergileri ile birlikte aynı sürede ödemeleri gerekmektedir.”* şeklinde belirtilmiştir.

Örnek vermek gerekirse; (B) A.Ş. 15.10.2014 tarihinde devir yoluyla (D) A.Ş ile birleşmiştir. (B) A.Ş.'nin 1.1.2014-15.10.2014 tarihleri arası kıst dönem kurumlar vergisi beyannamesi devir tarihi olan 15.10.2014'den sonraki 30 gün içinde (B) A.Ş.'nin bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir. Tahakkuk eden vergilerin ise devralan (D) A.Ş. tarafından 2014 yılı kazançlarına ilişkin beyannamenin verileceği 2015 yılı Nisan ayının sonuna kadar ödenmesi gerekmektedir.

1 seri No'lu KVK Genel Tebliği, verilen beyannameler kapsamında tahakkuk eden vergilerin ödemesini farklı sürelerle bağlamıştır. Tebliğ'de, *“önceki hesap dönemine ilişkin tahakkuk eden vergilerin beyanname verme süresi içerisinde, kıst döneme ilişkin tahakkuk eden vergilerin ise devralan kurumun devir işleminin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar ödenmesi gerektiği”* açıklanmıştır.

Yine tebliğde *“devir işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesi kurumun önceki hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi ile devir işlemine ilişkin beyannamesinin, devirin gerçekleştiği tarihi takip eden otuz gün içerisinde verilmesi ve önceki hesap dönemine ilişkin tahakkuk eden vergilerin de bu süre içerisinde ödenmesi, kıst döneme ilişkin tahakkuk eden vergilerin ise devralan kurum tarafından devrin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar ödenmesi”* gerektiği belirtilmiştir. Örneğin, devir işleminin 16.1.2014 tarihinde olduğu durumda 1.1.2014-16.1.2014 arası kıst dönemin kurumlar vergisi beyannamesi 2013 hesap dönemi kurumlar vergisi beyannamesi ile birlikte 15.02.2014 tarihine kadar münfesi kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verilecektir. 2013 hesap dönemine ilişkin tahakkuk eden vergiler 15.2.2014 tarihine kadar ödenmelidir. Kıst dönemin tahakkuk eden vergilerinin ise 2014 yılı Nisan ayı sonuna kadar devralan kurumca ödenmesi gerekmektedir.

3.2.2.4. Şartlara Uyulmaması Hali

KVK md. 19 ve 20 devir işlemine ilişkin şartları açıklamaktadır. Kanun, birleşme işleminin vergisiz gerçekleştirilebilmesi için söz konusu şekil şartlarına uyulmasını zorunlu tutmaktadır. Söz konusu şekil şartlarına uyulmamasının yaptırımı birleşme işlemini vergisiz olarak gerçekleştirebilme imkânının ortadan kalkmasıdır. Diğer bir ifade ile söz konusu şartların yerine getirilmediği bir birleşme işlemi devir olarak nitelendirilemeyecek ve değer artış kazançlarında vergi erteleme imkânından yararlanılamayacaktır. Bunun sonucu olarak, devralınan kurumda birleşme tarihine kadar oluşmuş değer artışları hesaplanarak vergiye tabi

tutulacaktır.¹⁰¹ Vergilendirmenin devrolan kurum adına yapılması gerekse de böyle bir firmanın hukuken yok hükmünde olması nedeniyle devralan kurum adına yapılacaktır. Hatırlanacağı üzere devralan kurumun sorumluluğu KVK md 18'de 17. maddeye yapılan atıftan kaynaklanmaktadır.

3.2.3. Değiştirme Birimi

Değiştirme birimi genel anlamda birleşilen kurum hisse senetlerinin cari değeri ile birleşen kurum hisse senetlerinin cari değerinin birbirine oranıdır. Değiştirme biriminin belirlenmesi için, hem birleşilen hem de birleşen kurumun mal varlığının cari değerinin bilinmesi gerekmektedir. Cari değer ise bilanço değeri kavramından farklı bir kavramdır.¹⁰²

Devir işleminin şartlarının belirlendiği KVK'nın 19. maddesinde devrolan şirket ortaklarına devir alan şirket tarafından verilecek hisse konusunda bir belirleme yapılmamıştır. TTK kapsamındaki birleşmelerde ise birleşen ile birleşilen şirketlerin cari değerleri tespit edilerek, bu değerler kullanılarak değiştirme birimi hesaplanmaktadır.¹⁰³

Yapılan işlemin devir işlemi sayılabilmesi için devire konu edilen varlıklara karşılık iktisap edilen hisselerin, varlıklarını devreden şirketin ortaklarına, devreden

¹⁰¹ Yılmaz Özbalcı, **Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları**, Ankara, 2010, s.574.

¹⁰² Tarakçı, **a.g.e.** , s.257.

¹⁰³ Bayram, **a.g.e.** , s.264.

şirketteki hisselerine isabet eden servet değeri ile orantılı olarak dağıtılması gerekmektedir. Öte yandan, devir işleminde devre konu şirketlerin gerçek değerleri üzerinden belirlenecek bir değişim oranına göre devralan şirketin sermaye paylarının ortaklara verilmesinde, ortakların servet değerlerinde meydana gelecek ve izah edilemeyecek farklar transfer fiyatlandırması yoluyla örtülü kazanç dağıtımı veya değer artış kazancı açısından tenkit edilecektir.

3.2.4. İşletme Devirlerinde Özellik Arz Eden Konular

3.2.4.1.Devir Giderleri

KVK'nın 8/1-c hükmü uyarınca, *“birleşme, devir, bölünme, fesih ve tasfiye aşamalarında yapılan giderler kazancın tespitinde indirim konusu”* yapılabilecektir. Devralan kurumun, devir dolayısı ile yaptığı giderler, faaliyetin devamlı bir surette genişletilmesini kapsamaktadır. *“Faaliyetin devamlı bir suretle genişletilmesi için yapılan giderler ise, karşılığında maddi bir kıymet iktisap edildiğinde, maliyet unsuru, diğer durumda ise ilk tesis ve taazzuv gideri sayılır.”* (VUK, Md. 282) Mükellefler dilerse bu harcamaları aktifleştirerek 5 yılda amortisman yoluyla itfa edebilir veya doğrudan gider olarak sonuç hesaplarına aktarabilirler.

3.2.4.2. Amortisman Uygulaması

1 Seri No.lu KVK Genel Tebliği'nde devir durumunda amortisman uygulamasına yönelik açıklamalar yer almaktadır. İlgili düzenlemeye göre; *“devir ve bölünme neticesinde devre konu iktisadi kıymetler, mukayyet değerleri üzerinden ve aktif ve pasifi düzenleyici hesaplar, ilgili olduğu aktif ve pasif hesaplarla birlikte devrolunacağından, söz konusu iktisadi kıymetlerin devir işleminin amortisman uygulamaları bakımından ilk iktisap olarak değerlendirilmemesi gerekmektedir. Diğer bir ifadeyle devralan kurumda, devir ve bölünme işlemi nedeniyle edinilen amortisman tabi iktisadi kıymetlerin bakiye değerleri üzerinden kalan amortisman süreleri dikkate alınarak amortisman ayırmaya devam edilecektir.”*

Devralan işletme aktif değer üzerinden amortisman ayırmaya devam edecek ve devir yılına mahsus olmak üzere, devir öncesi ve sonrasında her iki işletmenin, bu yıl

içinde kıst dönem süreleri esas alınmak suretiyle orantı yolu ile devralınan iktisadi kıymetler için ayrılacak amortisman hesaplanacaktır.¹⁰⁴

3.2.4.3. Zarar Mahsubu

“Kurumlar vergisi beyannamesinde, her yıla ilişkin tutarlar ayrı ayrı gösterilmek ve 5 yıldan fazla nakledilmemek şartıyla geçmiş yılların beyannamelerinde yer alan zararlar kurum kazancından indirilebilmektedir.” (KVK md. 9)

Devir durumunda, varlıkları devralan şirketler, devralınan şirketlerin zararlarını aşağıda belirtilen sınırlamalar çerçevesinde mahsup imkanına sahiptirler.

Buna göre devralan kurumlar, kendi bünyelerinde oluşan zararların yanı sıra;

- Devir halinde devralınan kurumların devir tarihi itibarıyla özsermaye tutarını geçmeyen zararlarını kazançlarından indirebileceklerdir.

Devir halinde devreden zarar tutarları, devralınan kurumun özsermayesi ile sınırlıdır.

Devir halinde zarar mahsubunun yapılabilmesi için;

- Devralınan kurumların son 5 yıla ilişkin kurumlar vergisi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması,
- Devir neticesinde zarar mahsubu yapacak kurumun, devirin meydana geldiği hesap döneminden itibaren en az 5 yıl süreyle aynı faaliyete devam etmesi gerekmektedir.

Beyanname koşulu münfesihi kurumlar için geçerli olduğundan, devir alan şirketlerin faaliyetine 5 yıl süre ile devam etmesi sırasında herhangi bir yıl kurumlar vergisi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmemesi durumunda bu koşul ihlal edilmiş olmayacaktır. Diğer şartta belirtilen aynı faaliyetten kasıt, münfesihi kurumun faaliyetidir. Yoksa devralan kurumun kendi faaliyetini bırakması/değiştirmesi önem arz etmemektedir.¹⁰⁵

¹⁰⁴ Şükrü Kızılot ve Saygın Eyüplügiller, **İşletmeler Muhasebesi Vergilendirilmesi Hukuku ve Mevzuatı**, Ankara, Yaklaşım Yayınları, 1999, s.1508.

¹⁰⁵ Ramazan Yakışıklı, Devir İşlemi Sonucu Zarar Mahsup Süresi Uzatılabilir mi?, **Vergi Dünyası Dergisi**, Ağustos 2010, Sayı 348, s.28.

1 Seri No’lu KVK Genel Tebliği’nde belirtildiği üzere, “*vergiden kaçınma amacına yönelik olarak ekonomiye kazandırılması mümkün olmayan kurumların devir veya bölünme suretiyle devralınması ya da devralınan veya bölünen kurumların faaliyetinin 5 yıllık süre içinde arızı hale getirilerek kısmen durdurulması veya sona erdirilmesi gibi ekonomik olmayan sebeplerle devir ve bölünme işleminin yapılması halinde zarar mahsubu mümkün değildir. Şartların ihlali halinde zarar mahsubu olanağı ortadan kalkacağından, gerekli düzeltme işlemi yapılacaktır; yersiz zarar mahsubu nedeniyle zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler için vergi ziyat doğmuş sayılacaktır.*”

3.2.4.4. Geçici Vergi Uygulaması

Devir koşullarına uygun olarak gerçekleştirilen birleşmelerde, birleşen kurum devir tarihine kadar elde etmiş olduğu kazançları nedeniyle devir tarihinden itibaren 30 gün içinde kurumlar vergisi beyannamesi vereceklerdir. Devir tarihi itibarıyla münfesi olan şirketler devir işleminin gerçekleştiği dönemler için geçici vergi beyannamesi vermeyeceklerdir.

3.2.4.5. Yenileme Fonu

VUK 328. maddesi yenileme fonunu düzenlemektedir. İlgili maddede “*Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir. Şu kadarki, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi, işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan tahassül eden kâr, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir.*” denilmektedir.

Devir müessesesiyle şirket tüm aktif ve pasifiyle kül halinde diğer bir şirkete devrolunacağından yenileme fonu da devredecektir. Bu kapsamda devrolan kurumca kullanılmayan yenileme fonu tutarları devralan kuruma geçecektir. Yenileme fonunun

kullanım süresi olan üç yıllık süre ise devir alınan kurumdaki fonun oluştuğu tarihten itibaren hesaplanacaktır.

3.2.4.6. KVK 5/1-e İstisnası (Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı)

Kurumların aktifinde kayıtlı taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile kurucu senetleri intifa senetleri ve rüçhan haklarının KVK'nın 19. maddesine uygun bir şekilde yapılacak devirden önce satılması ve bu satıştan doğan kazancın devrin gerçekleşmesinden sonra da yine KVK'nın 5. maddesi kapsamında özel bir fon hesabına alınması durumunda bu kazanç kurumlar vergisinden istisna edilebilecektir.¹⁰⁶

Devir işleminde istisna uygulaması iki şekilde ortaya çıkabilir. Eğer devir tarihinden önce satış yapılmışsa ve bu satıştan doğan kazanç KVK md. 5/1-e kapsamında sermayeye eklenir ve bilançonun pasifinde özel bir hesapta tutulursa devralan kurum bu istisnadan yararlanabilecektir. Pasifte özel bir fon hesabına alınmasından itibaren 5 yıl süre ile devralan kurumun tasfiye edilmemesi ve bu kazancın işletmeden çekilmemesi halinde devralan kurum bünyesinde herhangi bir vergilendirme yapılmamaktadır.

Devralınan kuruma ait gayrimenkuller ve iştirak hisselerinin **devir tarihinden sonra devralan kurum tarafından satılması halinde** istisna uygulanabilmesi için en az iki yıl süre ile aktifte bulunma şartının gerçekleşip gerçekleşmediğinin tespitinde, bu kıymetlerin iktisap tarihi olarak **devralınan kurumdaki iktisap tarihi** esas alınacaktır.

3.2.4.7. İştirak İlişkisi Bulunan Kurumlarda Devir

Bir kurumun kendisinde iştiraki bulunan veya iştirak ettiği başka bir kurumu kül halinde devralması nedeniyle kurum bünyesinde yapacağı sermaye artışının söz konusu iştirak paylarına isabet eden tutarda daha az gerçekleşmesi KVK'nın 19. maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartların ihlali anlamına gelmemektedir.

¹⁰⁶ Nazalı, **a.g.e.**, s.131.

İştirakler hesabında yer alan değerin, iştirak hisselerinin itibari değerine eşit olmaması halinde aradaki müspet veya menfi farkın kurumun vergiye tabi kazancının tespiti ile ilişkilendirilmeksizin geçici hesaplarda izlenmesi mümkün olup, bu geçici hesapların vergiye tabi kurum kazancının tespiti ile ilişkilendirilmeksizin kurum kayıtlarında sona erdirilmesi de mümkün bulunmaktadır.¹⁰⁷

3.3. BÖLÜNME

Yeniden yapılanma faaliyetlerinden olan bölünme müessesesi KVK'ya ilk defa 20.06.2001 tarihinde kabul edilen ve Resmi Gazete' de yayınlanan 4684 sayılı Kanun'un, "Bazı Vergi Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Hükümler" başlıklı bölüm ile 38. ve 39. maddelerinde değişiklik yapılarak Ticaret Hukuku'ndan önce Vergi Hukuku'ndaki yerini almıştır. Yapılan düzenleme ile şirketlerin asıl faaliyet konularında uzmanlaşması, hantallaşan yapılardan kurtulması ve kaynaklarını etkin oldukları alanlara yönlendirmeleri amaçlanmıştır. 2006 yılında kabul edilen 5520 sayılı KVK'nın "Devir, bölünme ve hisse değişimi" başlıklı 19. maddesinde **"tam bölünme"** ve **"kısmi bölünme"** açıklanmıştır. Söz konusu maddeler ile bölünme önceki Kanuna nazaran ek şartlar getirilmeden, daha açıklayıcı olarak mevzuattaki mevcut son şeklini almıştır.

6102 sayılı TTK ile 5520 sayılı KVK bölünme müessesesinde farklı bir yaklaşım benimsemiştir. KVK'da bölünme işlemlerinde aynı sermaye konulması gerektiği belirtilmiştir. 6102 sayılı TTK'ya göre ise gerek tam gerekse kısmi bölünme sonucunda devredilen malvarlığı kısmi külli halefiyet¹⁰⁸ yolu ile devralan şirkete geçmektedir. Dolayısıyla TTK'ya göre kısmi ve tam bölünme de aynı sermaye konulması söz konusu değildir.¹⁰⁹

3.3.1 Tam Bölünme

KVK'nın 19. Maddesinin 3. fıkrasının a bendinde *"Tam mükellef bir sermaye şirketinin tasfiyesiz olarak infisah etmek suretiyle bütün mal varlığını, alacaklarını ve*

¹⁰⁷ **Beyanname Düzenleme Klavuzu** Maliye Hesap uzmanları derneği, İstanbul 2011, s.723.

¹⁰⁸ Bir mal varlığını meydana getiren bütün hak alacak ve borçların bir küll halinde hiçbir işleme gerek kalmaksızın bir başkasına intikal etmesidir.

¹⁰⁹ Erol Ulusoy, **Gerekçeli Karşılaştırmalı Yeni 6102 Sayılı TTK ve İlgili Mevzuat**, Ankara 1. Basım, Bilge Yayınevi, 2012, s.182.

borçlarını kayıtlı değerleri üzerinden mevcut veya yeni kurulacak iki veya daha fazla tam mükellef sermaye şirketine devretmesi ve karşılığında devredilen sermaye şirketinin ortaklarına devralan sermaye şirketinin sermayesini temsil eden iştirak hisseleri verilmesi, bu Kanunun uygulanmasında tam bölünme hükmündedir. Devredilen şirketin ortaklarına verilecek iştirak hisselerinin itibarî değerinin % 10'una kadarlık kısmının nakit olarak ödenmesi, işlemin bölünme sayılmasına engel değildir.” denilmektedir.

Anlaşılabacağı üzere, bölünen şirketin tüm mal varlığı iki veya daha fazla şirkete geçmekte ve bölünen şirketin ortakları devralan şirketlerin ortaklık paylarını iktisap etmektedir. Bölünme işlemi sonucu devreden şirketin ortaklarına verilecek iştirak hisselerinin itibari değerinin %10'una kadarlık kısmının nakit olarak ödenmesine imkan verilmiştir. Böylelikle hesapların kapatılması amacıyla yapılacak küçük miktarlardaki nakit ödemelerin, işlemin bölünme sayılmasını engellemesi önlenmiştir.

Bölünen şirketin varlıkları, kayıtlı değer üzerinden devralan şirket veya şirketlere aktarılacaktır. Bu varlıklar, devralan şirket tarafından da kayıtlı değerleriyle kendi kayıtlarına intikal ettirilecektir. Kanunun gerekçesinde, bölünme işlemiyle gerçekte bir vergi erteleme yapılmış olduğu, varlıkları devralan şirket ileride bunları elden çıkardığında satış bedeliyle kayıtlı bedel arasındaki farkın kurum kazancına dahil edileceği belirtilmiştir. Tam bölünme işleminde, aktif ve pasifi düzenleyici hesaplar, ilgili olduğu aktif veya pasif hesapla birlikte devrolunmaktadır.

3.3.1.1. Tam Bölünme İşleminin Şartları

Tam bölünmede gerek **tam bölünen** gerekse de **tam bölünen** sermaye şirketini devralan şirketler **tam mükellef** olmak zorundadırlar. Bölünmeye katılan şirketlerden birisinin dar mükellef olması işlemin vergisiz olma durumunu ortadan kaldırmaktadır. Dar mükellef şirketlerin sadece yurt içinde sağlamış oldukları gelirler nedeniyle vergiye tabi olmalarından dolayı gizli yedeklerin açığa çıkmama ihtimali nedeniyle, tam bölünmede her iki şirketinde tam mükellef olma şartı getirilmiştir.

Bir sermaye şirketinin bölünerek malvarlığını iki veya daha fazla kooperatife devretmesi ya da bir kooperatifin bölünerek malvarlığını iki veya daha fazla sermaye

şirketine devretmesi yeni TTK hükümlerine göre mümkünken KVK’da yer alan bölünme ile ilgili düzenlemelerde tarafların sermaye şirketi olması şartı nedeniyle mümkün değildir. Dolayısıyla böyle bir bölünmede kooperatifler KVK’da yer alan vergisel avantajlardan yararlanamayacaklardır.¹¹⁰ TTK ve KVK kapsamında kooperatifler açısından bu farklılık yasa düzenlemesi ile çözüme kavuşturulmalıdır.

Tam bölünmeye sadece **sermaye şirketleri** taraf olabilmektedirler. KVK madde 2 kapsamında sermaye şirketleri ise “*TTK hükümlerine göre kurulmuş olan anonim, limited ve sermayesi paylara bölünmüş komandit şirketler ile benzer nitelikteki yabancı kurumlardır.*”

Tam bölünen sermaye şirketi tam bölünme işlemi neticesinde tasfiyesiz infisah edecektir. Tam bölünen sermaye şirketi, bütün mal varlığı, alacak ve borçlarını kayıtlı değerleri¹¹¹ üzerinden devredecektir. Tam bölünen sermaye şirketini devralan kurumlar mevcut ya da yeni kurulacak iki veya daha fazla sermaye şirketi olabilmektedir. Tam bölünmeyi devirden ayıran en büyük farklılık bölünen kurumun varlıklarını birden fazla şirketin devralmasıdır. Eğer bir sermaye şirketi sadece bir sermaye şirketine devroluyorsa bu işlem bölünme değil devirdir.

Tam bölünmede bölünme sonucu devredilen şirket ortaklarına devredilen malvarlığı, alacak ve borçların karşılığı olarak devralan şirket sermayesini temsilen iştirak hisseleri verilir. Devir karşılığında pay yerine para verilmesi halinde satıştan söz edilecek ve vergisiz devir imkanı olmayacaktır. KVK 19. madde kapsamında, “*devredilen şirketin ortaklarına verilecek iştirak hisselerinin itibari değerinin %10’una kadarlık kısmı nakit olarak ödenebilmektedir. Bu ödeme işlemin bölünme sayılmasına engel olmayacaktır.*” %10’luk nakit ödeme yapılması imkanı küçük tutardaki ödemelerin rahatlıkla yapılabilmesine imkan sağlamak içindir.

1 Seri No.lu KVK Genel Tebliği’ne göre; “*devir veya bölünme işlemine konu olan varlıkların kayıtlı değerleri üzerinden diğer şirketlere intikal ettirilmesi, devrolan veya bölünen şirketin ortaklarına ya da bölünen şirkete varlıkların kayıtlı değeri kadar hisse verilmesini gerektirmemektedir. Bölünen ve devralan şirketlerin karşılıklı olarak*

¹¹⁰ Göktuna, **a.g.e.**, s.215.

¹¹¹ VUK 265. maddesine göre; bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında gösterilen hesap değeridir

devre konu varlıkların değerlerini belirlemek suretiyle devrolan veya bölünen şirketin ortaklarının haklarını koruyacak bir değişim oranı tespit etmeleri gerekmektedir. Değişim oranının bölünen ve devralan şirketlerin hisselerinin gerçek değeri üzerinden belirlenebilmesi mümkündür. Devir veya bölünmeye konu edilen varlıklara karşılık iktisap edilen hisselerin, varlıklarını devreden şirketin ortaklarına, devreden veya bölünen şirketteki hisselerine isabet eden servet değeri ile orantılı olarak dağıtılması” gerekmektedir.

Örneğin ¹¹²; “sermayesi 1.000.000.-TL olan ve aktifinde 200.000.-TL ve 800.000.-TL’lik iki adet taşınmazı bulunan (Z) Ltd. Şti.’nin %60 hissesi Ortak (A)’ya, % 20 hissesi Ortak (B)’ye, %10 hissesi Ortak (C)’ye ve %10 hissesi de Ortak (D)’ye ait bulunmaktadır. (Şirketin aktifinde yer alan taşınmazların cari değerlerinin de aynı olduğu varsayılmıştır.)

(Z) Ltd. Şti.’nin tasfiyesiz infisah etmek suretiyle bölünmesi sonucu;

200.000.-TL’lik taşınmazı aynı sermaye olarak mevcut (Y) Ltd. Şti’ye konulmuş ve (Y) Ltd. Şti.’den alınan iştirak hisselerinin tamamı Ortak (B)’ye verilmiştir.

800.000.-TL’lik taşınmaz aynı sermaye olarak konularak (K) Ltd. Şti. kurulmuş ve yeni kurulan şirketin iştirak hisselerinin %75’i Ortak (A)’ya, %12,5’u Ortak (C)’ye ve %12,5’u da Ortak (D)’ye verilmiştir.

Bölünen (Z) Ltd. Şti.’nin ortaklarına verilen devralan şirketlerin hisseleri, ortakların bölünen (Z) Ltd. Şti.’deki hisselerine isabet eden değerle orantılı dağıtılmış ve ortakların servet değerlerinde bir artış meydana gelmemiştir. Bu çerçevede, söz konusu bölünme işleminin KVK’nın 19. maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmaktadır.

Anılan örnekte;

¹¹² 1 Seri No’lu KVK Genel Tebliği

- 200.000.-TL 'lik taşınmaz aynı sermaye olarak mevcut (Y) Ltd. Şti. 'ye konulmuş ve (Y) Ltd. Şti. 'den alınan iştirak hisselerinin tamamının Ortak (A) 'ya verilmiş olması ve/veya

- 800.000.-TL 'lik taşınmazın aynı sermaye olarak konularak (K) Ltd. Şti. kurulmuş ve yeni kurulan şirketin hisselerinin %50 'sinin Ortak (A) 'ya, %45 'inin Ortak (C) 'ye ve %5 'inin de Ortak (D) 'ye verilmiş olması halinde,

bölünen (Z) Ltd. Şti. 'nin ortaklarına verilen devralan şirketlerin hisseleri, ortakların bölünen (Z) Ltd. Şti. 'deki hisselerine isabet eden değerle orantılı dağıtılmadığından, söz konusu bölünme işleminin KVK 'nın 19. maddesi kapsamında değerlendirilmesi mümkün bulunmamaktadır.”

3.3.1.2. Vergilendirme ve Beyan

Tam bölünme işlemleri KVK 'nın 20. maddesinin ikinci fıkrası ile aşağıdaki şekilde düzenlenmiş bulunmaktadır.

“Kanunun 19 uncu maddesinin üçüncü fıkrasının (a) bendine göre gerçekleştirilen bölünmelerde, aşağıdaki şartlara uyulduğu takdirde bölünme suretiyle müfeseh kurumun **sadece bölünme tarihine kadar elde ettiği kazançlar vergilendirilir**; bölünmeden doğan kârlar ise hesaplanmaz ve vergilendirilmez:

a) Şirket yetkili kurulunun bölünmeye ilişkin kararının Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarih, **bölünme tarihidir**. Bölünen kurum ile bu kurumun varlıklarını devralan kurumlar,

1) Bölünme tarihi itibarıyla hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları bölünen kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesi ile,

2) Bölünme işleminin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, bölünen kurumun önceki hesap dönemine ilişkin olarak hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları bölünen kuruma ait kurumlar vergisi beyannamesini, bölünmenin Ticaret Sicili Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde bölünen kurumun bağlı olduğu vergi dairesine verirler.

b) Bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumlar, bölünen kurumun bölünme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarından müteselsilen

sorumlu olacaklarını ve diğer ödevlerini yerine getireceklerini, bölünen kurumun bölünme nedeniyle verilecek olan kurumlar vergisi beyannamesine ekleyecekleri bir taahhütname ile taahhüt ederler. Mahallin en büyük mal memuru, bu hususta bölünen kurum ile bu kurumun varlıklarını devralan kurumlardan teminat isteyebilir.”

Bölünme beyannamesine ayrıca bölünme bilanço ve gelir tablosu, bölünme sözleşmesi, ve bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumların yeni sermaye yapısını gösteren Ticaret Sicil Müdürlüğü yazısının birer örneği eklenecektir.

Tam bölünme durumunda verilecek beyannamede hesaplanan verginin ne zaman ödeneceği konusu KVK 21. maddesi 3. fıkrasında aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir.

“Kanunun 20 nci maddesinin birinci ve ikinci fıkralarına göre gerçekleştirilen devir ve bölünmelerde münfesi kurum adına tahakkuk eden vergilerden;

a) Bu fıkraların (a) bentlerinin (1) numaralı alt bentlerine göre münfesi veya bölünen kurum adına tahakkuk edenler, devralan veya birleşilen kurumun devir veya bölünmenin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar,

b) Diğer hallerde ise beyanname verme süresi içerisinde, devralan veya birleşilen kurumlarca ödenir.”

1 Seri No’lu KVK Genel Tebliği’nde, “devir veya bölünme işlemlerinin hesap döneminin kapandığı aydan kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar geçen süre içerisinde yapılması halinde, münfesi kurumun önceki hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi ile devir veya bölünme işlemine ilişkin beyannamesinin, devir veya bölünmenin gerçekleştiği tarihi takip eden otuz gün içinde verilmesi ve önceki hesap dönemine ilişkin tahakkuk eden vergilerin de bu süre içinde ödenmesi gerekmektedir. Kıst döneme ilişkin tahakkuk eden vergilerin ise devralan veya birleşilen kurumun devir veya bölünmenin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar ödenmesi gerekmektedir.” şeklinde belirtilmiştir.

Örneğin; (K) A.Ş.’nin tüm malvarlığını tam bölünme yoluyla 20/1/2017 tarihinde (L) A.Ş. ve (M) A.Ş. şirketlerine devretmesi halinde, münfesi (K) A.Ş.

şirketine ait 2016 yılı kazançlarına ilişkin beyannamenin 19/2/2017 tarihine kadar verilmesi ve bu süre içinde tahakkuk eden vergilerin (L) A.Ş. ve (M) A.Ş. tarafından ödenmesi gerekmektedir. 1/1/2017 – 20/1/2017 kıst dönemine ilişkin beyannamenin ise 19/2/2017 tarihine kadar verilmesi ve bu beyanname üzerinden tahakkuk eden vergilerin ise 2018 yılı Nisan ayının sonuna kadar (L) A.Ş. ve (M) A.Ş. tarafından ödenmesi gerekmektedir.

3.3.1.3. Tam Bölünme ile İlgili Özellik Arz Eden Durumlar

3.3.1.3.1. İşletme Bütünlüğü Kavramı

Tam bölünmede bilanço değerlerinin devralan şirketlere dağıtımında, bölünen şirketin değerleri bakımından teknik ya da hukuki anlamda bir bütünlük aranıp aranmayacağı yasada net değildir. Bu durumda bölünen şirketin devri yapılırken devralan kurumlara paylaştırma nasıl yapılacaktır sorusu ortaya çıkmaktadır.

Bölünme, belirli bir alanda uzmanlaşıp üretimini o alanda yoğunlaştırmak ve daha verimsiz olduğu alanlardan çekilmek isteyen şirketlerin vergisel anlamda bu değişimden en az şekilde etkilenmesini sağlamak üzere vergi hukukuna girmiş bir yapılanma türüdür.¹¹³ Bunun doğal sonucu olarak bölünme durumunda, bölünen şirketin bölünen kısmının iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük teşkil etmesi gerekmektedir. Örneğin tekstil ve gıda sektöründe faaliyet gösteren bir şirketin gıda sektöründe uzmanlaşmak isteyip tekstil faaliyetlerini oluşturan üretim tesislerini bölerek ikiden fazla şirkete devredebilmektedir. Tekstil faaliyetinin tamamı değil bir ünitesinin bir başka şirkete aktarılması iktisadi ve teknik anlamda bütünlük ilkesinin bir sonucudur. Üretim biriminin parçalanıp kendi başına faaliyetini devam ettirmesine olanak kalmaması bölünmenin amacı dışında gerçekleşmesine sebep olacaktır.

KVK'nın 9. maddesinin düzenleniş biçiminden de iktisadi ve teknik bakımdan bütünlük aranması gerektiği ortaya çıkmaktadır. Keza madde de bölünme de bölünerek infisah eden şirketten intikal eden zarar tutarı zarar dışındaki aktif toplamını geçmeyen kısmı devralan şirket bünyesinde indirilebilecektir. Bu bölünme ile devredilecek

¹¹³ E. Elif Şimşek, **Kurumlarda Devir Ve Bölünme İşlemlerinin Vergilendirilmesi** İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2006, s.90.

kıymetlere ilişkin zarar devride yapılacağı anlamına gelmektedir. Devredilen kıymetlere ilişkin zarar devri de ancak teknik anlamda işletme bütünlüğü ile mümkündür.

3.3.1.3.2. Zarar Mahsubu

“Tam bölünme yoluyla infisah eden kurumun bölünme tarihi itibarıyla bölünen kurumun özsermayesinin devralınan tutarını aşmayan ve devralınan kıymetle orantılı zararların indirilmesi mümkündür.” (KVK md 9). Bölünme halinde zarar mahsubu yalnızca tam bölünmede mümkün olup kısmi bölünmede zarar mahsubu söz konusu olamayacaktır. Kanun bu hususu madde metninde açıkça tam bölünmeyi zikrederek ifade etmiştir.

Tam bölünme halinde zarar mahsubunun yapılabilmesi için:

-“Son beş yıla ait kurumlar vergisi beyannamelerinin kanuni süresinde verilmiş olması,

-Devralınan kurumun faaliyetine devir veya bölünmenin meydana geldiği hesap döneminden itibaren en az beş yıl süre ile devam edilmesi” gerekmektedir.

Mülga kanundaki düzenlemede zarar mahsubu hakkı devralınan kurumun aktif toplamı ile sınırlı iken yeni düzenlemede devralınan kurumun özsermayesi ile sınırlandırılmıştır. Yine mülga kanundaki devralınan ve devralan şirketin aynı sektörde faaliyet göstermesi şartı kaldırılmış, bunun yerine devrolan şirketin faaliyetlerine devir işleminin gerçekleştiği dönemden itibaren en az beş yıl süreyle devam etmesi şartı getirilmiştir. Böylelikle devralınan kurumların ekonomiye yeniden kazandırılması amaçlanmaktadır.

Bölünme halinde mahsup edilebilecek zararların hangi hesap dönemine ait olduğu devralan kurumların beyannamelerinin ekinde ayrıca bildirilmek şartıyla, mükelleflerce serbestçe belirlenebilecektir.¹¹⁴ Zira kanun hükmü kapsamında devralan

¹¹⁴ Burhan Gündoğdu, “Devir ve Tam Bölünme İşlemlerinde Zarar Mahsubu”, **Yaklaşım Dergisi**, s.183, Mart 2008, s.91.

kurumlar, bölünen kurumun devralınan özsermaye tutarını aşmayan ve devrolunan kıymetle orantılı zararlarını mahsup edebilmektedirler.

3.3.1.3.3. Amortisman ve Yenileme Fonu

Bölünme işleminin kül halinde gerçekleşmesinin bir sonucu olarak tüm düzenleyici hesaplar, ilgili oldukları hesaplarla birlikte devrolunacaktır. Dolayısıyla devri alan kurumlar bölünen kurumun kıymeti ile birlikte amortisman hesaplarını da devralmaktadırlar. Bölünen kurum dönem başından bölünme tarihine kadar, devralan kurum ise bölünme tarihinden dönem sonuna kadar süre için kıst amortisman hesaplayacaktır.

Bölünen kurumun bilançosundaki değerler aynen devralan kurumun bilançosuna aktarılacağı için, yenileme fonunun da bu bağlamda değerlendirilmesi gerekmektedir. Bölünen işletmede teşkil edilen fon, devralan kurum tarafından kullanılabilir, üç yıllık bekleme süresi de fonun bölünen işletmede teşekkül ettiği tarihten itibaren hesap edilecektir.¹¹⁵

3.3.1.3.4. Tam Bölünmede %10'luk Nakit Ödeme Sınırı

KVK 19. maddesinde düzenlendiği üzere, bölünme işleminde, “*bölünen şirketin tüm mal varlığı iki veya daha fazla şirkete geçmekte ve bölünen şirketin ortakları devralan şirketlerin ortaklık paylarını iktisap etmektedir. Ayrıca, bölünme işlemi sonucu devreden şirketin ortaklarına verilecek iştirak hisselerinin itibari değerinin %10'una kadarlık kısmının nakit olarak ödenmesine imkan verilmektedir.*” Ancak denkleştirme tazminatı adı altındaki bu nakit ödeme istisnai hallerde ve hesapların kapatılması amacıyla yapılmaktadır.

Bölünen kısım nakit ödenirse, devralan şirketin sermayesinin nakit olarak ödenen kısım kadar az olacağı veya bu nakit ödenen tutar kadar az artırılabileceği, başka bir ifadeyle nakit karşılığı devralınan kısmın ortaklardan satın alındığı şeklinde bir yorum yapılabilir.¹¹⁶

¹¹⁵ Özbalcı, **a g e**, s.568.

¹¹⁶ Bumin Doğrusöz, “Türk Vergi Hukukunda Şirket Bölünmesi ve Hisse Değişimi (I- Tam Bölünme)”, **Yaklaşım Dergisi**, S.107, Kasım 2001, s.46.

3.3.1.3.5. Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Uygulaması

KVK 5/1-e hükmünce, “ kurumların en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların %75’lik kısmı kurum kazançlarından istisna edilmiştir. Satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulacaktır.

İstisna uygulamasında, satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulması gereken kazançların, beş yıl içinde fon hesabından başka bir hesaba (sermayeye ilave hariç) nakledilmesi, işletmeden çekilmesi, dar mükellef kurumlar tarafından yurt dışına transfer edilmesi veya bu süre içinde işletmenin tasfiyeye girmesi halinde, bu işlemlere tabi tutulan kazanç kısmı için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler, VUK uyarınca vergi ziyai cezası ve gecikme faizi ile birlikte alınacaktır.” Ancak KVK uyarınca gerçekleşecek devir ve tam bölünme hallerinde, söz konusu fon hesabının, devralan kurumların bilançolarına aynen aktarılması gerekeceğinden, bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecektir. Tam bölünme durumunda gayrimenkul veya iştirak hisselerinin iktisap tarihi olarak, bölünen kurumdaki iktisap tarihi esas alınacaktır.

3.3.1.4. Tam Bölünmeye İlişkin Örnek¹¹⁷

Tam mükellef konumundaki A A.Ş. bölünerek (tam bölünme) X, Y, Z anonim şirketlerine devrolacaktır. Dört şirkete ait veriler aşağıda yer almaktadır.

Şirket Ünvanı	Nominal Sermaye	Cari Değer
(A) A.Ş.	540.000	1.620.000
(X) A.Ş.	250.000	1.500.000
(Y) A.Ş.	100.000	750.000
(Z) A.Ş.	200.000	1.800.000

¹¹⁷ Ali Haydar Yıldırım, Olcay Kolotoğlu, **Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluşu-Tasfiyesi, Birleşmesi, Devri, Nevi Değişikliği, Bölünme ve Hisse Değişimi**, Yaklaşım Yayıncılık, Kasım 2003, 2. Baskı, s.476.

Bu verilere göre; 1. TL'lik nominal bedelli hisse senedinin cari değeri, (A) A.Ş. için, $(1.620.000 / 540.000) = 3$ TL; (X) A.Ş. için, $(1.500.000 / 250.000) = 6$ TL; (Y) A.Ş. için, $(750.000 / 100.000) = 7.5$ TL ve (Z) A.Ş. için, $(1.800.000 / 200.000) = 9$ TL olarak hesaplanacaktır.

Değiştirme birimleri ise aşağıdaki gibi olacaktır.

$$-(X) A.Ş. / (A) A.Ş. = 6 / 3 = 2$$

$$-(Y) A.Ş. / (A) A.Ş. = 7,5 / 3 = 2,5$$

$$-(Z) A.Ş. / (A) A.Ş. = 9 / 3 = 3$$

(A) A.Ş.'nin %10'u (X) A.Ş.'ye, %20'si (Y) A.Ş.'ye %70'i de (Z) A.Ş.'ye devredilecektir. (A) A.Ş. ortaklarının bu oranlara göre devralan şirketlerdeki nominal sermaye payları aşağıdaki gibi olacaktır.

$$-(X) A.Ş. için (540.000 \times \%10) = 54.000 \text{ TL}$$

$$-(Y) A.Ş. için (540.000 \times \%20) = 108.000 \text{ TL}$$

$$-(Z) A.Ş. için (540.000 \times \%70) = 378.000 \text{ TL}$$

54.000 TL nominal sermaye için, (X) A.Ş. değiştirme birimi 2 olduğundan $(54.000 \text{ TL} / 2) = 27.000 \text{ TL}$ sermaye artıracak ve bu tutardaki hisse senetlerini (A) A.Ş.'nin ortaklarına verecektir.

108.000 TL nominal sermaye için, (Y) A.Ş. değiştirme birimi 2,5 olduğundan $(108.000 \text{ TL} / 2,5) = 43.200 \text{ TL}$ sermaye artıracak ve bu tutardaki hisse senetlerini (A) A.Ş.'nin ortaklarına verecektir.

378.000 TL nominal sermaye için, (Z) A.Ş. değiştirme birimi 3 olduğundan $(378.000 \text{ TL} / 3) = 126.000 \text{ TL}$ sermaye artıracak ve bu tutardaki hisse senetlerini (A) A.Ş.'nin ortaklarına verecektir.

(X) A.Ş.'nin nominal sermayesi 27.000 TL artışla, 250.000 TL'den 277.000 TL'ye çıkacaktır. (A) A.Ş.'nin ortakları 27.000 TL'lik kısma sahip olduklarından, payları $(27.000 / 277.000) \times 100 = \%9,74$ olacaktır. (A) A.Ş.'nin cari değeri 1.620.000 TL

olduğundan %10'u 162.000 TL'dir. X A.Ş.'nin cari değeri 1.500.000 TL'den 162.000 TL'lik katılım ile 1.662.000 TL'ye ulaşmıştır. Toplam 1.662.000 TL'lik cari değer içinde (A) A.Ş.'nin ortaklarının payı $(162.000 / 1.662.000) \times 100 = \%9,74$ 'dür.

Aynı kıyaslama Y ve Z anonim şirketleri içinde yapılırsa, aynı sonuçla karşılaşılacaktır.

Örnekte yer alan (A) A.Ş.'nin ortakları, ellerinde bulunan (A) A.Ş.'ye ait, 540.000 TL'lik hisse senetlerinin karşılığında, (X) A.Ş.'nin 27.000 TL, (Y) A.Ş.'nin 43.200 TL ve (Z) A.Ş.'nin 126.000 TL'lik hisse senetlerini almışlardır.

Örnekte yer alan şirketlerin muhasebe kayıtlarının yapılabilmesi için bölünme öncesi bilançolarının bilinmesi gerekmektedir. Bölünme öncesi bilançoların aşağıdaki gibi olduğunu kabul edelim.

(A) A.Ş. Bilançosu			
Tesisler	1.000.000	Borç	460.000
-1. Üretim Tesis	150.000	-1.Üretim Tesisine Ait	60.000
-2. Üretim Tesis	250.000	-2.Üretim Tesisine Ait	150.000
-3. Üretim Tesis	600.000	-3.Üretim Tesisine Ait	250.000
		Sermaye	540.000
AKTİF TOPLAMI	1.000.000	PASİF TOPLAMI	1.000.000

(X) A.Ş. Bilançosu			
Kasa	10.000	Borç	100.000
Ticari Mallar	140.000	Sermaye	250.000
Arazi	200.000		
AKTİF TOPLAMI	350.000	PASİF TOPLAMI	350.000

(Y) A.Ş. Bilançosu			
Kasa	5.000	Borç	50.000
Makinalar	45.000	Sermaye	100.000
Binalar	100.000		
AKTİF TOPLAMI	150.000	PASİF TOPLAMI	150.000

(Z) A.Ş. Bilançosu

Banka	20.000	Borç	100.000
Alacaklar	180.000	Sermaye	200.000
Arazi	400.000	Geçmiş Yıl Kârları	300.000
AKTİF	600.000	PASİF TOPLAMI	600.000
TOPLAMI			

(A) A.Ş.'nin nominal sermayesinin 540.000 TL cari değerinin ise, 1.620.000 TL olduğunu yukarıda belirtmiştik.

Aktifte üretim tesislerinden başka herhangi bir kıymet olmadığından, 1.620.000 TL'lik cari değer, üretim tesislerinin toplam cari değerine eşittir. Üretim tesislerinin cari değerleri ise, aşağıdaki gibidir.

Tesisin Adı	Cari Değeri	Oranı
1. Üretim Tesis	162.000	%10
2. Üretim Tesis	324.000	%20
3. Üretim Tesis	1.134.000	%70
TOPLAM CARİ DEĞER	1.620.000	%100

1. Üretim Tesis (X) A.Ş.'ye, 2. Üretim Tesis (Y) A.Ş.'ye ve 3. Üretim Tesis (Z) A.Ş.'ye devredilmek suretiyle bölünme tamamlanmıştır.

(A) A.Ş. bölünme sırasında varlıklarını mukayyet değerleri üzerinden devredecektir. Dolayısıyla varlıkların bilanço değerleri kapanış kayıtlarına olduğu gibi aktarılacaktır.

X, Y ve Z A.Ş.'nin kayıtları ise aşağıdaki gibi olacaktır.

(X) A.Ş.'nin kayıtları:

Ödenmemiş Sermaye	27.000.-	
Sermaye		27.000.-
Üretim Tesis	150.000.-	
Borçlar		60.000.-
Ödenmemiş Sermaye		27.000.-
Düzenleyici Hesap		63.000.-

(X) A.Ş.'nin bölünme sonrası bilançosu:

(X) A.Ş. Bilançosu

Kasa	10.000	Borç	160.000
Ticari Mallar	140.000	Sermaye	277.000
Arazi	200.000	Bölünme Fonu	63.000
Üretim Tesisi	150.000		
AKTİF	500.000	PASİF TOPLAMI	500.000
TOPLAMI			

(Y) A.Ş.'nin kayıtları:

Ödenmemiş Sermaye	43.200. -		
	Sermaye		43.200. -
Üretim Tesisi	250.000.-		
	Borçlar		150.000.-
	Ödenmemiş Sermaye		43.200.-
	Düzenleyici Hesap		56.800.-

(Y) A.Ş.'nin bölünme sonrası bilançosu:

(Y) A.Ş. Bilançosu

Kasa	5.000	Borç	200.000
Makinalar	45.000	Sermaye	143.200
Binalar	100.000	Bölünme Fonu	56.800
Üretim Tesisi	250.000		
AKTİF	400.000	PASİF TOPLAMI	400.000
TOPLAMI			

(Z) A.Ş.'nin kayıtları:

Ödenmemiş Sermaye	126.000.-		
	Sermaye		126.000. -
Üretim Tesisi	600.000.-		
	Borçlar		250.000.-
	Ödenmemiş Sermaye		126.000.-
	Düzenleyici Hesap		224.000.-

(Z) A.Ş.'nin bölünme sonrası bilançosu:

(Z) A.Ş. Bilançosu			
Banka	20.000	Borç	350.000
Alacaklar	180.000	Sermaye	326.000
Arazi	400.000	Geçmiş Yıl Kârı	300.000
Üretim Tesisi	600.000	Bölünme Fonu	224.000
AKTİF	1.200.000	PASİF TOPLAMI	1.200.000
TOPLAMI			

3.3.2. Kısmi Bölünme

KVK'nın 19. maddesinin 3. fıkrasının b bendinde “*Tam mükellef bir sermaye şirketinin veya sermaye şirketi niteliğindeki bir yabancı kurumun Türkiye'deki iş yeri veya daimî temsilcisinin bilânçosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da sahip oldukları üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçını kayıtlı değerleri üzerinden aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu Kanunun uygulanmasında kısmî bölünme hükmündedir. Ancak, üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesi zorunludur. Kısmî bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur*” denilmektedir.

KVK'nın gerekçesinde, “*kısmi bölünme işleminin vergisiz olarak yapılmasına olanak sağlanarak, işletmelerin daha etkin ve verimli çalışmalarını sağlayabilecek bölünme işlemlerini gerçekleştirmelerinin mümkün hale getirildiği ve böylelikle aynı şirket bünyesinde yürütülen birden çok hizmet veya üretim faaliyetinin ayrıştırılarak, işletmelerin verimli ve kârlı kuruluşlar haline getirilebilmesinin amaçlandığı*” ifade edilmiştir. Buradaki önemli husus ise kısmi bölünme neticesinde varlıklarını başka şirketlere devreden şirketin elinde kalan varlıklarla faaliyetlerine devam edebilecek durumda olmalıdır.

Mülga 5422 sayılı TTK’da yer almayan kısmi bölünme müessesesi 5520 sayılı TTK ile yasal alt yapısına kavuşmuştur. Kısmi bölünme; yukarıdaki ifadelerden de anlaşılacağı üzere, karşılığında sermaye payı alınmak suretiyle şirket varlıklarından bir kısmının başka bir şirkete aynı sermaye olarak konulmasını ifade etmektedir.¹¹⁸ Kısmi bölünme işleminde tam bölünmeden farklı olarak, bölünen şirketin tasfiyesiz infisahı aranmamaktadır. Ayrıca kısmi bölünmeye konu iktisadi kıymetler; taşınmazlar, iştirak hisseleri (iki tam yıl süre ile aktifte kalmış olmak şartıyla), üretim işletmeleri ve hizmet işletmeleri olarak tek tek sayılmaktadır.

Tam bölünme müessesesinde bölünen kurum tüzel kişiliğini kaybettiğinden bölünme suretiyle münfesi kurumun bölünme tarihine kadar olan kazançlarının vergilendirilmesi gerekmektedir. Ancak kısmi bölünmede bölünen kurum faaliyetlerini devam ettirdiğinden bölünme tarihine kadar olan kazançların vergilendirilmesi gerekmemektedir. Dolayısıyla kısmi bölünme işleminde tam bölünme de olduğu gibi bölünme tarihine kadar olan kıst dönem için bölünme beyannamesi ve taahhütnamesi verilmesi gerekmemektedir.¹¹⁹

3.3.2.1. Kısmi Bölünmenin Şartları

KVK md. 19/3-b uyarınca, **bölünen ve devralan kurumların** sermaye şirketi olması gerekmektedir. Şahıs şirketleri ve kooperatifler kısmi bölünme müessesesinden faydalanamamaktadırlar.

Tam bölünme işleminde bölünme işlemine en az üç şirketin katılması gerekirken kısmi bölünme işlemine en az iki şirketin katılması yeterlidir. Üst sınır şartı ise düzenlemelerde bulunmamaktadır.

KVK’da yer alan kısmi bölünme ile ilgili düzenlemede, tam bölünmede olduğu gibi bölünen ve devralan kurumların tamamının tam mükellef olmaları koşulu bulunmamaktadır. Sermaye şirketi niteliğindeki dar mükellef bir kurumun Türkiye’deki işyeri veya daimi temsilcisinin bilançosunda yer alan taşınmazlar, iştirak hisseleri, üretim ve hizmet işletmeleri kısmi bölünme yoluyla devredebilmektedir.

¹¹⁸ Veysi Seviğ, **Kurumlarda Kısmi Bölünme (Sermaye azaltımı)**, Referans Gazetesi, 26.09.2008

¹¹⁹ Akugur, **a.g.e.**, s.161.

Ancak devralan şirketin tam mükellef olması şartı bulunmaktadır. Ayrıca devralan sermaye şirketi daha önceden mevcut olabileceği gibi, yeni kurulan sermaye şirketi de olabilmektedir.

Kısmi bölünme işlemine konu olan değerler ise ilgili kanunda açıkça sayılmıştır.

- Taşınmazlar,
- İştirak hisseleri (iki tam yıl aktifte yer almış olmak şartıyla),
- Üretim işletmeleri,
- Hizmet işletmeleridir.

1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi G. T.'de, “*üretim veya hizmet işletmelerinin devrinde, işletme bütünlüğü korunacak şekilde faaliyetin devamı için gerekli aktif ve pasif kalemlerin tümünün devredilmesinin zorunlu olduğu belirtilmiştir. Üretim ve hizmet işletmelerinin belli bir kısmının sermaye şirketlerine aynı sermaye olarak konulması mümkün olmayıp işletme bütünlüğünün korunması gerekmektedir. Örneğin; kısmi bölünme kapsamında bir şirketler grubu cam işletmesini devrederken bu işletmeye ait makine, taşınmaz ve hammadde kalemlerinin tamamını devretmesi gerekmektedir. Cam işletmesine ait üç üretim bandının bulunması halinde ise bunların birbirinden bağımsız olarak ticari faaliyeti devam ettirebilecek niteliği haiz olması halinde, bu üretim bantlarının sadece ikisinin kısmi bölünme kapsamında diğer işletmeye devredilmesi, bir adet üretim bandının cam işletmesinde bırakılması mümkün olup bu üretim bantlarında kullanılan makinelerin bir kısmının devredilmesi bir kısmının ise işletmede bırakılması söz konusu olamamaktadır.*” şeklinde ifade edilmiştir.

Yine aynı tebliğde, “*birbirinden ayrı varlık ifade eden ve birbirinden ayrı olarak bir ticari faaliyeti devam ettirebilecek nitelikte olan varlıklardan oluşan işletmelerin, bu varlıkları kısmi bölünmeye konu edilebilecektir. Örneğin; iplik ve kumaş üretiminden konfeksiyon imalatına kadar tüm aşamaları ihtiva eden üretim işletmesinin, iplik veya kumaş üretimi ya da konfeksiyon imalatına ait bölümlerinin ayrı ayrı bölünebilmesi mümkünken, kumaş üretimine ilişkin kasarlama veya apre*

bölümlerinin kısmi bölünmeye konu edilebilmesi mümkün olmamaktadır.” şeklinde belirtilmiştir.

5520 sayılı KVK’nın 19. maddesine göre, bölünmeye konu değerler kayıtlı değerleri ile devredilecektir. Kayıtlı değer VUK’un 265. maddesinde, “*bir iktisadi kıymetin muhasebe kayıtlarında yer alan hesap değeri*” olarak tanımlanmıştır.

Kısmi bölünme ile ilgili bir diğer şart ise devralan şirketin sermayesini temsil eden iştirak hisselerinin, bölünen şirkete verileceği gibi bölünen şirketin ortaklarına da verilebilmesidir. Ancak kanunla doğrudan ortağa verilebilmesine cevaz verilmeyle, işlemler basitleştirilmek ve hisseleri elde eden şirketin bunları ortaklarına devrinin bu yolla vergisiz kılınması amaçlanmış ve dolayısıyla iki işlem iç içe geçirilmiş durumdadır.¹²⁰

3.3.2.2. Vergilendirme ve Beyan

KVK’nın 20. maddesi 3. fıkrası uyarınca kısmi bölünme işleminden doğan kârlar vergiye tabi olmayacaktır. Kısmi bölünmede iktisadi kıymetler mukayyet değerleri ile devralan kurumlara devredilmekte ve böylelikle söz konusu iktisadi kıymetlere ait gizli yedekler bölünme tarihi itibarıyla vergilendirilmemektedir. Buradaki vergilendirmeme işlemi bir vergi istisnası değil vergi erteleme işlemidir. Bu iktisadi kıymetlere ait gizli yedekler söz konusu iktisadi kıymetleri devralan kurumlar tarafından elden çıkarıldıkları dönemde vergilendirilecektir.

Kısmi bölünme sonucunda bölünen şirketin tüzel kişiliği devam ettiğinden bölünme tarihine kadar olan kıst dönem için beyanname verilmeyecektir. Bölünen şirket faaliyetlerine devam ettiğinden kanunda yer alan düzenlemelere göre işlemlerini yerine getirecektir.

¹²⁰ Fatoş Kılıç, **Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Birleşme ve Bölünme**, Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2006, s. 295.

3.3.3. Kısmi Bölünme İle İlgili Özellik Arz Eden Durumlar

3.3.3.1. Devralan Kurumların Sorumluluğu

KVK md. 20/3 uyarınca, md. 19/3-b kapsamında gerçekleştirilen kısmi bölünme işlemlerinde, “*bölünen kurumun bölünme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarından bölünen kurumun varlıklarını devralan kurumlar, devraldıkları varlıkların emsal bedeli ile sınırlı olmak kaydıyla müteselsilen sorumlu*” tutulmuşlardır.

3.3.3.2. Kısmi Bölünmede Zarar Mahsubu

KVK’nın 9. maddesinde devir ve tam bölünme durumunda maddede belirlenen sınırlar dâhilinde devralınan kurumların zararlarının indirimi kabul edilmiş ancak kısmi bölünme işlemlerinde zarar mahsubuna ilişkin herhangi bir hükme yer verilmemiştir. Bu nedenle kısmi bölünmede, bölünen kurumdan devralan kuruma zarar intikali öngörülmediğinden, geçmiş yıl zararlarının devralan kurum tarafından mahsup edilmesi mümkün değildir.

3.3.3.3. Kısmi Bölünmede Amortisman Uygulaması

Kısmi bölünmede, tam mükellef sermaye şirketlerine devredilecek aktif kıymetlerin, birikmiş amortismanları ile birlikte ve herhangi bir netleştirme yapılmaksızın brüt tutarları üzerinden devredilmesi, devralan şirketin kalan süre itibarıyla amortisman ayırmaya devam etmesi gerekmektedir.¹²¹

Bölünmeye konu iktisadi kıymetlerle ilgili olarak bölünmeye ilişkin kararın ticaret siciline tescil tarihine kadar bölünen şirket, bu tarihten sonrada devir alan şirket kıst amortisman hesaplayacaktır.

3.3.3.4. Yenileme Fonu

VUK’un 328 . maddesinde “*Amortisman tabi iktisadi kıymetlerin satılması halinde alınan bedel ile bunların envanter defterinde kayıtlı değerleri arasındaki fark kâr ve zarar hesabına geçirilir. Devir ve trampa satış hükmündedir.*

¹²¹ Mustafa Tan, Tam ve Kısmi Bölünme Halinde Amortisman Uygulaması ve Özellik Arz Eden Hususlar, **Vergi Sorunları Dergisi**, s.267, Aralık 2010, s. 81

Şu kadarki, satılan iktisadi kıymetlerin yenilenmesi, işin mahiyetine göre zaruri bulunur veya bu hususta işletmeyi idare edenlerce karar verilmiş ve teşebbüse geçilmiş olursa bu takdirde, satıştan tahassül eden kâr, yenileme giderlerini karşılamak üzere, pasifte geçici bir hesapta azami üç yıl süre ile tutulabilir. Her ne sebeple olursa olsun bu süre içinde kullanılmamış olan kârlar üçüncü yılın vergi matrahına eklenir. Üç yıldan önce işin terki, devri veya işletmenin tasfiyesi halinde bu kârlar o yılın matrahına eklenir” denilmektedir.

Kısmi bölünme ile ilgili maddede belirtilmediğinden kısmi bölünme kapsamında yenileme fonu kurum kazancına eklenmeyecektir. Üç yıllık süre hesaplanırken fonun bölünen kurumda geçirdiği süreler dikkate alınacaktır.

3.3.3.5. Gayrimenkul ve İştirak Hissesi Satış Kazancı İstisnası Uygulaması

“Kurumların, en az iki tam yıl süreyle aktiflerinde yer alan taşınmazlar ve iştirak hisseleri ile aynı süreyle sahip oldukları kurucu senetleri, intifa senetleri ve rüçhan haklarının satışından doğan kazançların % 75'lik kısmı istisna kapsamındadır. Satış kazancının istisnadan yararlanan kısmı satışın yapıldığı yılı izleyen beşinci yılın sonuna kadar pasifte özel bir fon hesabında tutulur. İstisna edilen kazançtan beş yıl içinde sermayeye ilave dışında herhangi bir şekilde başka bir hesaba nakledilen veya işletmeden çekilen ya da dar mükellef kurumlarca ana merkeze aktarılan kısım için uygulanan istisna dolayısıyla zamanında tahakkuk ettirilmeyen vergiler ziyaa uğramış sayılır. Aynı süre içinde işletmenin tasfiyesi (bu Kanuna göre yapılan devir ve bölünmeler hariç) halinde de bu hüküm uygulanır.” (KVK 5-1/e)

1 Seri No’lu KVK Genel Tebliği’nde ise “Kurumlar Vergisi Kanunu uyarınca gerçekleşecek **devir ve tam bölünme hallerinde**, söz konusu fon hesabının, devralan kurumların bilançolarına aynen aktarılması gerekeceğinden, bu işlem işletmeden çekiş olarak değerlendirilmeyecektir” ifadesi yer almaktadır. Dolayısıyla kısmi bölünen kurumda istisna edilen iştirak hissesi ve gayrimenkul satış kazancının devralan şirkete aktarıldığı durumda ilgili fon hesabı kurum kazancına eklenerek vergiye tabi tutulacaktır.

3.3.3.6. Sermaye Azaltımı

Kısmi bölünme işleminde aynı sermaye karşılığı iktisap edilen hisseler, aynı sermaye koyan şirkette kalabileceği gibi, bu şirketin ortaklarına da verilebilecektir. Bu kurumlar için bir seçimlik tercihtir. Aktif hesaplardaki azalış ve artışa göre sermayede de azalış veya artışa gidilmesi gerekmektedir.¹²²

Devredilen malvarlığı karşılığında elde edilen pay sahipliği hakları, bölünen şirkete değil, bölünen şirketin pay sahiplerine verilmektedir. Bu durumda bölünen şirket hukuki varlığını sürdürmekle beraber, hiçbir karşılık alınmadan bölünme nedeniyle malvarlığının bir bölümünün devredilmesi, aktif değerlerin azalmasına neden olmaktadır. Bu durumda bilanço açığının kapatılması amacıyla sermaye azaltılması yoluna gidilmektedir.¹²³

Sermaye azaltımının ortaklar tarafından yatırılan nakdi veya aynı sermayeden karşılanması durumunda, ortaklara yapılan sermaye geri ödemeleri kâr dağıtımı olarak değerlendirilemeyeceğinden kâr dağıtımına bağlı gelir ve kurumlar vergisi kesintisine de tabi olmayacaktır.¹²⁴

3.4. DİĞER VERGİ KANUNLARI AÇISINDAN ŞİRKETLERDE BİRLEŞME DEVİR VE BÖLÜNME İŞLEMLERİ

3.4.1. Gelir Vergisi Kanunu'nda Birleşme Devir ve Bölünme İşlemleri

Gelir Vergisi Kanunu (GVK)¹²⁵ Mük. 80. maddesi dördüncü bendinde “ortaklık haklarının veya hisselerinin elden çıkarılmasından doğan kazançlar değer artış kazancı” olarak tanımlanmıştır. Ancak GVK’nın “Vergilendirilmeyecek değer artış kazançları” başlıklı 81. maddesinde ise belirtilen şartların sağlanması durumunda değer artış kazancının hesaplanmayacağı belirtilmiştir. Bu şartlar ise;

- “İşletmenin bilançosunun bir sermaye şirketine aktif ve pasifiyle bir bütün halinde devrolması,

¹²² Bayram, **a.g.e.** , s.362.

¹²³ Kağıtçıoğlu, **a.g.e.** , s.116.

¹²⁴ Erol, **a.g.e.**, s.167.

¹²⁵ T.C. Yasalar (06.01.1961). **193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (10700 sayılı)

- devrolan şirketin bilançosuna aynen geçirilmesi,
- devredilen ferdi işletmenin sahip ve sahiplerinin şirketten, devir bilançosuna göre hesaplanan özsermayesi tutarında ortaklık paylarını nama yazılı olarak almasıdır.”

İlgili şartların tümünün sağlanması durumunda bu tür değer artış kazançlarının vergilendirilmeyeceği belirtilmiştir.

Yine GVK’nın 81. maddesinin 3. bendinde “Kollektif ve adi komandit şirketlerin bu maddenin (2) numaralı bendinde yazılı şartlar dahilinde nev’i değiştirerek sermaye şirketi haline dönüşmesi (Kollektif ve adi komandit şirketlerin şekil değiştirerek anonim şirket haline dönüşmesi halinde şekil değiştiren kollektif ve adi komandit şirketlerin ortaklarının anonim şirketteki ortaklık paylarını gösteren hisse senetlerinin nama yazılı olması şarttır.)” halinde değer artış kazancının hesaplanmayacağı belirtilmiştir. Şahıs işletmelerinin sermaye şirketlerine dönüşümüne katkıda bulunmak için girişimcilerin önündeki vergi engeli bu madde ile kaldırılmaya çalışılmaktadır.

GVK’daki birleşme ile ilgili maddeler, birleşmenin süreci ile ilgili düzenlemelerden çok sonucu ile ilgili birtakım hükümler ihtiva ettiğinden birleşme süreci içerisinde işletmeler açısından pek fazla önem arz etmemekte, ancak birleşme sonucunda doğabilecek kazançların vergilendirilmesi üzerinde durmaktadır.¹²⁶

Gelir Vergisi ile ilgili diğer bir konu ise birleşen şirketin GVK’nın 94. maddesi kapsamında istihkak sahiplerinin gelir vergisine mahsuben yaptıkları tevkifatın beyanına ilişkindir. Birleşen şirketler GVK md. kapsamında sayılan ödemeler nedeniyle tevkif ettikleri muhtasar beyannameyi en geç birleşme beyannamesi ile birlikte vermek ve aynı sürede ödemek zorundadırlar.¹²⁷

¹²⁶ M. Suat Aksoy, **İşletme Birleşmeleri ve Satın Almaların (İşletme Evliliklerinin) Yönetsel Açıdan İncelenmesi: Nedenler, Sorunlar ve Sonuçlar**, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayımlanmamış Doktora Tezi, İstanbul,2004, s.35.

¹²⁷ Kavak, **a g e**, s.166.

3.4.2. Katma Değer Vergisi Kanunu Uygulaması

Katma Değer Vergisi Kanunu'nun (KDV)¹²⁸ (17/4-c) maddesi ile GVK'nın 81. maddesi ve KVK kapsamında yapılan **devir** ve **bölünme işlemleri** vergiden istisna edilmiştir. GVK'nın 81. maddesinde gelir vergisine tabi tutulmayacak değer artış kazançları kapsamında yer alan ve mükellefiyeti sona eren işletme tarafından yeni işletme veya şirkete devredilen bütün mal ve haklar için düzenlenecek faturada KDV hesaplanmamaktadır.

Öte yandan, kurumlar vergisi mükelleflerinin devir ve bölünmelerinde KDV hesaplanmaması için bu devir ve bölünme işlemlerinin KVK kapsamında gerçekleşmesi şarttır. KVK kapsamında gerçekleşmeyen devir ve bölünme işlemlerinde yeni şirkete düzenlenecek faturada devre konu bütün mal ve hakların bedeli üzerinden, bedel bilinmiyor, bulunamıyor ya da emsaline göre düşük tespit edilmiş ise 3065 sayılı Kanunun 27. maddesi uyarınca VUK'a göre belirlenecek emsal bedeli veyahut emsal ücreti üzerinden genel hükümler çerçevesinde KDV hesaplanmaktadır.

Bu kapsamda istisna edilen işlemler bakımından 3065 sayılı Kanunun (30/a) maddesi hükmü uygulanmayacağı için önceki işletme veya şirketlere ait devreden KDV tutarları yeni işletme veya şirketler tarafınca mükerrer indirimine sebep olamayacak şekilde indirim konusu yapılabilir.

KDV'nin 17/4-c maddesinde yer alan istisna uygulaması özellikle bölünme işlemleri sırasında yüklü miktarda devreden KDV'nin söz konusu olması durumunda bölünen kurum bünyesinde bulunan devreden KDV'nin nasıl paylaşılacağı konusunda önem arz etmektedir.¹²⁹ Gerek tam bölünme gerekse de kısmi bölünme işlemlerinde bölünen kurumda yer alan devreden KDV'nin illiyet bağı kurularak, mantıksal ve tutarlı paylaşımı yapılmalıdır.

KVK'nın 18. maddesi kapsamında yapılan birleşmeler katma değer vergisine tâbi bulunmaktadır. KVK md. 18 kapsamında yapılan birleşmelerde, birleşilen şirkete

¹²⁸ T.C. Yasalar (02.11.1984). **3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (18563 sayılı)

¹²⁹ Nazalı, **a g e** , s.240.

devrolan veya yeni kurulan şirkete devredilen malların emsal bedelleri üzerinden fatura düzenlenmek suretiyle KDV hesaplanır ve birleşen şirket tarafından en son KDV beyannamesi ile beyan edilerek ödenir.¹³⁰

3.4.3. Damga Vergisi Kanunu Uygulaması

Damga Vergisi Kanunu'nun¹³¹ birinci maddesinde “*bu kanuna ekli (1) sayılı tabloda damga vergisine tabi olan kağıtlara, kanuna ekli (2) sayılı tabloda ise damga vergisinden istisna edilen kağıtlara*” yer verilmektedir. Kanunun “Damga Vergisinden İstisna Edilen Kağıtlar” isimli “*2 sayılı tabloda bulunan “IV- Ticari ve Medeni İşlerle İlgili Kağıtlar” başlığını taşıyan bölümüne eklenen 17 no.lu fıkraya göre KVK'ya göre yapılan birleşme, devir ve bölünmeler nedeniyle düzenlenen kâğıtlar, damga vergisinden istisna edilmiştir.*”

KVK hükümlerine uygun gerçekleştirilen birleşme, devir ve bölünme nedeniyle düzenlenecek kağıtlar damga vergisinden istisna edilirken, şartların yerine getirilmediği durumlarda ise istisnadan yararlanılamamaktadır.

İstisna sadece değişiklikleri içeren sözleşmeleri değil, ilgili diğer her türlü işlem ve kağıtları da kapsamaktadır.¹³² Dolayısıyla istisna kapsamında devir sözleşmesi, ana sözleşme, bilanço, gelir tablosu, beyanname gibi kağıtlar üzerinden damga vergisi hesaplanmayacaktır.

3.4.4. Harçlar Kanunu Uygulaması

Harçlar Kanunu'nun¹³³ 123. maddesinin üçüncü fıkrasında “*anonim, eshamlı komandit ve limited şirketlerin kuruluş, sermaye artırımı, birleşme, devir, bölünme ve nev'i değişiklikleri nedeniyle yapılacak işlemlerinin harca tabi tutulmayacağı*” belirtilmiştir.

¹³⁰ Kavak, a g e, s.166.

¹³¹ T.C. Yasalar (11.07.1964). **488 sayılı Damga Vergisi Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (11751 sayılı)

¹³² Damga Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Oluş Yayıncılık A.Ş., Ankara, 2008, s.210.

¹³³ T.C. Yasalar (17.07.1964). **492 sayılı Harçlar Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (11756 sayılı)

Buna göre ilgili madde de belirtilen şirketlerin birleşme ve devirleri nedeniyle yapacakları işlemler harca tabi tutulmayacaktır.¹³⁴

İstisna hükmü sermaye şirketleri için düzenlenmiştir. Sermaye şirketlerinin taraf olmadığı yeniden yapılandırma işlemlerinde harç ödenmesi gerekmektedir.¹³⁵

3.4.5. Gider Vergileri Uygulaması

6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu'nun¹³⁶ istisnalar bölümünün yer aldığı 29. maddesinin (s) bendiyle *“KVK’ya göre gerçekleştirilen birleşme, devir, bölünme ve hisse değişimi işlemlerinden doğan kazançların banka ve sigorta muameleleri vergisinden (BSMV) istisna olduğu”* hüküm altına alınmıştır.

¹³⁴ Erol, **a. g. e.** , s.117.

¹³⁵ Kocaer, **a. g. e.** , s.329.

¹³⁶ T.C. Yasalar (23.07.1956). **6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu**. Ankara: Resmi Gazete (9362 sayılı)

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

UYGULAMALI ÖRNEKLER

4.1.Birleşme Sözleşmesi Sürecinin Aşamaları

Birleşme sözleşmesi süreci TTK'nın 145 ila 154. maddeleri arasında hüküm altına alınmıştır. Söz konusu madde aralığında kanun koyucu tarafından yapılan başlıklandırmalara göre birleşme sözleşmesi sürecinin aşamaları aşağıda gösterilmiştir.¹³⁷

SÜREÇ	AÇIKLAMA	İLGİLİ KANUN MADDESİ
Sözleşme Yapılması	Birleşme sözleşmesi yazılı şekilde yapılır. Sözleşme, birleşmeye katılan şirketlerin, yönetim organlarıncı imzalanır ve genel kurulları tarafından onaylanır.	145
Birleşme Sözleşmesinin İçeriği	Birleşme sözleşmesinin içeriği 146. maddede açıklanmıştır.	146
Birleşme Raporu	Birleşmeye katılan şirketlerin yönetim organları, ayrı ayrı veya birlikte, birleşme hakkında bir rapor hazırlarlar.	147/1
	Birleşme raporunun içeriği Md. 147/2. fıkrasında açıklanmıştır.	147/2
	Yeni kuruluş yoluyla birleşmede birleşme raporuna yeni şirketin sözleşmesinin de eklenmesi şarttır.	147/3
	Tüm ortakların onaylaması hâlinde, küçük ve orta ölçekli şirketler birleşme raporunun düzenlenmesinden vazgeçebilirler.	147/4
İnceleme Hakkı	Birleşmeye katılan şirketlerden her biri, genel kurul kararından önceki otuz gün içinde; a) Birleşme sözleşmesini, b) Birleşme raporunu, d) Son üç yılın yılsonu finansal tablolarıyla yıllık faaliyet raporlarını, gereğinde ara bilançolarını, ortakların, intifa senedi sahipleriyle şirket tarafından ihraç edilmiş bulunan menkul kıymet hamillerinin, menfaati bulunan kişilerin ve diğer ilgililerin incelemesine sunmakla yükümlüdürler.	149/1
	Ortaklar ile ilgili kişilerin, aynı fıkra da anılan belgeleri isteme hakkını açıklar	149/2
	Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanan ve internet sitelerine de konulan ilanda, inceleme yapma hakkına işaret eder	149/3

¹³⁷ Kemal Serkan Keskin, 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Şirket Birleşmeleri ve Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, **Vergi Raporu Dergisi**, s.187, Nisan 2015, s. 224

	Birinci fıkrada anılan belgelerin nereye tevdi edildiklerini ve nerelerde incelemeye hazır tutulduklarına ilişkin hususları açıklar	149/4
	Küçük ve orta ölçekli şirketlere ilişkin istisna hüküm belirtilmiştir.	149/5
Malvarlığındaki Değişiklikler	Birleşmeye katılan şirketlerden birinin aktif veya pasif varlıklarında, birleşme sözleşmesinin imzası tarihiyle, bu sözleşmenin genel kurulda onaya sunulacağı tarih arasında, önemli değişiklik meydana gelmişse, yönetim organı, bu durumu kendi genel kuruluna ve birleşmeye katılan diğer şirketlerin yönetim organlarına yazılı olarak bildirir.	150/1
	Malvarlığındaki değişiklik durumunda yönetim organlarınca yapılacaklar açıklanmıştır.	150/2
Birleşme Kararı	Yönetim organı, genel kurula birleşme sözleşmesini sunar.	151/1
	Şirket türleri bazında oylama ilkeleri belirlenmiştir.	151/2-3-4
	Ayrılma akçesini öngören sözleşme durumu açıklanmıştır.	151/5
	Devrolunan şirketin işletme konusunda değişiklik öngörülmüşse birleşme sözleşmesinin onaylanma oranı açıklanmıştır.	151/6
Tescil	Birleşmeye katılan şirketler tarafından birleşme kararı alınır alınmaz, yönetim organları, birleşmenin tescili için ticaret siciline başvururlar.	152/1
	Devralan şirket, birleşmenin gereği olarak sermayesini artırmışsa, ek olarak esas sözleşme değişiklikleri de ticaret siciline sunulur.	152/2
	Devrolunan şirket, birleşmenin ticaret siciline tescili ile infisah eder.	152/3
Hukuki sonuçlar	Birleşme, birleşmenin ticaret siciline tescili ile geçerlilik kazanır. Tescil anında, devrolunan şirketin bütün aktif ve pasifi kendiliğinden devralan şirkete geçer.	153
İlan	Birleşme kararı, Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde ilan olunur.	154

Tablo 4.1. Birleşme Sözleşmesi Sürecinin Aşamaları

4.2. Birleşme ve Devir Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler

27.01.2013 tarihli Ticaret Sicil Yönetmeliği'nin altıncı kısmında yer alan 126 ile 135. maddeleri arasında birleşme bölünme ve tür değişimi işlemlerinde talep edilen belgeler ve tescil işlemleri maddeler halinde belirtilmiştir.

İlgili yönetmeliğin altıncı kısmının birinci bölümünde; **devir olan şirketin Ticaret Sicil Müdürlüğüne sunacağı belgeler şu şekilde sayılmıştır.**

- a) “Ticaret Sicil Müdürlüğüne verilmek üzere dilekçe
- b) Birleşme sözleşmesinin devralan ve devrolunan şirketlerin genel kurullarınca onaylanmasına ilişkin kararların noter onaylı örnekleri.
- c) Birleşme sözleşmesinin bir örneği.
- d) Denetime tabi şirketlerde denetçi tarafından; diğer şirketlerde ise yönetim kurulu tarafından onaylanmış son bilanço ve gerektiğinde ara bilanço
- e) Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olunması halinde, bu izin veya uygun görüş yazısı
- f) Birleşmeye katılan şirketlerden her birinin, sermayelerinin karşılıksız kalıp kalmadığının, şirket özvarlıklarının tespitinin ve şayet devrolunan şirketin tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı malvarlığının bulunması halinde bunların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinin yapıldığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu
- g) Devrolunan şirketin tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesini ve bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin bilgileri içeren beyan
- h) Düzenlenen YMM, SMMM ya da denetime tabi şirketlerde denetçi raporlarında alacaklıların alacaklarının tehlikeye düşmediğinin gösterilmemesi durumunda söz konusu alacakların teminat altına alındığına dair yönetim organı beyanı
- i) Birleşmeye taraf olan tüm şirketlerin yönetim organları tarafından, ayrı ayrı ya da birlikte hazırlanan birleşme raporu, şirketlerin kayıtlı bulunduğu müdürlüklere verilir. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, birleşme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilmesi halinde ise bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığına ilişkin belge müdürlüğe verilir.
- j) Birleşmeye taraf olan tüm şirketlerin, ortaklarına inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği sicil gazetesi ve şirket sözleşmesinde öngörülen gazete. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, inceleme hakkından vazgeçilmesi halinde, bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belge

k) *Birleşmeye taraf olan şirketlerin her biri tarafından, alacaklılarına yapacakları çağrıya ilişkin hazırlanan ilan örnekleri*

ilgili yönetmelik kapsamında; **devralan şirket** tarafından birleşmenin tescili için Ticaret Sicil Müdürlüğüne yukarıda belirtilen belgelere ek olarak;

a) *“Birleşme sebebiyle yapılacak sermaye artırımının tescili için gerekli belgeler*

b) *Birleşmenin yeni kuruluş şeklinde yapılması halinde yeni şirketin kuruluş belgeleri”* sunulacaktır.

“Kolaylaştırılmış usulle birleşen sermaye şirketlerinde birleşme sözleşmesinin genel kurul onayına sunulmaması halinde, birleşme sözleşmesinin onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği yerine yönetim organının birleşmeye ilişkin kararının noter onaylı örneği müdürlüğe verilir.” (TSY md. 126/3)

“Birleşmeye taraf olan bir şirketin, sermayesiyle kanuni yedek akçeleri toplamının yarısı zararlarla kaybolmuş veya borca batık durumda olması halinde; birleşmeye taraf olan diğer şirketin kaybolan sermayeyi veya borca batıklık durumunu karşılayacak miktarda serbestçe tasarruf edebileceği özvarlığa sahip bulunduğu ve buna ilişkin tutarların, mali tablolarda gösterilerek doğrulandığı veya belirtilen durumların mevcut olmadığının doğrulandığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu müdürlüğe verilir. Devrolunan şirketlerin denetime tabi olması halinde bu rapor, şirket denetçisi tarafından da müdürlüğe verilebilir.” (TSY md. 126/4)

“Devrolunan şirket tasfiye halinde ise malvarlığının pay sahipleri arasında dağıtılmasına başlanmadığına ilişkin tasfiye memurlarınca hazırlanacak rapor müdürlüğe verilir.” (TSY md. 126/5)

4.3.Kısmi Bölünme Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler

27.01.2013 tarihli Ticaret Sicil Yönetmeliği'nin altıncı kısmının ikinci bölümünde bölünme durumunda talep edilen belgeler ve tescil işlemleri açıklanmıştır.

İlgili yönetmelik kapsamında; kısmi bölünme durumunda bölünen şirket **Ticaret Sicil Müdürlüğüne aşağıda belirtilen belgeleri sunacaktır.**

Bölünen Şirket;

a) “Dilekçe,

b) ***Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,***

c) *Kısmi bölünen şirket bakımından sermaye azaltılması yapılmasının söz konusu olduğu hallerde **sermaye azaltımına ilişkin tadil metni,***

d) *Kısmi bölünmede, sermaye azaltımı yapılması halinde bölünen şirketin kalan net malvarlığının şirket borçlarını karşılamaya yeterli olduğuna ilişkin tespitin yapıldığı; sermaye azaltılmasına gerek olmaması durumunda ise bu hususun da tespitinin yapıldığı yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu,*

e) *Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olunması halinde, bu **izin veya uygun görüş yazısı,***

f) *Kısmi bölünme sonucunda devralan şirket paylarının bölünen şirket bünyesinde mi kalacağı yoksa bölünen şirket ortaklarına mı verileceği hususuna ilişkin **yetkili organ kararı,***

h) *Bölünme nedeniyle sermaye azaltımı ile eş zamanlı yapılacak sermaye artırımına ilişkin belgeler,*

ı) *Denetime tabi şirketlerde denetçi tarafından diğer şirketlerde ise yönetim kurulu tarafından onaylanmış **son bilanço veya gerektiğinde ara bilanço,***

i) *Bölünmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları tarafından, ayrı ayrı ya da birlikte hazırlanan **bölünme raporu,** şirketlerin kayıtlı bulunduğu müdürlüklere verilir. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, bölünme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilmesi halinde ise bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belge müdürlüğe verilir*

j) Bölünmeye katılan şirketlerin tümü; ortaklarına, inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği **sicil gazetesini**, kayıtlı oldukları müdürlüğe verir. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, inceleme hakkından vazgeçilmesi halinde, bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belge müdürlüğe verilir

k) Bölünmeye katılan şirketlerin her biri tarafından, alacaklılarına yedişer gün ara ile üç defa yapılan **ilanların yayımlandığı sicil gazetelerinin birer örneği** müdürlüğe verilir.”

Devir alan şirket/şirketler ise yukarıdaki belgelere ek olarak Ticaret Sicil Müdürlüğü’ne şu belgeleri sunacaklardır.

a) “Yeni kuruluş halinde kuruluş belgelerini,

b) Bölünen şirketin kısmi bölünmeye konu olan malvarlığı bölümlerinin değerlerinin tespitine ilişkin **yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu** ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu,

c) Bölünen şirketin bölünmeye konu olan tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin bilgileri içeren beyan”

d) Varsa sermaye artırımına ilişkin belgeler.

4.4. Tam Bölünme Durumlarında Tescil İçin İstenecek Belgeler

27.01.2013 tarihli Ticaret Sicil Yönetmeliği’nin altıncı kısmının ikinci bölümünde bölünme durumunda talep edilen belgeler ve tescil işlemleri açıklanmıştır. İlgili yönetmelik kapsamında; tam bölünme durumunda bölünen şirket **Ticaret Sicil Müdürlüğüne aşağıda belirtilen belgeleri sunacaktır.**

Bölünen Şirket;

a) “Dilekçe,

b) Bölünme sözleşmesi ve/veya planının birer örneği ile bunların onayına ilişkin genel kurul kararının noter onaylı örneği,

c) Bölünme dışında kalan malvarlığının olmadığı, bölünmenin tam bölünme olduğu, bölünmede oranların korunup korunmadığı hususları ile bölünmeye katılan diğer şirketlerin unvanları ve kayıtlı olduğu müdürlüklere ilişkin bilgileri içeren **beyan,**

d) Bölünen şirketin bölünmeye konu olan tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı bulunan mal ve haklarının listesi, bunların kayıtlı olduğu siciller ile söz konusu mal ve hakların ilgili sicillerdeki kayıtlarına ilişkin bilgileri içeren **beyan,**

e) Bakanlık veya diğer resmi kurumların iznine veya uygun görüşüne tabi olunması halinde, bu **izin veya uygun görüş yazısı,**

f) Denetime tabi şirketlerde denetçi tarafından diğer şirketlerde ise yönetim kurulu tarafından onaylanmış **son bilanço** veya gerektiğinde **ara bilanço,**

g) Bölünmeye katılan tüm şirketlerin yönetim organları tarafından, ayrı ayrı ya da birlikte hazırlanan **bölünme raporu,** şirketlerin kayıtlı bulunduğu müdürlüklere verilir. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, bölünme raporunun düzenlenmesinden vazgeçilmesi halinde ise bu hususun tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belge müdürlüğe verilir.

h) Bölünmeye katılan şirketlerin tümü; ortaklarına, inceleme haklarının işaret edildiği, incelenecek belgelerin nereye tevdi edildiği ve nerelerde incelemeye hazır tutulduğu hususlarının ilan edildiği **sicil gazetesini,** kayıtlı oldukları müdürlüğe verirler. Ancak küçük ve orta ölçekli şirketlerde, inceleme hakkından vazgeçilmesi halinde, bu hususun **tüm ortaklar tarafından onaylandığını gösterir belge** müdürlüğe verilir.

ı) Bölünmeye katılan şirketlerin her biri tarafından, alacaklılarına yedişer gün ara ile üç defa yapılan **ilanların yayımlandığı sicil gazetelerinin birer örneği** müdürlüğe verilir.”

Devir Alan Şirket, yukarıdaki belgelere ek olarak,

- a) “Yeni kuruluş halinde kuruluş belgelerini,
- b) Tam bölünen şirketin bölümlere ayrılmış malvarlığının bölümler itibariyle değerlerinin tespitine ilişkin **yeminli mali müşavir veya serbest muhasebeci mali müşavir raporu** ya da denetime tabi şirketlerde denetçinin bu tespitlere ilişkin raporu”
- c) Varsa sermaye artırımına ilişkin belgeler sunulacaktır.

4.5. Birleşme Oranı Tespiti

Sermaye Piyasası Kurulu Seri:1 No:31 sayılı Tebliği’n¹³⁸ devralma yoluyla birleşme sonrasında ulaşılabacak sermaye tutarı başlıklı 17. maddesinde ortaklığın devralma yoluyla birleşme işlemi sonrasında ulaşılabacak sermaye artırımının tutarının hesaplanma yöntemi düzenlenmiştir. Söz konusu hesaplama şekli aşağıdaki gibidir.

Devralan ortaklığın özkaynağı : A

Devrolunan ortaklığın (birden fazla ise ortaklıkların) özkaynağı : B

Devralan ortaklığın ödenmiş/çıkarılmış sermayesi : C

Devrolunan ortaklığın ödenmiş/çıkarılmış sermayesi : D

$$\text{Ulaşılabacak Sermaye} = \frac{C}{(A/(A+B))} = E$$

Sermaye artırım tutarı = E-C

$$\text{Değişim Oranı} = \frac{E-C}{D}$$

¹³⁸ 14.07.2003 tarih 25168 sayılı Resmi Gazete

4.6. Uygulama Örnekleri

4.6.1. Devir Hükümünde Birleşmeye Örnek

Aynı sektörde faaliyet gösteren iki kurumun pazar payına hakim olarak satış hacmini artırmak amacıyla birleşme kararı aldığı örnek bir uygulama ele alınacaktır. Tüm bilgiler tamamen hayali olarak oluşturulmuştur. Devir işlemi Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'ye devri yoluyla gerçekleşmiştir. Firmaların faaliyet alanları kablolu ağlar üzerinden internet erişiminin sağlanmasıdır. Birleşme işlemi 6102 Sayılı TTK'nın birleşmeye ilişkin hükümlerinin yer aldığı 136 ile 158. maddeleri ile KVK'nın 19 ve 20. maddelerinde belirtilen şartlar yerine getirildiğinden, birleşme devir hükümünde ve vergisiz olarak gerçekleşmiştir.

Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre birleşme sürecinin aşamaları aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

➤ Bakır A.Ş.'nin devir yoluyla Altın A.Ş. bünyesinde birleşmesine ilişkin karar 30.11.2015 tarihinde alınmıştır. Bu kapsamda devralan ve devrolan kurum yönetim kurullarında karar alınır. (EK-1)

➤ Şirketlerin mal varlığı değerleri ile özvarlıklarının, devralan firma tarafından gerçekleştirilmesi gereken sermaye artırım tutarının, değişme birimi katsayılarının ve yeni sermaye yapısının tespiti bakımından Yeminli Mali Müşavir tarafından 15.12.2015 tarihli "Özvarlık Tespit Raporu" hazırlanmıştır. (EK-2)

➤ Hazırlık aşamalarının tamamlanmasıyla birlikte birleşmeye katılan şirketlerin yönetim kurulları arasında devir hükümlerini içeren 19.12.2015 tarihli ayrıntılı birleşme sözleşmesi hazırlanmıştır. (EK-3)

➤ Birleşmeye katılan şirketlerin yönetim kurulları tarafınca ayrı ayrı ya da birlikte 24.12.2015 tarihli birleşme raporu hazırlanmıştır. (EK-4)***

***Kolaylaştırılmış şekilde birleşme kapsamında birleşme raporu hazırlanmayacağı kararlaştırılmış olup örnek olması açısından ek yapılmıştır.

➤ Yine birleşmeye katılan şirketler tarafından; birleşme sözleşmesi, birleşme raporu, son üç yılın yılsonu finansal tablolarıyla, yıllık faaliyet raporlarını ve

gereğinde ara bilançolarını ilgililer ve menfaat çevresinin inceleme hakkı kapsamında incelemeye sunulmak üzere 25.12.2015 tarihli ilan yapılmıştır. (EK-5)***

***Genel kurulda inceleme hakkından vazgeçilmiş olup örnek olması açısından ek yapılmıştır.

➤ Birleşme kararı, birleşme sözleşmesinin ve birleşme raporunun onaylanması hakkında olağanüstü genel kurulun toplanmasına yönelik yönetim kurullarınca karar alınmıştır. (EK-6)

➤ Olağanüstü genel kurulda başkanlığı temsilen temsilci bulundurması hususunda talep yazısı hazırlanır. (EK-7)

➤ Birleşmeye katılan kurumlarca 09.01.2016 tarihli Olağanüstü genel kurul gerçekleştirilmiştir. (EK-8)

➤ Genel kurulun tescil işlemi için 10.01.2016 tarihinde Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne başvurulmuştur. (EK-9)

➤ Devralan kurum tarafından sermaye artırımını içeren yönetim kurulu beyanı hazırlanır. (EK-10)

➤ Birleşme işlemi nedeniyle Ticaret Sicil Gazetesinde alacaklılara haklarını içeren çağrı ilanında bulunulur. (EK-11)

➤ Devir işlemine ilişkin devralan kurum tarafından devrolan kurumun borçlarının ödeneceğini garanti altına alan taahhütname hazırlanır. (EK-12)

Birleşmeye katılan şirketlerin bilançoları ve ortaklık yapıları aşağıdaki gibidir.

i) Bilançolar

Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu (30.11.2015) – (Devralan)

AKTİF		PASİF	
Kasa	10.000	Banka Kredileri	2.000.000
Alınan Çekler	190.000	Diğer Mali Borçlar	1.000.000
Bankalar	200.000	Borçlar	2.000.000
Alacaklar	1.200.000	Borç Senetleri	1.000.000
İlk Madde ve Malz.	2.000.000	Dğr Çşt Borç.	1.000.000
Binalar	500.000	Sermaye	2.000.000
Tesis Mak. ve Cih.	10.000.000	Yasal Yedekler	1.000.000
Taşıtlar	500.000	Olağanüstü Yed.	1.000.000
Demirbaşlar	400.000	Geçmiş Yıl Karları	500.000
Brkm. Amr.(-)	3.000.000	Dönem Net Karı	500.000
Toplam	12.000.000	Toplam	12.000.000

**Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu
(30.11.2015) – (Devrolan)**

**AKTİF
PASİF**

Kasa	10.000	Banka Kredileri	1.000.000
Bankalar	700.000	Borçlar	1.000.000
Alacaklar	1.000.000	Borç Senetleri	1.000.000
Ticari Mallar	2.000.000	Diğer Ç. Borçlar	500.000
Binalar	800.000	Sermaye	1.000.000
Taşıtlar	390.000	Geçmiş Yıl Karları	250.000
Demirbaşlar	500.000	Dönem Net Karı	<u>250.000</u>
Birikmiş Amortisman (-)	<u>400.000</u>		
Toplam	5.000.000	Toplam	5.000.000

ii) Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. ve Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin Aktif Pasif hesapları ile Özvarlıklarının Durumu

YMM tarafından hazırlanan Özvarlık Tespit Raporu uyarınca devrolan ve devralan firmanın aktif ve pasif hesapları ile özvarlıkları aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

Devralan

Aktif Toplam	12.000.000,00
Dönen Varlıklar	3.600.000,00
Duran Varlıklar	8.400.000,00
Pasif Toplam	12.000.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	7.000.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	0,00
Özkaynaklar	5.000.000,00

Özkaynaklar	5.000.000,00
Sermaye	2.000.000,00
Ödenmemiş sermaye	0,00
Yasal yedekler	1.000.000,00
Olağanüstü Yed.	1.000.000,00
Geçmiş Yıl Karları	500.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	0,00
Dönem Net Karı	500.000,00

Devrolan

Aktif Toplam	5.000.000,00
Dönen Varlıklar	3.710.000,00
Duran Varlıklar	1.290.000,00
Pasif Toplam	5.000.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	3.500.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	0,00
Özkaynaklar	1.500.000,00

Özkaynaklar	1.500.000,00
Sermaye	1.000.000,00
Ödenmemiş sermaye	0,00
Yasal yedekler	0,00
Olağanüstü Yed.	0,00
Geçmiş Yıl Karları	250.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	0,00
Dönem Net Karı	250.000,00

iii) Devralan Altın A.Ş. 'nin Birleşme Sonrası Sermayesi ve Değişirme Oranı

YMM tarafından hazırlanan Özvarlık Tespit Raporu dahilinde devralan şirket nezdinde birleşme işlemi sonucunda gerçekleştirilecek sermaye artırım tutarı ile değişirme birimi katsayıları tespit edilmiştir

Özkaynak yöntemine göre hesaplanan birleşme oranı¹³⁹ aşağıdaki gibidir.

Devralan Ortaklığın Özkaynağı	A		5.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Özkaynağı	B		1.500.000,00
Devralan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	C		2.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	D		1.000.000,00
Birleşme Oranı	E	=A/A+B	76,92%
Birleşme Sonrası Ulaşılabilecek Sermaye	F	=C/E	2.600.002,60
Sermaye Artırım Tutarı	G	=F-C	600.002,60
Değişirme Oranı	H	=G/D	60,00%

Devralan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. 600.002,60 TL sermaye artırımı yapacak ve birleşme sonrasında sermayesi ise 2.600.002,60 TL olacaktır.

Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin sermayesi 1.000.000,00 olduğu için değişirme birimi nominal sermaye bazında $600.002,60/1.000.000,00= 0,60$ olarak tespit edilmiştir. Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. ile Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin 1 adet hisse değeri 1 TL olduğu için; 1 adet Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş. hissesine karşılık 0,60 adet Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. hissesi verilmiştir.

Yapılan hesaplamalar sonucunda birleşme işlemi neticesinde Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin ortaklarının Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'de % 23,08 oranında paya sahip olacağı tespit edilmiştir.

Hissedarların pay oranları aşağıdaki gibi oluşmuştur.

Hissedar	Sermaye	Hisse Adedi	Pay Oranı
Altın Bil. Hiz. A.Ş.	2.000.000,00	2.000.000,00	0,76923
Bakır Bil. Hiz. A.Ş.	600.002,60	600.002,60	0,23077
Toplam	2.600.002,60	2.600.002,60	1,00

¹³⁹ **Birleşme Oranı:** Bölünen veya devrolunan şirketin hisseleri karşılığında ne kadar devralan şirket hissesi verileceğini belirleyen orandır. Birleşme oranı rayiç değerler dikkate alınarak hesaplanabileceği gibi kayıtlı özsermaye tutarları dikkate alınarak da hesaplanması mümkündür.

iv) Tescil İşlemi ve 10.01.2016 Tarihli Bilançolar

Genel kurul birleşme sözleşmesini 09.01.2016'da onaylamıştır. Birleşme 10.01.2016' da Ticaret Sicil Müdürlüğünde tescil edilmiştir. Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. ve Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.' nin 10.01.2016 tarihli bilançoları aşağıdaki gibidir.

Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu (10.01.2016)

AKTİF		PASİF	
Kasa	10.000	Banka Kredileri	2.000.000
Alınan Çekler	190.000	Diğer Mali Borçlar	1.100.000
Bankalar	300.000	Borçlar	2.000.000
Alacaklar	1.700.000	Borç Senetleri	1.100.000
İlk Madde ve Malz.	1.900.000	Dğr Çst Borç.	1.000.000
Binalar	500.000	Sermaye	2.000.000
Tesis Mak. ve Cih.	10.000.000	Yasal Yedekler	1.000.000
Taşıtlar	500.000	Olağanüstü Yed.	1.000.000
Demirbaşlar	400.000	Geçmiş Yıl Karları	1.200.000
Brkm. Amr.(-)	<u>3.000.000</u>	Dönem Net Karı	<u>100.000</u>
Toplam	12.500.000	Toplam	12.500.000

Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Devir Tarihi İtibariyle Bilançosu (10.01.2016)

AKTİF		PASİF	
Kasa	20.000	Banka Kredileri	1.000.000
Bankalar	800.000	Borçlar	700.000
Alacaklar	1.000.000	Borç Senetleri	1.000.000
Ticari Mallar	2.200.000	Dğr Çst Borç.	650.000
Binalar	800.000	Sermaye	1.000.000
Taşıtlar	390.000	Geçmiş Yıl Karları	800.000
Demirbaşlar	500.000	Dönem Net Karı	<u>160.000</u>
Brkm. Amr.(-)	<u>400.000</u>		
Toplam	5.310.000	Toplam	5.310.000

v) Yapılması Gereken Muhasebe Kayıtları

Devir yoluyla birleşmede külli halefiyet ilkesi geçerli olduğundan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'ye ilişkin tüm hak, alacak ve borçlar devralan şirket olan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.' ye geçecektir. 10.01.2016 tarihli devir hükmünde birleşme

neticesinde Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş. ve Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. tarafından gerçekleştirilecek muhasebe kayıtları aşağıdaki gibidir.

Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.' nin 10.01.2016 Tarihli Devir Kayıtları

257 Birikmiş Amortisman	400.000		
300 Banka Kredileri	1.000.000		
320 Satıcılar	700.000		
321 Borç Senetleri	1.000.000		
336 Diğer Ç. Borçlar	650.000		
500 Sermaye	1.000.000		
570 Geçmiş Yıl Karları	800.000		
590 Dönem Net Karı	160.000		
		100 Kasa	20.000
		102 Bankalar	800.000
		120 Alıcılar	1.000.000
		153 Ticari Mallar	2.200.000
		252 Binalar	800.000
		254 Taşıtlar	390.000
		255 Demirbaşlar	500.000

Devir hükmünde birleşme kapsamında devrolan şirketin aktif ve pasifindeki hesaplar devralan şirkete aktarılır.

Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.' nin 10.01.2016 Tarihli Devir Kayıtları

100 Kasa	20.000		
102 Bankalar	800.000		
120 Alıcılar	1.000.000		
153 Ticari Mallar	2.200.000		
252 Binalar	800.000		
254 Taşıtlar	390.000		
255 Demirbaşlar	500.000		
		257 Birikmiş Amortisman	400.000
		300 Banka Kredileri	1.000.000
		320 Satıcılar	700.000
		321 Borç Senetleri	1.000.000
		336 Diğer Ç. Borçlar	650.000
		500 Sermaye	1.000.000
		570 Geçmiş Yıl Karları	800.000
		590 Dönem Net Karı	160.000

Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. ye ait Sermaye Artımına İlişkin Kayıt

-----10.01.2016-----

501 Ödenmemiş Sermaye	600.002,60
500 Sermaye	600.002,60

Ayrıca devrolan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.' ye ait nominal sermaye tutarının ticaret sicilinden terkinin gerekmektedir. Buna müteakip Altın A.Ş.'den bu tutarın silinmesi gerekmektedir.

-----10.01.2016-----

500.01 Devrolan Sermaye	1.000.000,00
501 Ödenmemiş Sermaye	600.002,60
525 Birleşme Primi	399.997,40

Birleşme neticesinde taahhüt edilen sermaye, devri yoluyla gelen Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin sermayesinden eksik olduğundan aradaki fark birleşme primi olarak kayıtlara alınacaktır.

Birleşme Sonrası Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Bilançosu - 10.01.2016

AKTİF		PASİF	
Kasa	30.000	Banka Kredileri	3.000.000
Alınan Çekler	190.000	Diğer Mali Borçlar	1.100.000
Bankalar	1.100.000	Borçlar	2.700.000
Alacaklar	2.700.000	Borç Senetleri	2.100.000
İlk Madde ve Malz.	1.900.000	Dğr Çşt Borç.	1.650.000
Ticari Mallar	2.200.000	Sermaye	3.000.000
Binalar	1.300.000	Yasal Yedekler	1.000.000
Tesis Mak. ve Cihazlar	10.000.000	Olağanüstü Yed.	1.000.000
Taşıtlar	890.000	Geçmiş Yıl Karları	2.000.000
Demirbaşlar	900.000	Dönem Net Karı	<u>260.000</u>
Brkm. Amr.(-)	<u>3.400.000</u>		
Toplam	17.810.000	Toplam	17.810.000

Sonuç olarak; Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin 1.1.2016-10.1.2016 tarihleri arası kıst kurumlar vergisi beyannamesi ile 2015 hesap dönemine ilişkin kurumlar vergisi beyannamesi 9.2.2016 tarihinde Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin bağlı

bulunduğu vergi dairesine verilmiştir. Ayrıca Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş., Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin vergi borçlarını ödeyeceğini taahhüt eden bir taahhütnameyi, kurumlar vergisi beyannamesinin ekinde vergi dairesine vermiştir. Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş. adına tahakkuk eden kurumlar vergisi Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. tarafından 09.02.2016’da ödenmiştir. KVK’nın 19. ve 20. maddelerinde hüküm altına alınan şartlar yerine getirildiğinden Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin yalnızca devir tarihi olan 10.01.2016 tarihine kadarki kazancı vergilendirilmiştir.

4.6.2. Vergili Birleşmeye Örnek

Bu bölümde her iki şirketin tüzel kişiliğini kaybederek **yeni bir tüzel kişilik** oluşturduğu ve şirketlerin kayıtlı değerler yerine cari değerler ile birleşilen kuruma intikal ettiği durum ele alınacaktır. Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ve Güney İlaç Sanayi A.Ş. eczacılık ürünlerinin imalatı ve toptan ticareti alanında faaliyet göstermektedir. Bu iki firma birleşerek Marmara İlaç Sanayi A.Ş.’yi kurmak istemektedirler. Tüm hazırlık aşamaları gerçekleştirilmiş olup nihai aşamada 30.11.2016 tarihinde ticaret siciline tescil işlemi yapılarak iki şirketin birleşmeleri tamamlanmıştır. Yürürlükte bulunan mevzuat hükümlerine göre birleşme sürecinin aşamaları aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

➤ Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ve Güney İlaç Sanayi A.Ş. birleşerek yeni bir kurum olarak Marmara İlaç Sanayi A.Ş.’yi kurmak istemektedirler. Bu kapsamda her iki kurumun yönetim kurulunda karar alınmıştır.

➤ Şirketlerin mal varlığı değerleri ile özvarlıklarının, devralan firma tarafından gerçekleştirilmesi gereken sermaye artırım tutarının, değişme birimi katsayılarının ve yeni sermaye yapısının tespiti bakımından Yeminli Mali Müşavir tarafından “Özvarlık Tespit Raporu” hazırlanmıştır.

➤ Hazırlık aşamalarının tamamlanmasıyla birlikte birleşmeye katılan şirketlerin yönetim kurulları arasında birleşme hükümlerini içeren birleşme sözleşmesi hazırlanmıştır.

➤ Birleşmeye katılan şirket yönetim kurullarınca birleşme raporu hazırlanmıştır.

➤ Yine birleşmeye katılan şirketler tarafından; birleşme sözleşmesi, birleşme raporu, son üç yılın yıl sonu finansal tablolarıyla, yıllık faaliyet raporlarını ve gereğinde ara bilançoları ilgililer ve menfaat çevresinin inceleme hakkı kapsamında incelemeye sunulmak üzere ilanlar yapılmıştır.

➤ Birleşme kararı, birleşme sözleşmesinin ve birleşme raporunun onaylanması konularını içeren olağanüstü genel kurulun toplanmasına yönelik yönetim kurullarınca karar alınmıştır.

➤ Olağanüstü genel kurulda başkanlığı temsilen temsilci bulundurması hususunda talep yazısı hazırlanmıştır.

➤ Birleşmeye katılan kurumlarca olağanüstü genel kurul gerçekleştirilmiştir.

➤ Genel kurulun tescil işlemi için Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne başvurulmuştur.

➤ Birleşme işlemi nedeniyle Ticaret Sicil Gazetesinde alacaklılara haklarını içeren çağrı ilanında bulunulmuştur.

Birleşme öncesi şirketlerin bilançoları aşağıdaki gibidir.

i) Bilançolar

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin Birleşme Öncesi Bilançosu- (30.05.2016)

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar		K.V.Y.K.	
Kasa	75.000	Banka Kredileri	300.000
Bankalar	170.000	Borçlar	75.000
Alacaklar	60.000	Borç Senetleri	80.000
Ticari Mallar	55.000	Dğr Çst Borç.	25.000
Duran Varlıklar		Özkaynaklar	
Binalar	100.000	Sermaye	290.000
Taşıtlar	50.000	Geçmiş Yıl Karları	40.000
Demirbaşlar	300.000	Dönem Net Karı	<u>20.000</u>
Brkm. Amr.(-)	<u>80.000</u>		
Toplam	830.000	Toplam	830.000

Güney İlaç Sanayi A.Ş.’nin Birleşme Öncesi Bilançosu – (30.05.2016)

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar		K.V.Y.K.	
Kasa	85.000	Banka Kredileri	115.000
Bankalar	110.000	Borçlar	60.000
Alacaklar	40.000	Borç Senetleri	30.000
Ticari Mallar	105.000	Dğr Çşt Borç.	10.000
Duran Varlıklar		Özkaynaklar	
Binalar	80.000	Sermaye	350.000
Taşıtlar	40.000	Geçmiş Yıl Karları	50.000
Demirbaşlar	220.000	Dönem Net Karı	<u>25.000</u>
Brkm. Amr.(-)	40.000		
Toplam	640.000	Toplam	640.000

ii) Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ve Güney İlaç Sanayi A.Ş.’nin Aktif Pasif Hesapları ile Özvarlıklarının Durumu

YMM tarafından hazırlanan Özvarlık Tespit Raporu uyarınca devrolan firmaların aktif ve pasif hesapları ile özvarlıkları aşağıdaki gibi tespit edilmiştir:

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.

Aktif Toplam	830.000,00
Dönen Varlıklar	460.000,00
Duran Varlıklar	370.000,00
Pasif Toplam	830.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	480.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	
Özkaynaklar	350.000,00

Özkaynaklar	350.000,00
Sermaye	290.000,00
Ödenmemiş sermaye	
Yasal yedekler	
Olağanüstü Yed.	
Geçmiş Yıl Karları	40.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	
Dönem Net Karı	20.000,00

Güney İlaç Sanayi A.Ş.

Aktif Toplam	640.000,00
Dönen Varlıklar	340.000,00
Duran Varlıklar	300.000,00
Pasif Toplam	640.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	215.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	
Özkaynaklar	425.000,00

Özkaynaklar	425.000,00
Sermaye	350.000,00
Ödenmemiş sermaye	
Yasal yedekler	
Olağanüstü Yed.	
Geçmiş Yıl Karları	50.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	
Dönem Net Karı	25.000,00

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. Özkaynak Tutarı: 350.000 TL

Güney İlaç Sanayi A.Ş. Özkaynak Tutarı: 425.000 TL

Marmara A.Ş.'nin nominal sermayesi 775.000 TL olmuştur.

350.000 TL / 775.000 TL = %45 Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin

425.000 TL / 775.000 TL = %55 Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin ortaklarının yeni
şirketteki paylarıdır.

Marmara A.Ş.'nin sözleşmesi hazırlanmış ve 30.11.2016 tarihinde ticaret siciline tescil edilmiştir. Birleşecek olan Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ve Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin varlık ve borçları, kurulacak olan Marmara A.Ş.'ye devredileceğinden; bunların neler ve hangi tutarda olacağının belirlenebilmesi için 31.10.2016 tarihli bilançoların her iki şirket tarafından ayrı ayrı düzenlenmesi gerekmiştir.

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ve Güney İlaç Sanayi A.Ş. tarafından hazırlanan ve birleşmede esas alınacak bilançolar aşağıda gösterildiği gibidir. Ancak bilançolarda yer alan duran varlıklar aşağıda belirtilen tutarlar üzerinden Marmara A.Ş.'ye devredilecektir.

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin duran varlıkları:

• Binalar: 240.000 TL • Taşıtlar : 80.000 TL • Demirbaşlar : 330.000 TL

Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin duran varlıkları:

• Binalar : 110.000 TL • Taşıtlar : 60.000 TL • Demirbaşlar : 240.000 TL

iii) Birleşmeye Esas Alınacak Bilançolar

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. 31.10.2016 Tarihli Bilanço

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar		K.V.Y.K.	
Kasa	90.000	Banka Kredileri	310.000
Bankalar	175.000	Borçlar	100.000
Alacaklar	70.000	Borç Senetleri	100.000
Ticari Mallar	195.000	Dğr Çşt Borç.	50.000
Duran Varlıklar		Özkaynaklar	
Binalar	100.000	Sermaye	290.000
Taşıtlar	60.000	Geçmiş Yıl Karları	40.000
Demirbaşlar	310.000	Dönem Net Karı	<u>20.000</u>
Brkm. Amr.(-)	<u>90.000</u>		
Toplam	910.000	Toplam	910.000

Güney İlaç Sanayi A.Ş. 31.10.2016 Tarihli Bilanço

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar		K.V.Y.K.	
Kasa	90.000	Banka Kredileri	125.000
Bankalar	120.000	Borçlar	80.000
Alacaklar	40.000	Borç Senetleri	30.000
Ticari Mallar	100.000	Dğr Çşt Borç.	20.000
Duran Varlıklar		Özkaynaklar	
Binalar	90.000	Sermaye	350.000
Taşıtlar	55.000	Geçmiş Yıl Karları	50.000
Demirbaşlar	230.000	Dönem Net Karı	<u>25.000</u>
Brkm. Amr.(-)	45.000		
Toplam	680.000	Toplam	680.000

iv) Birleşme Kârının Hesaplanması

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin yukarıda belirtilen 31.10.2016 tarihli bilançosunda yer alan binalar, taşıtlar ve demirbaşlarını; bilanço değerinden farklı bir değerle Marmara A.Ş.'ye devretmesi sonucu birleşmeden doğan kârı aşağıda belirtildiği gibi hesaplanmıştır:

	<u>Binalar</u>	<u>Taşıtlar</u>	<u>Demirbaşlar</u>	<u>Bir. Amort. (-)</u>	<u>Toplam</u>
Kayıtlı Değer:	100.000 TL	60.000 TL	310.000 TL	90.000 TL	380.000 TL
Devir Değeri:	240.000 TL	80.000 TL	330.000 TL		650.000 TL

$$\text{Birleşme Kârı} = 650.000 - 380.000 = 270.000 \text{ TL}$$

Marmara A.Ş.'nin birleşme kârı elde etmesi ile birlikte çeşitli mali yükümlülükler doğmuştur.

$$1) \text{ Kurumlar Vergisi : } 270.000 \times \% 20 = 54.000 \text{ TL}$$

$$2) \text{ Katma Değer Vergisi : } 650.000 \times \% 18 = 117.000 \text{ TL}$$

Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin yukarıda belirtilen 31.10.2016 tarihli bilançosunda yer alan binalar, taşıtlar ve demirbaşlarını; bilanço değerinden farklı bir değerle

Marmara A.Ş.'ye devretmesi sonucu birleşmeden doğan kârı aşağıda belirtildiği gibi hesaplanmıştır.

	<u>Binalar</u>	<u>Taşıtlar</u>	<u>Demirbaşlar</u>	<u>Bir. Amort. (-)</u>	<u>Toplam</u>
Kayıtlı Değer:	90.000 TL	55.000 TL	230.000 TL	45.000 TL	330.000 TL
Devir Değeri:	110.000 TL	60.000 TL	240.000 TL		410.000 TL

Birleşme Kârı = 410.000 – 330.000 = 80.000 TL

Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin birleşme kârı elde etmesi ile birlikte çeşitli mali yükümlülükleri doğmuştur.

1) Kurumlar Vergisi : 80.000 x % 20 = 16.000 TL

2) Katma Değer Vergisi : 410.000 x % 18 = 73.800 TL

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarının Marmara A.Ş.'ye fiilen devredecekleri varlık toplamı aşağıdaki gibidir:

31.10.2016 tarihli bilançosunda yer alan özvarlık toplamı : 350.000 TL

Birleşme Kârı (Vergi Öncesi Kar) : 270.000 TL

Katma Değer Vergisi : 117.000 TL

Toplam : 737.000 TL

Kurumlar ve Katma Değer Vergisi (-) : 171.000 TL

Marmara A.S.'ye devredilen net özvarlık toplamı: 566.000 TL

Güney İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarının Marmara A.Ş.'ye fiilen devredecekleri varlık toplamı aşağıdaki gibidir:

31.10.2014 tarihli bilançosunda yer alan özvarlık toplamı : 425.000 TL

Birleşme Kârı (Vergi Öncesi Kâr) : 80.000 TL

Katma Değer Vergisi : 73.800 TL

Toplam : 578.800 TL

Kurumlar ve Katma Değer Vergisi (-) : 89.800 TL

Marmara A.Ş.'ye devredilen net özvarlık toplamı : 489.000 TL

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarının fiilen getirdiği varlık toplamı:	566.000 TL
Kuzey İlaç Sanayi A.Ş ortaklarının getirmeyi taahhüt ettiği varlık toplamı (-) :	<u>350.000 TL</u>
Marmara A.Ş.'nin Kuzey İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarına olan taahhüt borçları :	<u>216.000 TL</u>
Güney İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarının fiilen getirdiği varlık toplamı :	489.000 TL
Güney İlaç Sanayi A.Ş. ortaklarının getirmeyi taahhüt ettiği varlık toplamı (-):	<u>425.000 TL</u>
Marmara A.Ş.'nin Güney A.Ş. ortaklarına olan taahhüt borçları:	<u>64.000 TL</u>

v) Yapılması Gereken Muhasebe Kayıtları

Yukarıda verilen bilgiler doğrultusunda her üç şirket için birleşme ile ilgili yapılacak olan yevmiye kayıtları aşağıdaki gibidir:

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin Kayıtları;

Varlık ve Kaynakların Devri

257 Birikmiş Amortisman	90.000		
300 Banka Kredileri	310.000		
320 Satıcılar	100.000		
321 Borç Senetleri	100.000		
336 Diğer Ç. Borçlar	50.000		
134 Devr. Kur. Alacaklar	737.000		
		100 Kasa	90.000
		102 Bankalar	175.000
		120 Alıcılar	70.000
		153 Ticari Mallar	195.000
		252 Binalar	100.000
		254 Taşıtlar	60.000
		255 Demirbaşlar	310.000
		360 Öden Vergi ve Fon	171.000
		-Kurumlar Ver.	54.000
		-K.DV.	117.000
		590 Dönem Net Kârı	216.000
		(Birleşme Net karı=270.000-54.000)	

Kurumlar Vergisi ve KDV Borcunun Mahsubu

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar	171.000
Kurumlar Vergisi 54.000	
Ödenecek KDV 117.000	
134 Devral. Kur. Alacaklar	171.000

Özkaynakların Ortaklara Dağılımı

500 Sermaye	290.000
570 Geçmiş Yıl Karları	40.000
590 Dönem Net Karı	236.000
590.01. Dönem Net Kârı 20.000	
590.02. Birleşme Net Kârı 216.000	
331 Ortaklara Borçlar	566.000

Tasfiye Paylarının Dağıtımı

331 Ortaklara Borçlar	566.000
134 Devr. Kurum. Alacaklar	566.000
134.01 Marmara A.Ş.'den Alacaklar	

Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin Kayıtları;

Varlık ve Kaynakların Devri

257 Birikmiş Amortisman (-)	45.000		
300 Banka Kredileri	125.000		
320 Satıcılar	80.000		
321 Borç Senetleri	30.000		
336 Diğer Ç. Borçlar	20.000		
134 Devr. Kur. Alacaklar	578.800		
		100 Kasa	90.000
		102 Bankalar	120.000
		120 Alıcılar	40.000
		153 Ticari Mallar	100.000
		252 Binalar	90.000
		254 Taşıtlar	55.000
		255 Demirbaşlar	230.000

360 Öden Vergi ve Fon 89.800
-Kurumlar Ver. 16.000
-K.DV. 73.800
590 Dönem Net Kârı 64.000
(Birleşme Net kârı=80.000-16.000)

Kurumlar Vergisi ve KDV Borcunun Mahsubu

360 Ödenecek Vergi ve Fonlar 89.800
Kurumlar Vergisi 16.000
Ödenecek KDV 73.800

134 Devral. Kur. Alacaklar 89.800

Özkaynakların Ortaklara Dağılımı

500 Sermaye 350.000
570 Geçmiş Yıl Kârları 50.000
590 Dönem Net Kârı 89.000
590.01. Dönem Net Kârı 25.000
590.02. Birleşme Net Kârı 64.000

331 Ortaklara Borçlar 489.000

Tasfiye Paylarının Dağıtımı

331 Ortaklara Borçlar 489.000

134 Devr. Kurum. Alacaklar 489.000
134.01 Marmara A.Ş.'den Alacaklar

MARMARA A.Ş.'nin Kayıtları;

Ödenmemiş Sermaye

501 Ödenmemiş Sermaye 775.000

500 Sermaye 775.000

-Kuzey İlaç Sanayi A.Ş ortaklarının getirmeyi taahhüt ettiği varlık toplamı (-) :
350.000 TL

-Güney İlaç Sanayi A.Ş ortaklarının getirmeyi taahhüt ettiği varlık toplamı (-) :
425.000 TL

Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin Sermaye Taahhüdünün Yerine Getirilmesi

100 Kasa 90.000
102 Bankalar 175.000
120 Alıcılar 70.000
191 İndirilecek KDV 117.000
- Birleşme KDV 117.000
153 Ticari Mallar 195.000
252 Binalar 240.000
254 Taşıtlar 80.000
255 Demirbaşlar 330.000

300 Banka Kredileri 310.000
320 Satıcılar 100.000
321 Borç Senetleri 100.000
336 Diğer Ç. Borçlar 50.000
331 Ortaklara Borçlar 216.000
-Kuzey A.Ş. Ort. Borçlar
360 Öd. Verg.ve Fonlar 171.000
-Kurumlar Ver. 54.000
-K.DV. 117.000
501 Ödenmemiş Sermaye 350.000

Güney İlaç Sanayi A.Ş.'nin Sermaye Taahhüdünün Yerine Getirilmesi

100 Kasa	90.000	
102 Bankalar	120.000	
120 Alıcılar	40.000	
153 Ticari Mallar	100.000	
191 İndirilecek KDV	73.800	
- Birleşme KDV	73.800	
252 Binalar	110.000	
254 Taşıtlar	60.000	
255 Demirbaşlar	240.000	
		300 Banka Kredileri 125.000
		320 Satıcılar 80.000
		321 Borç Senetleri 30.000
		336 Diğer Ç. Borçlar 20.000
		331 Ortaklara Borçlar 64.000
		- Güney A.Ş. Ortak.Borçlar
		360 Öden. Vergi ve Fonlar 89.800
		-Kurumlar Ver. 16.000
		-K.DV. 73.800
		501 Ödenmemiş Sermaye 425.000

Sonuç olarak; Güney A.Ş.'nin elde ettiği birleşme kârı, ödeyeceği vergilerden az, Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'nin birleşme kârı ise ödeyeceği vergiden oldukça fazladır. Ayrıca birleşmeye karar verirken Güney A.Ş.'nin getirmeyi taahhüt ettiği özkaynak ile fiilen getirdiği varlık toplamı arasında farklılık Kuzey İlaç Sanayi A.Ş.'ye göre daha azdır. Bu nedenlerden dolayı birleşmenin başarılı bir birleşme olduğu kabul edilebilir.

4.6.3. Kısmi Bölünmeye İlişkin Örnek – Yavru Şirket Kurma***

*** (İlgili örneğin hazırlanmasında Doç. Dr. Hikmet ULUSAN, Yrd. Doç. Dr. Murat KOÇSOY, 6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu'na Göre Kısmi Bölünme İşlemi: Kurumlar Vergisi Kanunu İle Karşılaştırılması ve Muhasebeleştirilmesi, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi çalışmasından faydalanılmıştır.)

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş dış giyim eşyalarının toptan ticareti faaliyetlerinde bulunmakta olup pantolon ve gömlek üretimi yapan iki işletmesi bulunmaktadır. Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş., gömlek üretim fabrikasını yeni kurulacak Kırmızı Tekstil

Ürünleri A.Ş.’ye sermaye olarak koymak suretiyle kısmi bölünme yoluyla bölünmek istemektedir. Kurucu ortağı Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. olan Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş., tek pay sahipli bir anonim şirket olacaktır. Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. ve Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.’nin yönetim ve denetim kurulları aynı kişilerden oluşacaktır.

Kısmi Bölünme işlemi 6102 Sayılı TTK’nın bölünmeye ilişkin hükümlerinin yer aldığı düzenlemeler ile 5520 sayılı KVK’nın hükümleri çerçevesinde gerçekleşmiştir. Kısmi bölünme sürecinin aşamaları aşağıda sırasıyla ele alınmıştır.

➤ Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından kısmi bölünme işlemlerine başlanması hakkında 01.12.2015 tarihli yönetim kurulunca karar alınmıştır. (EK-13)

➤ Bölünmeye esas 31.10.2015 tarihli bilançolar hazırlanmıştır. Bölünmeye konu mal ve hakların tespiti ile transfer edilecek malvarlığına ilişkin YMM tarafından 20.12.2015 tarihli “Özvarlık Tespit Raporu” hazırlanmıştır. (EK-14)

➤ Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından 23.12.2015 tarihli bölünme planı hazırlanmıştır. (EK-15)

➤ Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından 25.12.2015 tarihli bölünme raporu hazırlanmıştır. (EK-16)

➤ Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından; bölünme planı, bölünme raporu ve son üç yılın yılsonu finansal tablolarıyla, yıllık faaliyet raporlarını ilgililer ve menfaat çevresinin inceleme hakkı kapsamında incelemeye sunulmak üzere 26.12.2015 tarihli ilan yapılmıştır. (EK-17)

➤ Bölünmeye katılan şirketlerin alacaklıları için alacaklılarını bildirme kapsamında 28.12.2015, 04.01.2016, 11.01.2016 tarihli 3 ilan verilmiştir. (EK-18)

➤ Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından; Genel Kurul Çağrısının yapılmasına ilişkin 20.02.2016 tarihli yönetim kurulu kararı alınmıştır. (EK-19)

➤ Olağanüstü genel kurulda başkanlığı temsilen temsilci bulundurması hususunda talep yazısı hazırlanmıştır. (EK-20)

➤ 30.03.2016 tarihli olağanüstü genel kurul gerçekleştirilmiştir. (EK-21)

➤ Genel kurul toplantı tutanağının tescil işlemi için 31.03.2016 tarihli Ticaret Sicil Müdürlüğü’ne dilekçe verilmiştir. (EK-22)

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin kısmi bölünme öncesindeki varlık ve kaynaklarının değerleri aşağıdaki gibidir.

i) Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin 31.10.2015 Tarihli Bölünme Öncesi Bilançosu

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar		K.V.Y.K.	
Kasa	100.000	Banka Kredileri	5.800.000
Bankalar	150.000	Borçlar	4.000.000
Alacaklar	250.000	Borç Senetleri	5.000.000
İlk Madde Mlz.	1.000.000	Özkaynaklar	
Duran Varlıklar		Sermaye	6.000.000
Arazi ve Arsalar	6.000.000	Yasal Yedekler	400.000
Binalar	15.000.000	Geçmiş Yıl Kârları	600.000
Taşıtlar	3.000.000	Dönem Net Kârı	<u>200.000</u>
Demirbaşlar	500.000		
Birikmiş Amr.(-)	<u>4.000.000</u>		
Toplam	22.000.000	Toplam	22.000.000

ii) Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin Özvarlıklarının Durumu

Bölünen Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından bölünme planına göre bölünme işleminin muhasebeleştirilmesinde esas alınacak bilgiler şöyledir;

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin aşağıda belirtilen varlıkları kısmi bölünme işlemiyle Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye aynı sermaye olarak konulacaktır.

Varlıklar	Kayıtlı Değer (TL)	Birikmiş Amortis. (TL)	Net Kayıtlı Değer (TL)
Binalar	8.000.000	400.000	7.600.000
Taşıtlar	2.000.000	500.000	1.500.000
Demirbaşlar	300.000	100.000	200.000
Kasa	30.000	-	30.000
Bankalar	50.000	-	50.000
Alacaklar	120.000	-	120.000
İlk Mad ve Malz.	500.000		500.000
Toplam	11.000.000	1.000.000	10.000.000

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin aşağıda belirtilen borçları Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye devrolunacaktır.

Borçlar	Kayıtlı Değer (TL)
Banka Kredileri	3.000.000
Borçlar	600.000
Borç Senetleri	4.000.000
Toplam	7.600.000

Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin sermayesi, Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından devrolunan varlıkların net kayıtlı değeri kadar olacaktır. Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş. tarafından çıkarılan sermaye payı karşılığında 1 TL nominal değerli hisse senetleri Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye verilecektir. Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş., Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'den temin etmiş olduğu şirket hisselerini aktiflerinde koruyacak olup ortaklara dağıtamayacaktır.

Bölünen şirketin varlıklarının yeni şirketin kurulmasında aynı sermaye olarak konulması ve devralan şirket hisselerinin tamamının bölünen şirkette kalması veya hisselerin tamamının bölünen şirketin ortaklarına mevcut payları oranında dağıtılması durumunda, pay değişim oranının hesaplanmasına ve şirketlerin ya da devrolunan varlık ve borçların cari değerinin tespitine gerek yoktur. Bu durumda, sadece yeni kurulacak şirketin sermaye tutarının belirlenebilmesi için bölünen şirket tarafından devrolunan varlıkların net kayıtlı değerinin hesaplanması gerekmektedir.

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin varlıkları Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye kayıtlı değerleri üzerinden konulmakta, Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin çıkaracağı hisselerin tamamı Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'de kalmakta ve Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin ortaklarının paylarında herhangi bir değişiklik olmamaktadır. Dolayısıyla, devrolunan üretim işletmesinin cari değeri tespit edilmeyecek ve payların değişim oranı hesaplanmayacaktır.

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'den Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye devrolunan varlıkların net kayıtlı değeri aşağıdaki gibi hesaplanır.

Devrolunan Varlıkların Net Kayıtlı Değeri (Devrolunan Net Değer) = Devrolunan Varlıkların Kayıtlı Değeri – (Devrolunan Varlıkların Birikmiş Amortismanları + Devrolunan Borçların Kayıtlı Değeri)

$$=11.000.000 - (1.000.000 + 7.600.000) = 2.400.000 \text{ TL}$$

Yeni kurulan Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin sermayesi, Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'den devrolunan varlıkların net kayıtlı değeri 2.400.000 TL kadar olacaktır. 1 TL nominal değerli 2.400.000 adet hisse senedi çıkarılarak Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye verilecektir. Dolayısıyla, yeni kurulan Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş., Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'den devrolunan varlıkların net kayıtlı değeri 2.400.000 TL'lik sermaye taahhüdü ve sermaye taahhüdünün yerine getirilmesine ilişkin olan aşağıdaki kayıtları yapacaktır.

iii)	Yapılması	Gereken	Muhasebe	Kayıtları
501 Ödenmemiş Sermaye	2.400.000	500 Sermaye	2.400.000	
		Sarı A.Ş. Hsb.		
	Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin sermaye taahhüdünde bulunması			
100 Kasa	30.000			
102 Bankalar	50.000			
120 Alıcılar	120.000			
150 İlk Mad ve Malz	500.000			
252 Binalar	8.000.000			
254 Taşıtlar	2.000.000			
255 Demirbaşlar	300.000			
		257 Birikmiş Amortisman	1.000.000	
		300 Banka Kredileri	3.000.000	
		320 Satıcılar	600.000	
		321 Borç Senetleri	4.000.000	
		501 Ödenmemiş Ser.	2.400.000	

Sermaye Taahhüdü karşılığında Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin varlıkları ve borçlarının kayıtlı değerleriyle devralınması

Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş'nin Kayıtları: Yavru şirket kurma yoluyla kısmi bölünme işlemi gerçekleştiğinde, bölünme sonrasında bölünen şirketin öz kaynaklarında bir değişiklik olmayacaktır. Bölünmeye konu varlık ve borç kalemleri, bölünen şirketin bilanço kalemleri arasından çıkarılacak; bunun karşılığında ise

devralan şirketten alınan hisselerin tutarı duruma göre iştirakler veya bağlı ortaklıklar olarak raporlanacaktır.

Kısmi bölünen Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. bağlı ortaklık edinimine ilişkin aşağıdaki muhasebe kayıtlarını yapacaktır. Çünkü, Sarı Tekstil Ürünleri A.Ş. yeni kurulan Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye kısmi olarak yavru şirket kurma şeklinde bölünmekte ve Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'nin %100'ne sahip olmaktadır.

245 Bağlı Ortaklıklar	2.400.000		
257 Birikmiş Amortisman	1.000.000		
300 Banka Kredileri	3.000.000		
320 Satıcılar	600.000		
321 Borç Senetleri	4.000.000		
		100 Kasa	30.000
		102 Bankalar	50.000
		120 Alıcılar	120.000
		150 İlk Mad ve Malz	500.000
		252 Binalar	8.000.000
		254 Taşıtlar	2.000.000
		255 Demirbaşlar	300.000

Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.'ye devrolunan varlık ve borçlar ile devrolunan varlıkların net kayıtlı değerine karşılık edinilen iştirak hisseleri

Sonuç olarak; söz konusu bölünme işlemi 6102 sayılı TTK ile 5520 sayılı KVK'da yer alan madde düzenlemelerine uygun gerçekleştirildiğinden bölünmeden doğan kârlar hesaplanmamış ve vergilendirilmemiştir. Kısmi bölünme işleminde tam bölünme işleminde yer alan vergisel şekil şartı yer almadığından, bölünme tarihine kadar olan kazançların vergilendirilmesi söz konusu olmayacaktır.

4.6.4. Tam Bölünmeye İlişkin Örnek – Oranların Korunduğu ve Yeni Şirkete Devir

KVK'nın 19. ve 20. maddeleri uyarınca Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. , aktifinde ve pasifinde bulunan değerleri tam bölünme yoluyla, yeni kurulacak olan Yeşil Turizm A.Ş. ve Yurt Turizm A.Ş.'ye devredecektir.

➤ Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. tarafından tam bölünme işlemlerine başlanması hakkında 01.03.2016 tarihli yönetim kurulunda karar alınmıştır.

➤ Bölünmeye esas 31.12.2015 tarihli bilançolar hazırlanmıştır. Bölünmeye konu mal ve hakların tespiti ile transfer edilecek malvarlığına ilişkin Y.M.M. tarafından 01.04.2016 tarihli “Özvarlık Tespit Raporu” hazırlanmıştır.

➤ Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. tarafından 04.04.2016 tarihli bölünme planı hazırlanmıştır.

➤ Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. tarafından 06.04.2016 tarihli bölünme raporu hazırlanmıştır.

➤ Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. tarafından; bölünme planı, bölünme raporu ve son üç yılın yılsonu finansal tablolarıyla, yıllık faaliyet raporlarını ilgililer ve menfaat çevresinin inceleme hakkı kapsamında incelemeye sunulmak üzere 07.04.2016 tarihli ilan yapılmıştır.

➤ Bölünmeye katılan şirketlerin alacaklıları için alacaklılarını bildirme kapsamında 10.04.2016, 17.04.2016, 24.04.2016 tarihli 3 ilan verilmiştir.

➤ Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. tarafından; genel kurul çağrısının yapılmasına ilişkin 01.08.2016 tarihli yönetim kurulu kararı alınmıştır.

➤ Olağanüstü genel kurulda bakanlığı temsilen temsilci bulundurması hususunda talep yazısı hazırlanmıştır.

➤ 15.08.2016 tarihli olağanüstü genel kurul gerçekleştirilmiştir.

➤ Genel kurul toplantı tutanağının tescil işlemi için 17.08.2016 tarihli Ticaret Sicil Müdürlüğü’ne dilekçe verilmiştir.

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.’nin sadece bölünme tarihine kadar olan kazancının vergilendirilmesi, bölünmeden doğan kârların ise vergilendirilmemesi için Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş ile Yeşil Turizm A.Ş. ve Yurt Turizm A.Ş. tarafından bölünme tarihi itibarıyla hazırlayacakları ve müştereken imzalayacakları Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.’ye ait kurumlar vergisi beyannamesinin, bölünmenin Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edildiği tarihten itibaren otuz gün içinde Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.’nin bağlı olduğu vergi dairesine verilmesi gerekmektedir.

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.’ye ait kıst dönem beyannamesi, Yeşil Turizm A.Ş. ve Yurt Turizm A.Ş. tarafından bölünmenin gerçekleştiği hesap dönemine ilişkin

kurumlar vergisi beyannamesinin verildiği ayın sonuna kadar (30.04.2017) ödenmesi gerekmektedir. İlgili örnek kapsamında TTK ve KVK 19 ve 20. madde şartları sağlandığı varsayımıyla Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin yalnızca bölünme tarihine kadar olan (17.08.2016) kazancı vergilendirilecektir.

Bu örnekte devredilen varlık ve borçların kayıtlı değeri ile gerçeğe uygun değerinin aynı olduğu varsayılmıştır. Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin tam bölünme öncesi 31.12.2015 tarihli bilançosu aşağıdaki gibidir.

i) Bölünme Öncesi 31.12.2015 Tarihli Bilanço

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. Bölünme Öncesi Bilanço

AKTİF		PASİF	
Dönen Varlıklar	295.000	K.V.Y.K.	255.000
Kasa	50.000	Banka Kredileri	125.000
Bankalar	110.000	Borçlar	80.000
Alacaklar	135.000	Borç Senetleri	50.000
Duran Varlıklar	215.000	Özkaynaklar	255.000
Binalar	120.000	Sermaye	200.000
Taşıtlar	65.000	Geçmiş Yıl Kârları	15.000
Demirbaş	60.000	Dönem Net Kârı	40.000
Birikmiş Amr.(-)	30.000		
Toplam	510.000	Toplam	510.000

ii) Sermayenin Dağılımı

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin sermayesi karşılığında her biri 1 TL nominal değerde 200.000 adet hisse senedi çıkarılmış olup, ödenmiş sermayesinin ortaklar arasındaki dağılımı şöyledir;

Ortağın Adı Soyadı	Sermaye Payı (TL)	Hisse Adedi	Oranı
ÖZLEM GEZGİN	40.000	40.000	% 20
İŞİL GEZGİN	20.000	20.000	% 10
MEHMET GEZGİN	80.000	80.000	% 40
MESUT GEZGİN	<u>60.000</u>	<u>60.000</u>	<u>% 30</u>
Toplam :	200.000	200.000	% 100

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin bölünmesi sonucu kurulacak olan Yeşil Turizm A.Ş. ve Yurt Turizm A.Ş.'ye aşağıda belirtilen değerler sermaye olarak konulacaktır;

Yeşil Turizm A. Ş.'ye devredilecek değerler;

Varlıklar	<u>Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>	<u>Birikmiş Amort.</u> <u>(TL)</u>	<u>Net Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>
252 Binalar	80.000	9.000	71.000
254 Taşıtlar	40.000	5.000	35.000
255	30.000	4.000	26.000
Demirbaşlar			
100 Kasa	50.000	-	50.000
102 Bankalar	-	-	-
120 Alacaklar	-	-	-
Toplam	200.000	18.000	182.000

Borçlar	<u>Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>	<u>Net Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>
300 Banka Kredileri	125.000	125.000
320 Satıcılar	-	-
321 Borç Senetleri	-	-
Toplam	125.000	125.000

Yurt Turizm A.Ş.'ye devredilecek değerler;

Varlıklar	<u>Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>	<u>Birikmiş Amort.</u> <u>(TL)</u>	<u>Net Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>
252 Binalar	40.000	5.000	35.000
254 Taşıtlar	25.000	3.000	22.000
255	30.000	4.000	26.000
Demirbaşlar			
100 Kasa	-	-	-
102 Bankalar	110.000	-	110.000
120 Alacaklar	135.000	-	135.000
Toplam	340.000	12.000	328.000

Borçlar	<u>Kayıtlı Değer (TL)</u>	<u>Net Kayıtlı Değer</u> <u>(TL)</u>
300 Banka Kredileri	-	-
320 Satıcılar	80.000	80.000
321 Borç Senetleri	50.000	50.000
Toplam	130.000	130.000

Yeşil Turizm A.Ş.'ye Devrolunan Varlıkların Net Kayıtlı Değeri (Devrolunan Net Değer) = Devrolunan Varlıkların Kayıtlı Değeri – (Devrolunan Varlıkların Birikmiş Amortismanları + Devrolunan Borçların Kayıtlı Değeri)

$$= 200.000 \text{ TL} - (18.000 \text{ TL} + 125.000 \text{ TL}) = 57.000$$

Yeni kurulan Yeşil Turizm A.Ş.'ye sermaye olarak, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. bünyesindeki net kayıtlı değeri 57.000 TL olan varlıkları devrolacak ve Yeşil Turizm A.Ş. bölünme sonrası 57.000 TL değerinde hisse senedi çıkarıp, bu hisseleri sermaye payına göre Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin ortaklarına verecektir.

YURT Turizm AŞ.'ye Devrolunan Varlıkların Net Kayıtlı Değeri (Devrolunan Net Değer) =

Devrolunan Varlıkların Kayıtlı Değeri – (Devrolunan Varlıkların Birikmiş Amortismanları + Devrolunan Borçların Kayıtlı Değeri)

$$= 340.000 \text{ TL} - (12.000 \text{ TL} + 130.000 \text{ TL}) = 198.000 \text{ TL}$$

Yeni kurulan Yurt Turizm AŞ.'ye sermaye olarak, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş. bünyesindeki net kayıtlı değeri 198.000 TL olan varlıkları devrolacak ve Yurt Turizm AŞ. bölünme sonrası 198.000 TL değerinde hisse senedi çıkarıp, bu hisseleri sermaye payına göre Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin ortaklarına verecektir.

iii) Tam Bölünme İşlemlerinin Muhasebeleştirilmesi:

Bölünen Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş'nin 17.08.2016 Tarihli Muhasebe Kaydı;

300 Banka Kredileri	125.000		
320 Satıcılar	80.000		
321 Borç Senetleri	50.000		
500 Sermaye	200.000		
570 Geçmiş Yıl Kârları	15.000		
590 Dönem Net Kârı	40.000		
257 Birikmiş Amortisman	30.000		
		100 Kasa	50.000
		102 Bankalar	110.000
		120 Alıcılar	135.000
		252 Binalar	120.000
		254 Taşıtlar	65.000
		255 Demirbaşlar	60.000

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin tam bölünmesi sonucunda bilanço kalemlerinin kayıtlardan silinmesi

Bu kayıtla birlikte Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin 17.08.2016 tarihli tüm bilanço kalemleri devralan şirketlere aktarılmıştır.

Bölünme sonucunda kurulacak Yeşil Turizm A.Ş.'nin muhasebe kayıtları;

501 Ödenmemiş Sermaye 57.000
500 Sermaye 57.000

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin sermaye taahhüdünde bulunması

Tam bölünme işlemi sonucunda yeni kurulacak olan Yeşil Turizm A.Ş.'nin kuruluş sermayesine ilişkin ilk kayıt yapılacaktır.

100 Kasa 50.000
252 Binalar 80.000
254 Taşıtlar 40.000
255 Demirbaşlar 30.000
257 Birikmiş Amortisman 18.000
300 Banka Kredileri 125.000
501 Ödenmemiş Ser. 57.000

Tam Bölünme Sonucunda Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş' nin Yeşil Turizm A.Ş.'ye ait varlıkları kayıtlı değerleriyle devralması

Bölünme sonucunda kurulacak Yurt Turizm Anonim Şirketinin muhasebe kayıtları;

501 Ödenmemiş Sermaye 198.000
500 Sermaye 198.000

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin sermaye taahhüdünde bulunması

Tam bölünme işlemi sonucunda yeni kurulacak olan Yurt Turizm A.Ş.'nin kuruluş sermayesine ilişkin aşağıdaki kayıt yapılacaktır.

102 Bankalar	110.000		
120 Alıcılar	135.000		
252 Binalar	40.000		
254 Taşıtlar	25.000		
255 Demirbaşlar	30.000		
		257 Birikmiş Amortisman	12.000
		300 Satıcılar	80.000
		321 Borç Senetleri	50.000
		501 Ödenmemiş Ser.	198.000

Tam Bölünme Sonucunda Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin Yurt Turizm A.Ş.'ye ait varlıkları kayıtlı değerleriyle devralması

Tam bölünme sonucunda yeni kurulan iki şirkete ait hisselerin, tam bölünme sonucu ortadan kalkan Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin ortaklarına bölünme öncesi sermaye pay oranlarında, yani oranların korunduğu şekilde dağılımı yapılacaktır.

Yeni kurulan Yeşil Turizm A.Ş.'nin çıkarmış olduğu her biri 1 TL nominal değerli 57.000 adet hisse senedi, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin ortaklarına, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'deki payları oranında dağıtılacaktır. Bu dağıtım aşağıdaki gibidir;

Ortağın Adı Soyadı	Sermaye Payı (TL)	Oranı	Hisse Adedi
ÖZLEM GEZGİN	11.400	% 20	11.400
İŞİL GEZGİN	5.700	% 10	5.700
MEHMET GEZGİN	22.800	% 40	22.800
MESUT GEZGİN	<u>17.100</u>	<u>% 30</u>	<u>17.100</u>
Toplam :	57.000	% 100	57.000

Yeni kurulan Yurt Turizm A.Ş.'nin çıkarmış olduğu her biri 1 TL nominal değerli 198.000 adet hisse senedi, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin ortaklarına, Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'deki payları oranında dağıtılacaktır. Bu dağıtım aşağıdaki gibidir;

Ortağın Adı Soyadı	Sermaye Payı (TL)	Oranı	Hisse Adedi
ÖZLEM GEZGİN	39.600	% 20	39.600
İŞİL GEZGİN	19.800	% 10	19.800
MEHMET GEZGİN	79.200	% 40	79.200
MESUT GEZGİN	<u>59.400</u>	<u>% 30</u>	<u>59.400</u>
Toplam :	198.000	% 100	198.000

Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş., tam bölünme yoluyla bütün varlık ve kaynaklarını 17.08.2016 tarihli bilançodaki kayıtlı değerleri üzerinden, TTK'nın bölünme müessesesini düzenleyen 159 ile 179. maddeleri, KVK'nın "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi" başlıklı 19. maddesinin üçüncü fıkrasının a bendi ve "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme" başlıklı 20. maddesi hükümleri çerçevesinde, Yurt Turizm A.Ş. ve Yeşil Turizm A.Ş.'ye devretmiştir. İlgili maddelerde belirtilen şartların sağlanmasından dolayı Anadolu Seyahat ve Turizm A.Ş.'nin yalnızca 17.08.2016 tarihine kadar olan kazançları vergilendirilecektir.

SONUÇ ve GENEL DEĞERLENDİRME

Küreselleşmeyle birlikte ticaret hayatında ulusal sınırlar ortadan kalmış, işgücü ve sermaye hareketliliği hızlanmış, üretim yapısı çeşitlenmiş, pazarlama faaliyetleri önem kazanmış ve teknolojiye hızlı değişim vazgeçilmez bir unsur olarak karşımıza çıkmaya başlamıştır. 1980' lerle başlayan bu süreçle birlikte değişen dünyada rekabet şartlarına ayak uyduramayan şirketler piyasadan çekilmek zorunda kalmışlardır. Yeterli ekonomik güce sahip olarak serbest rekabet ortamında ayakta kalmaya çalışan kurumlar için öne çıkan enstrüman ise yeniden yapılanma modelleri olmuştur. Bu modellerin incelenmesi de güncel bir konu olarak karşımıza çıkmaktadır.

2000'li yılların başından itibaren giderek önem kazanan yeniden yapılanma modelleri gerek dünyada gerekse de ülkemizde kurumların mali sistemlerinin güçlendirilmesi ve finansal performansların iyileştirilmesi için vazgeçilmez bir strateji kaynağı olmuştur. Bu modellerin bir kısmında hukuki varlık son bulurken bir kısmında ise hukuki varlık devam etmektedir. Şirketleri burada tercihe yönlendiren ana etmenler ekonomik ve stratejik nedenlere dayanmaktadır. Mali yapı olarak kötü durumda olan bir firma birleşme yoluyla kârlılığını artırmak isteyebileceği gibi, stratejik karar alarak sektörde hakim olmak adına farklı alanda hizmet veren bir şirketle de birleşme yoluna başvurabilmektedir.

Birleşme yoluyla şirketler, hukuki, mali, sermaye ve üretim yapılarını yeniden şekillendirebilmektedir. Şirketler ihtiyacı olduğu kaynak, donanım ve tecrübe eksikliklerini bu sayede temin etme yoluna gitmektedirler. Şirketler, birleşmenin yarattığı sinerji etkisi ile yeni pazarlara açılma, maliyetleri en aza indirme ve efektif yönetim becerisini kazanarak rekabetçi yapıya sahip olmak istemektedirler. Yakın dönemlerde yaşanan krizlerde de test edildiği üzere kriz dönemlerinden en az hasarla çıkabilen firmalar çok güçlü şirket yapılarına sahip firmalar olmuştur. Bu güçlü yapıya duyulan ihtiyaç da şirketleri birleşme faaliyetlerine özendirilmektedir. Tüm bu hususlar göstermiştir ki, şirket birleşmeleri şirketler için büyüme amacına giden en kestirme ve garanti yollardan biridir.

Birleşme modelinden beklenen verim her zaman istenilen seviyede gerçekleşmemektedir. Aşırı borçlanma, artan maliyetler, hantallaşan üniteler vb

nedenlerle zor durumda olan işletmeler bölünme modelini de tercih edebilmektedirler. Alanında uzmanlaşmış ayrı şirketler bünyesinde küçülerek ve sadeleşerek organizasyon yapıları daha güçlü kurumlar oluşturulmaktadır. Özellikle son dönemlerde ABD başta olmak üzere birçok önde gelen ekonomide birleşme modeli yerini bölünmeye bırakmıştır. İdari, mali ve teknolojik yapıların etkisiyle şirketler tekrar optimum ölçekte üretimde bulunmak, varlık ve kaynak dağılımını dengeli hale getirmek ve şirketin piyasa değerini artırmak amacıyla bölünme modeli günümüzde başvurulan bir model olmaktadır.

Söz konusu yeniden yapılanma modellerinin giderek önem kazanması beraberinde bu modellerin mevzuat yapılarının nasıl daha güçlendirilmesi gerektiği sorusunu getirmiştir. Bu modelleri tercih eden şirketler ticaret hukuku, vergi hukuku, sermaye piyasası hukuku ve rekabet hukuku gibi birçok hukuk dalını ilgilien düzenlemelerle karşı karşıya kalmaktadırlar. Çalışmamızın amacı da güncelliğini koruyan sermaye yapılanma modellerinin TTK ve Vergi Kanunları açısından mevzuat hükümlerinin değerlendirilmesi ve uygulamada görülen aksaklıkların nasıl giderileceğine ilişkin tespitlerde bulunmaktır.

Birleşme, devir ve bölünme işlemlerinin nasıl gerçekleştirileceğine ilişkin genel hükümler TTK’da yer almaktadır. Bu modellerin vergi karşısındaki durumu ise Kurumlar Vergisi, Gelir Vergisi, Katma Değer Vergisi gibi çeşitli vergi kanunlarda belirlenmiştir. Tüm belirtilen hukuk dallarına baktığımızda şirket yeniden yapılanma modellerinin teşvik edildiğini söylememiz oldukça zordur. Gelişmiş sayılan ekonomilerle kıyasladığımızda ülkemizde birleşme ve bölünme işlemlerinin istenilen düzeyde olmamasının nedeni, gerekli teşvik edici hükümlerin az olması ve şirket yönetim yapılarının ataerkil sistemden kurtulamamış olmalarıdır.

6102 sayılı yeni TTK ile “türler arası birleşme serbestisi” kapsamında birleşecek şirketlerin aynı türden olma şartı kaldırılmıştır. Bu düzenleme ile birleşme modelini seçecek şirketler tür değiştirmek için zaman kaybetmemekte ve devir/birleşme işlemleri daha hızlı gerçekleşmektedir. Bu düzenleme sermaye şirketleri, kollektif, komandit ve kooperatiflerin birbirleri ile birleşmeleri önündeki engellerin kaldırılması bakımından teşvik edici bir gelişme olmuştur. Şahıs şirketlerinin, sermaye şirketleri ve

kooperatiflerle birleşmelerinde devrolunan şirket olma şartı ise yeniden değerlendirilmesi gereken bir düzenleme olarak karşımıza çıkmaktadır. Şahıs şirketleri için getirilecek bir takım şartlarla dolaysız olarak sermaye şirketleriyle birleşmesi yeniden yapılanma modelinden beklenen faydayı artıracaktır.

6102 sayılı TTK ile 5520 sayılı KVK’da birleşme müessesesi farklı şekilde düzenlenmiştir. TTK birleşmeyi tasfiyesiz infisah hali olarak kabul ederken, 5520 sayılı KVK 18. madde kapsamında gerçekleştirilen birleşmeler tasfiye hükmünde sayılmaktadır. KVK’nın 18, 19 ve 20’nci maddeleri uyarınca birleşme, vergili ve vergisiz olmak üzere ikiye ayrılmaktadır. Vergili birleşme “birleşme”, vergisiz birleşme ise “devir” olarak adlandırılmaktadır. 6102 sayılı TTK’da ise böyle bir ayrıma gidilmemiştir. TTK’ya göre gerçekleştirilen bir birleşme işlemi KVK’daki şartlara uyulup uyulmamasına göre vergili ya da vergisiz olarak işleme tabi tutulacaktır. Her iki kanun arasındaki farklılıkların ortadan kaldırılması kavram karmaşasını ortadan kaldıracak ve mevzuatın daha iyi anlaşılmasına olanak sağlayacaktır.

Vergisiz birleşme olarak adlandırdığımız devir işlemlerinin vergisel yönden içerdiği avantajlar, şirket birleşmelerinin tamamına yakınının devir şartları doğrultusunda yapılmasını sağlamıştır. Birleşecek kurumların tam mükellef olmaları ve münfesihi kurumun bilanço değerlerinin devralan kurum tarafından kül halinde devralınarak devralan kurumun bilançosuna aynen geçirilmesi şartlarının sağlanması durumunda birleşme işlemi vergisiz gerçekleşmektedir. Birleşmenin önündeki en büyük engel olan “vergi maliyetini” şirketler devir yoluyla birleşerek aşmaktadırlar. Özellikle son 5 yıllık süreçte artış gösteren devir işlemlerinde bazı düzenlemelerin yapılması ise kaçınılmazdır. Devrolan kurum ortaklarının GVK mükerrer 80 kapsamında değer artış kazancı kapsamında vergilendirilmesi devir müessesinin amacına aykırılık teşkil etmektedir. Bu kapsamda devir halindeki birleşmelerde ortaklara da istisna hükümleri getirilmelidir. Ayrıca devre konu şirketlerin bilançolarının birleştirilmesinde yapılacak hesaplamalara ilişkin ayrıntılı mevzuat hükümleri ile devre konu mallar için ÖTV kanununda istisna maddelerin eklenerek gerekli yasal düzenlemelerin yapılması da kaçınılmazdır.

Ayrıca belirtmek gerekir ki devir ve birleşme işlemlerinin istenen amaca ulaşmasında devralan kurumun yönetim ve organizasyon yapısı da önem arz etmektedir. Devralan kurumun organizasyon yapısı, kurum kültürü, sermaye yapısı ve kâr oranları gibi kriterler bakımından devreden kuruma göre daha güçlü durumda olması devir ve birleşme işleminden beklenen başarıyı artıracaktır. Bu bakımdan, devir ve birleşme işlemlerinin mümkün olduğu ölçüde mali yapısı daha güçlü olan şirket ve şirketler bünyesinde yapılmasının sağlanması için devralan kurumlara varlık, stok, özkaynak, karlılık vb. kriterler konulması gerekmektedir.

Bölünme müessesesi ise çekirdek işletme konusundan uzaklaşan şirketlerin esas işletme konularına dönebilmelerine, şirketlerin gelişen iş durumlarına göre aynı şirketler topluluğu içinde iş bölümü ve uzmanlaşmaya giderek üretim, dağıtım ve pazarlama süreçlerinin farklı aşamalarını ayrı birimler olarak örgütlemelerine imkan sağlamaktadır. Şirket bölünme işlemleri iki şekilde gerçekleşmektedir. Şirketin tasfiyesiz infisah ederek malvarlığını bölümler itibarıyla mevcut veya iki veya daha fazla şirkete devretmesi işlemi tam bölünme, şirketin infisah etmeksizin malvarlığının bir kısmını başka bir şirkete devretmesi ve elinde kalan malvarlığı ile faaliyetine devam etmesi işlemi ise kısmi bölünme olarak nitelendirilmektedir. Şirketlerin günümüz değişen ekonomik koşullarına uyumunda önemli olan bölünme modelinde belli şartlar altında işlemler vergisiz olarak gerçekleşmektedir.

Ancak mevzuat hükümlerine bakıldığında TTK ve KVK'nın bu modeli ele aldığı taraflar farklılık arz etmektedir. TTK'nın 160. maddesine göre kısmî bölünme işleminin konusuna bir kurumun malvarlıklarının bir veya birden fazla bölümleri girebilmektedir. KVK'da ise kısmi bölünmeye konu edilebilecek varlıklar sınırlandırılarak, sadece taşınmazlar, en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisseleri ya da üretim veya hizmet işletmelerinin bir veya birkaçının devri söz konusudur. Dolayısıyla KVK'da sayılan iktisadi kıymetlerin dışında bir malvarlığı kısmi bölünmeye konu edildiğinde söz konusu işlem mevzuatta geçen şartlara uyulması durumunda TTK açısından bölünme olarak kabul edilecektir; ancak söz konusu bölünme işleminde vergisel istisnalardan ise yararlanılamayacaktır. Diğer malvarlığı kalemleri yönünden değerlendirmeler yapılarak KVK hükümlerinin TTK ile uyumunun sağlanması gerekmektedir. Yine TTK uyarınca sermaye şirketleri ve

kooperatifler, sermaye şirketlerine ve kooperatiflere bölünebilmekte iken KVK uyarınca daha daraltıcı olarak sadece sermaye şirketleri bölünebilmektedir.

Bölünme işleminde TTK 163. madde kapsamında devralan kurum sermayesini, devreden kurumun paydaşlarının haklarını koruyacak miktarda artırmaktadır. Ancak bu durum her zaman bir zorunlu unsur olarak karşımıza çıkmamaktadır. Şöyle ki devralan ortaklığın bölünen ortaklığın pay sahipliği haklarını elinde bulundurması durumunda yine devralan ortaklığın kendi hisse senetlerini elinde bulundurması durumunda sermayenin artırılması gerekmeyecektir. Bu nedenle; sermaye artırımının devralan şirket açısından zorunluluk unsuru bulunmadığı hususunun ilgili düzenlemeye eklenmesi yerinde olacaktır.

Bölünme müessesesinin etki alanı çok geniş olup İş Hukuku'nu, Rekabet Hukuku'nu, Sermaye Piyasalarını ve Vergi Hukuku'nu ilgilendirmektedir. Bu nedenle bölünme ile ilgili işlemlerin ve incelemelerin ciddi bir planlama ve başarılı bir organizasyon yapısı ile gerçekleştirilmesi gerektirmektedir. İşlemlerin hızlı şekilde ve aksaklık olmadan sonuçlandırılması ve mali idarenin yükünün azaltılması bakımından; Yeminli Mali Müşavir ve Serbest Muhasebeci Mali Müşavirlere daha fazla görev ve sorumluluk verilmelidir.

Tüm bu değerlendirmeler ışığında ilgili KVK ve TTK'daki yeniden yapılandırma modellerine ilişkin hükümlerinin birbiriyle uyumlaştırılması, gerekli teşvik edici ve rekabet gücünü artıracak hükümlerin eklenmesi, şirketler üzerindeki vergi yükünün hafifletilmesi ve uygulamada karşılaşılan tereddütlerin ortadan kaldırılması ile şirket organizasyon yapılarının daha da sağlam yapıya kavuşması sağlanabilir.

KAYNAKÇA

1. KİTAPLAR, DERGİLER VE TEZLER

Akay, Hüseyin:	İşletme Birleşmeleri ve Muhasebesi , İstanbul, Yaylın Matbaası, 1997.
Aksoy, M. Suat:	İşletme Birleşmeleri ve Satın Almaların (İşletme Evliliklerinin) Yönetmel Açısından İncelenmesi: Nedenler, Sorunlar ve Sonuçlar , İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2004.
Akuğur, Mehmet:	Türk Hukukunda Anonim Ortaklıkların Bölünmesi, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2005.
Anlar, Uğur:	“Küreselleşme Sürecinde Stratejik Ortaklıklar ve Türk İşletmeleri”, İGEME , Ocak-Nisan, Yıl:5, Sayı 17, 2000, s 56-58.
Arpacı,Altar Ömer:	Kurumların Avantajlı Birleşme Şekli: Devir Müessesesi, Vergi Sorunları Dergisi , S.178, Temmuz 2003, s.63-74.
Aslanoğlu, Suphi:	“Yeni Kurumlar Vergisi Kanunu’nda Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerin Muhasebeleştirilmesi”, Yaklaşım Dergisi , Sayı 176, Ağustos 2007, s. 38-49.
Ataman, Ümit:	Şirketler Muhasebesi , 4. Baskı. İstanbul: Türkmen Kitabevi, 2000.
Bakla, Ömer Faruk:	Yeni Türk Ticaret Kanununa Göre Birleşme , İstanbul Aydın Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2013.
Bayram, Salih:	Uygulama Örnekleriyle Bölünme Birleşme Ve Tasfiye İşlemleri , Maliye Hesap Uzmanları Derneği, İstanbul Nisan, 2017.
-----	Beyanname Düzenleme Klavuzu, Maliye Hesap Uzmanları Derneği , İstanbul 2011.
Brigham Eugene F. & Lois C. Gapenski:	Financial Management Theory and Practrice , Eight Edition, USA: The Dreyden Press, 1997.

Coştan, Hülya:	Anonim Ortaklıklarda Bölünme, Ankara, Turhan Yayınevi, 2004.
Coştan, Hülya:	Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre, Birleşme, Bölünme ve Tür Değiştirme Kararları , 2. Basım., İstanbul, Seçkin Yayınları, 2012.
Çelik, Orhan:	Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerde Şirket Değerlemesi , Ankara: Turhan Kitabevi, 1999.
Çitci, Rabia Gamze	Ölçek Küçültme Stratejileri Çerçevesinde Malvarlığının Devri Suretiyle Şirketin Yeniden Yapılandırılması , Sermaye Piyasası Kurulu Hukuk İşleri Dairesi, Yeterlik Etüdü, Ankara, 2004 Güncelleştirilmiş 12. Bası, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2010.
-----	Damga Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Oluş Yayıncılık A.Ş., Ankara, 2008.
Dede, Bora:	Sermaye Şirketlerinde Kısmi Bölünme ve Devir İşlemleri ve Muhasebeleştirilmesi , Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2006.
Doğrusöz, Bumin:	“Türk Vergi Hukukunda Şirket Bölünmesi ve Hisse Değişimi (İ-Tam Bölünme)”, Yaklaşım Dergisi , S.107, Kasım 2001, s.38-49.
Durgun, Gamze:	Türk Vergi Hukukunda Kısmi Bölünme , İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Mali Hukuk Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi.,2012.
-----	Ernst & Young, Birleşme ve Satın Alma İşlemleri , 2016 Raporu.
Erol, Gözde Deniz:	Şirketlerin Birleşme ve Bölünme İşlemlerinin Türk Ticaret Kanunu ve Vergi kanunları Açısından Değerlendirilmesi , Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Ana Bilim Dalı, İşletme Yönetimi, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2014.

Gaughan Patrick A.:	Mergers, Acquisition, And Corporate Restructurings , Second Edition. USA:John Wiley&Sons, Inc.,1999.
Gökbel, Serpil Altınırmak:	Birleşmelerde Başarı ve Başarısızlık , Şirket Birleşmeleri, Edit:Prof Dr Haluk Sümer-Prof Dr Helmut Pernsteiner, İstanbul, 2004.
Gökbel, Doğan:	Farklı Ülke Şirketleri Arasındaki Birleşmelerin Türk Hukukundaki Vergisel Sonuçlarının Avrupa Birliği Hukuku ile Karşılaştırılması , Şirket Birleşmeleri (Editörler: Prof. Dr. Haluk Sümer-Prof. Dr. Helmut Pernsteiner), İstanbul, Alfa Yayınları, 2004.
Göktuna, Hamdi Deniz Ege:	Vergi Hukukunda Birleşme Bölünme ve Hisse Değişimi İşlemleri , Legal Yayıncılık, Şubat 2012
Gündoğdu, Burhan:	“Devir ve Tam Bölünme İşlemlerinde Zarar Mahsubu”, Yaklaşım Dergisi , s.183, Mart 2008, s.88-92.
Güneş, Hakkı İsmail ve Ali Arslan Akbiyık:	“Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından İşletmelerde Vergili Birleşmeler”, Mali Çözüm , 2001, sayı: 56, s.200-203.
Güvemli, Oktay:	“Kurum Bölünmeleri ile İlgili Avrupa Topluluğu Konseyinin 6 Sayılı Yönergesi ve Türkiye’deki Gelişmeler, Vergi Dünyası , Sayı:123, Kasım 1991, s.18-34.
Helvacı, Mehmet:	Anonim Ortaklıkların Bölünmesi , İstanbul, Beta, 1.Basım, 2004.
Kağıtçıoğlu, Mutlu:	Anonim Şirketlerde Kısmi Bölünme , İstanbul, On İki Levha Yayıncılık, 1. Basım, 2012.
Karacan, Sami ve	“Türkiye’de Şirket Birleşmeleri ve Birleşmelerin Vergilendirme Karşısındaki Durumu”, Yaklaşım Dergisi , Mayıs, 2007, Sayı 173, s.185-193.

Aslanoğlu Suphi:	
Karapınar, Aydın:	IFRS'ye Göre Şirket Birleşmeleri , Gazi Kitabevi, 2006.
Kavak, Ahmet:	Sermaye Şirketlerinin Tasfiye, Birleşme, Devir ve Bölünme İşlemleri , Ankara, 2009.
Keskin, Kemal Serkan:	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu Hükümlerine Göre Şirket Birleşmeleri ve Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından Değerlendirilmesi, Vergi Raporu Dergisi , s.187, Nisan 2015, s. 214-232.
Kılıç, Fatoş:	Kurumlar Vergisi Kanunu Açısından Anonim Şirketlerde Birleşme ve Bölünme , Marmara Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2006.
Kılıç, Günsal:	İşletme Birleşmeleri Ve Uluslararası Finansal Raporlama Standartları (UFRS) III , Dokuz Eylül Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2011.
Kızılot, Şükrü:	“Örtülü Kazanç Olayında Şirketten Çekilen Paralar ve Uygulanacak Faiz Oranı”, Yaklaşım Dergisi , Sayı: 45, Ankara, Yaklaşım Yayıncılık, Eylül 1996, s.39-46.
Kızılot, Şükrü ve Eyüplügiller Saygın:	İşletmeler Muhasebesi Vergilendirilmesi Hukuku ve Mevzuatı , Ankara, Yaklaşım Yayınları, 1999.
Kocaer, Şenol:	Şirket Yeniden Yapılandırmaları , Ankara, Seçkin Yayınevi, 2015.
Moroğlu, Erdoğan:	Anonim Ortaklıklarda Esas Sermaye Artırımı , 2. Basım, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2003.

Nazalı, Ersin:	Vergisel ve Yeni TTK Yönüyle Anonim ve Limited Şirketlerde Tasfiye, Devir, Birleşme, Bölünme ve Tür Değişimi İşlemleri. 4. Baskı. Maliye Hesap Uzmanları Derneği. 2015.
Onat, Osman Kürşat:	Devralma Yoluyla Şirket Birleşmelerinde Birleşme Sonrası Mali Performansın Oranlar Yöntemiyle Belirlenmesi, Süleyman Demirel Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, İşletme Anabilim Dalı, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 2012
Özbalcı, Yılmaz:	Kurumlar Vergisi Kanunu Yorum ve Açıklamaları, Ankara, 2010.
Öztürk, İbrahim:	Stratejik Yönetim İşlemi Çerçevesinde Stratejik İşbirlikleri ve Şirket Birleşmeleri, Yıldız Teknik Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, 1994.
Pulaşlı, Hasan:	6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununa Göre Şirketler Hukuku Şerhi, Cilt I, Adalet Yayınevi, 2011
Seviğ, Veysi:	Kurumlarda Kısmi Bölünme (Sermaye Azaltımı), Referans Gazetesi, 26.09.2008
Sumer, Haluk ve Pernsteiner, Helmut:	Şirket Birleşmeleri, 1. Baskı, 2004.
Şahin, Osman Nuri:	Uluslararası Muhasebe Standartları Kapsamında Şirket Birleşmeleri ve Bir Uygulama, Erciyes Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Kayseri, 2011.
Şimşek, E. Elif:	Kurumlarda Devir Ve Bölünme İşlemlerinin Vergilendirilmesi İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Maliye Ana Bilim Dalı, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2006.

Tan, Mustafa:	Tam ve Kısmi Bölünme Halinde Amortisman Uygulaması ve Özellik Arz Eden Hususlar, Vergi Sorunları Dergisi , s.267, Aralık 2010, s.81-86.
Tanyılmaz, Kurtar:	Sanayi Şirketlerinde Birleşmeler ve Satın Almalar , Şirket Birleşmeleri, Ed: Haluk Sümer ve Helmut Pernsteiner, İstanbul: Alfa Yayınları, 2004.
Tarakçı, Hızır:	Vergi ve Sermaye Piyasası Mevzuatı ile Türk Ticaret Kanunu Açıklarından Kurumlarda Sona Erme , İstanbul, Polaris Yayınları, 2003.
Tekinalp, Ünal:	Bölünmenin Bugünkü Maddi Hukuk Cephesi, Prof Dr. Necip Kocayusufpaşaoğlu İçin Armağan , Ankara, Seçkin Yayıncılık, 2004.
Tekinalp, Ünal:	Sermaye Ortaklıklarının Yeni Hukuku Anonim Limited Ortaklıklar, Tek Kişi Ortaklığı, Birleşme, Bölünme, Tür Değişimi , 3. Baskı, İstanbul, Vedat Kitapçılık, 2013.
Topuz, Devrim:	Ülkemizde Anonim Şirketlerin Birleşmesi ve Birleşmenin Muhasebeleştirilmesi , Abant İzzet Baysal Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Ağustos, 2005.
Türel, Aslı:	Firma Birleşmelerinin Türk Vergi Sistemindeki Yeri Ve Muhasebeleştirilmesi , İstanbul Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul, 2004.
Türk, Hikmet Sami:	Ticaret Ortaklıklarının Birleşmesi , Ankara: Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, 1986.
Ufuk, Tahir Mehmet:.	“Devir, Birleşme ve Bölünme İşlemlerinin Vergi Kanunları Karsısındaki Durumu”, Maliye ve Sigorta Yorumları , Sayı: 369, Haziran 2002, s. 42-45
Uluslan Hikmet ve	6102 Sayılı Yeni Türk Ticaret Kanunu’na Göre Kısmi Bölünme İşlemi: Kurumlar Vergisi Kanunu İle Karşılaştırılması ve

Koçsoy Murat:	Muhasebeleştirilmesi, Uluslararası Yönetim İktisat ve İşletme Dergisi , Sayı 18, 2013, s.256-282.
Ulusoy, Erol:	Gerekçeli Karşılaştırmalı Yeni 6102 Sayılı TTK ve İlgili Mevzuat , Ankara 1. Basım, Bilge Yayınevi, 2012.
Ulusoy, Metin:	Birleşme Devir Bölünme Hisse Değişimi ve İştirak Yoluyla Şirketlerin Yeniden Yapılandırılması , Ankara, Yaklaşım Yayıncılık, 2004.
Uysal, Ali ve Eroğlu, Nurettin:	Açıklamalı ve Örnekli Kurumlar Vergisi Kanunu , Ankara: Sözkese Matbaacılık, 2. Baskı, 2008.
Yakışıklı, Ramazan:.	Devir İşlemi Sonucu Zarar Mahsup Süresi Uzatılabilir mi?, Vergi Dünyası Dergisi , Ağustos 2010, Sayı 348, s.26-31
Yıldırım, Ali Haydar ve Kolotoğlu, Olca:	Anonim ve Limited Şirketlerin Kuruluşu-Tasfiyesi, Birleşmesi, Devri, Nevi Değişikliği, Bölünme ve Hisse Değişimi , Yaklaşım Yayıncılık, Kasım 2003, 2. Baskı.
Yılmaz, Metin:	Şirket Birleşme ve Devralmalarının Getiri Üzerine Etkisi ve İMKB da Bir Uygulama , Kadir Has Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Yayınlanmamış Doktora Tezi, İstanbul, 2010.

2. İNTERNET KAYNAKLARI

http://www.imaa-institute.org/statistics-mergers-acquisitions.html , (Çevrimiçi), 03.05.2018
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=verilst&ayn1=bas&kelime1=birle%C5%9Fme , (Çevrimiçi), 03.05.2018
http://www.tdk.gov.tr/index.php?option=com_bts&view=bts&kategori1=verilst&ayn1=bas&kelime1=b%C3%B6l%C3%BCnme , (Çevrimiçi), 03.05.2018

3. DİĞER KAYNAKLAR

Resmi Gazete, 03.07.2001 tarih 24451 sayılı (4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun)
Resmi Gazete, 14.07.2003 tarih 25168 sayılı (SPK Seri:1 No:31 sayılı Tebliği)
T.C. Yasalar (09.07.1956). 6762 sayılı Türk Ticaret Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (9353 sayılı)
T.C. Yasalar (23.07.1956). 6802 sayılı Gider Vergileri Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (9362 sayılı)
T.C. Yasalar (06.01.1961). 193 Sayılı Gelir Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10700 sayılı)
T.C. Yasalar (10.01.1961). 213 sayılı Vergi Usul Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (10705 sayılı)
T.C. Yasalar (11.07.1964). 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (11751 sayılı)
T.C. Yasalar (17.07.1964). 492 sayılı Harçlar Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (11756 sayılı)
T.C. Yasalar (02.11.1984). 3065 Sayılı Katma Değer Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (18563 sayılı)
T.C. Yasalar (21.06.2006). 5520 Sayılı Kurular Vergisi Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (26205 sayılı)
T.C. Yasalar (14.02.2011). 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu. Ankara: Resmi Gazete (27846 sayılı)
1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği Bölüm 20.

EKLER

EK-1 Devir Hükümünde Birleşmeye İlişkin Yönetim Kurulu Kararı (Devralan) ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU KARARI

Karar Tarihi :30/11/2015

Karar No :

Yönetim

Kurulu Üyeleri :

Gündem : Birleşme sürecine dair sürecin başlatılması

Şirketimizin Yönetim Kurulu Üyeleri Şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki hususları karar altına almışlardır:

1. Şirketimiz tarafından, İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün sicil numarasında kayıtlı olan Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi ile Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ilâ 158'inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ila 20'inci maddeleri hükümleri dairesinde kolaylaştırılmış birleşme usulü ile devir almak suretiyle birleşmesine,
2. Birleşmenin 30.11.2015 tarihli devrolunan şirketin (Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.) bilanço değerleri üzerinden yapılmasına,
3. Şirketin sermayesinin ödenip ödenmediğinin, karşılıksız kalıp kalmadığının, şirket özvarlığının tespitinin ve şayet tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı malvarlığının bulunması halinde bunların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinin yapılması, söz konusu özel sicile kaydı gereken mal ve hakların bulunmaması halinde ise; bu hususların olmadığının bildirilmesi için Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'nın görevlendirilmesine,
4. Devrolan **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**'nin 30.11.2015 tarihli 1.500.000,00-TL.'lık özvarlığının şirketimize sermaye olarak konulmasına,
5. Şirket Yönetim Kurulu'na BİRLEŞME SÖZLEŞMESİNİN (Türk Ticaret Kanunu Madde 155-156) hazırlanması için yetki verilmesine,
6. Türk Ticaret Kanunu'nun 147/4 maddesine istinaden ortakların birleşme raporu hazırlanmasından vazgeçmesine,
7. Türk Ticaret Kanunu'nun 149/5 maddesine istinaden ortakların haklarından feragat etmelerinin genel kurulda onaya sunulmasına,
8. Şirketimizin birleşmeden dolayı sermaye artırım konusunun görüşülüp karara bağlanmasına,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Yönetim Kurulu Başkanı

**Yönetim Kurulu Başk.
Yardımcısı**

Yönetim Kurulu Üyesi

EK-1 Devir Hükümünde Birleşmeye İlişkin Yönetim Kurulu Kararı (Devrolan)

BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ YÖNETİM KURULU KARARI

Karar Tarihi :30.11.2015

Karar No :

Yönetim

Kurulu Üyeleri :

Gündem : Birleşme sürecine dair sürecin başlatılması

Şirketimizin Yönetim Kurulu Üyeleri Şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki hususları karar altına almışlardır:

Şirketimiz İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğünün sicil numarasında kayıtlı olan **Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi** ile Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ilâ 158'inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ila 20'inci maddeleri hükümleri dairesinde kolaylaştırılmış birleşme usulü ile devir olmak suretiyle birleşmesine,

Birleşmenin 30.11.2015 tarihli şirketimizin (devrolunan şirketin) bilanço değerleri üzerinden yapılmasına,

Şirketin sermayesinin ödenip ödenmediğinin, karşılıksız kalıp kalmadığının, şirket özvarlığının tespitinin ve şayet tapu, gemi ve fikri mülkiyet sicilleri ile benzeri sicillerde kayıtlı malvarlığının bulunması halinde bunların gerçeğe uygun değerlerinin tespitinin yapılması, söz konusu özel sicile kaydı gereken mal ve hakların bulunmaması halinde ise; bu hususların olmadığının bildirilmesi için Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'nın görevlendirilmesine,

Birleşme nedeniyle şirketimizin (devrolunan Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi) 30.11.2015 tarihli 5.000.000,00-TL'lık özvarlığımızın devralan şirkete sermaye olarak konulmasına,

Şirket Yönetim Kurulu'na BİRLEŞME SÖZLEŞMESİNİN (Türk Ticaret Kanunu Madde 155-156) hazırlanması için yetki verilmesine,

Türk Ticaret Kanunu'nun 147/4 maddesine istinaden ortakların birleşme raporu hazırlanmasından vazgeçmesine,

Türk Ticaret Kanunu'nun 149/5 maddesine istinaden ortakların haklarından feragat etmelerinin genel kurulda onaya sunulmasına,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

**Yönetim
Kurulu
Başkanı**

**Yönetim Kurulu
Başkan
Yardımcısı**

**Yönetim Kurulu
Üyesi**

Ek-2 Yeminli Mali Müşavir Tarafından Hazırlanan Özvarlık Tespit Raporu

Raporun Sayısı :.....

İstanbul, 15.12.2015

Rapor Ekleri :.....

YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK ÖZVARLIK TESPİT RAPORU

TESPİTİ İSTENİLEN MÜKELLEFİN (DEVVALAN)

Adı veya Unvanı : Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi
Adresi :
Telefon :
Ticaret Sicil No Sermayesi : İstanbul Ticaret Sicili Memurluğu
Sermayesi : 2.000.000,00 TL.

TESPİTİ İSTENİLEN MÜKELLEFİN (DEVROLAN)

Adı veya Unvanı : Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi
Adresi :
Telefon :
Ticaret Sicil No Sermayesi : İstanbul Ticaret Sicili Memurluğu
Sermayesi : 1.000.000,00 TL.

KONU : Özvarlık- Değişme Birimi Katsayı Tespiti

SONUÇ : Raporun sonuç bölümünde açıklanmıştır.

1- GENEL BİLGİ

a) Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi (Devralan Şirket)

i) Şirket Bilgileri

Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi (Devralan Şirket), İstanbul Ticaret Sicil Memurluğuna sicil numarası ile kayıtlı olup, ticari merkezinin, en son tarihinde tescil edilen.....

.... tarihli sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilen şekliyle/İstanbul olduğu ve şirketin..... Vergi Dairesi'nin..... vergi kimlik numarası ile..... kayıtlı kurumlar vergisi mükellefi olduğu, tespit edilmiştir.

ii) Sermaye Bilgileri

Devralan şirketin mevcut sermayesi 2.000.000,00 TL olup, sermayesinin tamamının ödendiği şirket kayıtlarından tespit edilmiştir. Bu hususta Yeminli Mali Müşavir.....'ın tarih ve sayılı sermayenin ödendiğinin tespitine ait yeminli mali müşavirlik tasdik raporu bulunmaktadır.

Şirketin 2.000.000,00 TL tutarındaki sermayesi tek ortağa ait olup aşağıdaki gibidir:

Hissedarın Adı Soyadı	Sermaye Payı (TL)	Pay Oranı (%)
.....	2.000.000,00	100
TOPLAM	2.000.000,00	100

b) Bakır Anonim Şirketi (Devrolan Şirket)

i) Şirket Bilgileri

Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi (Devrolan Şirket), İstanbul Ticaret Sicil Memurluğuna sicil numarası ile kayıtlı olup, ticari merkezinin, en son tarihli sayılı Türkiye Ticaret Sicil Gazetesinde ilan edilen şekliyle/İstanbul olduğu ve şirketin Vergi Dairesi'nin vergi kimlik numarası ile kayıtlı kurumlar vergisi mükellefi olduğu, tespit edilmiştir.

ii) Sermaye Bilgileri

Devrolan şirketin mevcut sermayesi 1.000.00,00 TL olup, sermayesinin tamamının ödendiği şirket kayıtlarından tespit edilmiştir. Bu hususta Yeminli Mali Müşavir'ın tarih ve sayılı sermayenin ödendiğinin tespitine ait yeminli mali müşavirlik tasdik raporu bulunmaktadır.

Şirketin 1.000.00,00 TL tutarındaki sermayesi tek ortağa ait olup aşağıdaki gibidir:

Hissedarın Adı Soyadı	Sermaye Payı (TL)	Pay Oranı (%)
.....	1.000.000,00	100
TOPLAM	1.000.000,00	100

2- İNCELENEN BELGELER

Tespiti istenilen firmaların tasdik durumları aşağıda belirtilen yasal defterleri ve dayanağı belgeler.

a) Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi (Devralan Şirket)

Tasdik durumları aşağıda bulunan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'ne ait ticari defterler:

2015 Hesap Dönemine Ait Defter Tasdik

Bilgileri

Defterin Cinsi	Tasdik Makamı	Tasdik Tarihi	Yevmiye No.
Yevmiye	Noteri	08.12.2014	
Defter-i Kebir	 Noteri	08.12.2014	
Envanter	 Noteri	08.12.2014	

b) Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi (Devrolan Şirket)

Tasdik durumları aşağıda bulunan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'ne ait ticari defterler:

2015 Hesap Dönemine Ait Defter Tasdik Bilgileri

Defterin Cinsi	Tasdik Makamı	Tasdik Tarihi	Yevmiye No.
Yevmiye	 Noteri	02.12.2014	
Defter-i Kebir	 Noteri	02.12.2014	
Envanter	 Noteri	02.12.2014	

I. YAPILAN İNCELEMELER

Mükellef kurumlar, Yeminli Mali Müşavirliğimize başvurmak suretiyle, tespiti konu Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin ...'inci Noterliği'nin tarih ve yevmiye numarası ile tasdikli tarih ve .. sayılı Yönetim Kurulu kararı ile Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'ni tasfiyesiz infisah yoluyla, bütün aktif ve pasifi ile birlikte külli halefiyet yoluyla 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK")'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler ile 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ("KVK")'nın 19 ve 20'nci maddeleri ve 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği hükümleri kapsamında devralması suretiyle birleşmesine ve birleşme işlemleri için gerekli yasal muamelelerin yapılarak ilgili mercilere başvurulmasına oybirliği ile karar verildiği;

Ayrıca Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin'inci Noterliği'nin tarih ve yevmiye numarası ile tasdikli tarih ve .. sayılı Yönetim Kurulu kararı ile şirketin Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'ye TTK'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler ile KVK'nın 19 ve 20 nci maddeleri ve 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği hükümleri kapsamında devri suretiyle birleşmesine ve birleşme işlemleri için gerekli yasal muamelelerin yapılarak ilgili mercilere başvurulmasına oybirliği ile karar verildiği tespit edilmiştir.

Bununla birlikte, birleşmeye taraf şirketler tarafından TTK'nın 145'inci maddesi kapsamında birleşme sözleşmesi ve TTK'nın 147'nci maddesi kapsamında birleşme raporu ile diğer sair evrakların hazırlanmasını müteakip Genel Kurulların onayına sunulacağı anlaşılmıştır.

Bu halde, KVK'nın 19 ve 20'nci maddeleri, 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği ve TTK'nın 136 ila 158 inci maddeleri ile ilgili mevzuatın yürürlükte olan hükümleri kapsamında gerçekleştirilmesi planlanan birleşme işlemi için her iki şirketin talebi üzerine tarihli bilançoları ve mizanları esas alınmak suretiyle mal varlığı değerlerinin, özvarlığının, devralanın yapması gerekli olan sermaye artırım tutarının ve değişme birimi katsayılarının Yeminli Mali Müşavirliğimiz tarafından tespiti bakımından yapılan inceleme sonuçları aşağıdaki biçimde gösterilmiştir.

a) Talep Konusu İşlemin ve Temel Unsurlarının Hukuki Açıdan Vasıflandırılması:

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ila 158 inci maddeleri arasında birleşme işlemine ilişkin hukuki düzenlemeler hükme bağlanmıştır.

6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 136. maddesi aşağıdaki hükme amirdir:

"(1) Şirketler;

- a) Bir şirketin diğerini devralması, teknik terimle "devralma şeklinde birleşme" veya
- b) Yeni bir şirket içinde bir araya gelmeleri, teknik terimle "yeni kuruluş şeklinde birleşme", yoluyla birleşebilirler.

(2) 136 ile 158 inci maddelerin uygulanmasında, kabul eden şirket "devralan", katılan şirket "devrolunan" diye adlandırılır.

(3) Birleşme, devrolunan şirketin malvarlığı karşılığında, bir değişim oranına göre devralan şirketin paylarının, devrolunan şirketin ortaklarınca kendiliğinden iktisap edilmesiyle

gerçekleşir. Birleşme sözleşmesi 141 inci maddenin ikinci fıkrası anlamında ayrılma akçesini de öngörebilir.

(4) Birleşmeyle, devralan şirket devrolunan şirketin malvarlığını bir bütün halinde devralır. Birleşmeyle devrolunan şirket sona erer ve ticaret sicilinden silinir. ”

Bunun yanı sıra, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun “Geçerli Birleşmeler” başlıklı 137. maddesi (1) no.lu bendinde;

“ (1) Sermaye şirketleri;

a) Sermaye şirketleriyle,

b) Kooperatiflerle ve

c) Devralan şirket olmaları artıyla, kollektif ve komandit şirketlerle,

birleşebilirler. ”

denilmek suretiyle sermaye şirketlerinin diğer sermaye şirketleriyle birleşebileceği düzenleme altına alınmıştır. Ayrıca 5520 sayılı KVK’nın “Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi” başlıklı 19. maddesinin (1) no.lu bendi aşağıdaki hükme amirdir:

“(1) Bu Kanunun uygulanmasında aşağıdaki şartlar dahilinde gerçekleşen birleşmeler devir hükmündedir:

a) Birleşme sonucunda infisah eden kurum ile birleşilen kurumun kanuni veya iş merkezlerinin Türkiye ’de bulunması,

b) Münfesih kurumun devir tarihindeki bilanço değerlerinin, birleşilen kurum tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmesi. ”

Bununla birlikte, 1 Seri no.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nin 19.1 no.lu kısmında devir yoluyla birleşme müessesesine ilişkin açıklamalara yer verilmiştir. Söz konusu açıklamalar aşağıdaki gibidir;

“Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19 uncu maddesinin birinci ve ikinci fıkrası, birleşmenin özel bir türünü devir olarak tanımlamakta, tam mükellef kurumlar arasında kayıtlı değerler üzerinden ve kül halinde devralma suretiyle gerçekleştirilen işlemler devir olarak nitelendirilmektedir.

Buna göre, aşağıdaki şartlar dahilinde gerçekleşen birleşmeler devir hükmündedir:

- Birleşme sonucunda infisah eden kurum ile birleşilen kurumun kanuni veya iş merkezlerinin Türkiye ’de bulunması,

- Münfesih kurumun devir tarihindeki bilanço değerlerinin, birleşilen kurum tarafından bir bütün halinde devralınması ve aynen bilançosuna geçirilmesi.

Devir tarihi, şirket yetkili kurulunun devre ilişkin kararının Ticaret Sicilinde tescil edildiği tarihtir.

Kurumların yukarıdaki şartlar dahilinde tür değiştirmeleri de devir hükmündedir.

Bir kurumun kendisinde iştiraki bulunan veya iştirak ettiği başka bir kurumu kül halinde devralması nedeniyle kurum bünyesinde yapacağı sermaye artışının söz konusu iştirak paylarına isabet eden tutarda daha az gerçekleşmesi Kurumlar Vergisi Kanununun 19 uncu maddesinin birinci fıkrasında belirtilen şartların ihlali anlamına gelmemektedir.

İştirakler hesabında yer alan değerin, iştirak hisselerinin itibari değerine eşit olmaması halinde aradaki müspet veya menfi farkın kurumun vergiye tabi kazancının tespiti ile ilgilendirilmeksizin geçici hesaplarda izlenmesi mümkün olup bu geçici hesapların vergiye tabi kurum kazancının tespiti ile ilişkilendirilmeksizin kurum kayıtlarında sona erdirilmesi de mümkün bulunmaktadır. ”

Yukarıda belirtildiği üzere; gerek 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu, gerek devir hallerini düzenleyen Kurumlar Vergisi Kanunu’nun ilgili maddesi ve de devir suretiyle birleşmeye ilişkin detaylı açıklamaların yer aldığı 1 Seri No’lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği’nde yer alan düzenlemeler uyarınca, sermaye şirketleri arasında kayıtlı değerler üzerinden ve kül halinde devralma suretiyle birleşme işlemlerinin gerçekleştirilmesi mümkündür.

b) Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin Özvarlığının Tespiti:

Tespiti konu Devralan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin ’inci Noterliği’nin tarih veyevmiye ...numarası ile tasdikli tarih ve ... sayılı Yönetim Kurulu kararı ile, Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.’yi tasfiyesiz infisah yoluyla, bütün aktif ve pasifi ile birlikte külli halefiyet yoluyla devralması yoluyla birleşmesi ve bu kapsamda birleşme işlemleri için gerekli yasal muamelelerin yapılarak ilgili mercilere başvurulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Yapılan inceleme neticesinde, Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.’nin 30.11.2015 tarihli bilanço ve mizanının ticari defterleri ile uyumlu olduğu tespit edilmiş olup bu bilanço ve mizanın incelenmesi neticesinde şirketin aktif ve pasif hesapları ile özvarlık hesabının aşağıda arz edildiği gibi olduğu tarafımızca tespit edilmiştir.

Aktif Toplam	12.000.000,00
Dönen Varlıklar	3.600.000,00
Duran Varlıklar	8.400.000,00
Pasif Toplam	12.000.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	7.000.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	
Özkaynaklar	5.000.000,00

Bu bilançoya göre, özvarlık dökümünün de aşağıda arz edildiği gibi olduğu tarafımızca tespit edilmiştir.

Özkaynaklar	5.000.000,00
Sermaye	2.000.000,00
Ödenmemiş sermaye	
Yasal yedekler	1.000.000,00
Olağanüstü Yed.	1.000.000,00
Geçmiş Yıl Karları	500.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	
Dönem Net Karı	500.000,00

Yeminli Mali Müşavirliğimiz tarafından şirket defter ve kayıtları üzerinden yapılan incelemeler neticesinde Devrolan şirketin ödenmiş sermayesinin 2.000.000,00 TL olduğu ve tespit edilen 2.000.000,00 TL'lik ödenmiş sermayenin tamamının **5.000.000,00** TL'lik şirket özvarlığı içinde korunduğu, TTK'nın 376'ncı maddesi kapsamında söz konusu ödenmiş sermayenin şirket sermayesi ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte birinden fazla olduğu, şirketin sermayesinin karşılıksız kalmadığı hususu tespit edilmiştir.

Tespite konu Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin, 'inci Noterliği'nin tarih ve yevmiye numarası ile tasdikli tarih ve ... sayılı Yönetim Kurulu kararı ile, Altın A.Ş.'ne devri suretiyle birleşmesi ve bu kapsamda birleşme işlemleri için gerekli yasal muamelelerin yapılarak ilgili mercilere başvurulmasına karar verildiği anlaşılmıştır.

Yapılan inceleme neticesinde, Devrolan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin, 30.11.2015 tarihli bilanço ve mizanının ticari defterleri ile uyumlu olduğu tespit edilmiş olup bu bilanço ve mizanın incelenmesi neticesinde şirketin aktif ve pasif hesapları ile özvarlık hesabının aşağıda arz edildiği gibi olduğu tarafımızca tespit edilmiştir.

Aktif Toplam	5.000.000,00
Dönen Varlıklar	3.710.000,00
Duran Varlıklar	1.290.000,00
Pasif Toplam	5.000.000,00
Kısa Vad. Yab. Kay.	3.500.000,00
Uzun Vad. Yab. Kay.	
Özkaynaklar	1.500.000,00

Bu bilançoya göre, özvarlık dökümünün de aşağıda arz edildiği gibi olduğu tarafımızca tespit edilmiştir.

Özkaynaklar	1.500.000,00
Sermaye	1.000.000,00
Ödenmemiş sermaye	
Yasal yedekler	
Olağanüstü Yed.	
Geçmiş Yıl Karları	250.000,00
Geçmiş Yıl Zararları (-)	
Dönem Net Karı	250.000,00

Yeminli Mali Müşavirliğimiz tarafından şirket defter ve kayıtları üzerinden yapılan incelemeler neticesinde Devrolan şirketin ödenmiş sermayesinin **1.000.000,00** TL olduğu ve tespit edilen **1.000.000,00** TL'lik ödenmiş sermayenin tamamının 1.500.000,00 TL'lik şirket özvarlığı içinde korunduğu, TTK'nın 376'ncı maddesi kapsamında söz konusu ödenmiş sermayenin şirket sermayesi ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte birinden fazla olduğu, şirketin sermayesinin karşılıksız kalmadığı hususu tespit edilmiştir.

d) Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Sicillere Kayıtlı Mal ve Hakları

Devrolan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin 30.11.2015 tarihli bilanço ve mizanı firma yetkililerin Yeminli Mali Müşavirliğimize yapmış oldukları beyanlar dikkate alınarak hazırlanmış sicillere kayıtlı mal ve haklara aşağıda yer verilmektedir.

i) Trafik Siciline Kayıtlı Araçlar

Gerçekleştirilen inceleme neticesinde, Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş. 30.11.2015 tarihli bilançosunun aktif değerleri içerisinde işbu Rapor ekinde yer verilen kayıtlı araçların bulunduğu görülmüştür.

Kurum kayıtlarında yer alan ve ... Trafik siciline kayıtlı olduğu anlaşılan Ford Kamyonetin gerçeğe uygun değerinin TL olduğu kurumun ... Sigorta ve Reasürans A.Ş.'ye yaptırmış olduğu sigorta poliçesinden tespit edilmiş olup, söz konusu poliçeye rapor ekinde yer verilmiştir.

ii) Tapu Siciline Kayıtlı Gayrimenkul ve Haklar

Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş. 30.11.2015 tarihli bilançosunun aktif değerleri içerisinde işbu Rapor ekinde yer alan tapu siciline kayıtlı gayrimenkul ve hakların olduğu hususu anlaşılmıştır.

Kurum kayıtlarında yer alan ve ... Tapu Sicil Müdürlüğüne kayıtlı binanın gerçeğe uygun değerinin TL olduğu Gayrimenkul Değerleme ve Danışmanlık A.Ş.'ye yaptırılmış bulunan değerleme raporundan tespit edilmiş olup, söz konusu rapora, rapor ekinde yer verilmiştir.

Devrolan Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin yukarıda sayılan mal ve haklardan başka özel sicile kaydı gereken mal ve haklarının bulunmadığı öğrenilmiştir.

e) Şirketlerin Birleşme Sonrası Sermayesi ve Değiştirme Oranı

Birleşmelerine herhangi bir engel bulunmadığı tespit edilen birleşmeye taraf Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. ile Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin TTK'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler ile KVK'nın 19 ve 20'nci maddeleri ile 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği gereğince kayıtlı değerler üzerinden devir suretiyle birleşmesi gerçekleştirilecektir.

Yukarıda arz edilen tespitler neticesinde aşağıda belirtilen formülasyonla 30.11.2015 tarihli bilanço esas alınarak özkaynak yöntemine göre birleşme oranı hesaplanacaktır.

Devralan Ortaklığın Özkaynağı	A		5.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Özkaynağı	B		1.500.000,00
Devralan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	C		2.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	D		1.000.000,00
Birleşme Oranı	E	=A/A+B	76,92%
Birleşme Sonrası Ulaşılabilecek Sermaye	F	=C/E	2.600.002,60
Sermaye Artırım Tutarı	G	=F-C	600.002,60
Değiştirme Oranı	H	=G/D	60,00%

Bu kapsamda Devralan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. nezdinde 600.002,60 TL tutarında sermaye artırımı yapılacağı anlaşılmıştır.

Devrolan şirketin ortağına verilecek Devralan şirket hisselerinin tespitinde değiştirme birimi olarak 0,60 kat sayısının kullanılmasında sakınca olmadığı, bu sebeple birleşme işlemi neticesinde Devrolan şirket ortağının Devralan şirkette % 23,08 oranında paya sahip olacağı tespit edilmiştir.

Bu kapsamda, Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin birleşme sonrası oluşacak sermayesi ve ortaklar arasındaki dağılımı aşağıdaki şekilde olacaktır;

Hissedar	Sermaye	Hisse Adedi	Pay Oranı
...	2.000.000,00	2.000.000,00	0,76923
...	600.002,60	600.002,60	0,23077
Toplam	2.600.002,60	2.600.002,60	1

IV. SONUÇ

Talep konusu işlemde, Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin TTK'nın 136 ile 158 inci maddeleri ile KVK'nın 19 ve 20'nci maddeleri, 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği hükümlerine göre Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'yi devralması suretiyle birleşmesi öngörülmüştür.

Dolayısıyla, birleşmeye taraf şirketlerin taleplerine uygun olarak, birleşme kapsamında (Devralan) Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin ve (Devrolan) Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin. 30.11.2015 tarihli bilançoları ve mizanları esas alınmak suretiyle şirket özvarlıklarının, Devralan şirket nezdinde birleşme işlemi sonucunda gerçekleştirilecek sermaye artırımı tutarının ve değişme birimi katsayılarının işbu rapor dahilinde tespit edilmesi gerekmektedir. Bu çerçevede;

1. Devralan şirket Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin 30.11.2015 tarihi itibarıyla özvarlığı 5.000.000,00 TL'dir.
2. Devralan şirket Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin esas sermayesi olan 2.000.000,00 TL'nin tamamının ödenmiş olduğu; TTK'nın 376'ncı maddesi yönünden, tespit edilen 2.000.000,00 TL'lik ödenmiş sermayenin 5.000.000,00 TL'lik şirket özvarlığı içinde korumakta olduğu ve bununla birlikte söz konusu şirket sermayesinin sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte birinden fazla olduğu, şirket sermayesinin karşılıksız kalmadığı, böylece birleşmeye engel bir durumun bulunmadığı hususu tespit edilmiştir.
3. Devrolan şirket Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin 30.11.2015 tarihi itibarıyla özvarlığı 1.500.000,00 TL'dir.
4. Devrolan şirket Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin esas sermayesi olan 1.000.000,00 TL'nin tamamının ödenmiş olduğu; TTK'nın 376'ncı maddesi yönünden, tespit edilen

1.000.000,00 TL'lik ödenmiş sermayenin şirket özvarlığı içinde korunduğu ve bununla birlikte söz konusu şirket sermayesinin sermaye ile kanuni yedek akçeler toplamının üçte birinden fazla olduğu, şirket sermayesinin karşılıksız kalmadığı, böylece birleşmeye engel bir durumun bulunmadığı hususu tespit edilmiştir.

5. Devrolan şirketin ortağına verilecek Devralan şirket hisselerinin tespitinde değiştirme birimi olarak (0,60) kat sayısının kullanılmasında sakınca olmadığı, bu halde birleşme nedeniyle Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi nezdinde devre konu net mukayyet değerde 600.002,60 TL sermaye artırımı yapılacağı, birleşme işleminin neticesinde Devralan şirket sermayesinin 2.600.002,60 TL olacağı, Devrolan şirket ortağının Devralan şirkette % 23,08 oranında paya sahip olacağı hususları tespit edilmiştir.

6. İncelenen birleşme işlemi nedeniyle, şirketlerin alacaklıların haklarının korunduğu ve tehlikeye düşmeyeceği öngörülmektedir.

7. Birleşme işlemi kapsamında kullanılan tüm yöntemlerin yeterli ve adil olduğu ve 6102 TTK'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler ile 5520 sayılı KVK'nın 19 ve 20 nci maddeleri ve 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği hükümleri kapsamında birleşme işleminin gerçekleştirilmesinde yasal bir sakıncanın bulunmadığı sonuç ve kanaatine varılmıştır.

Saygılarımızla,
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİRLİK A.Ş.
YEMİNLİ MALİ MÜŞAVİR

.....

EK-3 Birleşme Sözleşmesi

BİRLEŞME SÖZLEŞMESİ

1) BİRLEŞMEYE KATILAN ŞİRKETLERE İLİŞKİN BİLGİLER:

DEVROLAN ;

Ticaret Unvanı : Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi

Ticaret Sicil Müdürlüğü :

Ticaret Sicil Numarası :

Vergi Numarası : Vergi Dairesi /

Şirketin Türü : Anonim Şirket

Merkez Adresi :-İstanbul

DEVROLAN ;

Ticaret Unvanı : Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi

Ticaret Sicil Müdürlüğü : İSTANBUL

Ticaret Sicil Numarası :

Vergi Numarası : Vergi Dairesi /

Şirketin Türü : Anonim Şirket

Merkez Adresi :-İstanbul

Bu sözleşme, Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ve devamı maddeleri hükmüne ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 18-20.ve ilgili maddelerine dayalı olarak bir taraftan **Altın Bilişim Hizmetleri** Anonim Şirketi (kısaca Altın Bilişim olarak anılacaktır) ile **Bakır Bilişim Hizmetleri** Anonim Şirketi (kısaca Bakır Bilişim olarak anılacaktır) arasında imzalanmıştır.

2)BİRLEŞME YÖNTEMİ

2.1. Birleşme, taraf şirketler olan, **Bakır Bilişim'in Altın Bilişim'e** katılması şeklinde olacak ve birleşme **Bakır Bilişim'in** 30.11.2015 tarihli bilançolarında görülen bütün aktif ve pasiflerin hak ve borçların kül halinde ve birleşme tarihinde **Altın Bilişim** tarafından devir alınması suretiyle gerçekleşecektir.

2.2. Altın Bilişim'in kül halinde devraldığı Bakır Bilişim'in aktif ve pasifleri ile birlikte Altın Bilişim 'e bilançosuna aynen aktarılacaktır.

2.3. Birleşme, Sözleşme'nin Ticaret Sicili'ne tescili tarihinde hüküm kazanacaktır. Sözleşme'nin tescil edildiği tarihte **Bakır Bilişim** münfesi hale gelecektir. Sözleşmenin tescil edildiği tarih itibariyle çıkaracağı bilançodaki varlık ve borçlar **Altın Bilişim**'in hesaplarına intikal edecektir. **Bakır Bilişim**'in Ticaret Sicilinden terkini ile de tüm mal varlıkları külli halefiyet yoluyla **Altın Bilişim**'e intikal edecektir. Birleşmenin tescil tarihinden itibaren 30 gün içinde devir bilançoları ve gelir tabloları da eklenmek suretiyle müştereken imzalanacak devir beyannamesi **Altın Bilişim** ile birleşme sonucu tasfiyesiz infisah edecek **Bakır Bilişim**'in bağlı bulundukları Vergi Dairesi Müdürlüklerine verilecektir.

2.4. Birleşme ile infisah edecek **Bakır Bilişim**, Kurumlar Vergisi Kanunun 19. maddesi hükmü gereğince birleşmenin tescil tarihine kadar elde ettiği kazançları bağlı bulunduğu Vergi Dairesine beyan edecektir.

2.5. **Altın Bilişim**, birleşme ile infisah edecek Bakır **Bilişim**'in birleşme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek tüm vergi borçlarını ödeyeceğini ve diğer yükümlülükleri yerine getireceğini yasal süresi içinde bir taahhütname ile vergi dairesine bildirecek ve talep halinde yeterli teminat verecektir.

3) BİRLEŞME USULÜ

DEVROLAN'ın tüm sermayesi DEVRALAN'a ait olup; birleşme prosedürü TTK'nın 155 ve 156' ıncı maddelerinde öngörülen "sermaye şirketlerinin kolaylaştırılmış şekilde birleşmesi" düzenlemeleri kapsamında gerçekleştirilecektir.

Anılan düzenlemelere göre birleşme işlemi kapsamında birleşme raporu düzenlenmeyecek, birleşme ile ilgili belgelerin ortakların incelenmesine sunulmasını düzenleyen TTK'nın 149'uncu maddesi uygulanmayacaktır.

TTK'nın 156. maddesinin birinci fıkrası uyarınca TARAF ŞİRKETLER'İN Birleşme Sözleşmesini Genel Kurullarının onayına sunma yükümlülükleri de bulunmamaktadır.

4) BİRLEŞMEYE ESAS MALİ TABLOLAR

Birleşme işlemleri TARAF ŞİRKETLER'in 30.11.2015 tarihli bilançoları üzerinden gerçekleştirilecektir. TARAF ŞİRKETLER' in birleşmesi DEVROLAN' ın DEVRALAN'a katılması ve bu surette DEVROLAN'ın tasfiyesiz infisahı suretiyle olacağından DEVROLAN' ın 30.11.2015 tarihli ekteki bilançosunda bulunan tüm aktif ve pasiflerinin bir kül halinde ve 30.11.2015 tarihi itibariyle DEVRALAN tarafından devralınması suretiyle gerçekleştirilecektir.

5) DEĞİŞİM ORANINI, DENKLEŞTİRME TUTARI, DEVROLUNAN ŞİRKET ORTAKLARININ HAKLARI

5.1. Serbest Muhasebeci Mali Müşavir'nıntarih ve sayılı raporlarında; Taraf şirketlerin yasal defter kayıtlarına göre;

5.1.1. **Altın Bilişim**'in 30.11.2015 tarihi itibari ile özvarlığının; 5.000.000,00 TL olduğu,

5.1.2. **Bakır Bilişim**'in 30/11/2015 tarihi itibari ile özvarlığının; 1.500.000,00 TL olduğu,

5.1.3. **Devrolan Bakır Bilişim**'in sermayesinin karşılıksız kalmadığı, birleşme işlemi neticesinde şirket alacaklılarının tehlikeye düşmediği,

5.1.4. **Devralan Altın Bilişim**'in sermayesinin karşılıksız kalmadığı, birleşme işlemi neticesinde şirket alacaklılarının tehlikeye düşmediği, tespit edilmiş bulunmaktadır.

6. DEĞİŞİM ORANI ve YENİ SERMAYE YAPISI:

Birleşmeye taraf şirket pay sahiplerinin haklarının en iyi şekilde korunabilmesi için değişim oranının hesaplanmasında birleşmeye taraf şirketlerin SMMM Raporu ile tespit edilmiş bulunan özvarlıkları esas alınacaktır. Buna göre;

a) Birleşme neticesinde ALTIN BİLİŞİM sermayesi 2.600.002,60 TL (2.000.000,00.-TL + 600.002,60.-TL)'sına çıkartılmak üzere 600.002,60.-TL'si artırılacak olup işbu artış devrolan BAKIR BİLİŞİM'in sermayesinden karşılanacaktır.

Yukarıda arz edilen tespitler neticesinde aşağıda belirtilen formülasyonla 30.11.2015 tarihli bilanço esas alınarak özkaynak yöntemine göre birleşme oranı hesaplanacaktır.

Devralan Ortaklığın Özkaynağı	A		5.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Özkaynağı	B		1.500.000,00
Devralan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	C		2.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	D		1.000.000,00
Birleşme Oranı	E	=A/A+B	76,92%
Birleşme Sonrası Ulaşılabilecek Sermaye	F	=C/E	2.600.002,60
Sermaye Artırım Tutarı	G	=F-C	600.002,60
Değiştirme Oranı	H	=G/D	60,00%

Bu kapsamda Devralan Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş. nezdinde 600.002,60 TL tutarında sermaye artırımı yapılacağı anlaşılmıştır.

Devrolan şirketin ortağına verilecek Devralan şirket hisselerinin tespitinde değiştirme birimi olarak 0,60 kat sayısının kullanılmasında sakınca olmadığı, bu sebeple birleşme işlemi neticesinde Devrolan şirket ortağının Devralan şirkette % 23,08 oranında paya sahip olacağı tespit edilmiştir.

b) Bu kapsamda, Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin birleşme sonrası oluşacak sermayesi ve ortaklar arasındaki dağılımı aşağıdaki şekilde olacaktır;

Hissedar	Sermaye	Hisse Adedi	Pay Oranı
...	2.000.000,00	2.000.000,00	0,76923
...	600.002,60	600.002,60	0,23077
Toplam	2.600.002,60	2.600.002,60	1

7)İMTİYAZLI, OYDAN YOKSUN PAYLAR VE İNTİFA SENETLERİ

Birleşmeye taraf şirketlerin Sermayelerini temsil eden imtiyazlı ve oydan yoksun payları ile intifa senetleri yoktur.

8) ŞİRKET PAYLARININ DEĞİŞTİRİLMESİ

Birleşme işleminin tescilini takibe oluşacak yeni ortaklık yapısına göre ALTIN BİLİŞİM yönetim kurulunca düzenlenecek pay senetleri; gerek devrolan BAKIR BİLİŞİM gerekse devralan ALTIN BİLİŞİM ortaklarında bulunan mevcut pay senetleri/geçici pay senedi ilmühaberleri ile değiştirilecektir.

9) BİRLEŞMEYLE İKTİSAP EDİLEN PAYLARIN, DEVRALAN ŞİRKETİN BİLANÇO KARINA HAK KAZANMASI

Birleşmeyle iktisap edilen payların sahipleri, devralan şirketin bilanço karına bilanço yılı başından itibaren hak kazanacaktır.

10) AYRILMA AKÇESİ

Birleşme yöntemi uyarınca herhangi bir ayrılma akçesi verilmeyecektir.

11)DEVROLUNAN ŞİRKETİN İŞLEM VE EYLEMLERİNİN DEVRALAN ŞİRKETİN HESABINA YAPILMIŞ SAYILACAĞI TARİH

Birleşmeye esasa alınan bilanço tarihi olan 30.11.2015 tarihinden itibaren BAKIR BİLİŞİM işlem ve eylemleri ALTIN BİLİŞİM hesabına yapılmış sayılacak olup birleşmenin tescil ve ilanına kadar geçen süre içinde BAKIR BİLİŞİM için yapılan işlemler, ALTIN BİLİŞİM kayıtlarına intikal ettirilecek ve bu şirketin faaliyet sonuçları içerisinde yer alacaktır.

12) YÖNETİM ORGANLARINA VE YÖNETİCİ ORTAKLARA TANINAN ÖZEL YARARLAR

Herhangi bir yönetim organı ve yönetici ortağa özel bir yarar tanınmamaktadır

13)SINIRSIZ SORUMLU ORTAKLAR

Taraf şirketlerin anonim şirket türünde birer sermaye şirketi olmasının nedeniyle sınırsız sorumlu ortak bulunmamaktadır.

14) KURUMLAR VERGİSİ BEYANNAMESİ

Taraflar, devir tarihi itibarıyla, Kurumlar Vergisi Kanunu'nun ilgili hükümleri uyarınca verilmesi gerekli olan kurumlar vergisi beyannamesini, devir bilançolarıyla kar zarar cetvellerini de ekleyerek müştereken imzalayacak ve birleşme sonucu tasfiyesiz infisah edecek DEVROLAN'ın bağlı bulunduğu Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne vereceklerdir.

15) VERGİ BORÇLARINDAN DOĞAN SORUMLULUK

DEVROLAN, birleşme sonrasında infisah edecek DEVROLAN'ın tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğine dair bir taahhütnameyi DEVROLAN'ın bağlı bulunduğu Vergi Dairesi Müdürlüğü'ne verecek, talep halinde ayrıca yeterli teminat gösterecektir.

Ayrıca birleşme sonucunda tasfiyesiz infisah edecek olan DEVROLAN'ın üçüncü şahıslara olan borçları, yapılmış anlaşma şartları ve TTK ile ilgili sair mevzuat hükümleri uyarınca vadelerinde DEVROLAN tarafından tam ve eksiksiz olarak ödenecektir.

16) DEVROLAN'IN SAHİBİ BULUNDUĞU VARLIKLAR

DEVROLAN'ın sahibi bulunduğu varsa tescilli markalara, gayrimenkullere, taşıtlara ve sair tescile tabi varlıklara ait bütün yasal haklar birleşmeden itibaren tümüyle DEVROLAN'a devir ve intikal edecektir. İşbu "Birleşme Sözleşmesi"ne istinaden gerekli tescil işlemleri yaptırılacaktır.

17) PERSONEL

Devrolan şirkette çalışan personelin iş ve sosyal güvenlik hukuku yönünden tüm hakları DEVROLAN şirket bünyesinde kesintisiz olarak ve aynen devam edecektir.

18) DEVROLAN ORTAKLIĞIN TERKİNİ

TTK'nın 152' inci maddesinin 3 üncü fıkrası uyarınca DEVROLAN birleşmenin ticaret siciline tescili ile infisah edecek olup kaydı gerekli şartlar gerçekleştiğinde İstanbul Ticaret Sicili Memurluğu'ndan terkin edilecektir.

19) DİĞER HÜKÜMLER

- **BAKIR BİLİŞİM'in** üçüncü kişilere olan borçları vadelerinde **ALTIN BİLİŞİM** tarafından mevcut sözleşme koşullarına göre tam ve eksiksiz olarak ödenecektir.
- Birleşmeye taraf olan şirketler, alacaklılara alacaklarının güvence altına alınmasını isteme hakkı tanınmasına ilişkin olarak hazırlanacakları ilanları 7'şer gün arayla sicil gazetesinde 3 defa yayınlanmasını sağlayacaklardır.
- **ALTIN BİLİŞİM'e** müracaat etmeyen, **BAKIR BİLİŞİM** alacaklıları ile vadesi gelmeyen alacaklara ilişkin olarak Türk Ticaret Kanunu hükümleri çerçevesinde hareket edilecektir.
- Tarafların Birleşme Sözleşmesinde yer alan yükümlülükleri dışında herhangi bir borç ve yükümlülük mevcut değildir. Birleşme sözleşmesinden kaynaklanan yükümlülüklerini yerine getirmeyen taraf, diğer tarafın bu yüzden uğrayacağı tüm zararları tazmin edecektir.
- Bu sözleşmede hüküm bulunmayan hallerde, Türk Ticaret ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun birleşme ile ilgili hükümleri uygulanır.

20) BİRLEŞME SÖZLEŞMESİNİN TARİHİ ve YÜRÜRLÜĞE GİRMESİ

1- İşbu sözleşme 4 nüsha olarak **19/12/2015** tarihinde taraf şirketlerce imza altına alınmıştır.

2- Bu Birleşme Sözleşmesi 4684 sayılı Kanun ile 488 sayılı Damga Vergisi Kanunu'nun (2) sayılı tablosuna eklenen hüküm (IV- 17 no.lu pozisyon) uyarınca damga vergisinden istisna olacaktır.

3- İşbu sözleşmenin yürürlüğe girmesi, her iki şirketin Genel Kurullarının onayı ile mümkün olacaktır. Taraf şirketlerin Genel Kurulları birleşmeye karar vermek ve birleşme sözleşmesini onaylamak üzere en geç **09.01.2016** tarihine kadar toplanacaktır. Bu süre içerisinde Genel Kurulların toplanamaması durumunda birleşme sözleşmesi geçersiz sayılacaktır.

DEVİR ALAN: ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ

**Yönetim Kurulu
Başkanı**

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

**Yönetim Kurulu
Üyesi**

DEVİR OLAN:

BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.

**Yönetim Kurulu
Başkanı**

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

**Yönetim Kurulu
Üyesi**

Ek-4 Birleşme Raporu

ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ ORTAK BİRLEŞME RAPORU

İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu'na sicil numarası ile kayıtlı Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin tarihli Genel Kurul Kararı ve İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu'na sicil numarası ile kayıtlı Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin tarihli Genel Kurul Kararı ile bu Şirketler, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu ("TTK")'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu ("KVK")'nın 19 ve 20'nci maddeleri ve 1 Seri No.lu Kurumlar Vergisi Genel Tebliği hükümleri uyarınca Altın Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'yi devralması suretiyle Altın A.Ş bünyesinde birleşilmesi hususunda karar almışlardır.

Bu kapsamda, ilgili mevzuat gereği birleşme işleminin hukuka uygunluğu ve devir alma suretiyle birleşmelerine esas olmak üzere şirketlerin 30.11.2015 tarihli bilançolarının ve bu bilançolardaki ödenmiş sermayelerin ve öz kaynaklarının tespiti ile birleşme işleminde kullanılacak yöntem ve bu yöntemlere uygun birleşme oranları ile değiştirme oranlarının ve birleşmeye taraf şirketlerin öz kaynak tutarları 15.12.2015 tarihli sayılı YMM Raporu ile tespit edilmiştir. Hazırlanan YMM raporunda genel olarak:

- > Birleşmeye taraf şirketlerin 30.11.2015 tarihli bilançoları ve öz kaynaklarının kayıtlı değerleri,
- > Sermayelerin tamamının ödenmiş olduğu,
- > Şirketlerin birleşmelerinde herhangi bir sakınca bulunmadığı,
- > Devrolan şirketin ortağına verilecek Devralan şirket hisselerinin tespitinde değiştirme birimi olarak 0,60 kat sayısının kullanılmasında sakınca olmadığı, bu halde birleşme nedeniyle (A) Anonim Şirketi nezdinde 600.002,60 TL sermaye artırımını yapılacağı, birleşme işlemi neticesinde Devralan şirket sermayesinin 2.600.002,60 TL olacağı, Devrolan şirket ortağının Devralan şirkette % 23,08 oranında paya sahip olacağı,
- > İncelenen birleşme işlemi nedeniyle, şirketlerin alacaklıların haklarının korunduğu ve tehlikeye düşmeyeceği,

hususları tespit edilmiştir.

İlgili YMM raporunun teminini takiben şirketler **19/12/2015** tarihinde birleşme sözleşmesini imzalamışlardır.

Bu kapsamda Altın Bilişim A.Ş. ve Bakır Bilişim A.Ş. tarafından gerçekleştirilecek olan söz konusu birleşme hakkında hazırlanan birleşme raporu şirketlerin yönetim kurullarınca müzakere edilmiş olup yapılan değerlendirmelerin sonucu aşağıdaki gibidir:

a) Birleşmenin Amacı ve Sonuçları:

Altın Bilişim A.Ş. ve Bakır Bilişim A.Ş.'nin ana sözleşmeleri incelendiğinde işletme mevzuları aynı olan Altın Bilişim A.Ş. ve Bakır Bilişim A.Ş. nezdinde gerçekleştirilecek birleşme işleminin amaçları aşağıdaki şekilde sıralanabilecektir:

> Sinerji Yaratılması

Bakır Bilişim A.Ş. 2015 yılı içinde global şirket yönetimin aldığı kararla kalite standartlarını arttırmak amacı ile üretimde kısıntıya gitmiştir. Yönetim olarak bu kısıntının 2016 ortasına kadar devam edeceği öngörülmüş ve bunun iş sonuçlarına olan etkisinin bertaraf edilmesi için Bakır Bilişim A.Ş. 2015 yılında yeniden yapılandırılmıştır. 2016 yılında 31 üründen oluşan mevcut portföyü ve hem de 2016 ve sonrasında gelecek olan 38 ürünü ile Bakır Bilişim A.Ş.'nin Altın Bilişim A.Ş. bünyesine katılmasının, gelecek yıllarda şirketin ciddi anlamda büyümesini sağlaması beklenmektedir. İki şirketin birleşerek tek elden yönetimi maliyetlerin azalmasına ve karlılığın artmasına yol açması da beklenmektedir.

> Tek Elden Yönetim

Devir suretiyle birleşme sonucunda pazarlama, finans, uluslararası işlemler alanında deneyimli ve bilgili yöneticilerin tek bir işletmede görev alacak olması dolayısıyla tek elden ve daha efektif bir yönetim yapısı oluşturulabilecektir.

> Maliyetlerin Azalması

Birleşme sonucu tek bir işletme olarak devralan şirket varlığını devam ettireceğinden genel giderlerde ve özellikle genel kurul toplantıları, defter tutulması, tescil ve ilan gibi kırtasiye de gerektiren prosedürel işlemlerde tasarruf edilebilecektir.

> Finansman Kolaylığı

Şirketlerin birleşmesi sonucunda varlığını sürdüren firmanın borçlanma kapasitesi birleşmeye giren şirketlerin ayrı ayrı borçlanabilme kapasitesinden daha yüksek olmaktadır. Dolayısıyla büyük ölçüde finansman kolaylığı elde edilmekte ve finansal açıdan daha güçlü ve daha büyük bir işletme ortaya çıkabilmektedir.

Bu kapsamda, birleşme işlemi neticesinde tek elden ve daha efektif bir yönetim yapısı oluşmuş olacak; maliyetler azalacak ve finansal açıdan daha güçlü ve daha büyük bir işletme ortaya çıkacaktır.

b) Birleşme Sözleşmesi

Altın Bilişim A.Ş. ve Bakır Bilişim A.Ş. 15.11.2015 tarihinde aldıkları yönetim kurulu kararları ile birleşme işlemlerine başlamıştır. Anılan sözleşme uyarınca aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir:

- > Birleşme sözleşmesinin konusunu, DEVROLAN'ın DEVRALAN ile devir suretiyle birleşmesi ve tasfiyesiz infisahı hükümleri oluşturmaktadır.**
- > Birleşme ile ilgili olarak TARAF ŞİRKETLER'in işbu "Birleşme Sözleşmesi"ne ekli 15.11.2015 tarihi itibarıyla düzenlenmiş bilançosu ve sair kayıtları esas alınarak;**

15.12.2015 tarihli sayılı YMM Raporu kapsamında özvarlıkları saptanmış ve birleşmelerinde herhangi bir sakınca bulunmadığı belirtilmiştir.

- > Bu şekilde, birleşmelerine herhangi bir engel bulunmadığı tespit edilen TARAF ŞİRKETLERİN TTK'nın 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler, KVK'nun 19 ve 20'nci maddeleri ile 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği gereğince kayıtlı değerler üzerinden devir suretiyle birleşmesi gerçekleştirilecektir.
- > Bu kapsamda, 15.12.2015 tarihli sayılı YMM Raporu birleşme işlemine taraf şirketlerin 30.11.2015 tarihli bilançoları esas alınmak suretiyle DEVROLAN'ın devir tarihindeki bilanço değerlerinin DEVRALAN tarafından bir bütün olarak devralınıp bilançoya geçirileceği; özkaynak yöntemine göre yapılan hesaplamalar sonucu Devralan Altın Bilişim A.Ş. nezdinde 600.002,60 TL tutarında sermaye artırımı yapılacağı, hisse değiştirme biriminin 0,60 olarak tespit edilmiş olduğu, buna göre 1 adet DEVROLAN şirket hissesine karşılık 0,60 adet DEVRALAN hissesi verileceği anlaşılmıştır.
- > Bu kapsamda mezkur YMM Raporu ile birleşme işleminin TARAF ŞİRKETLERİN alacaklılarının haklarına hanel getirmeyeceği de tespit edilmiştir.
- > Birleşme, Altın A.Ş. ve Bakır A.Ş. tarafından birleşmenin onaylanmasına ilişkin verilecek kararın tescili ile geçerlilik kazanacak olup tescil tarihi birleşme tarihi olarak kabul edilecektir.

c) Payların değişim oranları ve gereğinde ödenecek denkleştirme tutarı, devreden şirketin ortaklarının devralan şirketteki hakları

15.12.2015 tarihli sayılı YMM raporunda da belirtildiği üzere; Özkaynak Yöntemine göre yapılan hesaplamalar sonucu Devralan Altın Bilişim A.Ş. nezdinde 600.002,60 TL tutarında sermaye artırımı yapılacağı, DEVROLAN şirket ile DEVRALAN şirketin 1 adet hissesinin değeri 1 TL olmasından dolayı; 1 adet DEVROLAN şirket hissesine karşılık 0,60 adet DEVRALAN hissesi verileceği anlaşılmaktadır.

Yukarıda kabul edilen esaslara göre, birleşmeden sonra (A) A.Ş.'nin sermaye dağılımı aşağıdaki gibi olacaktır:

Hissedar	Sermaye	Hisse Adedi	Pay Oranı
...	2.000.000,00	2.000.000,00	0,76923
...	600.002,60	600.002,60	0,23077
Toplam	2.600.002,60	2.600.002,60	1

d) Ayrılma Akçesi

Birleşme işlemi neticesinde Bakır A.Ş.'nin ortaklarına TTK'nın 141. maddesi uyarınca herhangi bir ayrılma akçesi ödenmeyecektir.

e) Değişim Oranının Belirlenmesi Yönünden Payların Değerlemesine İlişkin Özellikler

15.12.2015 tarihli sayılı YMM raporunda da belirtildiği üzere, birleşme işlemi sırasında

aşağıda belirtilen formülasyonla özkaynak yöntemine göre birleşme oranı hesaplanmıştır.

Devralan Ortaklığın Özkaynağı	A		5.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Özkaynağı	B		1.500.000,00
Devralan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	C		2.000.000,00
Devrolan Ortaklığın Ödenmiş Sermayesi	D		1.000.000,00
Birleşme Oranı	E	=A/A+B	76,92%
Birleşme Sonrası Ulaşılabilecek Sermaye	F	=C/E	2.600.002,60
Sermaye Artırımı Tutarı	G	=F-C	600.002,60
Değiştirme Oranı	H	=G/D	60,00%

Buna göre, 30.11.2015 tarihi itibarıyla Devrolan Şirket'in sermayesi 1.000.000 TL olduğuna göre; değiştirme birimi nominal sermaye bazında $600.002,60 / 1.000.000 = 0,60$ olarak tespit edilmiştir. DEVRALAN şirket ile DEVROLAN şirketin 1 adet hisse değeri 1 TL olduğu için; 1 adet DEVROLAN şirket hissesine karşılık 0,60 adet DEVRALAN hissesi verilecektir.

f) Sermaye Artırımı

Bakır A.Ş.'nin devir tarihindeki bilanço değerleri Altın A.Ş. tarafından bir bütün olarak devralınıp bilanço'ya geçirilmiş; özkaynak yöntemine göre yapılan ve yukarıda detaylarına yer verilen hesaplama neticesinde (A) A.Ş. nezdinde 600.002,60TL tutarında bir sermaye artırımı yapılacağı bu kapsamda (A) A.Ş.'nin birleşme sonrası sermayesinin 2.600.002,60 TL olacağı tespit edilmiştir.

g) Birleşme Dolayısıyla Ortaklar için Doğacak Olan Ek Ödeme Yükümlülükleri, Diğer Kişisel Edim Yükümlülükleri

Birleşme işlemi sebebiyle ortaklar için bir ek ödeme yükümlülüğü veya kişisel bir edim yükümlülüğü doğmayacaktır.

h) Birleşmeye Katılan Şirketlerin Türlerinin Farklı Olması Halinde, Ortakların Yeni Tür Sebebiyle Söz Konusu Olan Yükümlülükleri

Birleşmeye katılan şirketlerin türlerinin farklı olmaması sebebiyle ortakların bu kapsamda bir yükümlülüğü bulunmamaktadır.

i) Birleşmenin İşçiler Üzerindeki Etkileri ile İçeriği

Birleşme sebebiyle Altın A.Ş. ve Bakır A.Ş.'de çalışan işçiler nezdinde (statü, hak, menfaat, edim, yükümlülük) herhangi bir değişiklik meydana gelmeyecek olup mevcut hakları aynen korunacaktır.

j) Birleşmenin, Birleşmeye Katılan Şirketlerin Alacaklıları Üzerindeki Etkileri

Birleşmeye taraf şirketlerin sermayeleri birleşmeyle birlikte özvarlıkları içinde korunacağından ve her iki şirketinde iş planlarının birleşmeyle birlikte pozitif etkileneceği düşünüldüğünden devir suretiyle birleşme işleminin alacaklıların ve menfaat sahiplerinin haklarına herhangi bir hilel getirmeyecektir.

ALTIN ANONİM ŞİRKETİ

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

BAKIR ANONİM ŞİRKETİ

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Ek-5 Birleşme İşlemi İnceleme Hakkı Duyurusu

İ S T A N B U L

TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı: ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ

Ticari Adresi:

BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL

Birleşme İşlemi İnceleme Hakkı Duyurusu,

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunca Birleşme işlemine ilişkin alınan tarihli karar doğrultusunda hazırlanan Birleşme Sözleşmesi, Birleşme Raporu, Son Üç Yılın Finansal Tabloları ile Yıllık Faaliyet Raporlarının (gerekirse ara bilanço) Genel Kurulun onayına sunulmasından önce otuz gün süresince tarihinden itibaren BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL adresinde ve şirket merkezimiz ile şubelerimizde ilgililerin incelemesine hazır bulundurulacağı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 149 uncu maddesi gereğince ilan olunur.

Şirket Yetkilisi / Yetkilileri

Adı Soyadı

Kaşe – İmza

İSTANBUL
TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜNE

Ticaret Sicil No:

Ticaret Unvanı: BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ

Ticari Adresi:
BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL

Birleşme İşlemi İnceleme Hakkı Duyurusu,

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunca Birleşme işlemine ilişkin alınan tarihli karar doğrultusunda hazırlanan Birleşme Sözleşmesi, Birleşme Raporu, Son Üç Yılın Finansal Tabloları ile Yıllık Faaliyet Raporlarının (gerekirse ara bilanço) Genel Kurulun onayına sunulmasından önce otuz gün süresince tarihinden itibaren BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL adresinde ve şirket merkezimiz ile şubelerimizde ilgililerin incelemesine hazır bulundurulacağı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 149 uncu maddesi gereğince ilan olunur.

Şirket Yetkilisi / Yetkilileri

Adı Soyadı

Kaşe – İmza

EK-6 Olağanüstü Gündem Kararı (Devralan)

ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ :...../...../20....
KARAR NUMARASI :
VERGİ DAİRESİ – NO :.....VD. –
TİCARET SİCİL NO :
TOPLANTI KONUSU :..... Yılı Olağan Genel Kurulu ve Birleşme İle
İlgili
Toplantı Gündemi Hk.

Şirketin Yönetim Kurulu bugün şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki kararları almışlardır.

TOPLANTI KARARLARI

- 1) Şirketimizin 20.....yılına ait faaliyetlerinden elde edilen sonuçları ve birleşme ile ilgili işlemlerini görüşmek üzere adresinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğünün belli edeceği gün ve saatte **Olağan Genel Kurul** Toplantısını yapmak üzere çağrılmasına ve gündemin belirlenmesine,
- 2) Toplantı gündeminde Bakanlık temsilcisinin atanmasına ilişkin bir durum olduğundan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü'ne müracaatta bulunulmasına,
- 3) Genel Kurul toplantısının **TTK'nın 416'ncı** maddesine göre ilansız olarak ve aşağıdaki gündemi görüşmek üzere toplanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

OLAĞAN GENEL KURUL GÜNDEMİ

- 1- Açılış, genel kurul toplantı başkanının seçimi,
- 2- Genel kurul toplantı zaptının imzalanması yetkisinin toplantı başkanına verilmesi,
- 3- 2014 Yılı Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu okunduktan sonra müzakereye sunulması,
- 4- 2014 Yılı Bilanço ve gelir tablosu okunması müzakeresi ve onaylanması,
- 5- Yönetim Kurulu üyelerinin ibra edilmeleri,
- 6- Şirketimizin İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün sicil numarasında kayıtlı olan **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi** ile Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ilâ 158'inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ila 20'inci maddeleri gereğince şirketin bütün aktifleri ve pasifleri, hakları ve vecibeleriyle birlikte kül olarak devir almak suretiyle birleştirilmesine karar verilmesi.
- 7- Şirketimiz **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**'nin devir alınmak suretiyle şirketimizle birleşmesi ile ilgili, Birleşme Sözleşmesi okunması ve müzakere edilmesi, ve Yönetim kuruluna Birleşme Sözleşmesinin imzalama yetkisinin verilmesine karar verilmesi,
- 8- Türk Ticaret Kanununun 147/4 ncü maddesi gereğince Birleşme raporu düzenlenmesinden vazgeçilmesine karar verilmesine,
- 9- Türk Ticaret Kanununun 149/5 nci maddesi gereğince İnceleme hakkından vazgeçilmesine karar verilmesine,
- 10- Birleşme nedeniyle şirket sermayesinin 2.000.000,00 TL 'den 2.600.002,60 TL'ye artırılması ile ilgili olarak esas sözleşme'nin 6. maddesinin tadiline karar verilmesi,
- 11- Dilekler ve kapanış.

Yönetim Kurulu Başkanı

.....

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

EK-6 Olağanüstü Gündem Kararı (Devrolan)

BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.'NİN YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ : .../.../.....
KARAR NUMARASI :
VERGİ DAİRESİ – NO : VD. –
TİCARET SİCİL NO :
TOPLANTI KONUSU : Birleşme İle İlgili 20... Yılı Olağanüstü Genel Kurul
Toplantı Gündemi Hk.

Şirketin Yönetim Kurulu bugün şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki kararları almıştır.

TOPLANTI KARARLARI

- 1) Şirketimizin devrolmak suretiyle **Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketine** birleşmesini görüşmek üzere adresinde Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğünün belli edeceği gün ve saatte **Olağanüstü Genel Kurul** Toplantısını yapmak üzere çağrılmasına ve gündemin belirlenmesine,
- 2) Toplantı gündeminde Bakanlık temsilcisinin atanmasına ilişkin bir durum olduğundan Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü'ne müracaatta bulunulmasına,
- 3) Genel Kurul toplantısının **TTK'nın 416'ncı** maddesine göre ilansız olarak ve aşağıdaki gündemi görüşmek üzere toplanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL GÜNDEMİ

1. Açılış, genel kurul toplantı başkanının seçimi,
2. Genel kurul toplantı zaptının imzalanması yetkisinin toplantı başkanına verilmesi,

3.Şirketimizin 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanununun 136.ncı ve ilgili maddeleri ve Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ilâ 20'nci maddeleri uyarınca İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğünün sicil sayılarında kayıtlı bulunan **Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**'ne infisah yoluyla mevcut aktif ve pasifini bir kül halinde devrolunması suretiyle birleşmesine karar verilmesi,

4.Birleşme sözleşmesinin genel kurulun onayına sunulması,

5-Türk Ticaret Kanununun 147/4'ncü maddesi gereğince Birleşme Raporu düzenlenmesinden vazgeçilmesi konusunun görüşülmesi ve karara bağlanması,

6-Türk Ticaret Kanununun 149/5'nci maddesi gereğince İnceleme hakkından vazgeçilmesi konusunun görüşülmesi ve karara bağlanması,

7-Dilekler ve kapanış.

Yönetim Kurulu Başkanı

.....

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

EK-7 Temsilci Bulundurma Hususunda Dilekçe (Devralan)

**GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İSTANBUL İL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜNE**

İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğünün sicil sayısında kayıtlı bulunan Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi ünvanlı, şirketimizin **Olağan** Genel Kurul toplantısı **T.T.K.416.maddesine göre** Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İl Ticaret Müdürlüğünüzün belirleyeceği gün ve saatte yapılacağından, Bakanlığa temsilen temsilcisinin gönderilmesini müsaadelerinize arz ederiz.

Şirketin Tescilli Adresi : BAŞAKŞEHİR/İSTANBUL

Telefon Numarası :

Ticaret Sicil Numarası :

SAYGILARIMIZLA

**Yönetim Kurulu
Başkanı**

.....

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

EKLER

- Yönetim Kurulu Kararı
- Banka Dekontu
- İmza Sirküleri Fotokopisi
- Ticaret Sicil Gazetesi

EK-7 Temsilci Bulundurma Hususunda Dilekçe (Devrolan)

**GÜMRÜK VE TİCARET BAKANLIĞI
İSTANBUL İL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜ'NE**

İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğünün sicil sayısında kayıtlı bulunan Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi unvanlı, şirketimizin Yılına ait **Olağanüstü** Genel Kurul toplantısı **TTK.416.maddesine** göre Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İl Ticaret Müdürlüğünüzün belirleyeceği gün ve saatte yapılacağından,

Bakanlık temsilcisi gönderilmesini müsaadelerinize arz ederiz.

Kaşe

Yönetim Kurulu Başkanı

.....

**Yönetim Kurulu Başkan
Yardımcısı**

.....

Yönetim Kurulu Üyesi

.....

Ek-8 Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı (Devralan)

ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN 09/01/2016 TARİHLİYILINA AİT OLAĞAN GENEL KURUL TOPLANTI

T U T A N A Ğ I

Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin 2015 yılına ait **Olağan Genel Kurul** toplantısı 09/01/2016 tarihinde saat’deBaşakşehir/İstanbul’daki adreste Gümrük ve Ticaret İl Müdürlüğü’nün/...../20..... tarih ve Sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık temsilcisi sayın’in gözetiminde toplanmıştır.

Hazır bulunanlar listesinin tetkikinden şirket paylarının TL itibari değerinin; toplam itibari değeri TL olan payın asaleten; toplam itibari değeri.....TL olanTL..... payın da vekaleten olmak üzere TL’lik sermayeye karşılık adet payın (%100) toplantıda temsil edildiğinin ve böylece **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 416’nc maddesi** gereği bütün payların sahiplerinin hazır bulunduğu ve aralarından hiçbirinin toplantının **çağrısız** olarak yapılmasına itiraz etmediğinin anlaşılması üzerine toplantı yönetim kurulu başkanı tarafından açılmıştır.

1.Toplantıya katılan pay sahiplerine, toplantının çağrısız olarak yapılmasına ve gündeme ilişkin bir itirazlarının olup olmadığı sorulmuştur. Bir itirazın olmadığı anlaşılmış ve toplantı gündeminin görüşülmesine geçilmiştir.

Toplantı başkanlığına Sn. oy birliği ile karar verildi. Toplantı Başkanın teklifi üzerine Tutanak yazmanlığına’ın seçilmelerine oy birliği ile karar verildi. Genel Kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.

2. Genel kurul toplantı zaptının imzalanması yetkisinin Genel Kurul Toplantı Başkanına verilmesi oy birliği ile kabul edildi.

3. 2015 yılına ait Yönetim Kurulu Faaliyet Raporu, Yönetim Kurulu Başkanı tarafından okundu müzakere edildi ve neticede faaliyet raporu oybirliği ile kabul edildi.

4.2015 yılına ait Bilanço ve Gelir tablosu(kâr-zarar hesapları) Yönetim Kurulu Başkanı tarafından okundu ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda 20..... yılına ait bilanço ve kâr/zarar hesapları oy birliği ile tasdik edildi.

5.2015 yılı çalışmalarından dolayı Yönetim kurulunun ibrasına geçildi. Yönetim kurulu üyelerinin her biri kendi ibralarında sahibi oldukları paylardan doğan oy haklarını kullanmayarak, toplantıya katılan diğer ortakların oy birliği ile ayrı ayrı ibra edildiler.

6.Şirketimizin İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğününsicil numarasında kayıtlı olan **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi** ile Türk Ticaret Kanunu’nun 136 ilâ 158’inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ila 20’inci maddeleri gereğince şirketin bütün aktifleri ve pasifleri,hakları ve vecibeleriyle birlikte kül olarak devir almak suretiyle birleştirilmesine oy birliği ile karar verildi.

7.Şirketimiz **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**’nin devir alınmak suretiyle şirketimizle birleşmesi ile ilgili,Birleşme Sözleşmesi okundu, müzakere edildi,ve Yönetim kuruluna Birleşme Sözleşmesinin imzalama yetkisinin verilmesine oybirliği ile kabul edildi.

8-Türk Ticaret Kanununun 147/4’ncü maddesi gereğince Birleşme raporu düzenlenmesinden vazgeçilmesine oybirliği ile karar verildi

9- Türk Ticaret Kanununun 149/5’nci maddesi gereğince İnceleme hakkından vazgeçilmesine oybirliği ile karar verildi.

10- Birleşme nedeniyle şirket sermayesi’nin **2.000.000,00 TL** ‘den **2.600.002,60 TL**’ye artırılması ile ilgili olarak esas sözleşme’nin 6. maddesinin aşağıdaki yeni şekildeki gibi tadiline oy birliği ile karar verildi.

YENİ ŞEKİL SERMAYE-6- MADDE

Şirket sermayesi, pay sahipleri arasında aşağıda belirtildiği şekilde bölünmüştür:

Hissedar	Sermaye	Hisse Adedi	Pay Oranı
...	2.000.000,00	2.000.000,00	0,76923
...	600.002,60	600.002,60	0,23077
Toplam	2.600.002,60	2.600.002,60	1

Yukarıda belirtilen şekilde pay sahipleri tarafından muvazaadan arı olarak taahhüt edilmiş olup ,Bu defa artırılmasına karar verilen 600.002,60,-Türk Lira’lık kısmı 15/12/2015 tarih ve..... sayılı Yeminli Mali Müşavir’nun raporu ile öz varlık tespiti yapılan İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğünün sicil numarasında kayıtlı olan **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**’nin aktif ve pasifinin bir kül halinde Ticaret Kanunu’nun 136 ilâ 158’inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ila 20’inci maddeleri gereğince devrolunan şirketin birleşmesinden ve bu şirketin öz varlığından karşılanmıştır.

Artırılan sermaye karşılığı hisseler devir alınan şirket hissedarlarına hisseleri oranında dağıtılacaktır. **Hisse senetleri nama yazılıdır.** Hisse senetleri muhtelif kupürler halinde bastırılabilir. Sermayenin tamamı ödenmeden hamiline yazılı hisse senedi çıkarılamaz.

Şirketin tüm pay senetleri nama yazılıdır ve şekli Türk Ticaret Kanunu’nun 487’inci maddesine tabidir. Şirket genel kurulu, payların itibari değerinden yüksek bir bedelle ihraç edilmesine karar verebilir. Bu husustaki ilanlar Esas Sözleşmenin ilan maddesi uyarınca yapılır.

11.Gündemde görüŖülecek başka bir konu kalmadığından toplantıya dilek ve temennilerden sonra Yönetim Kurulu Başkanı Sn..... toplantıyı kapattı.

DİVAN BAŞKANI

.....

TUTANAK YAZMANI

.....

Ek-8 Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı (Devrolan)

BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.'NİN 09/01/2016 TARİHLİ 20..... YILINA AİT OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTI

T U T A N A Ğ I

Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi'nin 2015 yılına ait **Olağanüstü Genel Kurul** toplantısı 09/01/2016 tarihinde saat 'da Başakşehir/İstanbul'daki adreste Gümrük ve Ticaret İl Müdürlüğü'nün/...../20..... tarih ve aylık yazılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık temsilcisi sayın 'in gözetiminde toplanmıştır.

Hazır bulunanlar listesinin tetkikinden şirket paylarının TL itibari değerinin; toplam itibari değeri-TL olan payın asaleten; toplam itibari değeriTL olanpayın da vekaleten olmak üzere-TL'lik sermayeye karşılık adet payın (%100) toplantıda temsil edildiğinin ve böylece **6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 416'nc maddesi** gereği bütün payların sahiplerinin hazır bulunduğu ve aralarından hiçbirinin toplantının **çağrısız** olarak yapılmasına itiraz etmediğinin anlaşılması üzerine toplantı yönetim kurulu başkanı tarafından açılmıştır.

Toplantıya katılan pay sahiplerine, toplantının çağrısız olarak yapılmasına ve gündeme ilişkin bir itirazlarının olup olmadığı sorulmuştur. Bir itirazın olmadığı anlaşılmış ve toplantı gündeminin görüşülmesine geçilmiştir.

- 1- Toplantı başkanlığına Sn. oy birliği ile karar verildi. Toplantı Başkanın teklifi üzerine Tutanak yazmanlığına 'ın seçilmelerine oy birliği ile karar verildi. Genel Kurul toplantı başkanı hazır bulunanlara teşekkür etti.
- 2- Genel kurul toplantı zaptının imzalanması yetkisinin Genel Kurul Toplantı Başkanına verilmesi oy birliği ile kabul edildi.
- 3- Şirketimizin İstanbul Ticaret Sicili Müdürlüğü'nün sicil numarasında kayıtlı olan **Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi** ile Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ilâ 158'inci ve diğer ilgili hükümleri ile 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19 ilâ 20'inci maddeleri gereğince şirketin bütün aktifleri ve pasifleri, hakları ve vecibeleriyle birlikte kül olarak devrolmak suretiyle birleşmesine oy birliği ile karar verildi.
- 4- Şirketimiz **Altın Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi**'nin devrolmak suretiyle birleşmesine ve birleşme ile ilgili Birleşme Sözleşmesi okundu, müzakere edildi ve

Yönetim kuruluna Birleşme Sözleşmesinin imzalama yetkisinin verilmesine oybirliği ile kabul edildi.

- 5- Türk Ticaret Kanununun 147/4'ncü maddesi gereğince Birleşme raporu düzenlenmesinden vazgeçilmesine oybirliği ile karar verildi.
- 6- Türk Ticaret Kanununun 149/5'nci maddesi gereğince İnceleme hakkında vazgeçilmesine oybirliği ile karar verildi.
- 7- Gündemde görülecek başka bir konu kalmadığından toplantıya dilek ve temennilerden sonra Yönetim Kurulu Başkanı Sn. toplantıyı kapattı.

DİVAN BAŞKANI

.....

TUTANAK YAZMANI

.....

Ek-9 Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı'nın Tescil ve İlanı İçin Ticaret Sicil Müdürlüğü'ne Verilen Dilekçe

10/01/2016

İSTANBUL TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE

Müdürlüğünüzde sicil numarası ile kayıtlı bulunan Şirketimiz ALTIN BİLİŞİM HİZMETERLERİ A.Ş. / BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.'nin 09/01/2016 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısının tescil ve ilanını makamlarınızdan arz ve talep ederiz.

Saygılarımızla,

ALTIN A.Ş. / BAKIR A.Ş.

Ek-10 Devralan Şirkette Gerçekleştirilecek Sermaye Artırımına İlişkin Yönetim Kurulu Beyanı

6102 SAYILI TÜRK TİCARET KANUNU'NUN 457. MADDESİNE GÖRE YÖNETİM KURULU BEYANI	
ŞİRKETİN UNVANI - TİCARET SİCİL NO	ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.
ŞİRKETİN ESKİ SERMAYESİ	2.000.000,00 TL
ŞİRKETİN YENİ SERMAYESİ	2.600.002,60 TL
1	Sermaye artırımında nakdî sermaye konuluyorsa; artırılan kısmın tamamen taahhüt edildiğine ilişkin açıklama Sermaye artırımında nakdi sermaye konulmamaktadır.
2	Sermaye artırımında nakdî sermaye konuluyorsa kanun veya esas sözleşme gereğince ödenmesi gerekli tutarın ödenip ödenmesine ilişkin açıklama Sermaye artırımında nakdi sermaye konulmamaktadır. Kanun ve esas sözleşme gereğince ödenmesi gerekli tutar ödenmiştir.
3	Sermaye artırımında bir borcun takası söz konusu ise, bu borcun varlığı, geçerliliği ve takas edilebilirliğine ilişkin açıklama Sermaye artırımında bir borcun takası söz konusu değildir.
4	Sermayeye dönüştürülen fonun veya yedek akçenin serbestçe tasarruf olunabilirliğine ilişkin açıklama Sermayeye dönüştürülen fon veya yedek akçe bulunmamaktadır.
5	Sermaye artırımında gerekli organların ve kurumların onaylarının alındığına, kanuni ve idari gerekliliklerin yerine getirildiğine ilişkin açıklama Sermaye artırımında gerekli organların ve kurumların onayları alınmış olup; kanuni ve idari gereklilikler yerine getirilmiştir.
6	Sermaye artırımında rüçhan hakları sınırlandırılmış veya kaldırılmışsa bunun sebepleri, miktarı ve oranı ve sermaye artırımında kullanılmayan rüçhan haklarının kimlere, nicin, ne fiyatla verildiğine ilişkin açıklama Sermaye artırımında rüçhan hakları sınırlandırılmamış veya kaldırılmamıştır.
7	İç kaynaklardan yapılan sermaye artırımının hangi kaynaklardan karşılandığı, bu kaynakların gerçekliği ve şirket malvarlığı içinde var olduklarına ilişkin açıklama Sermaye artırımını iç kaynaklardan karşılanmamaktadır.
8	Şartlı sermaye artırımının ve uygulamasının kanuna uygunluğuna ilişkin açıklama

Şartlı sermaye artırımı söz konusu değildir.
Sermaye artırımında Şirket'e aynı sermaye konuluyor ya da bir ayın veya işletme devralmıyorsa, bunlara verilecek karşılığın uygunluğuna ilişkin açıklama
Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin devralınması suretiyle Şirketimiz çatısı altında birleşmesi neticesinde 600.002,60 TL tutarında sermaye artırımı yapılacak olup; değiştirme birimi nominal sermaye bazında 0,60 olarak tespit edilmiştir. Devrolan şirket ile devralan şirketin 1 adet hisse değeri 1 TL olmasından dolayı 1 adet Devrolan şirket hissesine her biri 0,60 TL tutarında Devralan hissesi verilecektir. Birleşme işlemi neticesinde Devrolan şirket ortağının Devralan şirkette % 23,08 oranında paya sahip olacağı tespit edilmiştir. Artırılan 600.002,60 TL tutarındaki sermaye, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 136 ile 158 inci maddeleri arasındaki düzenlemeler, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19 ve 20'nci maddeleri ile 1 Seri No'lu KVK Genel Tebliği hükümleri gereğince kül halinde devralma suretiyle birleşme işlemi kapsamında; 20.11.2012 tarihli sayılı YMM Raporu'nda yapılan tespitler uyarınca Devrolan Bakır Bilişim Hizmetleri Bakır Bilişim Hizmetleri A.Ş.'nin özvarlığından karşılanacaktır.
Sermaye artırımında hizmet verenlere ödenen ücretlere ilişkin açıklamalar
Sermaye artırımında hizmet verenlere herhangi bir ücret ödenmemekte veya böyle bir ücret ödenmesine ilişkin taahhütte bulunulmamaktadır.
Türk Ticaret Kanunu'nun 349. maddesinde yer alan hususlar somut olayda mevcut ise buna ilişkin açıklamalar (Bkz. "Kurucular beyanı")

Yukarıda yer alan bilgilerin doğru olduğunu ve nakden arttırılan kısmın Şirket hissedarları tarafından tamamen taahhüt edildiğini beyan ederiz.

ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ

Yönetim Kurulu Başkanı

Yönetim Kurulu Başkan Vekili

Yönetim Kurulu Üyesi

Ek-11 Birleşmeden Dolayı Alacaklılara Yapılan Çağrı

10.01.2016

İSTANBUL TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ'NE;

Ticaret Sicil No :.....

Ticaret Unvanı : ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.

Ticari Adresi :.....

Birleşmeden Dolayı Alacaklılara Çağrı,

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerine istinaden bilgileri aşağıda belirtilen şirketi devralması suretiyle birleşmesine karar verilmiş olup, bu husus Ticaret Sicili Müdürlüğünce tescil edilmiştir.

Şirketimiz alacaklılarının ellerindeki belgelerle birlikte; birleşmenin geçerlilik kazandığı 10.01.2016 tescil tarihinden itibaren en geç üç ay içerisinde adresine müracaatla alacaklarının teminata bağlanmasını isteyebilecekleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 157 nci maddesi gereğince ilan olunur.

Devrolan Şirketin Bilgileri

Ticaret Sicili Müdürlüğü: İstanbul Ticaret Sicil Müdürlüğü

Ticaret Sicili Numarası :

Ticaret Unvanı : BAKIR BİLİŞİM HİZMETLERİ A.Ş.

Şirket Yetkilisi / Yetkilileri

Adı - Soyadı

Kaşe - İmza

Ek-12 Taahhütname

ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN

TAAHHÜTNAME

.....Vergi Dairesinin vergi numaralı **ALTIN BİLİŞİM HİZMETLERİ ANONİM ŞİRKETİ'NİN** 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 155-156 maddelerinde ve Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19 ve 20.maddeleri uyarınca aktif ve pasifi ile birlikte **birleşme** yapılarak 10/01/2016 tarihinde tescil olmuştur.

Tescile ilişkin Ortaklar Kurulu kararı ve diğer evrakların tarihli Sayı Sayfası ile Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinde yayımlanmıştır.

Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 20.maddesinin 1/b fıkrası uyarınca, devralınan **Bakır Bilişim Hizmetleri Anonim Şirketi** tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarını ödeyeceğimi ve diğer ödevleri yerine getireceğimi kabul ve taahhüt ederim.

SAYGILARIMIZLA

Yönetim Kurulu Başkanı	Yönetim Kurulu Başkan Yardımcısı	Yönetim Kurulu Üyesi
--	--	--------------------------------------

Ek-13 Kısmi Bölünmeye İlişkin İşlemlerin Başlatılmasına Dair Yönetim Kurulu Kararı

SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ

YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR NO :
TOPLANTI TARİHİ : 01.12.2015
TOPLANTI YERİ :.....
TOPLANTI GÜNDEMİ : Kısmi bölünme işlemlerine başlanması hakkında karar alınması
TOPLANTIYA KATILANLAR :

KARARIN METNİ :

Şirket Yönetim Kurulu aşağıda adı-soyadı yazılı, imzaları bulunan üyelerin katılımı ile toplandı. Şirket ana sözleşmesinde öngörülen Yönetim Kurulu toplantı nisabının gerçekleştiği görüldü.

Şirket'in gömlek üretim işletmesini bir bütün halinde, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun bölünme müessesesini düzenleyen 159 ile 179. maddeleri, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi" başlıklı 19. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ve "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme" başlıklı 20. maddesi, 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ" hükümleri ile 31.10.2012 tarih ve 28453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ" hükümleri dairesinde gerçekleştirilecek kısmi bölünme işlemi neticesinde yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine ayni sermaye olarak devri hususu müzakere edilmiştir.

Sonuç Olarak:

- i. Şirketin gömlek üretim işletmesini bir bütün halinde, kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak bir sermaye şirketine ayni sermaye olarak devrine ve buna yönelik çalışmalara başlanmasına,

Kısmi bölünme işleminin, 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun bölünme müessesesini düzenleyen 159 ile 179. maddeleri, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi" başlıklı 19. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ve "Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme" başlıklı 20. maddesi, 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ" hükümleri ile 31.10.2012 tarih ve 28453 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan "Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni

Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ” hükümleri dairesinde yapılmasına,

- ii. Kısmi bölünme işlemine ilişkin çalışmaların Şirket’in 31.10.2015 tarihli mali tabloları esas alınarak gerçekleştirilmesine,
- iii. Kısmi bölünme neticesinde yeni kurulacak şirketten alınacak hisselerin Şirket ortaklarına Şirket’teki hisseleri oranında verilmesine karar verilmiştir.
- iv. Bu kapsamda; Yönetim Kurulumuzca bölünme planı ve bölünme raporu taslağının hazırlanması, ilgili Yeminli Mali Müşavir raporunun temini ve sair her türlü işlem tesis edilecek, çalışmalar sonucunda olumlu bir sonuca ulaşılması halinde nihai hale getirilecek bölünme planının son hali Şirket Genel Kurulu’nun onayına sunulacaktır.

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Başkanı

Ek-14 Yeminli Mali Müşavir Tarafından Hazırlanan Özvarlık Tespit Raporu

RAPOR SAYISI :

İstanbul, 20.12.2015

RAPOR EKLERİ : 1- Bilânço

2- Gelir Tablosu

3- SMMM Oda Faaliyet Belgesi

**ŞİRKET KISMİ BÖLÜNMESİNDE;
SERMAYENİN ÖDENİP ÖDENMEDİĞİ, KARŞILIKSIZ KALIP KALMADIĞININ,
ŞİRKET ALACAKLILARININ ALACAKLARININ TEHLİKEYE
DÜŞMEDİĞİNİN,KOBİ TANIMINA UYGUN İŞLETME ÖLÇÜTÜNE SAHİP OLUP
OLMADIĞINA İLİŞKİN
SERBEST MUHASEBECİ MALİ MÜŞAVİRLİK RAPORU**

İncelemeyi Yapan

Adı Soyadı

:

Serbest M. Mali Müşavirin

Bağlı Olduğu Oda

: İstanbul SMMM Odası

Büro Adresi

:

Vergi Dairesi

:

Hesap Numarası

:

Telefon Numarası

:

Faks Numarası

:

Elektronik Posta Adresi

: [.....](#)

Tespiti Yapılan Şirketin
Şirketi

Adı Soyadı (Unvanı)

: Anonim

Adresi

:

.....Beylikdüzü/İstanbul

Vergi Dairesi

: V.D.

Vergi Hesap No

:

Telefon Numarası

:

Faks Numarası

:

SONUÇ

: Raporun “**Sonuç**” bölümünde
açıklanmıştır.

I- GENEL BİLGİ:

Aşağıda mükellefiyetine ilişkin bilgilere yer verilen **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi** (Raporumuzda bundan sonra “**Şirket**” veya “**Kurum**” diye de anılabilecektir) yetkilileri, Mali Müşavirliğimize müracaat ile Şirket Ortaklar Kurulunun 31.10.2015 tarihli Bilanço esas alınarak; üzerinden **Türk Ticaret Kanunu’nun 159-179 maddeleri ile 5520**

sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19/3 (b) ve 20. Maddeleri ile Türk Ticaret Kanunu’’ hükümleri çerçevesinde, gömlek üretim işletmesini bir bütün halinde kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak bir şirkete aynı sermaye olarak konulmasını talep etmiştir.

İş bu rapor, bölünme işlemine esas olacak özkaynak unsurlarının tespit edilmesi amacıyla tanzim edilmiş olup, varılan kanaat raporun sonuç bölümünde açıklanmıştır.

Yapılan inceleme sonunda aşağıdaki hususlar tespit edilmiştir.

KISMİ BÖLÜNMEYE TABİ OLAN ŞİRKETİN:

Adı Soyadı (Unvanı) : **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi.**
Adresi :Beylikdüzü/İstanbul
Vergi Dairesi :
Vergi Hesap No :

Şirket Faaliyet Konusu : Dış giyim eşyalarının toptan ticareti
Bağlı Olduğu Ticaret Odası : İstanbul
Ticaret Sicil No.su :

Şirketin sermayesine ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Ödenmiş Sermaye : 6.000.000,00 TL
Ödenmemiş Sermaye : - TL
Toplam Sermaye : 6.000.000,00 TL

Şirketin hissedarları hakkındaki bilgiler aşağıdaki gibidir:

Pay Sahibinin Adı-Soyadı	Pay Adedi	Sermaye Miktarı (TL)
.....	60.000	6.000.000,00
Toplam	60.000	6.000.000,00

Şirketin Ortakları Kurulu aşağıdaki gibidir:

Ortakların Adı-Soyadı	T.C. Kimlik No	Görev Dağılımı
.....		Müdür

Yukarıdaki kişiler Şirket ortaklar kurulu üyeliklerine seçilmiş ve Türkiye Ticaret Sicili Gazetesinin Tarihsayfasında yayınlanan ortaklar kurulu kararındaki şekilde imzaya yetkili kılınmışlardır.

KISMİ BÖLÜNME YOLUYLA YENİ KURULACAK ŞİRKET’İN BİLGİLERİ:

Adı - Soyadı (Unvanı) : Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi
Şirket Faaliyet Konusu : Dış giyim eşyalarının toptan ticareti
Bağlı Olduğu Ticaret Odası : İstanbul
Ticaret Sicil No.su : Şirket henüz kurulmadı (Kısmi bölünme ile eşzamanlı kurulacak).

II- USUL İNCELEMESİ:

ŞİRKET'İN YASAL DEFTERLERİNİN TASDİKİNE İLİŞKİN BİLGİLER:

Kısmi Bölünmenin Gerçekleştiği Döneme Ait Yasal Defterler Bilgileri:

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin muhasebesi yeterli organizasyona sahip olup, bilgisayar sistemine dayalıdır. Şirketin incelenen 2014 ve 2015 dönemlerinde kullandığı defterlerin tasdikine ilişkin bilgiler aşağıda verilmiştir:

Defterin Türü	Tasdik Makamı	Tasdik Tarihi ve
2014 Yılı Yevmiye Defteri		
2014 Yılı Envanter Defteri		
2014 Yılı Kebir Defteri		

Defterin Türü	Tasdik Makamı	Tasdik Tarihi ve
2015 Yılı Yevmiye Defteri		
2015 Yılı Envanter Defteri		
2015 Yılı Kebir Defteri		

Şirket muhasebe kayıtlarını, M.S.U. Tebliğine uygun şekilde ve 7/A seçeneğine göre tutmaktadır. Mükellef Kurumun kayıtlarının, usulüne uygun olarak düzenlenmiş belgelere dayanmakta olduğu, gerçeği yansıttığı ve defter kayıtlarının genel olarak kayıt nizamına ve Muhasebe Sistemi Uygulama Genel Tebliği ilkelerine uygun olduğu görülmüştür.

III- HESAP İNCELEMESİ:

3.1. KURUMUN MEVCUT SERMAYE YAPISINA İLİŞKİN İNCELEMER:

Şirket, 01.01.2008 tarihinde 1.000.000,00 TL sermaye ile kurulmuş olup, 21.04.2014 tarih 588 sayfa ile 8557 sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde ilan olunmuştur. Şirketin, kuruluşun sonra gerçekleştirilen sermaye artırımlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki gibidir:

Ticaret Sicil Gazetesi	Artırılan Sermaye Tutarı	Toplam Sermaye
.....	Kuruluş	1.000.000,00 TL
.....	5.000.000,00 TL	5.000.000,00 TL
		6.000.000,00 TL

100.000,00 TL sermaye ile kurulan şirketin sermayesi son olarak tarih ve sayılı Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nde tescil edildiği üzere **1.000.000,00 TL** den **6.000.000,00 TL**'ye çıkarılmış olup toplam sermayesi **6.000.000,00 TL**'dir. Sermayenin tamamı ödenmiştir. 6.000.000,00 TL sermayenin tamamının ödendiğine ilişkin yevmiye kayıt tarihleri ve numaraları aşağıdaki gibidir;

<u>Tarih</u>	<u>Yevmiye No</u>	<u>Tutar</u>
		1.000.000,00 TL
01.02.20140	Sermaye Yedeklerinden	5.000.000,00 TL
		6.000.000,00 TL

3.2. İŞLETMENİN BİLANÇOSUNDA YER ALAN ÖZKAYNAKLARI:

Aşağıda işletmenin bilançosunda pasif kalemler arasında yer alan öz sermaye unsurları **20.12.2015 tarihli bilançosu** dikkate alınarak tespit yapılmıştır. Bu çerçevede; işletmenin bünyesinde barındırdığı öz sermaye unsurlarından, bölünme işlemine esas olacak özkaynak unsurlarına yönelik tespitlere yer verilmiştir.

<u>Özkaynaklar</u>	<u>Bakiye Tutarı</u>
A-Ödenmiş Sermaye	6.000.000,00
-Sermaye	6.000.000,00
-Sermaye Düzeltilmesi Olumlu Farkları	0,00
B-Sermaye Yedekleri	0,00
-Diğer Sermaye Yedekleri	0,00
C-Kâr Yedekleri	0,00
-Yasal Yedekler	400.000,00
-Özel Fonlar	0,00
D-Geçmiş Yıllar Kârları	600.000,00
E-Geçmiş Yıllar Zararları	0,00
F-Dönem Net Kârı	200.000,00
<u>Özkaynaklar Toplamı</u>	<u>7.200.000,00</u>

3.3. KISMİ BÖLÜNME NEDENİ İLE SERMAYE OLARAK KONULACAK DEĞERLERİN BELİRLENMESİ:

Şirketin bölünme işlemine esas alınacak varlık ve kaynakları, aşağıda belirtilmektedir. Söz konusu kıymetler üzerinden “**Türk Ticaret Kanunu’nun 159-179 maddeleri ile, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19/3 (b) ve 20. Maddeleri ile Türk Ticaret Kanunu**” hükümleri çerçevesinde, kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak bir şirkete aktarılmak istenmektedir. Bu duruma bağlı olarak şirketin tescilli sermayesinin azaltılması yönünde yönetim kurulu kararı alınmıştır.

Varlıklar	Kayıtlı Değer (TL)
Binalar	8.000.000,00
Taşıtlar	2.000.000,00
Demirbaşlar	300.000,00
Kasa	30.000,00
Bankalar	50.000,00
Alıcılar	120.000,00
İlk Mad ve Malz.	500.000,00
Toplam	11.000.000,00

Borçlar	Kayıtlı Değer (TL)
Banka Kredileri	3.000.000,00
Satıcılar	600.000,00
Borç Senetleri	4.000.000,00
Toplam	7.600.000,00

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanununun 19-3/b ait bendinde “ Kısmi bölünme; Tam mükellef bir sermaye şirketinin bilançosunda yer alan taşınmazlar ile en az iki tam yıl süreyle elde tutulan iştirak hisleri ya da sahip oldukları üretim ve hizmet işletmelerinin bir veya

birkaçını kayıtlı değerleri üzerinde aynı sermaye olarak mevcut veya yeni kurulacak tam mükellef bir sermaye şirketine devretmesi, bu Kanunun uygulanmasında kısmi bölünme hükmündedir” şeklinde tanımlanmıştır.

Kısmi bölünmede devredilen varlıklara karşılık edinilen devralan şirket hisseleri, devreden şirkette kalabileceği gibi doğrudan bu şirketin ortaklarına da verilebilir. Taşınmaz ve iştirak hisselerinin bu bent kapsamında devrinde, devralan şirketin hisselerinin devreden şirketin ortaklarına verilmesi halinde, devredilen taşınmaz ve iştirak hisselerine ilişkin borçların da devri zorunludur.

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 19-4 bendinde “**Bu madde bölünmelerde aktif ve pasifi düzenleyici hesaplar, ilgili olduğu aktif ve pasif hesapla birlikte devrolunur.**” ifadelerine yer verilmiştir.

Kısmi bölünme suretiyle kurulacak şirkete aynı sermaye olarak konulmak istenen özvarlık toplamının, 2.400.000,00 TL tutarında olduğu yasal defter kayıtları üzerinden yapılan sınırlı incelemeler neticesinde tespit edilmiş olup, müşavirliğimizce tasdik olunmaktadır.

3.4. ORTAKLARIN ŞİRKETTEN OLAN ALACAK TUTARININ TESPİTİ:

31.10.2015 tarihli bilanço ve mizana göre ortakların kısa vadeli alacaklarının takip edildiği 331 hesabın alacak bakiyesi- TL’dir.

Bu tutarın tamamı şirketin tek pay sahibi olan’e ait olduğu anlaşılmıştır.

Ortaklar, Şirkete verdikleri borçları NAKİT olarak vermişlerdir. Bu tutarlar sermaye artırımını için kullanılacaktır.

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketinin 2014-2015-2016 yılı yasal defter kayıt ve belgelerinin incelenmesi neticesinde, Ortaklara Borçlar Hesabı’nın(331) oluşturulması; Vergi Kanunları, Tek Düzen Hesap Planı ve Genel Kabul Görmüş Muhasebe Kurallarına göre yapılışı tespit edilmiştir.

3.5. GEÇMİŞ YIL KARLARININ TESPİTİ:

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketinin faaliyetleri dolayısıyla elde ettiği kazanç ve iratları ilgili yasal mevzuata uygun şekilde kayıtlarına intikal ettirmiştir. Şirketin, ilgili yıllar gayrisafı karlarından Vergi, Tek Düzen Muhasebe Planı ve TTK mevzuatına uygun şekilde gerekli karşılıkları ayırdıktan sonra, geçmiş yıl karları tarihi itibarıyla aşağıdaki şekilde oluşmuştur.

YIL	TUTAR	TARİH	FİŞ NO
2015	600.000,00	31.10.2015	Bilançosu
TOPLAM	600.000,00		

3.6. BÖLÜNME RAPORU GEREKLİLİĞİ VE İŞLETME BÜYÜKLÜĞÜNÜN TESPİTİ:

6102 sayılı TTK’nın Bölünme Raporu’nu düzenleyen 169’uncu maddesinin 4’üncü bendinde; “Tüm ortakların onaylanması hâlinde küçük ve orta ölçekli şirketler bölünme raporunun düzenlenmesinden vazgeçebileceği” hususu düzenlenmiştir.

TTK’nın 135. maddesi 2. fıkrasında “Küçük ve orta ölçekli belirlenirken, şahıs şirketleri için 1522,sermaye şirketleri hakkında ise 1523’üncü maddelerde öngörülen ölçütlerin uygulanacağı” hükmüne yer verilmiştir.

TTK'nın 1522'inci maddesinin 1'inci bendinde; Gümrük ve Ticaret Bakanlığı tarafından yönetmelikle düzenleneceği ve bu ölçütlerin bu Kanunun ilgili tüm hükümleri uygulanacağı açıklanmıştır. Aynı Kanunun 1523'üncü maddesinin 1'inci bendinde de, 1522'nci maddede belirlenen küçük ve orta ölçekli işletme ölçütlerinin sermaye şirketleri için de geçerli olacağı belirtilerek, bu ölçütlerin üzerinde sermaye şirketleri büyük sermaye şirketi sayılmıştır.

4 Kasım 2012 tarihli Resmi Gazete yayımlanan 2012/3834 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile; Sanayi ve Ticaret Bakanlığınca hazırlanan "Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletmeleri Tanımı, Nitelikleri ve Sınıflandırılması Hakkında Yönetmenlik" te değişiklik yapılarak yürürlüğe girmiştir.

Güncellenmiş yönetmenlik uyarınca; 250 kişiden az yıllık çalışan istihdam eden ve yıllık net satış hâsılatı veya mali bilançosundan herhangi biri 40.000.000,00 TL'sını aşmayan şirketler "Küçük ve orta ölçekli şirket olarak kabul edilmektedir.

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 2015 yılı bilançosu göre çalışan iş sayısı 10 kişi ve mali tablo bilançosu yıllık net satış hâsılatı TL'dir.

Bu ölçütler dikkate alındığında; Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin küçük ve orta ölçekli (kobi) şirket tanımlaması içinde yer almaktadır.

Bu nedenle, TTK'nın 169/4. maddesi uyarınca tüm ortakların onaylanması hâlinde küçük ve orta ölçekli şirketler bölünme raporunun düzenlenmesinden ve TTK'nın 169/5. maddesi olan inceleme hakkından vazgeçme hakkına haiz bulunmaktadır.

IV. SONUC:

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 31.10.2015 tarihli bilançosu esas alınarak; Şirketin gömlek üretim işletmesini kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak Şirkete aynı sermaye olarak konulmak istendiği, bu çerçevede yapılan **sınırlı** incelemeler neticesinde;

- 1) Kısmi bölünen Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin bölünme öncesi 31.10.2015 tarihli bilançosunda görülen **6.000.000,00 TL** tutarındaki sermayesinin tamamen ödenmiş olduğu,
- 2) Şirket'in 31.10.2015 tarihli mali tablosuna göre özvarlığının **7.200.000,00 TL** olduğu,
- 3) Şirket ortaklarının sermaye ödemelerinin geçersiz kılacak şekilde şirkete herhangi bir surette borçlarının bulunmadığı,
- 4) Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 31.10.2015 tarihli bilançosu ile yasal defterlerinin incelenmesi neticesinde yasal defterlerle bilanço kalemlerinin uyumlu ve kısmi bölünme sonrası kalan özvarlığını;

Aktif Toplamı:	12.000.000,00 TL
Pasif Toplamı:(-)	12.000.000,00 TL
Özkaynaklar	4.800.000,00 TL olduğu,

- 5) Şirketin 31.10.2015 tarihli bilançosu ile yasal defterlerinin incelenmesi neticesinde yasal defterlerle bilanço kalemlerinin uyumlu ve kısmi bölünme sonrası kalan borçlarının toplamının;

Kısa ve Uzun Vadeli Borçlar: 7.200.000,00 TL olduğu,

- 6) Kısmi bölünme suretiyle kurulacak şirkete aynı sermaye olarak konulmak istenen özvarlık toplamının, 2.400.000,00 TL tutarında olduğu,
- 7) Kısmi bölünen Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin kısmi bölünme neticesinde tespit edilen borçlar çıktıktan sonraki aktif değerlerin yeni kurulacak Anonim Şirket'in sermayesi olması ve bu iştirak karşılığında **Şirket ortaklarına pay verilmesi sebebiyle bölünen şirkette sermaye azalması hâsıl olduğundan, kısmi bölünme işlemi ile birlikte eş zamanlı olarak sermaye artırımı/tamamlaması** yapılmasına ihtiyaç duyulduğu ve bunun gerçekleştirileceği tespit edilmiştir:
- 8) Kısmi Bölünmenin neticesinde, alacaklıların alacaklarına ilişkin bölünme öncesine göre bir tehlikenin mevcut olmadığı, sermaye azalmasına eş zamanlı olarak sermaye artırımı da yapılacağından alacaklıların alacaklarının bu şekilde teminat altına alındığı sonucuna varılmıştır.
- 9) Kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak şirketin sermaye ve ortaklık yapısı:

Pay Sahibinin Adı / Soyadı	Pay Adedi	Bölünmeden Gelen Aynı Sermaye	Taahhüt Edilen Nakdi Sermaye	Toplam Sermaye
.....	24.000	2.400.000,00		2.400.000,00
Toplam	24.000	2.400.000,00		2.400.000,00

- 10) **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin 31.10.2015 tarihli mali tablo ile yasal defter kayıtları ve belgeler üzerinde yapılan **sınırlı** inceleme sonucunda Şirket'in kısmi bölünmesine engel bir yasal sakınca olmadığı kanaatine varılmıştır.

.....
Serbest Muhasebeci Mali Müşavir

Ek-15 Kısmi Bölünme Planı

KİSMİ BÖLÜNME PLANI

MADDE 1: KİSMİ BÖLÜNMEYE TARAF ŞİRKET:

..... adresinde olup İstanbul Ticaret Sicil Memurluğu'na sicil numarası ile kayıtlı Anonim Şirket nev'indeki Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi (**"Sarı Tekstil" veya Bölünen Şirket**) Ortaklar Genel Kurulu tarafından 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun ("TTK") 166'ncı ve 167 inci maddelerinde yer alan gereklere uygun olarak iş bu Kısmi Bölünme Planı (**"Plan"**) akdedilmiştir.

MADDE 2: BÖLÜNMEMİN HUKUKSAL DAYANAĞI :

5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu'nun ("KVK")19 uncu maddesinin 3'üncü fıkrasının (b) bendi ile 20'inci maddesinin 3'üncü fıkrası TTK'nın 159 ila 179 uncu maddeleri ve 27.01.2013 tarih 28541 sayılı resmi gazetede yayınlanarak yürürlüğe giren Ticaret Sicil Yönetmeliği uyarınca **kısmi bölünme işlemi gerçekleştirilecektir**. Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 01.12.2015 tarihli ve sayılı Ortaklar Genel Kurulu Kararı (EK-1) işbu **Kısmi Bölünme Planına** hukuksal dayanak teşkil etmektedir.

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 01.12.2015 tarih sayılı Ortaklar Genel Kurul Kararında işbu Planın 5. maddesinde belirtildiği şekilde Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 31.10.2015 tarihli bilançosunda yer alan ve toplam 22.000.000,00-TL olan varlıklara ait -10.000.000,00 TL kısmının net mukayyet değerli aktifinde kayıtlı varlık ve kaynakların devredilmesine ve kısmi bölünme sonucunda yeni kurulacak Anonim Şirket'te iktisap edilecek hisselerin bölünen şirket olan Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin **ortağı/ortaklarına hisseleri oranında** verilmesine karar verilmiştir.

İşbu Kısmi Bölünme Planı,kısmi bölünmenin tüm hüküm ve şartlarını belirlemek amacıyla düzenlenmiştir.

MADDE 3: KİSMİ BÖLÜNMEMİN KONUSU VE UYGULAMA ŞEKLİ :

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 01.12.2015 tarih ve sayılı ortaklar Genel Kurulu Kararı uyarınca, Bölünen Şirket'in 31.10.2015 tarihli, 213 Sayılı Vergi Usul Kanunu ("VUK") na göre düzenlenen bilançolarında kayıtlı ve dökümü işbu Bölünme Planının 5. Maddesinde yer alan aktifinde kayıtlı varlıklara ilişkin net mukayyet değer kısmi bölünme suretiyle Bölünen Şirket malvarlığı unsurları içerisinde çıkarılarak yeni kurulacak bir Anonim Şirkette devir edilecektir.

MADDE 4: KİSMİ BÖLÜNMEYE ESAS ALINAN MALİ TABLOLAR, BÖLÜNME TARİH VE KİSMİ BÖLÜNME İŞLEMİNİN ALACAKLILR ÜZERİNDE ETKİLERİ :

İşbu Kısmi Bölünme işlemi, Bölünen Şirket'e ait 31.10.2015 tarihli VUK bilanço ve mali tabloları üzerinde gerçekleştirilecektir. Kısmi Bölünmeye konu varlık unsurlarının değerlerinin belirlenmesinde kayıtlı/mukayyet değerler esas alınacaktır.

İşbu Kısmi Bölünme işleminin tarihi, Bölünen şirketin Genel Kurul tarafından verilecek bölünmeye ilişkin Ortaklar Genel Kurulu kararının tescil tarihi ve yeni kurulacak şirketin tescil tarihi olarak kabul edilecek olup TTK'ın 179'uncu maddesinin son fıkrası uyarınca tescil ile tescil anında 31.10.2015 tarihli Bilançoda yer alan Aktifte Kayıtlı varlıkların bir kısmı devralan şirkete geçecektir.

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin kısmi bölünme yoluyla yeni kurulacak şirkete devrilecek varlıkların net mukayyet değeri oranında yeni kurulacak şirket tarafından ihraç edilecek 24.000 adet hisseye tekabül eden 2.400.000,00.-TL Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin ortak/ortaklarına tescil tarihindeki mevcut payları nisabında verilecektir. YMM Raporu ve 31.10.2015 tarih itibarı ile çıkarılan bilançoya göre şirket alacaklarının toplam 250.000,00-TL'dir. Diğer yandan şirketin dönen varlıkları 1.500.000,00-TL'dir. Şirketin özvarlığı ise bölünme öncesi 7.200.000,00-TL'dir. Buna göre devrolunan varlıkların net kayıtlı değeri (devrolunan net değer) 2.400.000,00 TL kadar olacaktır. Bölünme sonrası şirket özvarlığı ve şirket mevcut durumunu gösteren diğer bilanço kalemlerinin incelenmesi neticesinde şirketten alacaklıların alacakları bu haliyle tehlikeye düşmemektedir.

MADDE 5: KISMİ BÖLÜNMEYE KONU MALVARLIĞI DEĞERLERİ:

Bölünen Şirket'in 31.10.2015 tarihli mali tablo ve bilançolarında kayıtlı olan ve kısmi bölünme işlemlerine konu olacak aktif ve pasifteki varlıkların kayıtlı değerleri üzerinde gösterilmiştir. Devre konu varlık ve kaynaklar, aşağıda belirtilmiştir.

Varlıklar	Kayıtlı Değer (TL)
Binalar	8.000.000,00
Taşıtlar	2.000.000,00
Demirbaşlar	300.000,00
Kasa	30.000,00
Bankalar	50.000,00
Alıcılar	120.000,00
İlk Mad ve Malz.	500.000,00
Toplam	11.000.000,00

Borçlar	Kayıtlı Değer (TL)
Banka Kredileri	3.000.000,00
Satıcılar	600.000,00
Borç Senetleri	4.000.000,00
Toplam	7.600.000,00

MADDE 6: VARLIK VE KAYNAKLARA AİT AKTİF VE PASİF BİLANÇO KALEMLERİNİN NET MUKAYYET DEĞERİ:

Kısmi bölünme kapsamında Bölünen Şirket tarafından yeni kurulacak şirkete sermaye olarak konulacak işbu Bölünme Planı'nın 5. Maddesinde ayrıntıları belirtilen varlıkların aktif ve pasifiyle birlikte toplam net mukayyet değeri 2.400.000,00-TL'dir.

MADDE 7: SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ MEVCUT ORTAKLIK YAPISI VE YENİ KURULACAK ŞİRKETİN SERMAYE YAPISI

Kısmi bölünmeye taraf olan Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin Anonim Şirketi'nin kısmi bölünme öncesindeki mevcut ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir.

Pay sahibinin Adı-Soyadı	Pay Adedi	SERMAYE MİKTARI (TL)
TOPLAM	60.000	6.000.000,00

Yeni Kurulacak Anonim Şirketin Ortaklık ve Sermaye Yapısı aşağıdaki gibidir.

Pay sahibinin Adı-Soyadı	Pay Adedi	SERMAYE MİKTARI (TL)
TOPLAM	24.000	2.400.000,00

MADDE 8: KISMİ BÖLÜNME SONRASI YAPISI:

Yeni Kurulacak Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketinde Kısmi Bölünme Kapsamında Oluşacak Sermaye Tutarı :

Kısmi Bölünme Sonucu yeni kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin sermayesi 2.400.000,00-TL kısmi bölünme kapsamında **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin** sahip olduğu gayrimenkullerin (Arsa-Arazi-Bina) net mukayyet değerleri üzerinden, 5520 sayılı KVK'nun 19/3-b ve 20 nci maddeleri ile 6102 sayılı Türk Ticaret Kanununun 159-179 maddeleri uyarınca yeni kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'ne aynı sermaye olarak konulması ile karşılanmıştır.

Yeni kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin kuruluş işlemi, ("Bölünen Şirketin") **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin Ortaklar Genel Kurul alacağı bölünme kararın tescili ile eş zamanlı olarak gerçekleştirilecektir. Yeni Kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin sermayesine karşılık her biri 100.-TL beheri değer haiz 2.400.000,00.-TL nominal değerde 24.000 adet nama yazılı hisse çıkaracak ve bu hisselerin tamamı **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin ortak/ortaklarına mevcut hisseleri oranında verilecektir. TTK'nun 167.maddesi uyarınca **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin ortak/ortaklarının iktisap edeceği **Kırmızı Tekstil Ürünleri A.Ş.** payları Kısmi Bölünme işleminin tescil edildiği tarih itibariyle bilanço karına hak kazanacaktır.

MADDE 9: PAYLARIN DEĞİŞ –TOKUŞ ORANI VE DENKLEŞTİRME TUTARI:

İşbu Planın 7 inci maddesinden de anlaşılacağı üzere **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’nin ve yeni kurulacak Anonim Şirketin mevcut ortaklık yapısı ve sermaye pay oranlarının birebir aynı olması sebebiyle, payların değiş tokuş oranı birebir olacaktır. Bu kapsamda TTK’nın 140’ıncı maddesinde yer alan haklar korunarak; TTK madde 161 ‘in 2’inci fıkrasında (a) bendi kapsamında “ **oranların korunduğu**” bir bölünme işlemi gerçekleştirilmiştir olacaktır. Bu kapsamda kısmi bölünme işlemi sonunca **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’nin ortaklarının hakları da korunacaktır.

MADDE 10: SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ HİSSEDARLARINI ALACAĞI YENİ KURULACAK ŞİRKETE AİT HİSSELERİN DURUMU:

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi’nin esas sözleşmesinde hissedarlara tanınan herhangi bir intifa hakkının ve özel hak sahipliğinin bulunmaması nedeniyle ,yeni kurulacak şirkete devrilecek gayrimenkullere ait bilanço kalemlerinin aktif ve pasiflerinin mukayyet değeri karşılığında **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’nin ortak/ortakların alacağı hisseler, **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’nin mevcut hissedarlarının sahip oldukları hisseler ile aynı türden olacaktır.

MADDE 11: YENİ KURULACAK ŞİRKETİN HAKLARI:

TTK’nın 179’uncu maddesi kapsamında; bu kısmi bölünmenin tescili ile birlikte Bölünen Şirket’e ait varlıkların net mukayyet değerlerinin kısmi bölünmeye konu tüm, alacak ve borçları yeni kurulacak Anonim Şirkete intikal etmiş olacaktır.

MADDE 12: BORÇLARIN ÖDENMESİNDE SORUMLULUK:

Kısmi bölünme neticesinde Yeni kurulacak Anonim Şirket varlıklara ait faaliyet ile ilgili olarak Bölünen Şirket yerine geçecek olup, varlıklardan dolayı 3.Kişilere olan borçları, başka bir işleme gerek kalmaksızın kendiliğinden yeni kurulacak Anonim Şirket intikal edecektir.

MADDE 13: KİSMİ BÖLÜNME SONUCU AYNI SERMAYE YOLU İLE KURULACAK ŞİRKETE AİT ESAS SÖZLEŞMESİ EKTEDİR.

MADDE 14: VERGİ BORÇLARINDAN DOĞAN SORUMLULUK:

Bölünen ve yeni kurulacak Anonim Şirketin, Bölünme İşlemi ve Bölünme Planın onayladığı Ortaklar/Yönetim Kurulu ve Genel Kurul Kararının ve kuruluş işleminin tescil tarihi bölünme tarihi olarak kabul edilecektir. **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’nin bölünme tarihine kadar tahakkuk etmiş ve edecek vergi borçlarından, Bölünen Şirket’in sahip olduğu ve 5’nci madde de detayı belirtilen varlık ve kaynakların net mukayyet değerinin Bölünen Şirket’e yer alan net kayıtlı değeri üzerinden kısmi bölünmeye konu tüm malvarlıklarını devralan yeni kurulacak Anonim Şirket Kurumlar Vergisi Kanunu’nun 20.Maddesi uyarınca ,devraldığı işletmenin emsal bedeli ile sınırlı olarak, müteselsildi sorumlu olacaktır.

MADDE 15: YÜKÜMLÜLÜKLERİN YERİNE GETİRİLMESİ:

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi Kısmi bölünme yoluyla devir konusunda TTK, KVK ve sair mevzuata göre doğan tüm vecibeleri de eksiksiz olarak yerine getirecektir.

MADDE 16: İŞÇİLERİN DEVRİ :

Kısmi bölünme işlemi nedeni ile yeni kurulacak Anonim Şirkete devredilecek çalışan bulunmamaktadır.

MADDE 17: DİĞER ESASLAR :

Madde17.1: Gayrimenkullere ait aktif ve pasif bilanço kalemlerinin devir (bölünmenin tescili) tarihine kadar gerçekleştirileceği faaliyetten doğan kar veya zarar, Bölünen Şirket'e aittir. Bölünme tarihinden itibaren doğan kâr veya zararlar ise işletme fiilen bu tarih itibarıyla devredilememiş olsa bile, devralan yeni kurulacak Anonim Şirkete ait olacaktır.

Madde17.2: Bölünmenin tescil tarihinde kadar, gayrimenkullere ait Aktif ve Pasif bilanço kalemlerinin net varlıkları toplamında (değerinde) azalış olması halinde, eksik kalan taahhüt tutarı Bölünen Şirket tarafından cari hesap yoluyla tamamlanacaktır. Artış olması halinde ise fazlalık kısım da yine cari hesap yoluyla telafi edilecektir.

Madde 17.3 : Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi bölünmenin tescili tarihi ile işbu plan çerçevesinde yeni kurulacak Anonim Şirkete devrilmesi gereken tüm maddi varlıkların devri için geçecek olan süre içerisinde her iki şirketin de ticari ve sınai faaliyetlerinin aksamaması için gerekli tüm tedbirleri alacak ve işlemleri yerine getirecektir.

Madde 17.4: Ortakların kişisel sorumluluğu hakkında TTK'nın 158 inci maddesi uygulama alanı bulacaktır.

Madde 17.5: İşbu Bölünme Planı, Bölünen Şirketin Genel Kuruluna sunularak, genel kurulca onaylandıktan sonra yürürlüğe girecektir.

Söz konusu genel kurul onama kararı TTK madde 151 in birinci, üçüncü, dördüncü ve altıncı fıkralarında öngörülen nisaplara uyularak alınacaktır.

Madde 17.6: Bölünen ve yeni kurulacak Anonim Şirketin esas sözleşmelerinde belirtilen hususlar hariç işbu bölünme nedeniyle yönetim organlarına ve yönetici ortaklara herhangi özel bir yarar sağlanmayacaktır.

Madde 17.7:Bölünen şirketin Ortaklar Genel Kurul tarafından bölünmenin onaylanmasına ilişkin verilecek kararın tescili tarih olan bölünme tarihinden itibaren Bölünen Şirket'in işlem ve eylemlerin yeni kurulacak Anonim Şirket hesabına yapılmış sayılacaktır.

Madde17.8: İşbu Planda hüküm bulunmayan hallerde TTK ve KVK'nın ilgili hükümleri ile bu kanunlara dayanılarak çıkarılan Yönetmenlik ve Tebliğ hükümleri uygulanacaktır.

İş bu 17 (onyedi) madde 3 nüsha halinde hazırlanmış 23/12/2015 tarihinde Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketini temsile yetkili kişileri tarafından düzenlenmiş olup; Ortaklar Genel Kurulun'da onaylandıktan ve tescil edildikten sonra hüküm ifade etmek üzere yürürlüğe girecektir. İSTANBUL

SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ

Şirketin Tek Pay Sahibi ve Müdürü

.....

Ek-16 Kısmi Bölünme Raporu

SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ A.Ş. BÖLÜNME RAPORU

SARI TEKSTİL A.Ş. (“BÖLÜNEN ŞİRKET”) 01.12.2015 tarih ve sayılı Yönetim Kurulu Kararı ile, şirketin gömlek üretim işletmesini bir bütün halinde kısmi bölünme suretiyle kayıtlı değerleri üzerinden 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun bölünme müessesesini düzenleyen 159 ila 179. maddeleri, 5520 sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu’nun “Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi” başlıklı 19. maddesinin üçüncü fıkrasının (b) bendi ve “Devir, Bölünme ve Hisse Değişimi Hallerinde Vergilendirme” başlıklı 20. maddesi, 16.09.2003 tarih ve 25231 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Anonim ve Limited Şirketlerin Kısmi Bölünme İşlemlerinin Usul ve Esaslarının Düzenlenmesi Hakkında Tebliğ” hükümleri ile 31.10.2012 tarih ve 28453 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanan “Şirketlerde Yapı Değişikliği ve Ayni Sermaye Konulmasında Siciller Arası İşbirliğine İlişkin Tebliğ” hükümleri çerçevesinde yeni kurulacak bir sermaye şirketine ayni sermaye olarak devrine ilişkin işlemlerin başlanmasına karar verilmiştir.

Bu kapsamda **SARI TEKSTİL A.Ş.** ilgili mevzuat gereği kısmi bölünme işlemine ilişkin olarak Yeminli Mali Müşavir (“YMM”) raporu temin etmiştir. Bahsi geçen 20.12.2015 tarih ve sayılı YMM raporunda özet olarak;

- Şirketin sermayesinin tamamının ödenmiş olduğu ve sermayesinin özvarlığı içerisinde korunmakta olduğu,
- Yeni kurulacak şirketin kuruluş işleminin, bölünme planının şirketin Genel Kurul’unda onaylanması kararının tescili ile eş zamanlı olarak yapılacağı,
- 31.10.2015 tarihli mali tabloya göre kısmi bölünmeye konu devri gerçekleşecek değerlerin kaydi değerlerinin toplamının 2.400.000,00 TL olarak hesaplandığı,
- Kısmi bölünme işlemi nedeniyle yeni kurulacak şirketin sermayesinin, 2.400.000,00 TL tutarındaki kısmının bölünmeye konu varlıkların toplam kaydi değerinden karşılanacağı,
- Şirket tarafından bu suretle her birinin nominal değeri 1 (bir) TL olan 2.400 adet hamiline yazılı hisse çıkarılacağı ve bu hisselerin Bölünen Şirket ortaklarına Şirket’teki hisseleri oranında verileceği,
- Kısmi bölünme sebebiyle Şirket’te doğan sermaye azaltımı ihtiyacının, Şirket öz kaynaklarının müsait olması ve üçüncü şahısların haklarının zedelenmemesi şartıyla, şirketin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği sermaye ve kar yedeklerinden doğrudan karşılanacağı,
- 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu’nun 175. maddesinin ikinci fıkrası uyarınca; bölünme işlemi ile Şirket alacaklılarının alacaklarının tehlikeye düşmediği,

Kısmi bölünme için öngörülen yöntemlerin uygun ve yeterli olduğu, Kısmi bölünme işlemine yasal bir engel bulunmadığı hususları tespit edilmiştir.

Bu kapsamda Türk Ticaret Kanunu’nun 169. maddesi uyarınca **SARI TEKSTİL A.Ş.** tarafından gerçekleştirilecek olan söz konusu kısmi bölünme işlemi hakkında hazırlanan bölünme raporu,

şirket yönetim kurulunca müzakere edilmiş olup yapılan değerlendirmelerin sonucu aşağıdaki gibidir.

a) Bölünmenin Amacı ve Sonuçları:

SARI TEKSTİL A.Ş. faaliyet gösterdiği alanda uzmanlaşmayı ve iş bölümünü sağlamak, maliyeti düşürmek, verimliliği ve üretimi artırmak, tasarruf sağlamak ve yeni pazarlar yaratmak, kısaca ölçek ekonomilerinden yararlanmak amacıyla bölünerek yeni bir Anonim Şirket kurmayı amaçlamaktadır.

b) Bölünme Planı

SARI TEKSTİL A.Ş. 23.12.2015 tarihinde aldığı ... sayılı yönetim kurulu kararı ile kısmi bölünme planını imzalamıştır. Anılan plan uyarınca aşağıdaki hususlar belirlenmiş bulunmaktadır:

- **SARI TEKSTİL A.Ş.** bünyesinde kısmi bölünmeye konu toplam kaydi değeri 2.400.000,00 TL olan varlıklar yeni kurulacak şirkete aynı sermaye olarak konulacaktır.
- Yeni kurulacak olan şirketin kuruluş işlemi, bölünme planının şirketin Genel Kurul'unda onaylanması kararının tescili ile eş zamanlı olarak yapılacaktır. Kısmi bölünme işlemi nedeniyle yeni kurulacak şirketin sermayesi 2.400.000,00TL tutarında olacaktır.
- Bu tutar, kısmi bölünmeye konu varlıkların toplam net kaydi değerinden karşılanacaktır.
- Yeni kurulacak şirket tarafından bu suretle her birinin nominal değeri 1 (bir) TL olan 2.400 adet hamiline yazılı hisse çıkarılacak olup bu hisseler **SARI TEKSTİL A.Ş.** ortaklarına **SARI TEKSTİL A.Ş.**'deki hisseleri oranında verilecektir.
- Bölünmeye konu varlıklar ve kaynakların, kısmi bölünme suretiyle yeni kurulacak şirkete aynı sermaye olarak konulması sebebiyle çıkarılacak hisseler **SARI TEKSTİL A.Ş.** ortaklarına **SARI TEKSTİL A.Ş.**'deki hisseleri oranında verilecek olduğundan kısmi bölünme sebebiyle doğan sermaye azaltımı ihtiyacı, **SARI TEKSTİL A.Ş.** şirket öz kaynaklarının müsait olması ve üçüncü şahısların haklarının zedelenmemesi şartıyla, şirketin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği sermaye ve kar yedeklerinden doğrudan karşılanacaktır.
- Kısmi Bölünme, **SARI TEKSTİL A.Ş.** Genel Kurulu tarafından bölünmenin onaylanmasına ilişkin verilecek kararın tescili ile geçerlilik kazanacak olup tescil tarihi bölünme tarihi olarak kabul edilecektir.
- Bölünme konusunu teşkil eden ve **SARI TEKSTİL A.Ş.**'nin 31.10.2015 tarihli bilançosunda toplam 2.400.000,00 TL kayıtlı değeri ile yer alan varlıklar, Bölünme Planı'nın **SARI TEKSTİL A.Ş.** Genel Kurulunda onaylanmasını takiben yeni kurulacak şirkete devredilecektir.

c) Payların Değişim Oranları ve Gereğinde Ödenecek Denkleştirme Tutarı, Devreden Şirketin Ortaklarının Devralan Şirketteki Hakları:

Payların değişim oranı 1 (bir) olup herhangi bir denkleştirme tutarı ödenmesine gerek bulunmamaktadır. Kısmi bölünme işlemi çerçevesinde herhangi bir pay değişimi uygulanmayacaktır.

Değişim Oranının Saptanmasında, Payların Değerlemesine İlişkin Özellikler:
Kısmi bölünme işlemi çerçevesinde herhangi bir pay değişimi uygulanmayacaktır.

d) Bölünme Dolayısıyla Ortaklar için Doğacak Olan Ek Ödeme Yükümlülükleri, Diğer Kişisel Edim Yükümlülükleri:

Kısmi bölünme sebebiyle ortaklar için bir ek ödeme yükümlülüğü veya kişisel bir edim yükümlülüğü doğmayacaktır. Ayrıca, ortaklar nezdinde sınırsız sorumluluk hali bulunmamaktadır.

e) Bölünmeye Katılan Şirketlerin Türlerinin Farklı Olması Halinde, Ortakların Yeni Tür Sebebiyle Söz Konusu Olan Yükümlülükleri:

Bölünmeye katılan şirket ve yeni kurulacak şirket, anonim şirkettir.

f) Bölünmenin İşçiler Üzerindeki Etkileri ile İçeriği:

İşbu kısmi bölünmede sadece gayrimenkul ve iştirak hissesi devri söz konusu olduğundan, bölünme dolayısıyla personel aktarımı olmayacaktır; dolayısıyla bölünmenin işçiler üzerinde herhangi bir etkisi bulunmamaktadır.

g) Bölünmenin, Bölünen Şirketin Alacaklıları Üzerindeki Etkileri:

Kısmi bölünme neticesinde; kısmi bölünmeye konu net kaydi değeri toplam 2.400.000,00 TL'ye isabet eden varlık ve kaynaklar, kısmi bölüme suretiyle yeni kurulacak sermaye şirketine aynı sermaye olarak devredilecektir. Bu suretle, yeni kurulacak şirket tarafından her birinin nominal değeri 1 (Bir) TL olan

2.400adet hamiline yazılı hisse çıkarılacaktır.

İşbu hisseler, SARI TEKSTİL A.Ş ortaklarına SARI TEKSTİL A.Ş.'deki hisseleri oranında dağıtılacaktır. Kısmi bölünme sebebiyle doğan sermaye azaltımı ihtiyacı ise, SARI TEKSTİL A.Ş.'nin öz kaynaklarının müsait olması ve üçüncü şahısların haklarının zedelenmemesi şartıyla, şirketin üzerinde serbestçe tasarruf edebileceği sermaye ve kar yedeklerinden doğrudan karşılanacaktır.

h) Bölünen Şirket'in Bölünmeye Konu Olan; Tapu, Gemi Ve Fikri Mülkiyet Sicilleri İle Benzeri Sicillerde Kayıtlı Bulunan Mal Ve Haklarının Listesi, Bunların Kayıtlı Olduğu Siciller İle Söz Konusu Mal Ve Hakların İlgili Sicillerdeki Kayıtlarına İlişkin Bilgileri İçeren Beyan:

SARI TEKSTİL A.Ş.'nin bölünmeye konu olan gayrimenkulleri ve söz konusu gayrimenkullerin ilgili tapu sicillerindeki kayıtlarına ilişkin bilgiler aşağıdaki şekildedir:

a).....

b).....

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Üyesi

Yönetim Kurulu Başkanı

Ek-17 Bölünme İşlemi İnceleme Hakkı İlan Metni

26.12.2015

İSTANBUL TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ

Ticaret Sicil No: ...

Ticaret Unvanı: SARI TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ

Ticari Adresi: , İstanbul

Bölünme İşlemi İnceleme Hakkı Duyurusu,

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimizin Yönetim Kurulunca Bölünme işlemine ilişkin hazırlanan Bölünme Planı, Bölünme Raporu, Son Üç Yılın Finansal Tabloları ile Faaliyet Raporlarının, Genel Kurulun onayına sunulmasından önce iki ay süresince tarihinden itibaren adresinde ortaklarımızın incelemesine hazır bulundurulacağı 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 171. maddesi gereğince ilan olunur.

Şirket Yetkilisi/Y etkilileri

[Adı - Soyadı]

Kaşe - İmza

Ek-18 Bölünmeden Dolayı Alacaklılara Çağrı Yapılması

İSTANBUL TİCARET SİCİLİ MÜDÜRLÜĞÜ

Ticaret Sicil No: Yeni Kurulacak Şirket

Ticaret Unvanı: **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**

Ticari Adresi : Beylikdüzü/İstanbul

Bölünmeden Dolayı Alacaklılara Çağrı,

Yukarıda bilgileri yazılı şirketimiz 01/12/2015 tarihli Ortaklar Kurulu Kararı/Karar çerçevesinde bölünen şirket olarak bilgileri aşağıya çıkarılan şirket(ler) ile Türk Ticaret Kanunu'nun ilgili maddelerine istinaden bölünme işlemi gerçekleştirecektir.

Şirketimiz alacaklılarının ellerindeki belgelerle birlikte; bu ilanın üçüncü defa yayımlanmasından itibaren en geç üç ay içerisinde adresine müracaatla alacaklarının teminata bağlanmasını isteyebilecekleri 6102 sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun 174 ve 175 inci maddeleri gereğince ilan olunur.

Bölünen Şirket/lerin Bilgileri

Ticaret Unvanı : **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**

Ticaret Sicili Müdürlüğü: İstanbul

Ticaret Sicili Numarası :

Ticari Adresi : Beylikdüzü /İstanbul

Adı – Soyadı

Şirket Yetkilisi/Yetkilileri

Kaşe – İmza

Ek-19 Genel Kurul Çağrısının Yapılmasına İlişkin Yönetim Kurulu Kararı

SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ A.Ş.'NİN YÖNETİM KURULU KARARI

KARAR TARİHİ : 20/02/2016

KARAR NUMARASI :

VERGİ DAİRESİ – NO : VD. –

TİCARET SİCİL NO :

TOPLANTI KONUSU : Kısmi Bölünme ile ilgili Olağanüstü Genel Kurul
Toplantısı Çağrısı

TOPLANTIYA KATILANLAR : Tüm Yönetim Kurulu

Şirketin Yönetim Kurulu bugün şirket merkezinde toplanarak aşağıdaki kararları almışlardır.

TOPLANTI KARARLARI

- 1) Şirketimiz kısmi bölünme suretiyle kurulacak yeni şirketi görüşmek üzere Şirket merkezi olan adresinde 30/03/2016 tarihinde saat’de **Olağanüstü Genel Kurul** Toplantısını yapmak üzere çağrılmasına ve gündemin belirlenmesine,
- 2) Toplantı gündeminde Bakanlık temsilcisinin atanmasına ilişkin Gümrük ve Ticaret Bakanlığı İstanbul İl Müdürlüğü’ne müracaatta bulunulmasına,
- 3) Genel Kurul toplantısının **TTK’nın 416’ncı** maddesine göre ilansız olarak ve aşağıdaki gündemi görüşmek üzere toplanmasına oy birliğiyle karar verilmiştir.

OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL GÜNDEMİ

- 1- Açılış ve divan heyetinin seçimine karar verilmesine,
- 2- Divan heyetine, toplantı tutanaklarını pay sahipleri adına imzalama yetkisi verilmesine,
- 3- Kısmi bölünme ile ilgili TTK'nın 174 ve 175'inci maddelerinin öngördüğü çağrı ve alacakların teminat altına alınması hususunun görüşülmesine karar verilmesi,
- 4- Şirketimiz Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (Kobi) statüsünde olduğundan Türk Ticaret Kanununun 147/4'ncü maddesi gereğince Birleşme raporu düzenlenmesinden yine Türk Ticaret Kanununun 149/5'nci maddesi gereğince inceleme hakkından vazgeçilmesine karar verilmesi,
- 5- Şirketimiz 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun kolaylaştırılmış birleşmeyi düzenleyen 155'inci maddesine ve ilgili hükümlerine göre birleşme işleminin ve ticaret siciline tescil edilmesine karar verilmesine,
- 6- Şirketimizin aktifinde kayıtlı olan 2 adet arsasını yeni kurulacak olan şirkete verilmesi ve kısmi birleşme planının görüşülmesi ve karar bağlanmasına,
- 7- Kısmi bölünme sebebiyle edinilecek hisselerin şirket ortaklarına verilmesinin karara bağlanmasına,
- 8- Kısmi bölünme ile ilgili Gayrimenkulleri kayıtlı değerlerinin tespitine ilişkin hazırlanan YMM Mali Müşavirlik Raporunun okunmasına karar verilmesi,
- 9- Kısmi bölünme sebebiyle şirket sermayesinde azalma olacağından şirket alacaklılarını haklarını korunmasına ilişkin hazırlanan YMM Mali Müşavirlik Raporunun ortaklara okunmasına,
- 10- Kısmi bölünme sebebiyle TTK'nın 174 ve 175'inci maddelerin kanuni süresinde yapılması ve alacaklıların alacakları tehlikeye düşmediğine ilişkin hazırlanan YMM Mali Müşavirlik Raporun ortaklara okunması ve TTK'nın 175'inci maddenin 3.bendine göre hareket etmesine karar verilmesi,
- 11- Kısmi bölünmeye esas alınan 31.10.2015 bilançosu ile kısmi bölünme sebebiyle çıkartılan 31.10.2015 tarihli ara bilançonun ortaklara sunulması ve hazırlanan YMM Mali Müşavirlik Raporunun okunmasına ve karar bağlanmasına,
- 12- Kısmi bölünmeye esas alınan 31.10.2015 bilançosu ile kısmi bölünme sebebiyle çıkartılan 31.10.2015 tarihli ara bilançosundaki arsaların kurulacak yeni şirket devredilmesine karar verilmesi,
- 13- Kısmi bölünme sebebiyle şirket Yönetim tarafından hazırlanan sermaye azaltım raporun okunmasına ve karar bağlanmasına,
- 14- Kısmi bölünme sebebiyle şirket aktifinde yaşanacak olan 2.400.000,00 TL'nin şirketimizin sermayesinde karşılanmasına ve şirket ana sözleşmesinin 6.maddesi olan sermaye ve hisse senetleri nevi başlık maddesinin tadiline karar verilmesi,
- 15- Şirketimiz 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun kolaylaştırılmış birleşmeyi düzenleyen 155'inci maddesine ve ilgili hükümlerine göre birleşme işleminin ve ticaret siciline tescil edilmesine karar verilmesine,
- 16- Kapanış

Şirket Yönetim Kurulu
Başkanı

....

Şirket Yönetim Kurulu
Üyesi

....

Şirket Yönetim Kurulu
Üyesi

.....

**Ek-20 Olağanüstü Genel Kurul Toplantısına Bakanlık Temsilcisi Atanması İçin
Yapılan Başvuru**

İSTANBUL İL TİCARET MÜDÜRLÜĞÜ'NE,

Sarı Tekstil Anonim Şirketi ticaret unvanlı Şirketimizin 2016 yılı Olağanüstü Genel Kurul toplantısı 30/03/2016 tarihinde saat 10:00'da şirket merkezi olan ... adresinde yapılacaktır.

Söz konusu toplantıda İstanbul İl Ticaret Müdürlüğünü temsilen Bakanlık temsilcisi görevlendirilmesini arz ederiz.

Şirketin Tescilli Adresi

:

Telefon Numarası

:

Ticaret Sicil Numarası

:

Vergi No

:

Şirketin Ticaret Unvanı : Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi

Şirket Adına İmza atmaya Yetkili

Kişinin / Kişilerin Unvanı ile Ad ve Soyadları :

Kaşe/İmza :

EKLER:

1. Genel kurulu toplantıya çağıran 20.02.2016 tarihli Yönetim Kurulu kararının noter tasdikli örneği
2. Gündem
3. Bakanlık temsilcisi ücretinin yatırıldığına dair banka dekontu
4. Dilekçeyi imzalayanların imza sirküleri
5. Genel kurulu toplantıya çağıran Yönetim Kurulu'nun göreve seçildiklerini gösterir Türkiye Ticaret Sicil Gazetesi

Ek-21 Olağanüstü Genel Kurul Toplantı Tutanağı

SARI TEKSTİL ÜRÜNLERİ ANONİM ŞİRKETİ 30/03/2016 TARİHİNDE YAPILAN 2016 YILI AİT OLAĞANÜSTÜ GENEL KURUL TOPLANTI TUTANAĞI

Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi'nin 2016 yılına ait **Olağanüstü** Genel Kurul toplantısı 30/03/2016 tarihinde saat 11'da adreste Gümrük ve Ticaret İl Müdürlüğü'nün tarih ve Sayılı yazılarıyla görevlendirilen Bakanlık temsilcisi sayın 'in gözetiminde toplanmıştır.

T.T.K.'nun 416.maddesine istinaden ilansız olarak yapılmasına bu toplantıya pay sahipleri ve vekillerin herhangi bir itirazının bulunmadığının, şirketin hazır bulunanlar listesinin tetkikinden şirketin toplam 2.400.000,00-TL'lik sermayesinin..... tekabül eden adet hissenin asaletenTL'lik sermaye tekabül edenadet vekaleten temsil edildiğinin, böylece gerek kanun gerekse ana sözleşmede öngörülen asgari toplantı nisabının mevcut olduğunun anlaşılması üzerine toplantı Yönetim Kurulu Başkan tarafından açılarak gündemin görüşülmesine geçildi.

1- Divan Başkanlığına Oy Toplayıcılığına Tutanak Yazmanlığına'ın seçilmelerine oy birliği ile karar verildi.

2- Genel Kurul tutanaklarının imzalanması için divan heyetine yetki verilmesine oy birliği ile karar verildi.

3- Türk Ticaret Kanunu'nun 174 ve 175'inci maddelerinin öngörüldüğü çağrı ve alacakların teminat altına alınması husus ile ilgili;

- ✓ Birinci ilan Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin tarih vesayılı nüshasının 274'üncü sahifesinde
- ✓ İkinci ilan Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin tarih ve sayılı nüshasının'üncü sahifesinde
- ✓ Üçüncü ilan Türkiye Ticaret Sicili Gazetesi'nin tarih ve sayılı nüshasının.....'üncü sahifesinde yayımlandığı ortakların bilgisine sunuldu.

4-Şirketimiz **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin yapılan tespitler neticesinde **Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme (KOBİ) statüsünde** olduğu ve bu nedenle de şirketler ait bilgi ve belgeler ile Bilançoların incelenmesi için ilan verilmediği ve Türk Ticaret Kanununun 147/4'ncü maddesi gereğince Birleşme raporu düzenlenmesinden vazgeçilmesine, yine Türk

Ticaret Kanununun 149/5'nci maddesi gereğince inceleme hakkından vazgeçilmesine oybirliği ile karar verildi.

5- Şirketimiz 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu'nun kolaylaştırılmış birleşmeyi düzenleyen 155'inci maddesine ve ilgili hükümlerine göre birleşme işleminin ve ticaret siciline tescil edilmesine oy birliği ile karar verildi.

6- Şirketimiz **Sarı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin kayıtlı net aktif değeri 2.400.000,00 TL olan varlık ve kaynakların , 6102 Sayılı Türk Ticaret Kanunu ve 5520 Sayılı Kurumlar Vergisi Kanunu kapsamında, **Kısmi Bölünme** suretiyle yeni kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'ne devri konusunda yönetim kurulumuzca hazırlanarak imzalanan bölünme Planının okunması, müzakeresi ve aynen tasdik edilmesi önerildi. İtiraz eden olmadığı için yapılan oylama sonucunda ek olarak genel kurul tutanağına eklenen Bölünme Planının aynen kabul edilerek onaylanmasına oybirliği ile kabul edildi.

7- Kısmi bölünme sebebiyle edinilecek hisselerin şirketimiz ortaklarına verilmesi görüşmeye açıldı ve müzakere edildi. Yapılan oylama sonucunda Kısmi Bölünme sebebiyle edinilecek hisselerin şirketimiz ortaklarına verilmesi oy birliği ile kabul edildi.

8- Kısmi bölünmeye konu olan İstanbul Sarıyer'deki gayrimenkullerin kayıtlı değerlerinin tespitine ilişkin YMM tarafından hazırlanan/ sayılı rapor okunarak ortakların bilgisine sunuldu.

9- Türk Ticaret Kanunu'nun 159'uncu maddesinde "b" fıkrası ile Kurumlar Vergisi Kanunu'nun 19'uncu maddesinin 3.bendinde "b" fıkrası ile 20 maddelerine uygun olarak gerçekleştirilen kısmi bölünmeden dolayı şirket sermayesinden 2.400.000,00 TL azalma olacaktır. Şirketimizin İstanbul Beylikdüzü'ndeki gayrimenkulleri yeni kurulacak **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi** unvanlı şirkete devir edecektir. YMM tarafından Sayılı raporda şirket alacaklılarının haklarını tamamen karşılayacak miktarda aktif varlığının mevcut olduğu hususlarını içeren rapor okunarak ortakların bilgisine sunuldu.

10- Türk Ticaret Kanunu'nun 174 ve 175'inci maddelerinin öngördüğü duyurular kanuni süresi içinde yapılmıştır. Kısmi bölünme nedeniyle alacaklıların alacakları tehlikeye düşmediği YMM..... Mali Müşavir raporu ile ispat edilmiştir. Açılanan TTK 175'inci maddenin 3.bendi göre hareket edilmesine oy birliği ile karar verildi.

11- Kısmi bölünmenin Türk Ticaret Kanunu'nun 159'uncu maddesinin " b" fıkrasına uygun yapılmasına, **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'ne devrine ve **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**'nin yapacağı sermaye artışına ilişkin yeni pay ve haklarının tamamının şirket ortaklarımıza ait olmasına ve Türk Ticaret Kanunu'nun 161'inci maddesinin 2. Bendinin "b" fıkrası "a" bendi gereğince kısmi bölünmenin " **oranların korunduğu bölünme**" şeklinde tamamlanmasına, oy birliği ile karar verildi.

12- Kısmi bölünmeye esas alınan 31.10.2015 bilançosu ile kısmi bölünme sebebiyle çıkartılan 30.10.2015 tarihli ara bilanço da ortakların bilgisine sunuldu. Rapora ve ara bilançoya karşı

herhangi bir eleştiri sunulmadığı görüldü. Yapılan oylama sonucunda bölünme hakkında hazırlanan YMM.....rapor ve bilançolar oy birliği ile kabul edildi..

13- Kısmi bölünmeye esas alınan 31.10.2015 bilançosu ile kısmi bölünme sebebiyle çıkartılan 31.10.2015 tarihli ara bilanço esas alınarak hazırlanan bölünme planının “...” Maddesinde şirketimiz bilançosunda yeni kurulacak olan **Kırmızı Tekstil Ürünleri Anonim Şirketi**’ne devrilecek bilanço kalemleri aşağıdaki gibidir.

Varlıklar	Kayıtlı Değer (TL)
Binalar	8.000.000,00
Taşıtlar	2.000.000,00
Demirbaşlar	300.000,00
Kasa	30.000,00
Bankalar	50.000,00
Alıcılar	120.000,00
İlk Mad ve Malz.	500.000,00
Toplam	11.000.000,00

Borçlar	Kayıtlı Değer (TL)
Banka Kredileri	3.000.000,00
Satıcılar	600.000,00
Borç Senetleri	4.000.000,00
Toplam	7.600.000,00

14- Bölünme işlemleri neticesinde Şirket Yönetim Kurulumuzca Hazırlanan Sermayenin Azaltılmasının Sebepleri ile Azaltmanın ve Azaltmanın Amacı Ne Şekilde Yapılacağını Gösterir Rapor okundu.ve görüşmeye açıldı. Rapora karşı herhangi bir eleştiri sunulmadığı görüldü. Yapılan oylama sonucunda Genel Kurul toplantı Tutanağına ek olarak konulan Sermayenin Azaltılmasının Sebepleri İle Azaltmanın Amacı ve Azaltmanın Ne Şekilde Yapılacağını Gösterir Rapor oy birliği ile kabul edildi.

15- Kısmi bölünme sebebiyle şirketimiz aktifinde yaşanacak olan 2.400.000,00 TL azalmanın şirketimizden 2.400.000,00 TL’sinin sermaye azaltımı ile şirket sermayesinde karşılanması görüşmeye açıldı. Yapılan görüşmeler sonucunda şirketimizde yaşanacak olan kısmi bölünme sebebi ile şirketimizin aktifinde yaşanacak 2.400.000,00 TL ‘sinin şirketimizin sermayesinden karşılanmasına ve şirketimizin sermayesinin 3.600.000,00 TL’ye indirilmesi ve şirket ana sözleşmesinin **SERMAYE VE HİSSE SENETLERİ NEVİ** başlık 6. Maddesinin aşağıdaki şekilde tadil edilmesine oy birliği ile karar verildi.

YENİ ŞEKİL

SERMAYE VE HİSSE SENETLERİNİN NEVİ

MADDE-6-

Şirketin sermayesi 3.600.000,00 TL'si kıymetindedir. Bu sermaye, her biri 1,00 (Bir) TL.'si kıymetinde 3.600 Hisseye ayrılmıştır.

Önceki sermayeyi teşkil eden 6.000.000,00 TL'nin tamamı nakden ödenmiştir.

Şirketin önceki sermayesi olan **6.000.000,00TL** kısmi bölünme sebebi ile şirketten varlık çıkışı olması sebebiyle 2.400.000,00 TL azaltılmak suretiyle şirketin sermayesi 3.600.000,00 TL'ye indirilmiştir.

Hisse senetleri nama yazılıdır. Hisse senetleri muhtelif kupürler halinde bastırılabilir. Sermayenin tamamı ödenmeden hamiline yazılı hisse senedi çıkarılamaz.

16- Gündemde görüşülecek başka bir konu kalmadığından toplantıya dilek ve temennilerden sonra oy birliği ile son verildi.

Divan Başkanı
Yazmanı

Oy Toplayıcı

Tutanak

BAKANLIK TEMSİLCİSİ

**Ek-22 Genel Kurul Toplantı Tutanağının Tescil ve İlanı İçin Ticaret Sicil
Müdürlüğü'ne Dilekçe Verilmesi**

31.03.2016

İSTANBUL TİCARET SİCİLİ MEMURLUĞU'NA

Memurluğunuzda sicil numarası ile kayıtlı bulunan şirketimiz, SARI TEKSTİL ANONİM ŞİRKETİ'nin, 30.03.2016 tarihinde yapılan Olağanüstü Genel Kurul Toplantısının tescil ve ilanını makamlarınızdan arz ve talep ederiz.

Saygılarımızla,
(Y) A.Ş.

EKLER:

1. Genel Kurul Toplantı Tutanağı (2 adet)
2. Hazirun Cetveli
3. Bakanlık Temsilcisi Atama Yazısı